

T.C.

GİRESUN ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

İKTİSAT ANABİLİM DALI

**PROF. DR. YAKUP KEPENEK'İN YAŞAMI, YAPITLARI, FİKİRLERİ,
UYGULAMALARI VE TÜRK TOPLUMSAL YAŞAMINA KATKILARI**

**THE LIFE, WORKS, IDEOLOGY AND PRACTICES OF PROF. DR.
YAKUP KEPENEK AND HIS CONTRIBUTIONS TO TURKISH
SOCIAL LIFE**

Yüksek Lisans Tezi

Kübra İSLAMOĞLU

Tez Danışmanı

Prof. Dr. A. Ali KARACA

GİRESUN-2016

JÜRİ ÜYELERİ ONAY SAYFASI

Giresun Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nün ..... tarihli toplantısında oluşturulan jüri, Sosyal Bilimler Enstitüsü ..... Anabilim Dalı Yüksek Lisans öğrencisi Kübra İSLAMOĞLU'nun "PROF. DR. YAKUP KEPENEK'İN YAŞAMI, YAPITLARI, FİKİRLERİ, UYGULAMALARI VE TÜEK TOPLUMSAL YAŞAMINA KATKILARI" başlıklı tezini incelemiş olup aday ..... tarihinde, saat.....da jüri önünde tez savunmasına alınmıştır.

Aday çalışma, sınav sonucunda başarılı bulunarak jürimiz tarafından Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Sınav Jürisi	Unvanı, Adı Soyadı	İmzası
Üye (Başkan)		
Üye		
Üye		

ONAY

...../...../201..

Doç. Dr. Sedat MADEN
Enstitü Müdürü

YEMİN METNİ

Yüksek Lisans tezi olarak sunduğum “Prof. Dr. Yakup KEPENEK’in Yaşamı, Yapıtları, Fikirleri, Uygulamaları ve Türk Toplumsal Yaşamına Katkıları” adlı çalışmamın, tarafımdan bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurmaksızın yazıldığını ve yararlandığım kaynakların kaynakçada gösterilenlerden oluştuğunu, bunlara atıf yapılarak yararlanılmış olduğunu belirtir ve bunu onurumla doğrularım.

.../.../20...

Kübra İSLAMOĞLU

TEZ BİLDİRİMİ

Tez içindeki bütün bilgilerin etik davranış ve akademik kurallar çerçevesinde elde edilerek sunulduğunu, ayrıca tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanan bu çalışmada, tezimin kağıt ve elektronik kopyalarının Giresun Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü arşivlerinde ve YÖK tez veri tabanında aşağıda belirttiğim koşullarda saklanmasına izin verdiğimi onaylarım.

Tezimin .../.../20... tarihine kadar erişime kapalı kalmasını istiyorum.

Kübra İSLAMOĞLU

ÖNSÖZ

“Prof. Dr. Yakup KEPENEK’in Yaşamı, Yapıtları, Fikirleri, Uygulamaları ve Türk Toplumsal Yaşamına Katkıları” başlığını taşıyan bu çalışma; ülkemizin yetiştirdiği önemli iktisat profesörlerinden, sosyalist kimliği ile öne çıkmış bir siyaset adamı olan Prof. Dr. Yakup KEPENEK’in yaşam öyküsü aktarılmıştır. Aynı zamanda Prof. Dr. Yakup KEPENEK’in akıllarda bıraktığı fikirleri ve yaptığı uygulamaları da Türk toplumsal yaşamına katkıları bakımından incelenmeye ve sunulmaya çalışılmıştır.

Prof. Dr. Yakup KEPENEK en karmaşık konuları bile karşısındakinin kolayca anlayabileceği şekilde basite indirgeyip, konunun özünü aktarabilen başarılı bir eğitimcidir. Prof. Dr. Yakup KEPENEK’in bu özelliği, yazdığı eserlerinde de somut biçimde görülebilmektedir. Prof. Dr. Yakup KEPENEK’in kitapları ekonomi ve siyasetle ilgilenen herkesin özellikle İktisat eğitimi gören öğrencilerin veya İktisat eğitimi veren öğretim üyelerinin mutlaka faydalanmaları gereken birer kaynak niteliğindedir. Bilgi üreten ve ürettiren bir bilim adamımız olan Prof. Dr. Yakup KEPENEK’in bilim yolunda vermiş olduğu bu bilgileri bu yola girmek isteyen genç bilim adamları için bir örnek oluşturacak ve bu yolda ilerlemelerinde bir yol gösterici olacaktır. Yüksek lisans tezi düzeyinde, tez formatına uygun olarak hazırlanan bu çalışmada Prof. Dr. Yakup KEPENEK’in bütün yapıtlarını kapsamayı amaçlamıştır.

Bu araştırma ile Prof. Dr. Yakup KEPENEK’in yeterince tanınması, okundukça hatırlanması ve kendisine gereken değerin verilmesi umulmaktadır. Ayrıca bu alanda araştırma yapacaklara kaynak teşkil etmesi ve bu satırların yazarı olarak ben, benim gibi yeni yetişen araştırmacılar ve okuyucular için ufuk açıcı, bilgilendirici ve geliştirici olması umulmaktadır.

Bu araştırma ile Prof. Dr. Yakup KEPENEK’in halkın sesi olması özelliği gün yüzüne çıkarılmıştır. Öğrencilerine yol gösterici olmasının yanında, milletvekilliği yaptığı dönemde de halka yol gösterici olmuştur. Prof. Dr. Yakup KEPENEK her zaman halktan yana bir siyasetçi olmuştur. Bu özelliğini günümüzde yazdığı köşe yazılarıyla da devam ettirmektedir.

Türkiye’de önemli bilim insanların araştırılıp tanıtılmasını özendiren, araştırmam sırasında desteği ve şefkatiyle her zaman yanımda olan değerli Hocam Sayın Prof. Dr. S. Kemal KARTAL’a en derinden teşekkürlerimi sunmayı bir borç bilirim.

Bu çalışma boyunca benden yardımlarını, bilgi ve görüşlerini esirgemeyerek bana sürekli destek olan Danışman Hocam Prof. Dr. A. Ali KARACA’ya ve aynı şekilde benden sabır ve desteklerini esirgemeyerek hayatımın bütün savaşlarında yanımda olan çok sevdiğim aileme teşekkür ederim.

Kübra İSLAMOĞLU

**PROF. DR. YAKUP KEPENEK'İN YAŞAMI, YAPITLARI,
FİKİRLERİ, UYGULAMALARI VE TÜRK TOPLUSAL YAŞAMINA
KATKILARI**

TC. Giresun Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kasım 2015

Kübra İSLAMOĞLU

Danışman: Prof. Dr. A. Ali KARACA

ÖZET VE ANAHTAR SÖZCÜKLER

Bu çalışmada Prof. Dr. Yakup KEPENEK'in kitapları, makaleleri, temel fikirleri ve uygulamaları Türk Toplumsal Yaşamına katkıları bakımından incelenmiştir. Prof. Dr. Yakup KEPENEK'in özgeçmişini incelendikten sonra yapıtları sınıflandırılarak sunulmuştur. Bu incelemede Prof. Dr. Yakup KEPENEK'in yapıtları (kitap, makale, gazete köşe yazıları) esas alınmıştır. Gazetede yayınlanan köşe yazılarından önemli görülenlerinden bazılarında burada yer verilmiştir, geri kalanı ise eklerde liste halinde sunulmuştur. Prof. Dr. Yakup KEPENEK'in fikirleri yedi gruba ayrılmıştır: (1) CHP Hakkındaki Fikirleri, (2) Cumhuriyet Hakkındaki Fikirleri, (3) KİT'ler Hakkındaki Fikirleri, (4) Sanayi Hakkındaki Fikirleri, (5) Eğitim, Bilim ve Kültür Hakkındaki Fikirleri, (6) 12 Eylül Hakkındaki Fikirleri, (7) Ekonomi Hakkındaki Fikirleri. Prof. Dr. Yakup KEPENEK'e yapılan eleştirilere, onunla karşıt ve aynı düşüncede olan kişilere yer verilmiştir. Uygulamalarının değerlendirilmesinden sonra bugün ve gelecekte "Prof. Dr. Yakup KEPENEK'ten daha iyi nasıl yararlanılır?" değerlendirilmesine yer verildi. Elde edilen bulgulara karşılık öneriler geliştirildi, sonuç bölümünde genel bir değerlendirme yapıldı ve yeni araştırmacılara öneriler sunuldu.

ANATHAR SÖZCÜKLER: Gelir, Kültür, Ekonomi, KİT, Cumhuriyet

**THE LIFE, WORKS, IDEOLOGY AND PRACTISES OF PROF. DR.
YAKUP KEPENEK AND HIS CONTRIBUTIONS TO TURKISH
SOCIAL LIFE**

T.C. University of Giresun The Institute of Social Sciences, November 2016

Kübra İSLAMOĞLU

Consultant: Prof. Dr. A. Ali KARACA

ABSTRACT AND KEY WORDS

In this thesis, the works, main ideas and practices of Prof. Dr. Yakup KEPENEK are analyzed in terms of his contributions to Turkish Social life. It is presented with the classification of his works after analyzing his personal background. This thesis is based on his Works (books, articles, columns). Some columns which are thought to be important are placed in this thesis. His ideas are divided into seven groups: (1) His Ideas on CHP, (2) His Ideas on commonwealth, (3) His Ideas on State Economic Enterprise, (4) His Ideas on Industry, (5) His Ideas on Education, Science and Culture, (6) His Ideas on 12 Eylül, (7) His Ideas on Economy. Also, critics towards him and the ideas applied to him are presented. After analyzing his practices it is evaluated that “how can we take advantage of Prof. Dr. Yakup KEPENEK?”. In response to findings some suggestions are brought on and in the conclusion part a general evaluation is made and suggestions are given to the senior researchers.

Key Words: Income, Culture, Economy, State Economic Enterprise, Republic

**PROF. DR. YAKUP KEPENEK'İN YAŞAMI, YAPITLARI, FİKİRLERİ,
UYGULAMALARI VE TÜRK TOPLUMUNA KATKILARI**

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	I
ÖZET VE ANAHTAR SÖZCÜKLER.....	II
ABSTRACT AND KEYWORDS.....	III
İÇİNDEKİLER.....	IV
KISALTMALAR DİZELGESİ.....	IX

BİRİNCİ KESİM: ARAŞTIRMA HAKKINDA AÇIKLAMALAR

1.ARAŞTIRMANIN KONUSU, DENECELERİ, AMAÇLARI VE YÖNTEMİ

1.1.Araştırmanın Konusu ve Önemi.....	1
1.2. Araştırmanın Deneceleri ve Amaçları.....	1-2
1.3. Araştırmanın Yöntemi.....	2
1.4. Bilgi Toplama ve İşleme Araçları.....	2
1.5. İşlevsel Kavram Tanımları.....	2-3
1.6. Araştırmanın Sunuş Sırası.....	3-4

İKİNCİ KESİM: PROF. DR. YAKUP KEPENEK'İN TANITILMASI

2. PROF. DR. YAKUP KEPENEK'İN YAŞAM ÖYKÜSÜ.....5

3. PROF. DR. YAKUP KEPENEK'İN BÜTÜN YAPITLARININ

YAYIMLANIŞ YILLARINA VE TÜRLERİNE GÖRE

SINIFLANDIRILMIŞ DİZELGESİ

3.1.Prof. Dr. Yakup KEPENEK'in Köşe Yazıları.....	5-11
3.1.1. Prof. Dr. Yakup KEPENEK'in Ekonomi İle İlgili Köşe Yazıları.....	6-7
3.1.2. Prof. Dr. Yakup KEPENEK'in Siyaset İle İlgili Köşe Yazıları.....	8-11

3.2. Prof. Dr. Yakup KEPENEK'in Kitapları.....	11-21
3.3. Prof. Dr. Yakup KEPENEK'in Makaleleri.....	21-28

ÜÇÜNCÜ KESİM: PROF. DR. YAKUP KEPENEK'İN DEĞERİNİN ORTAYA KONMASI

4.PROF. DR. YAKUP KEPENEK'İN FİKİRLERİNİN

SINIFLANDIRILARAK TANITILMASI

4.1.Prof. Dr. Yakup KEPENEK'in CHP Hakkındaki Fikirleri.....	29-33
4.2.Prof. Dr. Yakup KEPENEK'in Cumhuriyet Hakkındaki Fikirleri.....	33-38
4.3.Prof. Dr. Yakup KEPENEK'in KİT'ler Hakkındaki Fikirleri.....	38-43
4.4. Prof. Dr. Yakup KEPENEK'in Sanayi Hakkındaki Fikirleri.....	44-48
4.5. Prof. Dr. Yakup KEPENEK'in Eğitim, Bilim ve Kültür Hakkındaki Fikirleri.....	48-51
4.6. Prof. Dr. Yakup KEPENEK'in 12 Eylül Hakkındaki Fikirleri.....	51-55
4.7. Prof. Dr. Yakup KEPENEK'in Ekonomi Hakkındaki Fikirleri.....	55-60

5. PROF. DR. YAKUP KEPENEK'İN BENİMSENME BAKIMINDAN İNCELENMESİ

5.1. Prof. Dr. Yakup KEPENEK ile Aynı Fikirleri Savunanlar.....	60-67
5.2. Prof. Dr. Yakup KEPENEK ile Farklı Fikirleri Savunanlar.....	67-72

6. PROF. DR. YAKUP KEPENEK'İN UZMANLIK ALANLARI

BAKIMINDAN İNCELENMESİ

6.1. Siyaset Bilimciliği.....	72-74
6.2. Ekonomi Bilimciliği.....	74-75

**7. PROF. DR. YAKUP KEPENEK’İN GÜNÜMÜZ İÇİN ÖNEMİ:
YAPITLARINDAN, FİKİRLERİNDEN, UYGULAMALARINDAN
BUGÜN DAHA İYİ NASIL YARARLANILIR?**

- 7.1. Prof. Dr. Yakup KEPENEK’in yapıtlarından, Fikirlerinden,
Uygulamalarından Günümüzde Daha İyi Nasıl Yararlanılabilir?.....75-77
- 7.2. Prof. Dr. Yakup KEPENEK’in yapıtlarından, Fikirlerinden,
Uygulamalarından Gelecekte Daha İyi Nasıl Yararlanılabilir?.....77-78

DÖRDÜNCÜ KESİM: GENEL DEĞERLENDİRME

8. BULGULAR, ÖNERİLER VE GENEL SONUÇ

- 8.1. Bulgular ve Öneriler.....79-81
- 8.2. Genel Sonuç.....81-82
- EKLER.....83-157**
- KAYNAKÇA.....158-162**

KISALTMALAR

KİT: Kamu İktisadi Teşebbüsleri

ODTÜ: Orta Doğu Teknik Üniversitesi

YÖK: Yüksek Öğretim Kurulu

AR-GE: Araştırma ve Geliştirme

G 20: 20 Maliye Bakanı ve Merkez Bankası Başkanı Grubu (Group Of 20)

G 8: Dünyanın GSMH'sı en yüksek ülkelerini kapsayan grup (Group Of 8)

GSMH: Gayri Safi Milli Hasıla

AKP: Adalet ve Kalkınma Partisi

TV: Televizyon

PKK: Kürdistan işçi partisi (Partiya Karkerên Kurdistanê)

AB: Avrupa Birliği

CHP: Cumhuriyet Halk Partisi

TBMMOB: Türkiye Mühendis ve Mimar Odaları Birliği

IMF: Uluslararası Para Fonu (International Monetary Fund)

SHP: Sosyaldemokrat Halkçı Parti

ABD: Amerika Birleşik Devletleri

TEKEL: Tütün, Tütün Mamulleri, Tuz ve Alkol İşletmeleri

TBMM: Türkiye Büyük Millet Meclisi

GSYH: Gayri Safi Yurtiçi Hasıla

TÜBİTAK: Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu

DYP-S(C)HP: CHP, ANAP VE DYP'nin 3'lü İttifakı

DİSK: Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu

KCK: Kürdistan Topluluklar Birliği

HDP: Halkların Demokrat Partisi

HES: Hidro Elektrik Santrali

WSJ: Wall Street Journal (Amerika Birleşik Devletleri merkezli uluslararası yayınlanan günlük finans ve haber gazetesi)

DİB: Diyanet İşleri Başkanlığı

TÜSİAD: Türk Sanayicileri ve İşadamları Derneği

SPK: Sermaye Piyasası Kurulu

TÜPRAŞ: Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.

DTÖ: Dünya Ticaret Örgütü

MTA: Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü

SSK: Sosyal Sigortalar Kurumu

TRT: Türkiye Radyo Televizyon Kurumu

BAĞ-KUR: Bağımsız Çalışanlar Kurumu

İMKB: İstanbul Menkul Kıymetler Borsası

TOBB: Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği

THY: Türk Hava Yolları

BM: Birleşmiş Milletler

ÖTV: Özel Tüketim Vergisi

KDV: Katma Değer Vergisi

ESHOT: İzmir Jeotermal Enerji ve Ulaşım Hizmetleri

BİRİNCİ KESİM: ARAŞTIRMA HAKKINDA AÇIKLAMALAR

Bu kesimde araştırmanın ne şekilde yapıldığına, çalışmanın yöntemine ilişkin bilgiler ve temel kavramlar verilmiştir.

1.ARAŞTIRMANIN KONUSU, DENENCESİ, AMACI VE YÖNTEMİ

Bu bölümde araştırmanın konusu, denencesi amacı ve yöntemine ilişkin bilgiler ortaya konmuştur.

1.1.Araştırmanın Konusu ve Önemi

“Prof. Dr. Yakup KEPENEK’in Yaşamı, Yapıtları, Fikirleri, Uygulamaları ve Türk Toplumsal Yaşamına Katkıları” adını taşıyan bu çalışma ile ekonomi alanına büyük önem ve birçok yapıt vermiş olan siyaset bilimci ve ekonomist Prof. Dr. Yakup KEPENEK’in yaşam öyküsü ele alınıp incelenmeye çalışılmıştır. Ayrıca Prof. Dr. Yakup KEPENEK’in kitapları, makaleleri, temel fikirleri ve uygulamaları da Türk toplumsal yaşamına katkıları bakımından incelenmiştir.

Türkiye’de yapılan biyografik çalışmalar hem akademik hem de diğer alanlarda genellikle hayatta olmayan bilim insanları üzerinde yapılmaktadır. Bu araştırmanın önemi yaşayan bir bilim insanının hayatını aktarmak şeklinde betimlenebilir. Çünkü tamamlanmayan bir yaşam tamamlanmayan eserler demektir. Bu açıdan bakıldığında, bu araştırma ardından yapılacak çalışmalara temel olma, yol gösterme açısından önem taşımaktadır.

Prof. Dr. Yakup KEPENEK’in yaptığı hizmetler ve yetiştirdiği öğrenciler, akademisyenler, yazdığı kitap, makale ve bildiriler iktisat alanı açısından vazgeçilmez niteliktedir. O yüzden Prof. Dr. Yakup KEPENEK’in hayatı ve eserleri iktisat alanı için canlı birer örnek olarak görülmektedir.

Prof. Dr. Yakup KEPENEK hakkında yapılan bu araştırma ile hiç riske girmeden Prof. Dr. Yakup KEPENEK’in hayatında yolculuk yaparak kendimize dersler çıkarabiliriz. Prof. Dr. Yakup KEPENEK her yönü ile örnek alınması gereken, Türkiye’ye ve Türk’e hizmet etme gayesinde olan ve yaptığı çalışmalarla bunu en iyi şekilde gösteren bilim insanlarımızdandır.

Prof. Dr. Yakup KEPENEK’in en önemli özelliklerinden birisi de onun iyi bir eğitimci olmasıdır. O en karmaşık konuları bile karşısındakilerin kolayca anlayabileceği şekilde sadeleştirip sunabilmektedir. Prof. Dr. Yakup KEPENEK’in yapıtları kolay okunabilen, sade ve ustaca yazılmış birer kaynak niteliğindedir.

Prof. Dr. Yakup KEPENEK'in yaşam öyküsünü çalışmakla aynı zamanda O'nun uzmanlaşmış olduğu ekonomi ve siyaset alanlarını da çalışmış olacak, bu bilim dallarının gelişim süreçlerini yakından inceleme fırsatının bulmuş olacağız.

Araştırmamız, hem Prof. Dr. Yakup KEPENEK'e gereken değerin verilmesini sağlamak, hem bu satırların yazarının bilimsel çalışmalarını geliştirmek hem de okuyucuların gelişimlerini, ilgi alanlarını etkilemek açılarından önem taşımaktadır.

1.2.Araştırmanın Denencesi ve Amacı

Bu araştırmada şu denenceler sınanmaya çalışılmıştır:

Denence 1: Prof. Dr. Yakup KEPENEK akademik hayatı boyunca gerek ders anlatısı, gerek yayınları, gerek Türkçe'yi özenli kullanımı ve gerekse de katıldığı bilimsel toplantılar ve kurultaylar göz önüne alındığında, Türk bilim hayatı için iyi bir örnek oluşturmaktadır.

Denence 2: Prof. Dr. Yakup KEPENEK yaptığı bilimsel çalışmaları sayesinde Türkiye'de ekonomi ve siyaset konularına büyük katkılar sağlamıştır.

Denence 3: Prof. Dr. Yakup KEPENEK siyaset biliminin gelişimine katkıda bulunduğu gibi yaptığı yayınlarla da bu gelişime hemen ayak uyduran bilim insanlarımızdandır.

Denence 4: Bilim insanı olmasının yanı sıra bir dönem siyasete atılıp milletvekilliği yapan Prof. Dr. Yakup KEPENEK kendini halka adamıştır.

Bu araştırmada Prof. Dr. Yakup KEPENEK'in yaşam öyküsünün yanında yapıtları, fikirleri, uygulamaları ve Türk toplumsal yaşamına katkılarının ortaya konulması amaçlanmıştır. Ele alınan denenceler ışığında Prof. Dr. Yakup KEPENEK'in iktisat ve siyaset bilimi dallarına katkısı ortaya konulurken, örnek ve ders alınacak noktalar da gözler önüne serilmeye çalışılmıştır.

1.3.Araştırmanın Yöntemi

Bu çalışmada tarihsel ve betimsel araştırma yöntemi kullanılmıştır, çalışma sırasında Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın elektronik veri tabanlarından yararlanılmış, Ordu Büyükşehir Belediyesi ile birlikte diğer ilçe belediyelerinden gerekli bilgiler elde edilmiş ve kullanılmıştır.

1.4.Bilgi Derleme ve İşleme Araçları

Yapılacak olan araştırmanın bilgi kaynakları 5 tanedir. Bunlar:

1. Yazılı Kaynaklar
2. Ses Kayıtları
3. Görüntülü Kaynaklar
4. Ses ve Görüntü Ortak Kaynaklar
5. Canlı Kaynaklardır.

Araştırmanın yazıya dökülmesi sürecinde ise şu yöntemler kullanılmaktadır.

1. Sayısal çözümlene ile derlenen bilgiler. (Çizelgeler vs.)
2. Sözel çözümlene ile derlenen bilgiler. (Kitap, dergi, elektronik kaynaklar vs.)

1.5.İşlevsel Kavram Tanımları

Çalışma boyunca kullanılmış olan kavramların hangi alanlarda kullanıldığı aşağıda verilmiştir:

Gelir: Üretim ve hizmet süreçlerine katılanların, bu katılımları karşılığı aldıkları parasal ya da nesnel alım gücüdür (KEPENEK,1986, 207).

Kültür: İnsan ürünü, üretim olan her şeyin ortak adıdır (Kepenek, 1995, 217).

Ekonomi: yaşamı kazanmayla ilgili tüm etkinliklerin (faaliyetlerin) ve bunlardan doğan ilişkilerin bilimsel adıdır (KEPENEK, 1987, 37).

KİT: Mal ve hizmet üretmek üzere kurulan ve sermayelerinin en az yarısından fazlası devlet tarafından karşılanan ekonomik kuruluşlardır (KEPENEK, 1993, 9).

Cumhuriyet: Hukukun üstünlüğü; kadın erkek eşitliği; din ve devlet işlerinin birbirinden ayrı tutulması; çocukların ve gençlerin yaratıcı yeteneklerini geliştiren çağdaş eğitim ve üniversite; bilimsel bilginin yol göstericiliği; sanatsal yaratıcılığın önemsenmesi; parlamenter demokrasi; ekonomide, bireyin de, ülkenin de daha çok üretmek özgürleşmesi; dış politikada yurttaki barış, dünyada barış ve tüm bunların alt yapısı olarak gerekli kurumların oluşturulmasıdır (Cumhuriyet Gazetesi,29.10.2012 Cumhuriyet ve Partisi).

1.6.Araştırmanın Sunuş Sırası

“Prof. Dr. Yakup KEPENEK’in Yaşamı, Yapıtları, Fikirleri, Uygulamaları ve Türk Toplumsal Yaşamına Katkıları” başlığını taşıyan bu çalışmamız 4 kesimden, “ekler” ve “kaynakça”dan oluşmaktadır.

“ARAŞTIRMA HAKKINDA AÇIKLAMALAR” başlığını taşıyan birinci kesim 6 bölümden oluşmaktadır. Bu alt bölümlerin başlıkları sırasıyla şunlardır: “Araştırmanın Konusu ve Önemi”, “Araştırmanın Denenceleri ve Amaçları”, “Araştırmanın Yöntemi”, “Bilgi Toplama ve İşleme Araçları”, “İşlevsel Kavram Tanımları”, “Araştırmanın Sunuş Sırası”.

“PROF. DR. YAKUP KEPENEK’İN TANITILMASI” başlığını taşıyan ikinci kesimde Prof. Dr. Yakup KEPENEK’in özel yaşamı verilirken bir yandan da meslek yaşamı boyunca yayımlanmış olan bütün eserleri analiz edilerek gözler önüne serilmeye çalışılmıştır. Bu kesimde yer alan 2 bölümün başlıkları sırasıyla şunlardır: “Prof. Dr. Yakup KEPENEK’in Yaşam Öyküsü”, “Prof. Dr. Yakup Kepenek’in Bütün YapıtlarınınYayımlanışYıllarına ve Türlerine Göre Sınıflandırılmış Dizelgesi”.

“PROF. DR. YAKUP KEPENEK’İN DEĞERİNİN ORTAYA KONMASI” başlığını taşıyan üçüncü kesim 4 bölümden oluşmaktadır. Bu bölümlerin başlıkları sırasıyla şunlardır: “Prof. Dr. Yakup KEPENEK’in Fikirlerinin Sınıflandırılarak Tanıtılması”, “Prof. Dr. Yakup KEPENEK’in Benimsenme Bakımından İncelenmesi”, “Prof. Dr. Yakup KEPENEK’in Uzmanlık Alanları Bakımından İncelenmesi”, “Prof. Dr. Yakup KEPENEK’in Günümüz İçin Önemi: Yapıtlarından, Fikirlerinden, Uygulamalarından Bugün Daha İyi Nasıl Yararlanılır?”. Bu kesimde Prof. Dr. Yakup KEPENEK’in fikirleri araştırmacı tarafından incelenmiş ve bu fikirlere karşı başka kişilerin sahip olduğu düşünceler incelenmiştir.

“GENEL DEĞERLENDİRME” adını taşıyan dördüncü kesim “Bulular, Öneriler ve genel Sonuç” adını taşıyan bir bölümden oluşmaktadır. Bu kesimde araştırmacının çalışma boyunca elde ettiği bulgular ortaya konmuştur. Araştırma boyunca araştırmacının elde ettiği bilgiler harmanlanarak genel sonuç bölümünde okuyucuya sunulmuştur.

İKİNCİ KESİM: PROF. DR. YAKUP KEPENEK'İN TANITILMASI

Bu kesim iki bölümden oluşmaktadır. Prof. Dr. Yakup KEPENEK'in yaşam öyküsü ve bugüne kadar yazmış olduğu eserleri bu bölümde anlatılmaktadır.

2.PROF. DR. YAKUP KEPENEK'İN YAŞAM ÖYKÜSÜ

Prof. Dr. Yakup KEPENEK, 1937 yılında Ardeşen-Rize'de doğdu. Çiftçiler Köy Enstitüsü (Öğretmen Okulu) ve Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesini bitirdikten sonra Milli Eğitim Bakanlığı'nın bursuyla, New York Üniversitesi Ekonomi Bölümünde Ekonomi doktorasını yaptı. Doktora öğreniminin son yıllarında New York City University'de başladığı öğretim üyeliğini 1971 yılından sonra ODTÜ Ekonomi Bölümünde sürdürdü (KEPENEK, 1993, Arka Kapak).

Prof. Dr. Yakup KEPENEK Orta Doğu Teknik Üniversitesi İktisat Bölümü öğretim üyesidir ve aynı üniversitenin Bilim ve Teknoloji Politikaları Merkezi (ODTÜ-TEKPOL) yöneticisidir (KEPENEK, 2005, Arka Kapak).

ODTÜ'de Ekonomi Bölümü Başkanlığı, Üniversite Konseyi Üyeliği ve Öğretim Üyeleri Derneği Başkanlığı da yapan Kepenek, 1976'da doçent, 1981'de de (YÖK öncesi) profesör oldu. 28 Şubat 1983'de ODTÜ'deki görevine 1402 sayılı yasa uyarınca son verilen Kepenek, bugün, ODTÜ Ekonomi Bölümü öğretim üyesi olarak görevini sürdürmektedir (KEPENEK, 1993, Arka Kapak).

3. PROF. DR. YAKUP KEPENEK'İN BÜTÜN YAPITLARININ YAYIMLANMIŞ YILLARINA VE TÜRLERİNE GÖRE SINIFLANDIRILMIŞ DİZELGESİ

Bu bölümde araştırmacının araştırma süresi içinde ulaştığı Prof. Dr. Yakup KEPENEK'in yapıtları sınıflandırılmaya çalışılmıştır.

3.1.Prof. Dr. Yakup KEPENEK'in Köşe Yazıları

Prof. Dr. Yakup KEPENEK'in bugüne dek yazmış olduğu köşe yazılarının listelendiği bu alt bölüm sadece araştırmacının araştırma süresi içerisinde ulaşabildiklerini kapsamaktadır. Köşe yazılarının devamı eklerde yer almaktadır.

3.1.1. Prof. Dr. Yakup KEPENEK'in Ekonomi İle İlgili Köşe Yazıları AR-GE Geriliği

(16.09.2008,http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/10184/AR-GE_Geriligi.html)

Prof. Dr. Yakup KEPENEK'e göre, günümüzde ekonomik büyüme ve gelişmenin en önemli kaynağı teknolojik yeniliktir. Teknolojik yenilikler, her geçen

günün, giderek her saniyenin yeniden kanıtladığı gibi, ekonomik ilerlemenin motoru görevini, ağırlığını arttırarak yapıyor. Bu nedenle AR-GE verileri, ülkelerin ekonomik gelişmelerinin birincil göstergesi sayılıyor. Prof. Dr. Yakup KEPENEK, Türkiye'nin, ulusal yenilik sistemi anlamında bir makro ya da bütüncül bir teknolojik yenilik politikasından yoksun olduğunu düşünmektedir. Türkiye AR-GE, dolayısıyla da teknolojik yenilik bakımından yıllardır yerinde sayıyor. Ancak teknolojik yenilik alanında yerinde saymak diye bir kavram yoktur. Prof. Dr. Yakup KEPENEK'e göre, diğer ülkeler, her saniyeyi değerlendirerek araştırma geliştirme yaparken, ilerlerken, siz yerinizde sayamazsınız; kaçınılmaz olarak, her saniye geri düşersiniz. Türkiye her saniye geri kalıyor.

Ekonomik Gelişmeyi 'Yeniden' Düşünmek

(02.12.2008,http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/25594/Ekonomik_Gelismeyi_Yeniden_Dusunmek_.html)

Prof. Dr. Yakup KEPENEK, yaşanmakta olan ağır bunalım, çok sarsıcı ve uyarıcı bir etki yaptığını belirtmektedir. Küresel ekonomi yönetimleri, ister en gelişmiş sekiz ülkeyi (G8) isterseniz ülkemizin de içinde bulunduğu G20'yi alın, “ne yapacağını bilememenin” şaşkınlığını yaşıyor. “Piyasa her derde devadır” deniliyordu; şimdilerde ulus devletler piyasanın yarattığı yıkımı düzeltmek için kolları sıvıyor. Prof. Dr. Yakup KEPENEK'e göre, neoliberalizmin, Türkiye gibi gelişmekte olan ülkelerde ekonomik gelişmeyi sağlaması bir tarafa, en gelişmiş ülkelerde de durma noktasına geldiği, gerilemeye ve giderek yıkıma yol açtığı görülüyor. Prof. Dr. Yakup KEPENEK, eğer yaşanmakta olan küresel dönüşümün bu ülkenin ekonomik ve toplumsal gelişmesi için değerlendirilmezse, yarının kuşaklarının, haklı olarak bugünkü siyasetçiyi sorumlu tutacaklarını vurgulamaktadır.

Sermayenin Sınırları

(15.08.2011,http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/274332/Sermayenin_Sinirleri_.html)

Prof. Dr. Yakup KEPENEK, küresel sermayenin sınırlarının yeniden bozulmuş görüldüğünü ve dünyanın önde gelen borsalarında geçen pazartesi günü yaşanan büyük düşüşler, yalnızca o günün “kara pazartesi” olarak adlandırılmasına yol açmakla kalmadığını, ekonomik geleceğe ilişkin kaygı ve giderek korkuları da tetiklediğini düşünmektedir. Bunalımın nedeni, başta Yunanistan, bu ülkelerin

borçlarını ödeme yeterliliğine sahip olup olmadıklarıydı; özünde, sermayenin her zaman aradığı güven sorunuydu. Prof. Dr. Yakup KEPENEK'e göre, gerçekte, her borç veren yalnızca alacağı faiz getirisine bakmaz, borç verdiği borcunu geri ödeme gücüne ya da kapasitesine bakar; güven sorununun asıl kaynağı budur.

Yakalama Olanığı

(27.08.2012, http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/366654/Yakalama_Olanagi_.html)

Prof. Dr. Yakup KEPENEK'e göre, kişi başına ortalama gelirin büyüklüğü tek başına bir gelişmişlik göstergesi sayılmaz; çünkü gelir dağılımı, üretimin teknolojik yönden niteliği, ülkenin başta eğitim olmak üzere insani gelişme durumu gibi konularında hiçbir bilgi içermez. Tüm bu eksiklerine karşın kişi başına gelir, uluslararası karşılaştırmalarda, özellikle de gelişmekte olan ülkelerin önde gidenleri yakalaması ile ilgili çözümlenelerde yaygın olarak kullanılıyor. Türkiye'nin kişi başına geliri şimdilerde 10 bin dolar dolayındadır.

Türkiye 2015-Ekonomi

(29.12.2014, http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/175533/Turkiye_2015_-_Ekonomi.html)

Prof. Dr. Yakup KEPENEK yazdığı bu köşe yazısında Türkiye'nin ekonomik durumunun giderek bozulduğu ve küresel kopukluklar olduğunu belirtmektedir. Ekonomi özellikle büyüme, enflasyon ve işsizlik konularında kırılığandır. Prof. Dr. Yakup KEPENEK AKP hükümetinin ekonominin küresel sularda nasıl yüzdürüleceğini bilmediğini düşünmektedir.

3.1.2. Prof. Dr. Yakup KEPENEK'in Siyaset İle İlgili Köşe Yazıları

Nicel ile Nitel

(09.05.2011, http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/246650/Nicel_ile_Nitel_.html)

Prof. Dr. Yakup KEPENEK'e göre, bizim kültürümüz, nicel ya da sayısal büyüklüğü çok önemser; buna karşılık sıra niteliğe geldiğinde aynı oranda duyarlılık göstermez. Bu nedenle, büyüsün de nasıl büyürse büyüsün görüşü hemen her düzeyde geçerlidir. Siyasal partilerin seçim bildireleri, niteliğin, sayısal büyüklüğe nasıl feda edildiğinin en somut göstergeleridir. Prof. Dr. Yakup KEPENEK, partilerin, üç seçim sonrasında, yani 12 yıl sonra, ulaşılmasını öngördükleri ekonomik büyüklükleri bir bir

sergilediğini; buna karşılık, bireyin ve toplumun niteliksel gelişmesinin önündeki engellerin kaldırılmasını neredeyse tümüyle bir tarafa bıraktığını düşünmektedir.

Ağrılan Aydın Bunalımının Yarattığı Sorumluluk

(14.11.2011,http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/297702/Agirlasan_Aydin_Bunaliminin___Yarattigi_Sorumluluk___html)

Prof. Dr. Yakup KEPENEK, bu yazısında, aydın kesiminin sıkıntılı günler yaşadığını belirtmektedir. Yıllardır süren ve ne zaman sona ereceği bilinmeyen uzun tutukluluk uygulamaları, dışarıda kalanların baskı altına alınmasıyla tamamlanıyor. Bilim insanları, sanatçılar, basın-yayın yazar ve yorumcuları, büyük bölümüyle yıllarını vererek kazandıkları uzmanlıklarının gereğini ya da asıl işlerini yapamaz duruma gelmiştir. Prof. Dr. Yakup KEPENEK'e göre, uzun yıllar otoriter yönetimlerin baskısı altında yaşayan, daha doğrusu çağdaş bir demokraside olması gerektiği gibi yaşayamayan Türkiye aydını, yeni bir bunalım ya da kriz ortamına girmiş bulunuyor. Prof. Dr. Yakup KEPENEK, gelinen noktada aydınlara düşen çok büyük ve tarihsel bir görev ve sorumluluğun; bireysellikten kurtularak ortak çözüm üretmek olduğunu vurgulamaktadır.

...dum, ...dum Durumu!..

(13.02.2012,http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/319938/_8230_dum_8230_dum_Durumu_.._html)

Prof. Dr. Yakup KEPENEK'e göre, kamuoyunun yakından tanıdığı kendilerini liberal, solcu ve özgürlükçü olarak tanımlayan ve önde gelen gazetelerin köşe yazarı ve TV yorumcusu olan kimi kişiler, yıllarca AKP yandaşlığı yaptılar. Ancak AKP yandaşlığı yaparken, bilinçli bir biçimde cumhuriyetin değerlerinin, ekonomik ve toplumsal atılımlarıyla günümüz Türkiye'sini yarattığını tamamiyle göz ardı ettiler. Temel niteliklerinin çok doğal bir sonucu olarak, hak ve özgürlüklerin genişletilmesinin sağlanamaması; kendi 12 Eylül'ü olan 2010 halkoylamasından sonra yaşananlar; özellikle de 2011 seçimlerinden sonraki uygulamaları, AKP'ye bağlanan büyük demokrasi umut ve beklentilerini eritti; tuzla buz etti. Prof. Dr. Yakup KEPENEK, AKP uygulamaları karşısında, AKP destekçisi yazar ve yorumcuların artık tümüyle dum'lu tümceler kurduğunu vurgulamaktadır.

Dokunmayın!

(22.10.2012,http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/378246/Dokunmayin_.html
)

Prof. Dr. Yakup KEPENEK, nedenleri çok değişik olsa da PKK'nın okul saldırılarıyla Afganistan ve Pakistan'da Taliban'ın yaptıklarının aynı sonuca vardığını, çocukların ve onların eğitim hakkınız yok edildiğini düşünmektedir. Oysa insanlığın ulaştığı gelişmişlik düzeyi, çocukların yaşama ve eğitim haklarına dokunulmamasını sağlamalıydı. PKK'nın okul saldırılarıyla Taliban'ın yaptıkları, niteliksel olarak çok farklı değil; ikisi de bağnazlığın o korkutucu karanlık tuzağında, kendi çocuklarını boğazlıyor, daha uzun yıllar yaşayacak, yaratacak ve yaşatacak körpe beyinler, Prof. Dr. Yakup KEPENEK' e göre kör kurşunların hedefi oluyor.

Doğu'ya Doğu'ya!!

(11.02.2013,http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/403206/Dogu_8217_ya_Doğu_8217_ya_.html)

Prof. Dr. Yakup KEPENEK, Türkiye'yi AB'den uzaklaştıran nedenlerin, AKP iktidarının bilinçli bir biçimde hukukun üstünlüğü, temel hak ve özgürlüklerin güvence altına alınması, özgür basın, özerk üniversite, çağdaş bilim ve eğitim, sendikal haklar, katılımcı siyasi partiler ve seçim düzenlemesi, özgür sanat, korunan çevre ve bağımsız kurumlar konularında olumlu atmaması olduğunu düşünmektedir. Oysa bu değerler, yalnızca AB'nin savunduğu değerler değildir, tüm insanlığın ulaşmak istediği ortak değerlerdir. Prof. Dr. Yakup KEPENEK'e göre, gerçekte AKP ülkeyi AB'den değil bu değerlerden uzaklaştırıyor.

Spor Sevgisi İçin...

(20.05.2013,http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/422668/Spor_Sevgisi_icin...html)

Prof. Dr. Yakup KEPENEK'e göre, Kürt sorununa çözümü barışta arayan bir toplumun, insanı, yalnız bedeniyle değil, yaratıcı aklıyla da güzelleştiren sporda bir çatışma ortamına sürüklenmesi bir büyük çelişkidir. Prof. Dr. Yakup KEPENEK, sporu çatışma ortamına taşıyan ekonomik ve sosyal koşulların arasında, özellikle de ailesinin yoksulluğu nedeniyle çocuğun ve gencin eylemli spordan uzak kalması; ailelerin ve okulların çocuğa sporu sevdirmedeki yetersizlikleri; aile içi şiddet; spor salon ve alanlarının azlığı sayılabilir. Prof. Dr. Yakup KEPENEK, nesnel koşulların

düzeltilmesi için toplumsal duyarlılığın artması ve ülkeyi yönetenlerin bu amaçla çaba harcamasının gerekli olduğunu düşünmektedir.

Biraz Bilim, N'olur!

(25.11.2013,http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/12767/Biraz_Bilim_N_olur.html)

Prof. Dr. Yakup KEPENEK'e göre, AKP iktidarında, bilime bakış da köklü biçimde değişiyor. Birer bilimsel bilgi üretim merkezi olması gereken üniversitelerden başlayan ve dalga dalga topluma yayılan bilimden uzaklaşma süreci, her geçen gün çok daha yaygınlaşıyor ve derinleşiyor. Bilim dışı yaklaşımların kurbanlarından biri de Prof. Dr. Yakup KEPENEK'e göre Kemalizm'dir. Aslında bu kavram, eğer doğru yorumlanırsa, Atatürkçülük ve Cumhuriyetin değerleriyle eşanlamlıdır. Atatürk'e ve Cumhuriyet'in değerlerine açıkça karşı çıkamayanlar, Prof. Dr. Yakup KEPENEK'e göre Kemalizm'i karalıyorlar.

İlk İş: Özgürlük

(16.12.2013,<http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/80541/Merhametsiz.html>)

Prof. Dr. Yakup KEPENEK, bu toprakların özgürlük özlemini on yıllardır giderilemediğini ve AKP iktidarının özgürlük kavramını yanlış tarafından algıladığını düşünmektedir. Başbakan tarafından başta kamu hizmeti birimlerinde başörtüsü kullanımı olmak üzere bazı yasakların kaldırılması topluma çok büyük özgürlük kazanımı olarak sunuluyor. Oysa Prof. Dr. Yakup KEPENEK'e göre AKP düşüncesi, günümüzün evrensel kazanımları konumuna yükselmiş olan insanın doğuştan sahip olduğu temel hak ve özgürlükler kavramının ve buna bağlı oluşumların; düşünce, örgütlenme, bilim ve sanat özgürlüklerinin gerçekten çok uzağındadır.

Merhametsiz

(09.06.2014,<http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/80541/Merhametsiz.html>)

Prof. Dr. Yakup KEPENEK'e göre, AKP iktidarının ekonomi politikalarını betimleme amacıyla son haftalarda kullanılmaya başlanan merhametsiz büyüme kavramı yaşanmakta olan düşünsel değişimin de çok ilginç bir izdüşümüdür. Merhamet, acıma anlamına gelir. Bu konudaki yorumlarda anlatılmak istenen acımasızlarda Prof. Dr. Yakup KEPENEK'e göre ülkenin kapitalistleri ve AKP iktidarındadır.

Düşünce Özgürlüğü Mü?

(06.10.2014, http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/127429/Dusunce_Ozgurlugu_mu_.html)

Prof. Dr. Yakup KEPENEK sınırsız özgür düşünce ortamının varlığının üniversiteler için olmazsa olmaz bir özellik taşıdığını vurgulamaktadır. Ancak, üniversitede özgür düşünce ortamının var olması için birincil ön koşul üniversite özerkliğidir. Üniversite yönetimi başta hükümet olmak üzere siyasetten; kendisinin kurucusu da olsa sermayeden ve diğer, özellikle de dinsel çevrelerin etkilerinden bağımsız oluşabilmeli ve davranabilmelidir ki özerk olsun.

Önseçimin Önemi

(06.04.2015, http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/243773/Onsecimin_Onemi.html)

Prof. Dr. Yakup KEPENEK tarafından Cumhuriyet Gazetesi'nde yazılmış olan bu köşe yazısında CHP'nin seçimler öncesinde yaptığı önseçim anlatılmaktadır. Prof. Dr. Yakup KEPENEK'e göre AKP düşüncesinin karşısına Cumhuriyetin eşitlik, özgürlük, laiklik, bilimin yol göstericiliği ve bunlara dayalı sol değerlerle çıkılmasının yolu bu önseçimle bir ölçüde de olsa açılmıştır. CHP'nin yapmış olduğu önseçim alkışlanacak bir davranıştır ve diğer tüm partilerin de bunu yapması gerekir.

3.2.Prof. Dr. Yakup KEPENEK'in Kitapları

Prof. Dr. Yakup KEPENEK'in bugüne kadar yazmış olduğu kitaplarının tanıtıldığı bu bölümde incelenen yapıtlar sadece araştırmacının araştırma süresi içerisinde ulaşabildiklerini kapsamaktadır.

Sanayileşme Üzerine: Demokratik Sol Düşünce Forumu (Işın ÇELEBİ, Erol ÇEVİKÇE ile Birlikte, 1976, Ankara: Kalite Matbaası, 206 sayfa)

Ortak olarak hazırlanmış bu çalışma üç bölümden oluşmaktadır. Bu bölümler sırası ile şunlardır:

Birinci bölüm: Demokratik Sol Sanayileşme (Işın ÇELEBİ ve Mehmet KABASAKAL tarafından)

İkinci Bölüm: Türkiye'nin Toplumsal Gelişimi ve Demokratik Sol (Yakup KEPENEK tarafından)

Üçüncü Bölüm: Temek Ekonomik Sorunlar İçin Çerçeve (Erol ÇEVİKÇE tarafından)

Demokratik sol düşünce forumları, Cumhuriyet Halk Partisi'nde 1970 yılından beri yapılagelen ve gelenekleşen fikir üretme, tartışma, değerlendirme alanları olmuştur. Değişen dünya ve ülke koşulları içerisinde ön plana çıkan konuların tartışılması, onlara somutluk kazandırılması bu forumların temel amacı olmuştur.

Bu temel amaçtan gidilerek, ekonomik örgütlenmede, toplumsal örgütlenmede ve parti örgütlenmesinde uygulama safhasına girecek konuları toplamak, değerlendirmek, yeni boyut ve yönler çizmek üzere bu forumun konuları seçilmiştir.

Türkiye İmalat Sanayiinin Üretim Yapısı (1963-1973) (1977, Ankara: Kalite Matbaası, 227 sayfa)

Prof. Dr. Yakup KEPENEK tarafından hazırlanan bu çalışma iki kısımdan oluşmaktadır. Bu kısımlar sırasıyla şunlardır:

Birinci Kısım: Girdi-Çıktı Sisteminin Bazı Kurumsal Özellikleri

İkinci Kısım: Türkiye İmalat Sanayiine Uygulama''

Bu çalışma, biri kuramsal diğeri de uygulama olmak üzere iki ana başlıktan oluşmaktadır.

Kuramsal kısımda, girdi-çıktı çözümlemesinin bir kısım temel özelliklerine değinilmiş, üretim yapısı, faktör yoğunluğu ve fiyat oluşumu gibi konular ele alınmıştır.

Uygulama kısmında, imalat sanayii verileri kullanılarak, bir yandan, girdi, tüketim, yatırım, ithalat ve ihracat, diğeri yandan da ücret ve kata değer yönünden üretim yapısı ve bunun değişimi incelenmektedir. Ayrıca sekiz sektörlü bir model çerçevesinde üretim yapısının ekonomik büyüme ile ilişkisi belirtmeye çalışılmıştır.

Türkiye Sanayiinin Yapısal Sorunları (Nadir AKGÜL, Ortay VARLIER, Tunç TAYANÇ, Özcan ERTUNA, Korel GÖYMEN, Yavuz BAYÜLKEN, Alparslan ERTUĞ ve Yakup KEPENEK, 1977, Ankara: Gürsoy Matbaacılık, 220 sayfa)

Ortak olarak hazırlanmış bu çalışma on bir bölümden oluşmaktadır. Bu bölümler sırası ile şunlardır:

Birinci Bölüm: Sanayiinin Üretim Yapısı (Yakup KEPENEK tarafından)

İkinci Bölüm: Tartışmalar

Üçüncü Bölüm: Türkiye'de Montaj Sanayii (Nadir AKGÜL tarafından)

Dördüncü Bölüm: Tartışmalar

Beşinci Bölüm: Sanayileşme ve Bölgesel Dengesizlik (Oktay VARLIER tarafından)

Altıncı Bölüm: Tartışmalar

Yedinci Bölüm: Türkiye’de Yabancı Sermaye (Tunç TAYANÇ tarafından)

Sekizinci Bölüm: Tartışmalar

Dokuzuncu Bölüm: Sanayileşme ve Bölgesel Dengesizlik (Özcan ERTUNA tarafından)

Onuncu Bölüm: Türk Karma Ekonomisinde Kamu İktisadi Teşebbüslerinin Değişen İşlevleri ve Payları (Korel GÖYMEN tarafından)

On birinci Bölüm: Sanayide Kapasite Sorunu (Yavuz BAYÜLKEN ve Alparslan ERTUĞ tarafından)

Bu çalışmada 23-27 Kasım 1976 günlerinde Ankara’da yapılan TMMOB’nin(Türkiye Mühendis ve Mimar Odaları Birliği) düzenlediği 1976 Türkiye Sanayi Kongresi’nde yer alan, Türkiye sanayiinin yapısal sorunlarını inceleyen dört bildiri ve bu bildiriler üzerine yapılan tartışmalar yer almaktadır.

Gelişimi, Üretimi, Yapısı ve Sorunlarıyla Türkiye Ekonomisi (1983, Ankara: Beyda Basımevi, 688 sayfa)

Prof. Dr. Yakup KEPENEK tarafından hazırlanan bu çalışma altı kesimden oluşmaktadır. Bu kesimler sırasıyla şunlardır:

Birinci Kesim: Tarihsel Gelişme

İkinci Kesim: Planlı Gelişmenin Dayanakları

Üçüncü Kesim: İlk Üç-Plan Döneminde Sektörlerin Gelişmesi

Dördüncü Kesim: Ekonominin Dış Dünyası

Beşinci Kesim: Gelişmenin Toplumsal Yönleri

Altıncı Kesim: Ekonominin Başlıca Sorunları

Bu çalışma, Türkiye Ekonomisini tarihsel gelişme süreci içinde incelemeyi amaçlamıştır.

Çalışmanın niteliği hızlı bir değişim geçiren ekonomik ve toplumsal yapının temel belirleyici öğelerini saptamayı, bunları karşılıklı etkileşimleri içinde çözümlenmeyi ve bunu yaparken sayısal verilere olabildiğince bağlı kalmayı içeriyor.

İş Bitiren Ekonomi: Liberalizm, Devlet Müdahalesi ve 24 Ocak (İlhan SELÇUK, Sadun AREN, Gürel TÜZÜN, Sinan SÖNMEZ, Oğuz OYAN, Alpaslan IŞIKLI, Aziz KONUKMAN, Namık ÖZCAN ve Yakup KEPENEK, 1986, İstanbul: Gül Matbaası, 275 sayfa.)

Ortak olarak hazırlanmış bu çalışma dokuz bölümden oluşmaktadır. Bu bölümler sırasıyla şunlardır:

Birinci Bölüm: 24 Ocak... Başlangıcın Sonu veya Sonun Başlangıcı (İlhan SELÇUK tarafından)

İkinci Bölüm: 24 Ocak Programı ve Alternatifleri (Sadun AREN tarafından)

Üçüncü Bölüm: Ekonomik Bunalım ve 24 Ocak Kararları (Gürel TÜZÜN tarafından)

Dördüncü Bölüm: Piyasa Ekonomisi ve Devlet Müdahalesi (Sinan Sönmez tarafından)

Beşinci Bölüm: Kamu Finansmanı, Sermaye Birikimi ve 24 Ocak İstikrar Modeli (Oğuz OYAN tarafından)

Altıncı Bölüm: Parasalcı Ekonomik Politika Döneminde Sendikalar İçin Yasal Çerçeve (Alpaslan IŞIKLI tarafından)

Yedinci Bölüm: Gelirler, Fiyatlar ve Birikim Yönleriyle Kararlılık (İstikrar) Uygulaması (Yakup KEPENEK tarafından)

Sekizinci Bölüm: İç Talebi Daraltma Politikası Karşısında Emek ve Tarım Gelirleri (Aziz KONUKMAN tarafından)

Dokuzuncu Bölüm: İstikrar Programının Sanayi ve Banka Kesimi Üzerindeki Etkileri (Namık ÖZCAN tarafından)

24 Ocak neydi? IMF reçetesi iç politikada baskılı siyasete dönüştürüldü; gerçek ücretler sürekli olarak aşağıya çekildi; sürekli zam ve sürekli devalüasyon formülü benimsendi; büyük holdingler küçük ve orta sermayenin yakınmasına karşın gözetildi; ülkenin ihracatı bir özel karteğe bağlandı; faiz oranları mevduat birikimi pompalamak için yüzde 50'nin üzerine çıkarıldı; gelir bölüşümü büyük sermaye çıkarına daha bozuldu; altı yıl muhalefetsiz, tepkisiz, dirençsiz, halksız, basınsız, sendikasız bir otoriter rejim ortamında program en katı biçimiyle yürürlüğe kondu.

Türkiye'nin Ocak'ta vurgulanan dönüm noktasına nasıl geldiğini düşünmek gerekir. 24 Ocak ya sonuçtur, ya da başlangıçtır veya her ikisidir. Çünkü daha

öncesinde Türkiye’de ekonomi politikalarını saptayan sermayeci iktidarlarla, 24 Ocak’ta ekonomi politikasını saptayan iktidar birdir.

Emekçi haktan yana ve halkın desteğini de sağlayacak bir ekonomik program; aynı zamanda bir siyasal programdır. Çünkü 24 Ocak kararları da yalnız ekonomik değil, büyük çapta siyasal bir programdı.

12 Eylül’ün Ekonomik Politikası ve Sosyal Demokrasi (1987, Ankara: Başarı Matbaası, 169 sayfa.)

Prof. Dr. Yakup KEPENEK tarafından hazırlanan bu çalışma dört kısımdan oluşmaktadır. Bu kısımlar sırasıyla şunlardır:

Birinci Kısım:24 Ocak’ın Ekonomi Politikası

İkinci Kısım: Gerçek Demokrasi İçin Ya Da Sosyal Demokrasi Üzerine

Üçüncü Kısım: Demokrasi İçinde Gelişme

Dördüncü Kısım: Türkiye’de Sosyal Demokrasinin Oluşumu ve SHP’.

Bu çalışma, Prof. Dr. Yakup KEPENEK’in ekonomik ve siyasal konularda yazdıklarından bir derlemedir.

Gerçek demokrasiye geçilebilmesi için, bir toplumsal hesaplaşmaya, barış içinde sorunların tartışılmasına ve gerçek sorumluların belirlenmesine gereksinim doğuruyor.

Demokrasi yanlılarının, gerçekten demokrasi isteyenlerin şu iki noktayı çok iyi bilmesi, bilinmesini sağlaması, kaçınılmaz oluyor. Birincisi, demokrasi olursa 12 Eylül öncesi geri gelir, terör olur korkusundan toplumun kurtulmasının sağlanması; ikincisi de demokratik ortamda ülke gelişemez, ekonomik kalkınma olamaz önermesinin kesinlikle reddedilmesidir.

Gelişimi, Sorunları ve Özelleştirmeleriyle Türkiye’de Kamu İktisadi Teşebbüsleri (KİT) (1993, İstanbul: Gerçek Yayınevi, 191 sayfa.)

Prof. Dr. Yakup KEPENEK tarafından hazırlanan bu çalışma yedi bölümden oluşmaktadır. Bu bölümler sırasıyla şunlardır:

Birinci Bölüm: Tarihler Gelişim ve Ekonomi Politikalarında KİT’in Yeri

İkinci Bölüm: KİT’in Ekonomideki Yeri

Üçüncü Bölüm: KİT’te Sermaye ve İşgücü

Dördüncü Bölüm: KİT-Özel Sektör İlişkileri

Beşinci Bölüm: KİT’in Yönetimi, İşleyişi ve Denetimi

Altıncı Bölüm: KİT'in Özelleştirilmesi

Yedinci Bölüm: Ekonominin ve KİT'in Geleceği

Prof. Dr. Yakup KEPENEK bu çalışmada KİT ile ilgili sorunların bir bölümüne yanıt arıyor; nesnel verilerle KİT konusuna açıklık getirmek istiyor.

Çalışma, Türkiye ekonomisinde kamu ekonomik girişimlerini konu alıyor. Kamuoyunda genellikle KİT olarak bilinen bu girişimlerin, tarihsel gelişimleri, ekonomiye katkıları ve başlıca nitelikleri çalışmanın esasını oluşturuyor.

KİT, mal ve hizmet üretmek üzere kurulan ve sermayelerinin en az yarısından fazlası devlet tarafından karşılanan ekonomik kuruluşlardır.

Ülkemizde yerli beyin gücüne dayalı üretimin, demokrasinin görece olarak işlerlik kazandığı 1960'lı yıllarda büyük gelişme gösterdiği bir gerçektir. Aynı yıllar, sanayileşmede, KİT'in gelişiminde de önemli aşamalar elde edilmesine tanıklık ediyor. Her türlü yerli üretimin demokratik ortamlarda yeşerdiği, geliştiği görülüyor, toplumsal özelemler, istemler, demokrasiyle su yüzüne çıkıyor. Toplumsal sahip çıkma bilinci demokrasiyle güçleniyor; ulusal olan, yerli olan demokrasiyle canlanıyor.

Yanlış Yıllar 1995-1997 (1998, İstanbul: Çağdaş Yayınları, 414 sayfa.)

Prof. Dr. Yakup KEPENEK tarafından hazırlanan bu çalışma altı kesimden oluşmaktadır. Bu kesimler sırası ile şunlardır:

Birinci Kesim: Yanlış Yıllar

İkinci Kesim: 1995 Yazıları

Üçüncü Kesim: 1996 Yazıları

Dördüncü Kesim: 1997-1 Yazıları

Beşinci Kesim: Geçmişten Kalanlar

Altıncı Kesim: Gelecek İçin

Bu yapıt büyük çoğunluğu Prof. Dr. Yakup KEPENEK'in 1995 başından bu yana Ankara Pazarı köşesinde yayımlananlar olmak üzere, Cumhuriyet Gazetesi'nde çıkan yazılarından bir seçkidir.

Toplumsal yaşamda kimi dönemler vardır, korkutucudur; karanlık, ıslak ve yapışkandır; bir türlü sona ermez. Türkiye, 1990'larda böyle bir ıslak alacakaranlık dönemden geçmiştir.

Bu dönemde ülke, bir taraftan demokrasi işliyor, hukuk devleti var sözlerinin ninnisini dinliyor, öbür taraftan da tam anlamıyla demokrasi dışı yaşam zincirine

vurulmuşluğun ilkelliğinin içinde çırpınıyordu. Siyasal partilerin, yargıdan kaçmak ya da suçlamalardan kurtulmak amacıyla ortak hükümet kurdukları, yolsuzluk dosyalarının incele dışı bırakıldığı, devlet içinde çetelerin varlığının su yüzüne çıktığı, ancak bu konuda hemen hiçbir işlemin yapılmadığı bir alacakaranlıklar döneminden geçilmiştir.

Değişimin Doğrultusu (1995, İstanbul: Remzi Kitabevi, 239 sayfa.)

Prof. Dr. Yakup KEPENEK tarafından hazırlanan bu çalışma üç bölümden oluşmaktadır. Bu bölümler sırasıyla şunlardır:

Birinci Bölüm: Ekonomi

İkinci Bölüm: Politika

Üçüncü Bölüm: Bilim, Teknoloji ve Kültür

Kitap ekonomi, politika, bilim, teknoloji ve kültür adı altında üç bölüme ayrılrsa da, çalışmada yer alan yazıların ortak özelliği yaşanmakta olan hızlı değişim sürecinin ana doğrultularıdır.

Bu kitap, Prof. Dr. Yakup KEPENEK'in Cumhuriyet Gazetesi'nin ekonomi sayfasında Ankara Pazarı başlığı altında yayımlanan yazılarından oluşmaktadır.

Haftalık yorumların güncel-kalıcı ikilemini çözmesi olanaklı mıdır? Çalışmada, bu ikisi arasında bağ kurulmasına çaba gösterilmiştir.

Yaşadığımız yılların dünyada ekonomik, siyasal ve toplumsal açılardan çok hızlı değişim yılları olduğu sürekli vurgulanıyor. Bu vurgulama doğrudur. Gerçeği yansıtıyor.

Ancak bilimsel yöntem değişimi esas aldığına, ya da değişim sürekli olduğuna göre, asıl açıklanması gereken yaşadığımız yılların değişiminin özellikleridir. Niteliksel farklılığıdır.

Türk KİT Sisteminin İktisadi Değerlendirmesi (Korkut BOROTAV, Erol TAYMAZ, Taylan BALI, N. İlder ERTUĞRUL, Ali CANDAN ile Birlikte, 1998, Ankara: Kardelen Ofset, 149 sayfa.)

Ortak olarak hazırlanan bu çalışma üç bölümden oluşmaktadır. Bu bölümler sırası ile şunlardır:

Birinci Bölüm: Kamu İktisadi Teşebbüsleri 1985-1995: Kısa Bir Makro Ekonomik Değerlendirme

İkinci Bölüm: Kamu İşletmelerinin Çimento, Gübre, Kâğıt ve Petrokimya Sanayilerindeki Performansı: Mülkiyet ve Özelleştirmenin Etkinlik Üzerine Etkileri

Üçüncü Bölüm: Özelleştirme, Kaynak Transferi ve Yozlaşma''.

Bu çalışma KİT'lerin Türkiye ekonomisi içindeki yerlerini ve rollerini saptamayı; başarımlarını göstermelerini incelemeyi; KİT'lerle ilgili politika sorunlarını ve seçenekleri tartışmayı hedeflemiştir.

KİT'lerin ulusal katma değer, istihdam, yatırım ve ihracat içindeki payları ile bunların zaman içindeki seyri ve KİT sistemi ile kamu maliyesi arasındaki ilişkiler araştırılmıştır.

Endüstrideki kamusal ve özel işletmelere ait nicel bilgiler, başarımlarını göstermelerine dönüştürülmüş; iki işletme grubu kendi aralarında karşılaştırılmış; mümkün olan durumlarda özelleştirme öncesi ile sonrası arasında karşılaştırmalar yapılmıştır.

Özelleştirme süreci içinde doğan hukuki ve kurumsal sorunlar ele alınmış; yaygın boyutlarda ortaya çıkan rant oluşumu ve kaynak transferi olguları incelenmiştir.

Ulusal Sorunlar ve Demokratik Çözüm Yolları (Yalçın ACAR, Gülten KAZGEN, Öztin AKGÜÇ, Sina AKÇIN, Kemal KILIÇDAROĞLU, İlhan AZKAN, A. Taner KIŞLALI, Korkut BOROTAV, Erol MANİSALI, Anıl ÇEÇEN, Oğuz OYAN, Birsen GÖKÇE, İzzettin ÖNDER, Alpaslan IŞIKLI, Yekta Güngör ÖZDAN, Mümtaz SOYSAL ile Birlikte, 2001, İstanbul: Ekin Kitabevi, 526 sayfa.)

Ortak olarak hazırlanan bu çalışma yedi bölümden oluşmaktadır. Bu bölümler sırası ile şunlardır:

Birinci Bölüm: Tarihsel ve Güncel Değerlendirme

İkinci Bölüm: Ekonomik Açıdan Değerlendirme

Üçüncü Bölüm: Siyasal ve Toplumsal Açıdan Değerlendirme

Dördüncü Bölüm: Yeni Ekonomik Düzen, Ulus Devlet Kavramı ve Özelleştirme

Beşinci Bölüm: Sürdürülen Ekonomik Politikanın Olası Sonuçları

Altıncı Bölüm: Kemalizm ve Toplumsal-Ekonomik Sistemler İçindeki Yeri

Yedinci Bölüm: Sorunların Çözüm Yolları

Bu kitap, Genç Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin 2000'li yılların başlarında içine düştüğü ekonomik, toplumsal ve siyasal durumun nedenlerini; Cumhuriyet'in kuruluş yıllarındaki koşulları etkileyen öğelerden başlayarak günümüze değin geçen yaklaşık seksen yıllık dönemi yine ekonomik, toplumsal ve siyasal yönleriyle ve nesnel bir bakışla anlatan, değerlendiren ve içinden geçilen bunalıma çözüm yollarını bilimsel bir yaklaşımla ortaya koymaktadır.

Bu çalışmada, Kemalizm'e "toplumsal ekonomik sistemler içindeki yeri" bağlamında özel bir önem verilmiş, gençliğimizin ve okumuş kitlemizin büyük çoğunluğunda var olduğu düşünülen kavram kargaşası sorununa da bir çözüm getirmek amaçlanmıştır.

Koç Topluluğu'nun 75. Yılı (2001, İstanbul: İyi Matbaası, 198 sayfa.)

Prof. Dr. Yakup KEPENEK tarafından hazırlanan bu çalışma dokuz bölümden oluşmaktadır. Bu bölümler sırasıyla şunlardır:

Birinci Bölüm: Başkalarının Göremediğini Görmek

İkinci Bölüm: İnancın Başarıları

Üçüncü Bölüm: İnsana Verilen Değer

Dördüncü Bölüm: Sorumluluğunu Bilmek

Beşinci Bölüm: Değişen Yaşamlar

Altıncı Bölüm: Engin Ufuklar

Yedinci Bölüm: Ülkem Varsa Bende Varım

Sekizinci Bölüm: 75. Yıldan 100. Yıla Yürürken

Dokuzuncu Bölüm: Kronoloji

Koç Topluluğu Türkiye'nin ticaret, sanayi ve hizmet devi, lideri... Peki, ama 75 yıl önce Ankara'da küçük bir bakkal dükkânında başlayan uzun soluklu yolculuğunda Koç'u Koç yapan özellikler nelerdir? Hangi değerler bugün Türkiye sınırlarını aşan Topluluğun başarısını rastlantı olmaktan çıkarıyor? Koçzade Ahmet Vehbi Ticarethanesi'ni kalıcı bir kuruma dönüştüren felsefe nedir? Kısacası, Koç başarısının sırrı nerede?

Türkiye Ekonomisi (Nurhan YENTÜRK ile Birlikte, 2005, İstanbul: Remzi Kitabevi, 563 sayfa.)

Ortak olarak hazırlanan bu çalışma dört kesimden oluşmaktadır. Bu kesimler sırası ile şunlardır:

Birinci Kesim: Tarihsel Gelişme

İkinci Kesim: Ekonomi Politikasında Köklü Değişim

Üçüncü Kesim: Sektörel Gelişmeler

Dördüncü Kesim: Gelişmenin Toplumsallığı

Bu çalışma, Türkiye ekonomisini, tarihsel ve yapısal öğeleriyle bir bütünlük içinde ele almaktadır. Ekonomi politikalarının oluşumu, bunların iç ve dış nedenleri ve karşılıklı etkileşimi ile bu çerçevede yasal ve kurumsal düzenlemeler, yapının ana eksenini oluşturuyor. Özellikler 1980 sonrasında ekonomi politikalarının köklü dönüşümü, kuramsal yönleriyle ve buna bağlı olarak sermaye kaynaklarının kullanımı, para ve kamu maliyesi ile dış ekonomik ilişkiler ele alınmaktadır.

Cumhuriyet Yazıları: Politika, Ekonomi, Eğitim, Bilim ve Kültür
(İstanbul: Yazın Basın Yayın Matbaacılık, 365 sayfa.)

Prof. Dr. Yakup KEPENEK tarafından hazırlanan bu çalışma üç bölümden oluşmaktadır. Bu bölümler sırası ile şunlardır:

Birinci Bölüm: Politika

İkinci Bölüm: Ekonomi

Üçüncü Bölüm: Eğitim, Bilim ve Kültür

Bu çalışma, Prof. Dr. Yakup KEPENEK'in Cumhuriyet Gazetesi'nde pazartesi günleri Ankara Pazarı köşesinde yayınlanan yazılarından oluşmaktadır.

Haftada bir yayınlanan Ankara Pazarı yazıları, güncel konuları uzun dönemli bağlantılarıyla kapsamaya çalışır; olabildiğince bu ikisinin bileşimi özelliğini taşır.

Çalışmada yer verilen yazılar; 12 Eylül ile hesaplaşma, onun bir uzantısı olan AKP düşüncesine karşı duruş ve Cumhuriyet'in değerlerinin güçlenmesi noktalarına yoğunlaşmaktadır.

100. Yıla Doğru CHP (Erol KIZILELMA, Aydın CINGI, Ercan KARAKUŞ, Mehmet KABASAKAL, Alev COŞKUN, Mustafa ÖZYURT, Ertan AKSOY, Perihan SARI, Erol KÖRKTÜRK, Örsan K. ÖYMEN, Engin ÜNSAL, Erol TUNCER, Ayşe AYATA, Yunus EMRE ile Birlikte, 2014, İstanbul: Kalkedon Yayınları, 131 sayfa.)

Ortak olarak hazırlanan bu çalışma on beş bölümden oluşmaktadır. Bu bölümler sırasıyla şunlardır:

Birinci Bölüm: Önsöz (Erol KIZILELMA tarafından)

İkinci Bölüm: CHP: 90 Yıllık Çınar (Aydın CINGI tarafından)

Üçüncü Bölüm: CHP'nin 90 Yılı ve Gelecek (Ercan KARAKAŞ tarafından)

Dördüncü Bölüm: CHP'nin Çağdaş Türkiye Hedefi (Mehmet KABASAKAL tarafından)

Beşinci Bölüm:90. Yılında CHP ve Çağdaş Türkiye (Alev COŞKUN tarafından)

Altıncı Bölüm: CHP 90 Yaşında (Mustafa ÖZYURT tarafından)

Yedinci Bölüm:90 Yıllık Çınar ve Değişen Algısı (Ertan AKSOY tarafından)

Sekizinci Bölüm: CHP 90 Yaşında (Perihan SARI tarafından)

Dokuzuncu Bölüm: CHP 90. Yılında 90 Kuşağıyla Kenetlenmeli (Erol KÖKTÜRK tarafından)

Onuncu Bölüm: CHP'nin Geleceği Türkiye'nin Geleceğidir (Örsan K. ÖYMEN tarafından)

On Birinci Bölüm: Sosyal Demokrasiyi Yeniden Tanımlamak Gerek (Engin ÜNSAL tarafından)

On İkinci Bölüm: Ortanın Solundan Demokratik Sola ve Sosyal Demokrasiye (Erol TUNCER tarafından)

On Üçüncü Bölüm: Cumhuriyet Halk Partisi'nde Ortanın Solu Hareketi (Ayşe AYATA tarafından)

On Dördüncü Bölüm: CHP ve Sosyal Demokrasi (Yunus EMRE tarafından)

On Beşinci Bölüm: CHP'nin Asıl Eksiği (Yakup KEPENEK tarafından)

Cumhuriyet'imizden de önce kurulmuş olan CHP pek çok Batılı sosyal demokrat partiden daha köklü bir siyasal kuruluştur.

CHP, 90 yılı aşkın süredir, Cumhuriyet'imizin kurucu partisi olma onurunu taşımakla birlikte, çok önemli badireler atlattı, çok önemli sınavlardan geçmiş ve her zaman kendini yenileme çabasında olmuş olan bir partidir.

CHP halkın partisidir, yurtseverlerin partisidir. Öncelikle emeğe özel bir önem veren partidir. Halkın tüm kesimlerinin örgütlülüğüne ve bunların örgütlü mücadeleye çekilmesine önem veren bir partidir.

3.3.Prof. Dr. Yakup KEPENEK'in Makaleleri

Prof. Dr. Yakup KEPENEK'in bugüne kadar yazmış olduğu makalelerinin tanıtıldığı bu bölümde incelenen çalışmalar sadece araştırmacının araştırma süresi

içerisinde ulaşabildiklerini kapsamaktadır. Makalelerinin devamı eklerde yer almaktadır.

Sanayileşme Politikaları ve Türkiye'nin Sanayileşmesi (1995,

<http://arsiv.mmo.org.tr/pdf/10653.pdf>)

Türkiye gibi gelişmekte olan ülkelerin sanayileşme politikaları dış ekonomik ilişkilerine göre, dışalım ikameci, ya da dışa açılmak olarak tartışılıyor. Oysa sanayileşmiş ülkelerin gelişmekte olan ülkelere üstünlüğü, üretim tekniklerinin farklılığında somutlaşıyor. Üretim teknolojilerinin satın alınması bu çelişkiyi azaltmıyor, tersine artırıyor. Türkiye'nin sanayileşme sürecinde almış olduğu yol, nesnel ve toplumsal koşulların, teknolojinin yerli üretimine dayalı bir sanayileşme politikasının izlenmesini zorunlu ve kaçınılmaz kılıyor. Teknolojinin yerli üretimi bir ulusal politika olarak benimsemesi ve kamu ve özel kesim olanaklarının bu amaç için harekete geçirilmesi sağlanmalıdır. Var olan teknoloji üretiminin saptanması ve nitelikli işgücü konusunu da kapsayan aşamalı bir teknoloji planlaması ve bunu uluslararası gelişmeler ve ülkenin olanakları çerçevesinde yürütülmesi başlıca öğeleridir.

Cumhuriyet Ekonomisi Bir Kavramlaştırma Denemesi (1996,

<http://www.aydinlanma1923.com/ojs/index.php/AYD23/article/download/57/57>)

On yıla yakın bir süredir ekonomik gelişme kuramları önceki dönemlere göre daha gerçekçi bir çizgiye oturmuş bulunuyor. Küreselleşme, ulusal ekonomi politikalarının gözden geçirilmesine ve yeni uygulamalara gidilmesine neden oluyor. Üretim güçlerinin, yani emek ve sermayenin sayısal ve niteliksel gelişimi, açıktır ki ekonomik gelişmenin temelidir.

Üretim güçlerinin gelişmesinin altyapısı bu bağlamda önem kazanmaktadır. Aslında bu tür bir yaklaşım, yalnız ekonomik değil, buna dayalı olarak, toplumsal, siyasal ve kültürel gelişmelerin ana dayanaklarını da açıklayıcı niteliktedir.

Yapılmak istenen, Cumhuriyet ekonomisinin belirleyici niteliklerini günümüzde geçerli olan ekonomik gelişme kuramı çerçevesinde irdelemek ya da Cumhuriyet'in temel öge ve niteliklerinin günümüz koşullarında ne ölçüde geçerli olduğunu saptamak ve buradan ekonomi politikası bağlamında ne gibi dersler alınabileceğini tartışmaya açmaktır.

Tekeli ve İlk'in İktisat Tarihçiliğinin Niteliği (2013, <http://crawl.prod.proquest.com.s3.amazonaws.com/fpcache/a858fee3e343412459f2b95ffcc874b5.pdf?AWSAccessKeyId=AKIAJF7V7KNV2KKY2NUQ&Expires=1452347786&Signature=%2BtMib94TNmMl46wOmIvyyX1erAw%3D>)

Bu yazı, Tekeli-İlkin tarihçiliğinin niteliğini, onların önemli iktisat tarihi çalışmalarından biri olan devletçiliğin oluşumu örneğinde ele alıyor. Yazıda öncelikle bu ikilinin ortak iktisat tarihi çalışmalarının nesnel ve öznel koşullarına ve ek olarak 1960'ların ekonomik kalkınma isteği ile 1930'ların devletçiliğinin benzerliğine değiniyor. Tekeli ve İlk'in çalışmasında, devletçilik öncesinin iktisat tarihi, devletçiliğin 1930'lardaki düşünsel kökenleri, sektörel politikalar ve sanayileşmenin öne çıkması, kurulacak sanayi tesisleriyle ilgili ekonomik ve teknolojik yapılabirlik çalışmaları ve bunları tamamlayan yasal ve kurumsal düzenlemeler gibi konuların belgelere dayalı bir bütünsellik içinde ele alındığı vurgulanıyor. Tekeli ve İlk'in bu çalışmalarıyla yalnız Türkiye iktisat tarihinin devletçilik gibi en tartışmalı konularından birine başarılı bir biçimde açıklık getirmekle kalmadığı, ayrıca yeni araştırma alanlarının ipuçlarını da verdiği sonucuna varılıyor.

12 Eylül'ün Asıl "Kestiği"

(2010, <http://mulkiyederji.org/article/view/5000006985/5000007372>)

12 Eylül askeri darbesinin en önemli ve kalıcı etkisi Türkiye'nin geleneksel ekonomik gelişme eşittir sanayileşme politikasının tamamıyla terk edilmesinde görülüyor. Esas olarak IMF ve Dünya Bankası tarafından oluşturulan bu köklü politika değişikliği, bilişim ve iletişim teknolojilerinde devrim niteliğinde değişimler; ekonomik büyüme kuramında teknolojinin içsel alınması ve küreselleşme ile eşanlı olarak gerçekleşti. Bu koşullar altında ekonomik gelişme, ulusal yenilik sistemi yaklaşımıyla yeniden düşünülebilir.

Ekonomi biliminde zaman kavramı önemlidir. Hemen her konu ve süreç, zamana bağlı olarak algılanır; kısa, orta ve uzun gibi niteliklemlerle açıklanır. Üzerinden 30 yıl geçtiğine ve esas özellikleriyle devam ettiğine göre 12 Eylül artık rahatlıkla uzun dönem kapsamına alınabilir.

Geriye dönülüp bakıldığında 12 Eylül 1980 ve sonrası, ekonomik, toplumsal, siyasal yönleriyle, hem bireysel hem de kurumsal alanlarda tam anlamıyla bir

yıkımdır. Öldürmeleri, işkenceleri, işten atmaları ile 12 Eylül bir haksızlıklar anıtıdır. Hareket bununla da yetinmemiş, başta adalet ve eğitim gibi toplumsal varoluşun temelleri olmak üzere kurumsal yapıları da yerle bir etmiştir. O kadar ki 12 Eylül sonrasında toplumsal yapıdan uzaklaşan ya da kaybolan hak ve adalet duygusu bir türlü yeniden sağlanamıyor. Din dersinin 1982 Anayasasıyla zorunlu kılınmasının toplumu Cumhuriyet'in değerlerinden koparma etkisinin yarattığı olumsuzlukları uzun dönemde giderek belirginleştiriyor; su yüzüne çıkıyor.

Ancak uzun dönemli kalıcı etkileri yönünden ülkeyi 12 Eylül'e götüren ve sonrasını biçimlendiren çok önemli ve belirleyici bir etken var. O da 12 Eylül ile birlikte Türkiye'nin ekonomik gelişmenin içeriğinin ve doğrultusunun tümüyle değişmesi, genel olarak sanayileşme, daha özelde de makine ve motor sanayisini kurma girişiminin ve teknolojik yeniliğe dayalı üretime geçişinin önünün kesilmesidir.

Haldun ÖZEN'in En Son ve En Büyük Özenu (2002, <http://mulkiyederigi.org/article/view/5000006885/5000007290>)

Osmanlı'nın son yılları ve Cumhuriyet'in kuruluşu sırasındaki iki deneme bir yana bırakılırsa, Türkiye'nin çok partili siyasal döneme geçişi 1946'da başlar. Eğer çok partili sistem ile demokrasiyi eşanlamlı sayarsanız, bu tarih, aynı zamanda demokrasinin de başlangıç yılıdır.

Türkiye demokrasisi, nasıl bir demokrasi ise, 12 Eylül 1980 rejimi ile bir türlü hesaplaşmıyor. 1984'te yeniden çok partili siyasal ortama geçilmesine karşın, o karanlık yılların sorunlarını çözemiyor. Eleştirel bir yaklaşım ve nesnellikle 12 Eylül 1980 rejimi ile bir türlü hesaplaşmıyor; hesaplaşmıyor. Bu nedenle de 12 Eylül rejiminin gerçek yüzü ya da niteliği geniş toplum kesimlerince görülemiyor. Toplumsal gelişme, 12 Eylül'ün Anayasası'nın, yasalarının, kurumlarının ve uygulamalarının tutsaklığını sürdürüyor; o ağır kirden bir türlü aklanamıyor. Haldun Özen bu çalışmasıyla, bu tutsaklık zincirinin önemli bir halkasını kırıyor.

Haldun Özen de "cadı kazanı" olarak adlandırdığı, 12 Eylül'ün 1402 sayılı Sıkıyönetim Yasası uygulamalarını, tam da böyle mercek altına alıyor. Çalışma, Sıkıyönetim Yasası'nın, hareketten tam bir hafta sonra 19 Eylül'de, Milli Güvenlik Konseyi, yani cuntanın ünlü beşlisi tarafından tartışmadan ve jet hızıyla değiştirilmesinin öyküsüyle ya da olmayan tutanaklarıyla başlıyor. Sonra her gelişme, sivil savunucularının yüzkarası tutumları; kimi zaman kuru gülmeceye dönüşen

baskılar, acılar ve yıkımlar Yazar'ın adına yakışan bir özenle, daha doğrusu gerçek bir bilim insanı titizliğiyle gözler önüne seriliyor.

Cumhuriyet İşadamı (2001, Koç Topluluğunun 75 Yılı, İstanbul: Koç holding Halkla İlişkiler Koordinatörlüğü, s. 12-21).

Koç Topluluğu, "Cumhuriyet işadamı" kavramıyla açıklanabilir. Çünkü Cumhuriyet, büyük bir yıkımdan, yasal ve kurumsal düzenlemeleriyle, yenilikçi bir çıkışı simgeler. Topluluğun yaratıcısı Vehbi Koç'un düşüncesi köken ve çalışma ilkeleri, Cumhuriyet'in üretim güçlerinin gelişmesinin temellerini oluşturan bu yenilik anlayışıyla örtüşmektedir.

Cumhuriyet işadamı, yenilikçidir. Örgü gibi birbirini tamamlayan, kurumsal yapılanmanın sağlamlığı; toplumsal sermaye birikimine katkı ve doğru öngörüye ve güvene dayalı ileri görüşlülük bu yenilikçiliğin temel öğeleridir.

Sağlıklı işletme yapısı ya da doğru kurumsal yapılanma nasıl sağlanır sorusu, kuruluşundan bu yana, topluluğun bilimsel yöntemlerle yanıt aradığı en temel sorulardan biridir. Geçen 75 yıl kanıtladığı gibi, Topluluk bu sorunun yanıtını doğru vermeyi başarmış bulunuyor. Bu sonuca ulaşılmasının nedenleri üç başlık altında toplanabilir. Nedenlerden biri, nitelikli insan gücü ile çalışma; ikincisi, sağlıklı ilişkiler ağı kurma konusundaki titizlik ve üçüncüsü de yaratıcı uyum sağlama becerisidir.

Koç Topluluğu'nun en belirgin özelliklerinden biri, belki de birincisi, işletmelerin yönetiminin ileri nitelikte kişi ve kadrolarla yürütülmesi ve nitelikli insan gücü seçimindeki kararlı tutumudur. İnsan niteliğinin yüksek olmasındaki ısrar, başarının sırlarından biridir.

Koç Topluluğu'nun evrimi, alınacak derslerle doludur. Cumhuriyet işadamının yarattığı gizilgüç, Türkiye'nin ulusal yenilik sistemini oluşturmasına ve buradaki başarısına önemli katkılar yapacak ve ders çıkarılacak özellikler taşıyor. Ders alması gerekenler yalnız bireyler ve işletmeler değildir. Asıl ders alması gerekenler ülkeyi yönetenlerdir.

Türkiye'nin Toplumsal Gelişimi ve Demokratik Sol (Demokratik Sol Düşünce Forumu, CHP Gençlik Kolları, Ankara, 1976, s.121-136).

Demokratik sol gelişme, yurdumuza özgü koşulların bir sonucudur. En belirgin niteliği, toplumsal yapıyı daha özgürlükçü bir öze kavuşturmak ve toplumcu bir ekonomik gelişmeyi gerçekleştirmektir.

Kanımızca, demokratik solun ekonomik sorunu, ancak kamu ve halk sektörleri bütününden oluşacak bir temel üzerinde planlı bir yaklaşımla çözülebilir. Egemen güçlerin dışında kalan toplumsal gruplara dayanacak olan demokratik sol, ekonomik etkinlik kadar kişinin amaç edindiği bir uygulama izlemek durumundadır.

Çalışmaların yönetiminde bir kamu ekonomik kesimi 'devlet-halk' bütünlüşmesinde ilk adım olmalı, bunu benzer nitelik, karşı-tekelci bir tutumla temel gereksinmelerin planlı üretimine yönelen halk sektörü tamamlamalıdır. Özel kesime değer veren böyle bir gelişme süreci, uzun dönemde, sermayenin toplum yararına denetimini sağlayabilir; teknolojik etkinlikle birlikte iş bulma, bireysel yeteneklerin üretimde ve diğer toplumsal süreçte ortaya çıkmasına yardımcı olabilir. Tarihsel miras olarak devralınan kamu ekonomik kesimi ve 'eğitilenler ordusu' na ek olarak işçi ve köylü gruplarının örgütlenme ve bilinç düzeyi sözü edilen gelişmeye olanak tanımaktadır.

Toplumcu ekonomik gelişmeye bağlı olarak, düşünce ve fikir ortamının kısıtlamalardan kurtarılması demokratik solun ikinci en önemli işlevi olmak gerekir. Geniş kitlelerin yaratıcı güçlerinin ortaya çıkması, bilim ve sanatın çağdaş verilerinden yararlanmalarının yanında, düşünce akımlarının aydınlar arası kör döğüşü düzeyinde kalmaması, daha doğrusu 'aydın halk' ikiliğinin ortadan kalkması da özgürlüklerin genişletilmesi ile sağlanabilir. Ancak, böyle bir ortamda bir kısım 'mitler' toplumsal gerçeklerin süzgecinde geçecek, 'düş ile gerçek' ayrımı yapılabilecektir.

Sanayiın Üretim Yapısı (Türkiye Sanayiinin Yapısal Sorunları, Makine Mühendisleri Odası: Sanayi Kongresi, Ankara, 1976, s.3-29)

Üretim yapısı incelemelerinde genel olarak iki yaklaşım vardır. Bunlardan biri, sektörlerin, üretim faktörleri ve üretimin kullanım alanına göre sınıflandırılmasını çözümlenmede temel alır. Yaklaşım bir yandan firma ölçeğini, üretim faktörlerinin verimliliğini işgücü ve sermaye yapısını içerir. Ek olarak da, üretimin, tüketimin,

yatırım ve ihtiyaç olarak kullanımının ele alınması söz konusudur. Çoğu kez bu değişiklikler tarihsel gelişim süreçleri içinde ele alınır.

Yapısal çözümlerinde bir diğer yaklaşım sektörler arası mal akımına göre üretim yapısını ele almaktadır. Burada hareket noktası sektörlerin alıcı ve üretici olarak birbirlerinin üretimine olan katkılarıdır. Belli bir yıl için ortaya çıkacak bu mal akımının incelenmesi zorunlu olarak bir kesit çözümlene niteliği taşır. Mal akımı tablosuna ayrıca işgücü de eklenebilir.

Cumhuriyet Dönemi Ekonomi Politikaları-Bir Özet, (Ulusal Sorunlar ve Demokratik Çözüm Yolları, Bursa: Ekin Kitabevi, 2001; s.35-68).

Yazının amacı, Cumhuriyetin kuruluşundan bu yana uygulanan ekonomi politikalarının ülkenin olanaklarını geliştirmesi açısından bütüncül bir değerlendirilmesinin yapılmasıdır. Cumhuriyet ile başlayan ve günümüze kadar uzanan yılların ekonomik gelişmeleri gibi çok geniş bir konunun özetlenerek de olsa ele alınabilmesi için seçmeci bir yaklaşım zorunludur. Çalışma yöntem olarak üretim olanaklarının genişlemesini esas almaktadır. Böyle bir yaklaşım kaçınılmaz olarak sermaye ve işgücünün evrimini, bunların niteliksel gelişmesini sağlayan teknoloji ve eğitime dayalı bilgi birikimini ve kurumlaşmayı içerir. Buda yetmez, tüm bunlardan olabildiğince iç ve dış ekonomik siyasal ve toplumsal gelişmeler bileşkesinde incelemesi gerekir. Amaçlanan, geçmişin devingenliğinden geleceğin ana doğrularını yakalayacak bir genel çerçevenin kurulmasıdır. Burada dünyadaki ekonomik gelişmeler, ülkenin doğal kaynakları, nüfus gelişmeleri ve göç konuları ile sosyal göstergeler, konu ile çok yakından ilgili olmalarına karşın ayrıca ele alınmıyor; bunlara hiç değinilmiyor ya da çok gerekli durumlarda kısaca söz konusu edilmeleri yoluna gidiliyor.

Cumhuriyetin ekonomik politikalarının gelişimini temel olarak iki döneme dayalı olarak incelemek olanaklıdır: 1980 öncesi ve sonrası. Aslında daha gerçekçi bir zaman dilimine ayrıma 1945' e kadar geçen dönem 1945-1980 arası ve 1980 sonrası biçiminde yapılabilir. Gerçektende 1923-45 dönemiyle 1945-80 dönemlerinin, 1960-1975 arasının planlı kalkınma anlayışı bir yana, ekonomik politikaları bakımından pek bir benzerlikleri yoktur. 1980 öncesi dönemlerinin ortak sayılabilecek tek özelliği, sanayileşmede, dışalım yerine yerli üretim politikasını benimsemeleridir. Buna

karşılık, 1980 sonrasında ekonomi politikaları esas olarak dışarıya dayalı ya da dışarıya açılmacı bir anlayışı içerir.

ÜÇÜNCÜ KESİM: PROF. DR. YAKUP KEPENEK'İN DEĞERİNİN ORTAYA KONMASI

Bu bölümde Prof. Dr. Yakup KEPENEK'in çeşitli alanlardaki fikirleri ve uzmanlık alanları belirtilmiştir. Ayrıca Prof. Dr. Yakup KEPENEK ile aynı ve farklı görüşte olan kişilerin düşüncelerine yer verilmiştir.

4.PROF. DR YAKUP KEPENEK'İN FİKİRLERİNİN SINIFLANDIRILARAK TANITILMASI

Bu bölümde Prof. Dr. Yakup KEPENEK'in belirli konulara yaklaşımı ana hatlarıyla verilmeye çalışılmıştır.

4.1.Prof. Dr. Yakup KEPENEK'in CHP Hakkındaki Fikirleri

Cumhuriyet Halk Partisi, siyasi parti kuruluşu 9 Eylül 1923. Türkiye'de 1920 sonrasında ortaya çıkan siyasi kuruluşların çekirdeği olduğu kadar, Cumhuriyet devrinde Türkiye'nin siyasi gelişimini de kendi tarihinde yansıtan bu parti bir nevi kurucu meclis durumundaki Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne hakim olan Anadolu ve Müdafai Hukuk Cemiyeti'nin (kuruluşu 11 Eylül 1919) bir siyasi parti halinde devamı ve şekillenmesi olarak ortaya çıktı (1992, 308). Ancak, özellikle de Avrupa'da ırkçılığın yükseldiği 1930'lu ve 40'lı yıllarda, milliyetçiliğin yayılmacı kanadı, CHP'nin tek parti yönetimiyle açıkça ters düştü (Cumhuriyet Gazetesi,11.08.2008, Büyük Birleşme). Ekonominin sarsılması ve istikrarsız toplumsal süreçte sağ sol ayrımının ortaya çıkması, askeri darbenin temellerini oluşturmuştur.

CHP'nin 12 Eylül seçimlerinde aldığı sonuç konusunda pek çok iç içe geçmiş neden sıralanabilse de sorunun asıl kaynağı, partinin iç uyumsuzluğudur, denilebilir. Seçim sürecinde, CHP yönetimi ile üye ve örgütlerinin buluşamamış; genel başkan aracılığıyla, örgütler, deyim yerindeyse atlanarak halka ulaşmaya çalışılmıştır. Örgüt yönetim bağı bakımından demokratik bir birliktelik yerine, örgütler bir yana bırakılarak halka gidişte dokunmatik bir süreç yaşanmıştır (Kepenek, 2014, 126).12 Eylül 1980 tarihinde Genel Kurmay başkanı Orgeneral Kenan Evren ve komuta kademesinin ülke yönetimine el koyması ile bu süreç sona ermiştir. Askeri darbenin yaşanmasıyla parlamento kapatılarak, siyasi faaliyetler parti açılıncaya kadar (9 Eylül 1992) askıya alınmıştır. Daha sonra kapatılan partilerin tekrar açılmaya başlamasını yeni partilerin açılması izlemiş ve yeniden çok partili bir düzen oluşturulmuştur.

1995 Anayasa değişiklikleri ile sarsılan CHP'nin kendine gelebilmesi için çalışmalarla hızla başlaması gerekir. Bunun için CHP işe öncelikle adını temize çıkarmak ile başlamalıdır. 12 Eylül rejimi ile niteliksiz ve içeriksiz nesneye dönüştürülen CHP, bu durumdan kurtulmak için köklü değişiklikler yapmak zorunda kalmıştır. CHP'nin yapması gereken ilk şey partinin sol kanadını güçlendirmek olmalıdır.

Anayasa değişiklikleri çok yetersiz de olsa katılımcı demokrasi yönünde bir adımdır. Prof. Dr. Yakup KEPENEK'e göre siyasal partiler, özellikle de CHP bu açılımın gereklerini yerine getirdikleri, giderek bunu daha ileri boyutlara taşıdıkları oranda başarılı olacaklardır. İktidar evliliğinin yanlışlığı her geçen gün biraz daha kanıtlanan CHP, gerek ekonomik gerekse de demokratik alanlarda kimliğini ya da özünü yitirmiş, uygun deyimiyile tanınmaz bir duruma getirmiştir. CHP'nin kendine gelmesi gerektiğini düşünen Prof. Dr. Yakup KEPENEK, anayasa değişikliklerinin sağladığı olanaklara dayalı olarak, CHP'nin kendine çekidüzen vermesi bir dürüstlük, demokratiklik ve solculuk üçgenine dayalı bir yeniden yapılanma programını uygulamaya koymasını, varlığını sürdürebilmesi için kaçınılmaz bir zorunluluk olarak görmektedir

Partinin ideolojisinin, esas olarak, sol içerikten yoksun bırakıldığını düşünen Prof. Dr. Yakup KEPENEK emek sermaye farklılığı unutulduğu gibi, özgürlük, eşitlik, toplumsal dayanışma gibi solun çağdaş görüş ve ilkelerini Cumhuriyet'in temel değerleriyle buluşturma becerisi de gösteremediğini savunmaktadır. Milletvekili adaylarının çoğu CHP'nin hiçbir alakası olmayan kesimlerden seçilmiştir. Bu nedenle CHP ilerici ve solcu kesimin gözünde küçülmüştür. Parti kendi amacının dışına çıkarılmıştır. Sonuçta; CHP'ye emek vermemiş; partide birlikte politika yapmamış; partinin yolunu bilmeyen kişiler milletvekili adayı olarak konulmuştur (Kızılelma, Cıngı ve Diğerleri, 2014, 128).

CHP, kimlik değiştiriyor. AKP ve giderek Saadet Partisine dönüştürülüyor. Baykal ve yanındakiler CHP'nin sağcılaştıkça daha çok oy alacağını sanıyor; yanıldıkları, her seçimde yeniden kanıtlanıyor ama ısrar ediliyor; sağcı adaylar aranıyor; yetmiyor; sağa doğru koşu, çarşaf bayrak yapılarak hızlanıyor: Kimi köşe yazarı ve TV yorumcuları tarafından sağcılaşmakla, faşizan bir yapıya sahip olmakla giderek faşistlikle suçlanmaya başladı (Kepenek,2011,96-97).Deniz Baykal'ın kara

çarşafı bir kadına altı oklu CHP rozeti takması ile başlayan sağcılık adımları, CHP İstanbul İl Başkanının üniversitelerde türban özgürlüğü istemesini belirtmesi ile ilerlemeye başlamıştır. Prof. Dr. Yakup KEPENEK'in düşüncesine göre, demokratik temeller çerçevesinde kurulan CHP, böylece sağcılık yoluna girmeye başlamıştır.

CHP'deki iç savaşım, gerçekte, partinin sağcılışmasını; yapısına cemaatçiliğin de şırınga edilerek tüzüğü ve programıyla AKP'lileştirilmesini isteyenlerle buna karşı çıkanlar arasındadır. Siyasetten ömrünü tamamlamış ya da başarısız olmuş sağcılar ve cemaatçiler, milletvekili adaylarının saptanmasında çok etkili oldukları yetmezmiş gibi, seçimlerden sonra da CHP'ye danışman olarak akıl vermeyi sürdürüyor.(Cumhuriyet Gazetesi,12.12.2011, CHP'nin Gerçek Eksiği). Prof. Dr. Yakup KEPENEK'e göre Baykal'dan sonra başa gelen Kılıçdaroğlu bu partinin ideolojisinin Cumhuriyet değerleriyle çağımız solunun eşitlik, özgürlük ve dayanışma ilkelerinin çoğulcu bir birleşimi olduğunun bilincinden uzaktır. Prof. Dr. Yakup KEPENEK, çok yanlış bir tutumla CHP sağcılışırsa oy alır gibi bir yol izlendiğini vurguluyor. Bu nedenle, partinin gizilgücü harekete geçirilemiyor, toplumun aydınlık geleceğinin güveni olmuyor, çok başarısız bir yönetici görüntüsü sergileniyor, kimi milletvekillerinin olumlu uğraşları da kişisel kalıyor. CHP'nin ideolojisi yoktur diyebilen Kılıçdaroğlu, bu düşünsel belirsizliği nedeniyle kararlı bir birleştirici lider olamıyor.

CHP'de en tartışmalı konuların başında geleneksel olarak tüzük gelir. Partide demokratik tüzük isteyenler önceki yönetimden başlayarak, bugüne dek sürekli olarak dışlanmış ve parti sonunda kişiye mutlak anlamda bağlı bir yönetim yapısına taşınmıştır. Bununla da yetinilmemiş CHP tüzük bakımından tam anlamıyla AKP'ye benzetilmiştir (Kızılelma, Cıngı ve Diğerleri, 2014, 126- 130). Demokratik bir CHP tüzüğünün öncelikle parti üyelerinin güçlendirilmesini ilke edinmesi olduğunu savunan Prof. Dr. Yakup KEPENEK, üye yapısı, her sandık çevresinin ekonomik ve toplumsal durumunu yansıtmalı; üst yönetim eliyle üyelik sınırlandırılmalı, üyelerin parti içi eğitimi ve parti çalışmalarına etkin katılımı sağlanmalı, aday olma hakkına sınırlama getirilmeli; özellikle genel başkanlık seçimlerinde yaşanan yüzde 20 delege imzası gereği gibi partiyi içinden bölen ve seçimleri anlamsız kılan yıkıcı uygulamalardan vazgeçilmeli, her tür seçim için aday saptanmasında, kural olarak üyelerin tamamının katılımıyla ön seçim yapılmalıdır, demektir. CHP demokratik

bir tüzük ile birleştirilirse kendi ana çizgisine dönebilir ve ülke içindeki siyasetini arttırarak daha etkin bir rol kazanabilir.

Prof. Dr. Yakup KEPENEK'in dediği gibi, CHP, başta anayasa olmak üzere, siyasi partiler ve seçim yasalarında katılımcı bir anlayışı sağlayacak değişikliklerin yapılmasını ve siyasetin demokratikleşme ekseninde yeniden yapılanmasını; kamu yönetiminin rüşvet ve yolsuzluklardan kurtarılarak saydamlaşmasını ekonomik ve sosyal hakların güçlendirilmesini çalışanların hak ve özgürlüklerinin güvence altına alınmasını toplumun gündemine getirmeli ve bunların gerçekleşmelerini, politika önerileriyle, istemeli, bilim ve teknolojiye dayalı mal ve hizmet üretimi esasına dayanacak olan bir bütüncül ekonomik gelişme politikası oluşturulmalı ve ekonomik gelişmenin iskeletinin ortaya çıkması için, hükümet zorlanmalıdır. Başta işsizlik sorununa programlı çözümler olmak üzere, sağlık ve sosyal güvenlik konularında parti ilkelerine uygun somut politikalar üretmelidir.

CHP'de, aydın sayılması gereken pek çok bilim insanı, sanatçı ve uzman var. Adlarının önüne Prof. yazılanlar, eski bürokratlar, eski bakanlar ve deneyimli siyasetçilerin onlarcası bulunuyor. Bu aydın CHP'liler parti içi demokrasi cinayetleri karşısında susuyorlar. Bununla da kalmıyor, her gün ötede beride eleştirdikleri genel başkana yeniden sarılıyorlar; akıl almaz bir öz çıkar önceliğiyle bu yönetimi destekliyorlar. Ancak, bu aydınlar, ülkenin çağdaşlaşma sürecinin ve bu bağlamda CHP'nin güçlenmesinin, üst yönetimin ve yönetim anlayışının tamamıyla değiştirilmesine bağlı olduğunu çok iyi biliyorlar. Buna karşın tam bir sorumsuzlukla, tersini yapıyorlar (Kepenek, 2011, 305). Prof. Dr. Yakup KEPENEK bu kişilerin kendilerinin de toplumun da geleceğini kararttığını düşünmektedir.

Ekonomik, toplumsal ve siyasal yönleriyle toplumsal gönencin (refahın), toplumun sağlıklı gelişmesi için CHP'nin geliştirmesi gereken en önemli önermelerden birinin işsizliğe kesin çözüm bulmak olduğunu belirten Prof. Dr. Yakup KEPENEK, CHP'nin bu amaçla iş arayan her bireyine geçerli ücretle iş bulmalıdır yaklaşımını ilke alması gerektiğini vurgulamaktadır. CHP'nin savunduğu değerlerin demokrasinin temeli olabilmesi için, öncelikle kadın erkek eşitliği konusu üzerinde yoğunlaşmalıdır.

CHP'nin ideolojik ya da düşünsel temeli, Cumhuriyetin değerlerinin, sosyal demokrasinin ya da sosyalizmin ilkeleriyle birleşimidir. CHP daha da sağcılaşarak

değil, öncelikle bu ideolojik kimliğiyle toplumun her kesiminden destek alarak iktidar olmalıdır. AKP'nin seçmen desteğinin düşüşe geçmiş olması, CHP'nin adalet, özgürlük, eşitlik, barış ve ekonomi ekseninde bütüncül bir iktidara yürüyerek girişimini, ülke için çok gerekli ve ivedi kılıyor. CHP, her alanda özgürlükleri, kadın erkek eşitliğini, evrensel insan hakları ölçütlerini güçlü bir biçimde öne çıkarmalıdır(Cumhuriyet Gazetesi, 14.04.2014, CHP ve İktidara Yürümek). Kürt sorununa çözüm konusunda 1990'lı yıllarda yaptığı girişimlerle öncü olduğu bilinen CHP'nin bu alanı tamamıyla AKP'nin tekeline bırakmış olmasını çok büyük bir eksiklik olarak belirten Prof. Dr. Yakup KEPENEK, egemen Kürt siyasi hareketinin kadın erkek eşitliği anlayışının, sol söyleminin ve Siyasal İslam'dan uzak duruşun, CHP ile buluşma noktaları olabileceğini ve CHP'nin demokratikleşmeyle birlikte barış sürecinin öncülüğünü üstlenebileceğini vurgulamaktadır. Prof. Dr. Yakup KEPENEK'e göre CHP'nin ekonomi programı, AKP iktidarının yanlışlarını düzeltmeli, eksik olan emekçilerin ekonomik haklarını güvence altına alan sosyal ağına tamamlamalı; teknolojiye dayalı sanayileşerek büyümeye öncelik veren temeller üzerinde hazırlanmalıdır.

4.2.Prof. Dr. Yakup KEPENEK'in Cumhuriyet Hakkındaki Fikirleri

Cumhuriyet, Osmanlı'nın yıkılması ve Kurtuluş Savaşı üzerinde yükselen bir değerler bütünüdür: hukukun üstünlüğü; kadın erkek eşitliği; din ve devlet işlerinin birbirinden ayrı tutulması; çocukların ve gençlerin yaratıcı yeteneklerini geliştiren çağdaş eğitim ve üniversite; bilimsel bilginin yol göstericiliği; sanatsal yaratıcılığın önemsenmesi; parlamenter demokrasi; ekonomide, bireyin de, ülkenin de daha çok üretmekle özgürleşmesi; dış politikada yurttan barış, dünyada barış ve tüm bunların alt yapısı olarak gerekli kurumların oluşturulmasıdır. Bu nitelikleriyle cumhuriyet insanlığın o zamana kadar ki gelişmelerini içeren ve toplumun ilerlemesinin yollarını açan bir evrensel değerler rejimidir (Cumhuriyet Gazetesi, 29.10.2012, Cumhuriyet ve Partisi).

Prof. Dr. Yakup KEPENEK'in cumhuriyet düşüncesi, egemenliğin gökten yere indirilerek halkın olması; evrensel ölçülere dayalı bir hukuk devletinin yerleştirilmesi; devletin işleyişinin dine değil, çağdaş ilkelere dayanması; kadın erkek eşitliğine dayalı özgürleşme süreci; toplum yaşamında aklın ve bilimselliğin egemen kılınmasıdır. Bu yapıların üstünde de demokratikleşmedir; sosyal devlet anlayışıdır. Cumhuriyet

devrimi, genç kızların ve kadınların saçlarını rüzgarda savuracakları olanağı sağlamanın; kadının özgürlüğünün ve eşitliğinin adıdır. Cumhuriyetin, diğer önemli dönüşümlerle birlikte, hukukun da çağdaş bir nitelik kazanmasıdır diyen Prof. Dr. Yakup KEPENEK, cumhuriyetin dinin etkisinde kalmamasının gerekliliğini belirtmektedir.

Kapitalist üretim biçiminin doğuşu ve buna bağlı gelişmeler, Osmanlı'yı yenileşme yapmaya zorladı. Bunun bir sonucu olarak, ülke yönetiminin üç önemli ayağı olan askeriye, adliye ve eğitim alanlarında kimi yenilikler gerçekleştirildi. Askeriyenin yapısı bir bütün olarak yenilenirken, adliye ve eğitimde, eski ve yeni cumhuriyete dek birlikte yaşatılmaya çalışıldı. Osmanlı'nın son on yıllarda oluşan yeni eğitim kurumlarının ürünlerinin özellikle de özgürleşme vurgularının cumhuriyete geçişteki katkıları önemlidir. Cumhuriyet düşüncesinin kökenin de, insanlığın düşüncesinin gelişiminde bir devrim niteliği taşıyan aydınlanma anlayışı yatar. Osmanlı'nın son yıllarının hak ve özgürlük uğraşları özellikle de eğitimde çağdaşlaşma çabaları ve Kurtuluş Savaşı ve sonrasında siyasal gelişmeleri Mustafa Kemal Atatürk'ün öncülüğünde evrensel değerlerin hamurundan cumhuriyeti üretir. Tarihsel gelişim süreci içinde incelendiğinde cumhuriyetin kurulmasından sonra eğitim, bilim ve kültür alanının bütüncül bir yaklaşımla köklü bir yenileşme ile yürütüldüğü ve önemli başarılarla imza atıldığı bir gerçektir. O yıllarda, yaşamda gerçek yol gösterici olarak bilim ve tekniğin alınması; eğitimin çağdaş bilimsel temele yerleştirilmesi; tarih ve dil birliği bilincinin geliştirilmesi; üniversitenin yenilenmesi; bilginin kaynağını nesne, olgu ve deney olduğu anlayışının egemen kılınması, başlıca kuruluş taşlarıdır. Bu noktada cumhuriyetin özellikle devletçilik çerçevesinde gerçekleştirilen sanayi çabalarının ve diğer kurumsal yapılanmaların, çok ayrıntılı bilimsel çalışmalara dayalı hazırlıklarla ve en ileri teknolojilerin kullanılmasıyla gerçekleştirildiği belirtilmelidir. Ancak, bilim ve eğitimle ulaşılmak istenen bu çağdaşlaşma çabaları ve başarıları, İkinci Dünya Savaşı sonrasında, soğuk savaşla birlikte bıçak gibi kesildi. İzleyen yıllarda, cumhuriyetin eğitim, bilim ve kültür anlayışının aşındırılması süreci başladı (Kepenek, 2011, 234-235-236). Bunun sonucu olarak Prof. Dr. Yakup KEPENEK'e göre kamu yönetiminde cumhuriyetin ana düşünce dayanağı olan bilimin yol göstericiliği anlayışından adım adım uzaklaşıldı.

Prof. Dr. Yakup KEPENEK'in araştırmalarına göre cumhuriyete ilk tecavüzü İkinci Dünya Savaş'ından hemen sonra ABD'nin baskısıyla Sovyetler Birliği yapmıştır. Böylece ülkenin bağımsız ekonomi politikası yapma, dış politikada tarafsız kalma olanağı kalmadı. Sol düşünce düşmanlığı sonucu demokratikleşme topal kaldı, eğitim giderek bilimsellikten uzaklaştı; cumhuriyetin kültür ve sanat anlayışı bir yana bırakıldı. Sonrasında, ABD ve iktidara gelmesini sağladığı sağcı yerli ortakları cumhuriyete tecavüzlerini sürdürdü. Bunu izleyen 12 Eylül 1980 ve sonrası, cumhuriyetin üzerinde ne elbise bıraktı ne de dokunulmadık yer.

Prof. Dr. Yakup KEPENEK cumhuriyetin çağdaşlaşmasının gerçek değerinin Osmanlı ile karşılaştırılınca anlaşılacağını söylemektedir: Egemenliğin kaynağının halka indirilmesi; kadın erkek eşitliğinin; bilimin öncülüğünün ilke edinilmesi; eğitimin birliği; yargı reformu; harf devrimi; bağımsız ve barışçı dış politika; devletçi sanayileşme; kültür ve sanat atılımları; gelişmenin bütünlüğü... Bunlar, yabancı bilim insanlarının ve Prof. Dr. Yakup KEPENEK'in de vurguladığı gibi Türkiye'yi 1930'ların sonunda kalkış düzeyine taşımıştır. Çok partili siyasi yaşamın alt yapısı cumhuriyet değerleriyle olmuştur. Ancak, 1950 sonrasında Türkiye sağı, hukukun ve ahlakın bozulmasına yol açmış; gelişmenin eğitim, bilim ve kültür yönünü ihmal etmiş ve demokrasiyi feodalleşirmiştir (Kepenek, 2011, 84).

Cumhuriyetin yenilikçi politikalarının, her şeyden önce bütüncül olduğunu düşünen Prof. Dr. Yakup KEPENEK, cumhuriyet, Osmanlı'nın tersine, eskinin yanına yeniye eklemek değil, yenilenmektir; cumhuriyet döneminin gelişmeci anlayışının en temel özelliklerinden biri de bireyin yaratıcı yeteneklerinin önündeki çağdaşı, eski ve daraltıcı sınırların, engellerin ve baskıların kaldırılmasıdır; cumhuriyet yenilikçiliğinin belirleyici özelliği ödünsüz ilericiliğidir, demektir.

Cumhuriyet yönetiminin Osmanlı deneyiminin olumsuzluklarından kaçtığını belirten Prof. Dr. Yakup KEPENEK'e göre, bu olumsuzluklardan birincisi bütçe, ikincisi de dış ödemelerdir. Cumhuriyet yönetiminin bütçe politikası, gelir ve giderlerin denkliği ilkesine dayanır. Cumhuriyet yaklaşık 160 milyon lira para buldu; Merkez Bankasının 1930'da kurulmasıyla banknot çıkarma yetkisi tümüyle ulusal bir nitelik kazandı. Buna karşılık dolaşımdaki para miktarı arttırılmadı; İkinci Dünya Savaşı başlarında para miktarı 180 milyon lira dolayındaydı; neredeyse aynı kalmıştı. Toplam banknotlar, Türk Lirası olarak 1950'de 862 milyondur. Cumhuriyetin atılım

alanı sanayileşme olmuştur. Şekerini, dokumasını, çimentosunu dışarıdan satın alan bir ülke gerçek anlamda bağımsız olamazdı; 1930'larda enflasyona başvurmadan hızlı sanayileşmeye tanıklık etti (Kepenek, 1995, 104-105).

Cumhuriyeti, ulus devletinin kurulması süreci olarak tanımlayan Prof. Dr. Yakup KEPENEK, ulus özelliği kazanan bir topluluğun; ekonomik, kültürel, yasal ve kurumsal bütünlüğü siyasal bir güce dönüşerek devlet biçimini aldığı altını çizmektedir. İçerdiği kavramlarında anlattığı gibi ulus devlet devingendir; bir süreç olarak ortaya çıkar ve varlığını kendini sürekli yenileyerek sürdürür. Cumhuriyet kurulduktan sonra adım adım yerli sermaye birikiminin çerçevesinin çizildiği görülür. Cumhuriyetin üçlü dengelerinin birincisi devlet bütçesine ilişkindir ve bütçe gelir ve giderlerinin eşitliği anlamına gelir. Ancak tek başına yetersiz olacağı bilinen, iki denge ile tamamlanır. Bunlardan birincisi, dış ödemelerde gelir gider dengesi, öbürü de dolaşımdaki para miktarının artısını, ekonominin mal ve hizmet üretimi ile dengeli götürmektir (Kepenek, 1998, 230-231). Prof. Dr. Yakup KEPENEK cumhuriyetin güçlü dengesi ve sanayileşme programının İkinci Dünya Savaşı sonrasında, özellikle 1950'den bu yana giderek büyüyen dengesizliklerle yıkıldığını düşünmektedir.

Cumhuriyet'in ilk on yılı ekonomik onarım ve kurumların oluşturulması dönemidir. Yabancıların elinde bulunan demiryollarının millileştirilmesi, Tütün Rejisi'nin ve Aşar Vergisi'nin kaldırılması ve kara sularında ulaşım hakkının elde edilmesini Sümerbank'ın öncüsü olan Sanayi ve Maadin Bankası'nın kurulması ve Sanayiinin Teşviki Yasası'nın çıkarılması izledi (Acar, Kazgan ve Diğerleri, 2001, 38).

Ekonomik kalkınmanın temel sorunu olan sermaye kaynağı bulmanın çözümü Prof. Dr. Yakup KEPENEK'e göre banka sistemini bu amaç doğrultusunda çalıştırmaktır. Cumhuriyet hükümeti, yerli sanayisini kurmayı ve geliştirmeyi, 1930'larda üretimin ve bankacılığın birleşimiyle başardı. Cumhuriyet, çağdaş, laik eğitimidir, yaratıcı sanattır, kültürdür. Bunların gereksinimi olan kağıdı üretmek de Sümerbank'ın işidir. Cumhuriyet, yalnız siyasal alanda değil ekonomide de ulusal bağımsızlıkçadır; bunu simgeleyecek olan, demir-çeliktir; bu da Sümerbank eliyle kurulacaktır. Cumhuriyet, mağaradan çıkmaktır; bu da Sümerbank'ın öncülük edeceği çimento üretimiyle olur (Kepenek, 2011, 254).

Cumhuriyetin kuruluş sonrasında ülke siyasetinde egemen olan çağdaşlaşma daha sonra çok partili yaşama geçiş süreciyle birlikte giderek inişli çıkışlı bir yol izlemesi Prof. Dr. Yakup KEPENEK'e göre, artan derinlikte ve yükseklikte tartışmalara ve çatışmalara konu oldu.

Başta devletin yapılanması olmak üzere kurumlaşmanın, sağlıklı bir gelişme için yaşamsal olduğunu vurgulayan Prof. Dr. Yakup KEPENEK'e göre, etkin ve verimli kurumların oluşturulması, cumhuriyetin kuruluş yıllarının ana özelliği olmuştur. Fakat Prof. Dr. Yakup KEPENEK daha sonra cumhuriyet kurumlarının siyasetçilerin oyuncağı yapıp yıkıma sürüklendiğini düşünmektedir.

Kuruluş yıllarında başlayan ve özellikle de 1930'larda tepe noktasına ulaşan özelliği ile cumhuriyetin ekonomi anlayışı "biz üretiriz" ilkesine dayanır. Bu anlayışta, yalpalama yoktur, "eh biz de üretebiliriz" ya da "üretirsek iyi olabilir" gibi ikircilikler bulunmaz. Özgüvene dayalı bir kararlılık vardır. Ülke içinde İslam dini yeniden siyasallaştırılarak cumhuriyetin insan aklını özgürleştiren kazanımları birer birer ortadan kaldırıldı. Cumhuriyetin çok büyük güçlüklerle yabancıların elinden aldığı TEKEL bile özelleştiriliyor; sanayileşmeden vazgeçildi; bununla da kalınmadı, tarıma dayalı sanayi çöküyor ve buradan tarımsal üretim de yıkıma sürükleniyor (Kepenek, 2011, 168).

Cumhuriyet yönetimi ülke için iyi olanı yapmaya çalışır. Bunun için tek yol göstergesi olarak bilimsel gerçekler alınır; tüm sanat dalları özgün estetik bir anlayışla güçlendirilmek ve geliştirilmek istenir. Çağdaşlaşma ve ilerlemeyi ilke edinen cumhuriyet, kadının özgürleşmesini esas alır; kadın erkek eşitliğini önemser. Cumhuriyet için iyi ve doğru olan üretimdir. Cumhuriyet, dünya ekonomisinin Büyük Bunalım yaşadığı yıllarda ulusal üretimi yoktan var etmedir; dokumadır, şekerdir; kağıttır ve çeliktir. Cumhuriyet; doğruyu, yani gerçeğe ve usa uygun olanı, kural olarak bilimde arar (Kepenek, 2011, 306). Cumhuriyet döneminde ve özellikle son çeyrek yüzyılda, toplumun işçi ve köylü kesitlerinin bilinçlenmesi hızlanmış, istekleri yeni boyutlar kazanmıştır (Çelebi, Kepenek ve Diğerleri, 1976, 124).

Türkiye Lozan'da kendisine "Avrupa'nın hasta adamı" diyenleri Prof. Dr. Yakup KEPENEK'in deyimiyle hasta etmesini bildi; kazandığı özgüvenle, toplumsal aklını bağımsızlığın odağında dönüştürdü; cumhuriyetin, laik demokratik, ilerici, çağdaş açılımlarının, değerlerinin temellerini attı.

Prof. Dr. Yakup KEPENEK Türkiye'nin yeni atılımlar yapmasının yollarının kendi tarihsel gelişmesinin içinde olduğunu düşünmektedir. Özellikle cumhuriyetin ilk 20 yılının bütüncül ulusal gelişme ve yenilenme uygulamasından günümüz için çıkarılabilecek çok ders olduğunu belirten Prof. Dr. Yakup KEPENEK'e göre, bunu başarmanın yolları; toplumsal uyanış ve bilinçlenmenin önündeki engellerin kaldırılması, geriye Ortaçağ karanlığına dönüşün değil geleceğin çağdaş uygarlığına doğru gidişin yollarının yeniden açılması, dünyadaki gelişmelerin ulusal yarara dönüştürülmesi için gerekli politikaların üretilmesi, Mustafa Kemal'in cumhuriyetin ilk 10 yılında attığı tohumların yeşermesinin sağlanmasıdır.

4.3.Prof. Dr. Yakup Kepenek'in Kamu İktisadi Teşebbüsleri (KİT)

Hakkındaki Fikirleri

KİT, mal ve hizmet üretmek üzere kurulan ve sermayelerinin en az yarısından fazlası devlet tarafından karşılanan ekonomik kuruluşlardır (Kepenek, 1993, 3). Prof. Dr. Yakup KEPENEK ilk KİT oluşumunda, ekonomik gelişme ile sanayileşmeyi eş anlamlı tutan bir anlayışın egemen olduğunu düşünmektedir. Prof. Dr. Yakup KEPENEK'e göre sanayileşmeyi ekonomik gelişme sayan anlayışın kökeninde Osmanlı'nın yıkılması ile ilgili tartışmaların ve bunu izleyen yıllarda doğan ulusalcı görüşlerin bulunduğu açıktır.

Günümüzdeki anlamıyla ilk KİT 1930'lu yıllarda oluşturuldu. Gerçekten, 4 Temmuz 1938 tarih ve 1460 sayılı yasa, sermayesinin tamamı devlet tarafından verilmek suretiyle kurulan kamu ekonomik kuruluşlarına ilişkindi. KİT'in çekirdeği, Sümerbank ve Etibank'ın kurulmalarıyla oluşturuldu (Kepenek, 1993, 25). Prof. Dr. Yakup KEPENEK ilk KİT'in hemen tümüyle sanayi alanında oluştuğunu, o yıllarda sanayileşme sürecinin çok önemli kurumsal düzenleme ve önlemlerle tamamlandığını ayrıca vurgulanmaktadır. KİT, ilk kuruluş yıllarında temel tüketim malları üreten sanayilerin kurulmasını üstleniyordu. Özellikle gıda, dokuma, içki ve tütün sanayiinde ilk KİT önemli üretim artışları sağlıyordu. Daha sonra, 1950'li ve özellikle 1960'lı yıllarda, KİT'in ara malları denilen kağıt, çimento, demir-çelik, gübre ve petro-kimya üretimine yöneldiği görülüyordu. KİT; ara malları üretimine yönelirken, özel kesim de dayanaklı tüketim mallarının yerli üretimini üstlenmişti. KİT'in başlıca ara mallarının yerli üretimine yönelmesi, nesnel koşullara dayanıyordu (Kepenek, 1998, 33-34)

Prof. Dr. Yakup KEPENEK 1930'ların başlarındaki Büyük Kriz 'den beri, KİT'lerin sanayileşmenin lokomotifi olarak görüldüğünü belirtmektedir. Kamu girişimciliği Türkiye'deki birçok sektörün oluşumunda hayati bir rol oynamıştır. Prof. Dr. Yakup KEPENEK KİT'lerin çok çeşitli hedefleri gerçekleştirmeleri gerektiğini düşünüyordu. Prof. Dr. Yakup KEPENEK'e göre bu hedefler; KİT'lerin özel işletmeler için anahtar girdileri düşük maliyetle üretmesi, bölgesel gelişme için bir motor olması, istihdam yaratması, yerli teknolojik yeteneklerin birikimine yardımcı olması ve yeni teknolojileri yaymak ve yüksek yatırım maliyetleri ve riskler nedeniyle özel yatırımcıların girmekten çekindiği yeni sektörler oluşturmasıdır.

KİT mal ve hizmetlerinin yoğunlukta olduğu alt sektörler ulusal gelire katkılarından da anlaşılabilir gibi madencilik, enerji ve bankacılıktır. KİT, birçok mal ve hizmet alanında mutlak anlamda tekeldir; tek üretici ya da tek sunucudur. KİT'in üretim ve hizmet payının tamamına sahip olduğu mal ve hizmetler şunlardır: (1987'de)

- Taşkömürü
- Bor mineralleri
- Kükürt
- Yüksek alkollü içkiler
- Sigara
- Petro-kimya ürünleri
- Lokomotif
- Vagon
- Demiryolu ulaşımı

Burada sözü edilen mal ve hizmetlerin yerli üretimin tamamı KİT tarafından sağlanıyor (Kepenek, 1993, 54).

KİT'in ülkenin üretim olanaklarını artırmasının yatırımlarına bağlı olduğunu düşünen Prof. Dr. Yakup KEPENEK bu nedenle, KİT yatırımlarının miktarının ve sektörel dağılımının, KİT'in ekonomiye katkıları açısından büyük önem taşıdığını vurgulamaktadır. Prof. Dr. Yakup KEPENEK, ülke kalkınmasının gereklerine, plan ve program önceliklerine göre KİT yatırımlarının hükümet tarafından yönlendirildiğini ve KİT'in üst yönetiminin, kural olarak, hükümetçe oluşturulduğunu belirtmektedir.

Dolayısıyla, hemen her hükümet değişikliğinde KİT üst yönetimi de değişiyor; bunun da ötesinde, çoğu kez aynı hükümet döneminde de KİT yönetiminin çok kısa sürelerde değiştiği de görülüyor. KİT'in denetiminin üç ayrı düzeyde yapıldığı görülüyor. Önce Bakanlığa bağlı Yüksek Denetleme Kurumu, KİT'i denilebilir ki sürekli bir biçimde denetliyor. İkinci olarak KİT ile ilgili bakanlık gözetim görevinin yanında, hesapları ve işlemleri inceleme ve araştırma, ekonomik ve mali durumlarını tespit ettirmeye yetkili bulunuyor. Üçüncü olarak da KİT, TBMM tarafından denetleniyor. KİT denetiminde bu kamusal düzenlemeleri zorunlu kılan sermayelerinin devlete ait olmasıdır. KİT ekonomik kurallara uygun çalışmak zorundadır, bu nedenle bunların denetimi de genel kamu yönetimlerinden farklıdır (Kepenek, 1993, 138-139).

Yıllardır, KİT yönetimleri, tam bir bilinmezlik ve belirsizlik içinde tutuluyor; Prof. Dr. Yakup KEPENEK'in değımiyle, sisler içinde yaşıyor. Prof. Dr. Yakup KEPENEK'e göre KİT'e yapılabilecek en büyük kötülük, siyasal yönetime bağımlı ve çoğu gerçekten yetersiz KİT yönetimlerinin, kurumlarının bir an önce satılmasını bekleyen; yatırım ve üretim programları yapamayan bir konumda tutulmasıdır.

Türkiye'de iç ve dış dengelerin 1950 sonrasında bir daha dikiş tutamayacak biçimde bozulması Prof. Dr. Yakup KEPENEK'e göre KİT'in yağmasına da yeni biçimler getirdi. KİT'in kimi özel girişimi ortak edinmesi ya da iştirakler uygulaması başlatıldı. Ticaret Yasası'nın ortaklı sermayelerine ilişkin taahhüt edilen-ödenen sermaye mekanizmasıyla iştirakler, KİT sermayesine el koymanın bir aracı olarak kullanıldı. Üstelik KİT'in bundan doğan kar payları da çoğu zaman ödenmedi (Kepenek,1995,105).Prof. Dr. Yakup KEPENEK'e göre ekonomik ve teknolojik etkinliğin sağlanmasındaki önemli etmen kamu ekonomik kuruluşlarının yani KİT'in yönetiminin özerk olmasıdır. Kuruluşlarından başlayarak Sümerbank ve Etibank, daha sonra da 1938 tarih ve 3460 sayılı KİT Yasası ile KİT yönetimi tümü ile özerk olmuştur. Buradaki özerklik Prof. Dr. Yakup KEPENEK'e göre esas olarak KİT yönetimlerinin, siyasetçilerin karışmalarından uzak tutulması ve buna koşut olarak açık, sağlıklı ve nitelikli bir kamusal denetimin de yapılması anlamına gelmektedir.1950'li yıllara dek KİT kural olarak özerk bir yönetim anlayışıyla çalıştırılmıştır. Gerekli teknik ve ekonomik ön hazırlıkların yapılması ve KİT yönetiminin özerk kılınmasının doğal bir sonucu olarak, o yılların KİT'i, etkin ve verimli işletmeler olarak çalışıyordu (Acar, Kazgan ve Diğerleri, 2001, 41).

1950'li yıllar, KİT'in özel sermaye birikimine doğrudan katkılarının başlangıcıdır. KİT özel sermaye ile ortaklıklar kurmaya bu dönemde başlamıştır. Yine aynı yıllarda KİT'ten bir dizi üst düzey yönetici özel kesime geçmiş, KİT nitelikli personel yardımı yapmıştır (Acar, Kazgan ve Diğerleri, 2001,44). Prof. Dr. Yakup KEPENEK KİT'lerin özelleştirilmesine karşı çıkmıştır. Ona göre, KİT sorunu tek başına değil; Türkiye'nin uzun dönemli gelişmesi kapsamında ele alınmalıdır. Türkiye KİT'lere teknolojiye dayalı üretim ve rekabet işlevini vermelidir.

KİT'in tarım kesimi ile ilişkisi üretme çiftlikleriyle sınırlı kalmıyor. İmalat, ticaret ve bankacılık kesimlerinde pek çok KİT tarım ile doğrudan ilişkili bulunuyor (Kepenek, 1993, 59). Prof. Dr. Yakup KEPENEK devletin KİT aracılığıyla, bir yönden tarımsal gelişmeye, üretim artışına katkı yaptığı, öbür yönden de, büyük bir olasılıkla kentli işgücünün maliyeti düşük tutma amacıyla bir kısım ürünlerin sübvansiyonu yoluna gittiğini vurgulamaktadır.

Demokrat Parti dönemi, İkinci Dünya Savaşı sırasında palazlanan ticaret sermayesinin, KİT olanakları sonuna dek kullanılarak tarıma dayalı, gıda ve dokuma ağırlıklı özel sanayi sermayesine dönüştürülmesi çabalarına tanıklık etti. Adalet Partisi, 1960'larda yine KİT olanaklarını kullanarak özel montaj sanayiine destek verdi (Kepenek, 1998, 207). Prof. Dr. Yakup KEPENEK'in belirttiği üzere Demokrat Partinin on yıl süren yönetimi döneminde devlet sektörünün olabildiğince daraltılması ve bir kısım KİT'in özel sermayeye devredilmesi yoluna gidilemedi. Prof. Dr. Yakup KEPENEK, Demokrat Parti yönetiminde KİT'in ekonomideki yerini daraltma ve özel kesime devretme önermelerinin gerçekleştirilmemesinin nesnel ve toplumsal koşullardan kaynaklandığını düşünmektedir.

Birinci Beş Yıllık Kalkınma Planı KİT'e özel bir önem veriyor. İlk kez KİT'in ayrıntılı bir dökümü yapılıyor; sermaye yapısı, mali durumu, iştirakleri sergiliyor. Birinci kalkınma planı KİT'in çalışma ilkelerini sıralıyor. Kalkınma planlarının yasal niteliği gereği bu ilkeler KİT için uyulması gerekli, emredici kurallar sayılıyor, plana göre, KİT birimleri, en uygun üretim düzeyini gerçekleştirme, serbest piyasa koşullarında çalışarak en yüksek kara ulaşma, faaliyetlerinde esas olarak kendi öz kaynaklarına dayanma ilkelerine bağlı olacaklarıdır. İkinci kalkınma planının KİT'e birincisine göre, oldukça farklı bir anlayışla yaklaştığı görülüyor. İkinci kalkınma planı KİT'in yalnızca ekonominin hızla gelişmesi için gerekli olan ve özel sektörün

kullanılacak teşvik araçlarına rağmen giremediği güç gelişen veya ekonomide dar boğazlar yaratan sanayi alanlarına etkin bir girişimci olarak girilmesini öngörüyor. Üçüncü kalkınma planı KİT'i Türkiye'nin sanayileşerek kalkınmasında etkili bir araç biçimde algılıyor. Üçüncü kalkınma planına göre, KİT özellikle üretim, iş bulma, ileri teknoloji kullanımı ve fiyat istikrarını koruma konularında olumlu katkılarda bulunuyor; iş gücüne beceri kazandırmada da yararı oluyor. Ekonomik ve bunu izleyen siyasal bunalım nedeniyle uygulanamayan dördüncü kalkınma planı KİT'i ekonomik kalkınmanın temel araçlarından biri sayıyor. KİT'in üretim, yatırım ve iş bulma bakımından planlı dönemde nasıl büyüüp geliştiğini vurgulayan dördüncü kalkınma planı, ilk plan gibi, kamunun sermayesinin yarısından fazlasını sahip olduğu girişimlerin de bir listesini veriyor. Beşinci kalkınma planı, KİT'in karlı ve verimli çalışmaları gerektiğini vurguluyor. Bu amaçla, yönetim sürekliliğinin sağlanmasını, bilgili, deneyimli ve yetenekli personel oluşumunun gerçekleşmesini ve KİT'in yönetim ve mali bakımlardan bağımsız çalışmalarını ön görüyor; bu doğrultuda düzenlemeler yapılacağını belirtiyor (Kepenek, 1993, 36-37-38).

Prof. Dr. Yakup KEPENEK KİT'in sermaye yapısının iki boyutu olduğunu belirtmektedir. Bunlardan birincisi, KİT'in kullandığı parasal olanakların, kendilerine ya da başkalarına ait olmasına göre sermaye yapısı incelenmelidir. İkinci olarak da KİT'in kendi kaynaklarının sektörlere göre dağılımı ve gelişimi ele alınmalıdır. KİT'in sermaye kaynakları iki ana gruba ayrılıyor; öz kaynaklar ve yabancı kaynaklar. KİT'in öz kaynakları ödenmiş sermayeleri ve kendilerine ait doğrudan kullanabildikleri birikimlerini içeriyor. KİT'in kullandığı sermayenin yabancı kaynakları ya da KİT borçlanmaları Prof. Dr. Yakup KEPENEK'e göre büyük ölçüde, hazine, Merkez Bankası, Devlet Yatırım Bankası, çıkardıkları tahviller ve diğer yurtiçi ve yurtdışı borçlanmalarından oluşmaktadır.

Türkiye'de yıllardır, KİT'in ekonominin sırtında bir yük olduğu, hemen her tür ekonomik sorunun bu kuruluşlardan kaynaklandığı ısrarla vurgulanmakta ve kamuoyunda egemen olmaktır. Prof. Dr. Yakup KEPENEK, KİT'in işleyişinde ve kullanımında bozukluklar olduğunu ve bunların düzeltilmesi gerektiğini vurgulamaktadır. Ancak belirtilmesi gereken Türkiye'de KİT'in öyle sanıldığı ölçüde ağırlıklı olmadığıdır. Türkiye'de KİT'in toplam katkılı ulusal üretim (GSMH) içindeki payı %13 dolayındadır; toplam işgücünün de yalnızca %4 gibi bir bölümü KİT'lerde

alışıyor (Kepenek, 1998, 376). KİT'in ve Türkiye'nin büyüme oranları greliler olarak çok dalgalı ya da çok inişli çıkışlı olabilir. Bu anlamda KİT'in büyümesindeki en aşırı düşüş oranı 1988'de % 23,7 ile gerçekleştirilmiştir. Buna karşın artı yönde en yüksek oran incelenen dönem içinde, en ağır ekonomik bunalım yılı olan 1994'te elde edilmiştir. Türkiye'nin GSYH'deki dalgalanmalarının nedenini bir kenara koyarsak KİT'in katma değer oranları büyümesindeki ani düşüşler özel durumları göstermektedir. KİT'in büyüme oranlarındaki ani düşüşler 1988, 1991 ve 1995'de olmuştur (Kepenek, 1998, 3). Prof. Dr. Yakup KEPENEK'e göre seçimler nedeniyle bu yıllardaki hükümetler KİT'de üretilen hizmet ve malların fiyatlarını düşük tutmaya özel bir zen göstermişlerdir.

KİT, ülkenin dış ticaretinde, ulusal ekonomideki konumuna uygun bir yere sahiptir. Toplam mal ve hizmet dışsatımının her yıl % 15-20 dolayında bir bölümü KİT tarafından gerçekleştiriliyor. Toplam dışalımın da % 25-30 dolayında bir bölümünü KİT yapıyor. KİT dışsatımının, geleneksel olarak, yaklaşık üçte birlik bir bölümü hizmet satışlarından kaynaklanıyor (Kepenek, 1993, 77). KİT gelirlerini arttırmanın yolunun ürettikleri mal ve hizmetin fiyatına bağlı olduğunu belirten Prof. Dr. Yakup KEPENEK'e göre, KİT mal ve hizmetlerinin fiyatı maliyetin üzerindeyse ya da maliyetten daha yüksek oranda arttırılırsa, kamu işletmesi karlı olacaktır. KİT'in tekel konumu varsa ya da hükümet KİT mal ve hizmetlerinin fiyatlarının yüksek tutulmasını sağlarsa, bu sonuç alınabilecektir.

KİT, geleneksel olarak, piyasa fiyatının altında bir fiyattan ara malı sağlayarak tktim malı üreten özel sermaye işletmelerine destek olmaktadır (Kepenek, 2011, 154-155). nce, zel kesime aramalı sağlama işlevini yitiren KİT Prof. Dr. Yakup KEPENEK'e göre, ya lme terk edildi ya da haraç-mezat satıldı ve satılıyor. Satılan KİT, çoğu kez arazisinden rant elde edebilen bir duruma geldi; yeni yatırım teknolojik yenilenme ve üretim olanaklarını geliştirme süreçlerine sokulmadı. Ülkeyi yöneten hkmetlerin bu gidişi durdurmalarının gerekliliğini vurgulayan Prof. Dr. Yakup KEPENEK, KİT satışlarının aceleye getirilmemesi gerektiğini, daha da önemlisi satılamayan KİT'in etkin ve verimli çalışmasının sağlanabileceğini düşünmektedir.

4.4.Prof. Dr. Yakup KEPENEK'in Sanayi Hakkındaki

Fikirleri

Sanayi, hammaddelerin ya da yarı işlenmiş maddelerin kullanıma hazır hale getirilmesidir. Gelişmiş ülkeler zenginliklerinin büyük bir kısmını sanayileşme ile sağlamışlardır. Bu yüzden sanayileşme ülkelerin gelişmesinde önemli bir yerdedir.

Türkiye 1960'lı yıllara geldiğinde, sanayileşmede temel tüketim ürünlerinin yerli üretimini gerçekleştirmişti. Gündem, yerli üretime dayalı sanayileşmenin ikinci aşamasını gerçekleştirmek; otomobil, buzdolabı, çamaşır makinası ve daha sonra da TV alıcısı gibi dayanıklı tüketim ürünlerinin ülke içinde üretimini sağlamaktı (Acar, Kazgan ve Diğerleri, 2001, 46).

Prof. Dr. Yakup KEPENEK Türkiye'nin sanayileşme politikaları incelediğinde 1960'lı yıllardan bu yana uygulanan iki temel stratejiden söz eder. Bunlardan birincisi 1963-1980 arası uygulanan ithal ikameci sanayileşme stratejileri, ikincisi ise 1980'den sonra uygulanan ihracata yönelik sanayileşme stratejileridir. İthal ikameci sanayileşme stratejilerinin amacı daha önce dışarıdan alınan malların ülke içinde üretilmesine elverecek biçimde yerli sanayileşmeyi sağlamaktır. Türkiye'de, diğer gelişmekte olan ülkelerde olduğu gibi, önce tüketim mallarının yerli üretimi sağlanmıştır. İthal ikameci dönemin ilk yıllarında gıda, dokuma, giyim gibi ürünlerde yerli sanayii dönemin iç talebini karşılayacak düzeye gelmiştir (Kepenek ve Yentürk, 2005, 361). Dışsatıma yönelik sanayileşme stratejileri, 1970'lerden sonra önemli döviz darboğazı yaşayan gelişmekte olan ülkelere sanayileşmelerini dış pazarlara yönelik sürdürmelerini öneren bir stratejidir. Türkiye 1978-1979 yıllarında yaşadığı önemli döviz darboğazından sonra bu stratejiyi izleme durumunda kalmıştır (Kepenek ve Yentürk, 2005, 363).

Anadolu'da sanayi, KİT olanlar dahil, orta ve küçük ölçeklidir. Küçük ölçekli sanayi, ekonomik bunalımdan çok kolay etkilenir; ekonomik bunalım fırtınası önce küçükleri boğar. En büyüğü 40-50 kişi çalıştıran özel işletmeler olsun, 300-400 kişi çalıştıran KİT işletmeleri olsun ya tümüyle kapatılıyor ya da gerçekten can çekişiyor. Bu durum işsizlik, sermayenin üretimden uzaklaşarak parasallaşması ve genel olarak da bu yörelerin yoksullaşması sonucunu veriyor (Kepenek, 2011, 155). İrili ufaklı da olsa var olan sanayi kuruluşlarının yok olması, tarımsal üretimi ve ulaştırma, inşaat ve

ticaret başta olmak üzere hizmet kesimlerini de olumsuz yönde etkilediğini belirten Prof. Dr. Yakup KEPENEK, Türkiye'nin hızla sanayisizleştirildiğini düşünmektedir.

Kapitalist dünyada yaşanmakta olan Büyük Bunalım'ın yarattığı ortam nedeniyle Türkiye'nin dışsattım ürünleri ki bu yıllarda çok büyük ölçüde pamuk, tütün, üzüm ve fındık gibi tarım ürünlerine dayalıydı, ülke dışına satılamaz oldu. Öte yandan aşırı fiyat düşüşleri, kimi makine ve araç gereçlerin dışarda satın alınmasını kolaylaştırıyordu. Kaldı ki döviz yokluğu nedeniyle ülke, dokuma, şeker, kagıt gibi en temel tüketim ürünlerini de dışarıdan almakta güçlük çekiyordu. Yerli sanayi kurularak, bir taraftan yerli tarım ürünleri ülke içinde işlenir, diğer taraftan da iç pazarın gerektirdiği sınıai tüketim ürünleri sağlanırdı. Sovyetler Birliği'nde uygulanan planlı gelişme anlayışı, sanayi özelinde yararlanılacak bir örnek olarak alınabilirdi. Cumhuriyet Hükümeti daha sonra yaptığı gibi tek yönlü davranmadı; siyasal rejime bakmaksızın, Almanya'dan, ABD'ye, Fransa ve İngiltere'den Sovyetler Birliği'ne dek ileri teknoloji kullanılan tüm ülkelerden yararlanabildi. Sağlıklı ön hazırlıkların kaçınılmaz bir uzantısı olarak devletçi sanayileşme beş yıllık sanayileşme planları ile yürütüldü. Planlarda tüm projelerin girdi, makine, araç-gereç, insan gücü ve finansman gereksinimleri sergileniyor; başlama ve bitiş tarihleriyle üretim kapasiteleri belirtiliyordu. Bu yolla kaynak savurganlığı da önlenmekteydi (Acar, Kazgan ve Diğerleri, 2001, 40). İlk sanayileşme planıyla, örneğin, ülkenin toplam yıllık dışalımının %44 gibi bir bölümünün yerli üretimle karşılanması amaçlanıyordu. Prof. Dr. Yakup KEPENEK yerli girdilerin özellikle tarım ürünlerinin sanayi üretiminin hammaddesi olarak kullanılmasının tarım kesimine belli bir canlılık getireceğini düşünüyordu. Prof. Dr. Yakup KEPENEK'e göre, bu ikili baskı, sanayileşmenin tüketim mallarından başlamasını zorunlu kılıyordu.

Ekonomi, İkinci Dünya Savaşı'nın sanayileşmeye getirdiği kesintiyi, savaş sonrasında da köklü bir ekonomi politikası değişimiyle birlikte sürdürmüştür. Değişim esas olarak devletçi sanayileşme yaklaşımının terk edilmesidir. Sanayileşme ya da daha genel anlamda ekonomik gelişme, artık özel sektör elinde olmalıydı.(Acar, Kazgan ve Diğerleri, 2001,43). İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra, uluslararası düzeyde tarım sanayi ayrımına dayalı bir uzlaşma işlerlik kazandı. Sanayileşmiş ülkeler, Türkiye'ye ve diğer az gelişmiş/gelişmekte olan ülkelere, siz, tarımda uzlaşın, sanayiye, özellikle de ağır sanayi üretimini bize bırakın görüşünü dayattılar. ABD, IMF ve

Dünya Bankası eliyle bu politikayı uygulattılar (Kepenek, 2011, 192). Prof. Dr. Yakup KEPENEK, Türkiye'nin biraz da bu nedenle, sanayileşmede yarı yolda kaldığını düşünmektedir. Demokrat Parti Yönetimi, savaş sonrasında ABD ve Dünya Bankası çevrelerinin önerdiği, demir-çelik, ağır kimya, kağıt ve petro-kimya tesisleri kurulmaması yönündeki önerilere koşut yeni hafifi sanayi yönündeki bir sanayileşmeyi de sürdürmeye çalışmıştır (Acar, Kazgan ve Diğerleri, 2001,44).

Cumhuriyet'in ilk on yılında sınai gelişmenin sağlanması için 1923 İktisat Kongresi'nde alınan kararlar doğrultusunda önlemler alındı. Alınan önlemlerden en önemlileri Sanayi ve Maadin Bankası'nın kurulması (1925) ve Sanayii Teşvik Yasası'nın (1927) çıkarılmasıdır. Sanayi ve Maadin Bankası'nın kuruluş amacı, özel sektöre kredi sağlamak, özel kesimle ortaklıklar kurmak ve devlete ait olan sanayi kuruluşlarını geçici olarak işletmek ve zamanla bunları özel kesime devretmektir (Kepenek ve Yentürk, 2005, 44).

Türkiye'nin ekonomi politikalarını simgeleyen hızla sanayileşme özlemi 1970'li yıllarda yeni bir niteliğe büründü. Daha 1950'lerin sonunda başvuru ve 1963'te ortak üye olunan Avrupa (Ekonomik) Topluluğuna, belli bir süre içinde, yani 1955'te tam üye olunması 1970'lerin başında belirleyici amaç konumuna yükseldi, dışalım yerine yerli üretim diye tanımlanan bu sanayileşme politikası 1960-1980 arası ekonomi politikalarının temel özelliğidir (Acar, Kazgan ve Diğerleri, 2001, 47). Prof. Dr. Yakup KEPENEK yaklaşımın, yerli sanayinin kurulmasında oldukça olumlu katkılarda bulunduğunu düşünmektedir.

Aşırı değerli kur politikası bir yandan dışalımını kısıtlayarak ve yatırım mallarının sanayiciye oldukça ucuza verilmesini sağlarken, diğer yandan negatif reel faiz oranları ucuz kredi olanakları yaratıyordu. Bütün bunlar dönem boyunca, aşırı değerli kur politikası nedeniyle, tek dışsatımcı sektör olan tarım sektöründen sanayiye kaynak aktarılması ve kamu harcamalarıyla yüksek tutulan iç talep olgusu ile birleşince yatırım ve üretim için olağanüstü uygun koşullar ortaya çıkmış oluyordu. Böylece, dönem boyunca, oldukça önemli bir fiziki yatırım kapasitesi ve sanayileşme kültürü oluşmuş insan kaynağı ortaya çıkıyordu (Acar, Kazgan ve Diğerleri, 2001, 47).

Ülkenin, 1980 öncesinde uygulamak durumunda kaldığı sanayileşmenin toplumsal koşulların zorunlu kıldığı bir politika olduğunu düşünen Prof. Dr. Yakup KEPENEK, uygulanmış olan sanayileşme politikasında, başta üretim ölçeği ve

teknolojisi olmak üzere, birçok yanlıştın çözümlü sanayileşmeden vazgeçme biçiminde oluşursa, bunun, üretim olanaklarının genişletilmesiyle bir ilişkisinin kalmayacağını vurgulamaktadır. Prof. Dr. Yakup KEPENEK'in belirttiği üzere, ülkenin sanayileşmesini zorunlu kılan nesnel koşullar varlığını sürdürdüğüne göre, uygulanmakta olan politikanın, ülkenin gelişme koşulları ve sorunlarıyla en azından uyumsuz olduğu açıktır.

Ülkenin sanayileşmesi gerektiği, 1980 öncesinde genel olarak benimseniyordu; kamuoyuna mal olmuştu. Ancak 1980, sonrasında, sanayileşme, egemen görüş olma özelliğini tümüyle yitirdi, ya da bu, bilinçle sağlandı (Kepenek, 1987. 149). Esasen, dışarıdan yönetilen ekonomi politikalarının, ülkenin sanayileşmesini değil, yabancı sınai ürünlerin pazarı olmasını amaçladığını belirten Prof. Dr. Yakup KEPENEK, dolayısıyla 1980 sonrasında sanayileşmeden vazgeçilmesinin doğal olduğunu vurgulamaktadır.

Prof. Dr. Yakup KEPENEK sanayileşmenin üretim teknolojisinin gelişimi biçiminde algılandığı zaman ekonomik gelişme ile eş anlamlı olduğunu belirtir. Prof. Dr. Yakup KEPENEK'e göre Türkiye, sanayileşme merdiveninin aşağıdan ortaya yakın basamaklarındadır. Sanayi esas olarak tüketim mallarının üretimine yöneliktir ve kendi teknolojisini üretmekten çok uzaktır. Sanayi, üretimde kullandığı hammadde ve ara malı girdilerini yakın yıllara kadar yerli kaynaklardan sağlıyordu. Ülke sanayisinin esasını oluşturan gıda ve dokuma sektörlerinin tarımsal girdiler kullandığını belirten Prof. Dr. Yakup KEPENEK, bunların yakın yıllara kadar yerli üreticilerden satın alındığı gibi, yerli sanayinin gereksinim duyduğu demir-çelik, çimento, kağıt ve petro-kimya ara ürünlerinin de büyük ölçüde KİT olan kuruluşlardan alındığını vurgulamaktadır.

Türkiye'nin sanayileşmesini, toplumsal üretim olanaklarının genişletilmesi açısından, kaçınılmaz bir zorunluluk olarak gören Prof. Dr. Yakup KEPENEK, buna ek olarak, var olan nesnel koşulların ülkenin sanayileşmesini gerekli kıldığını ve ülkenin nesnel koşullarının, üretim olanaklarının genişletilmesinin sanayi yönünde olmasını zorunlu kıldığını düşünmektedir. Nüfus büyüklüğü, iç pazarın genişliği, işgücü ve iç piyasa satışlar açılarından, sanayileşmeye elverişli düzeydedir. Prof. Dr. Yakup KEPENEK'e göre Türkiye'nin var olan nüfus büyüklüğüyle, çalışanlarına

sanayi dışı sektörlerde iş bulma olanağı yoktur; etkin ve verimli iş alanları sanayi sektörüyle, sanayileşmeyle, sağlanabilir.

Türkiye sanayileşme sürecinde, belirli bir aşama sağlamış, uygun deyimleriyle yolun yarısına gelmiştir. Varılan nokta, ülke sanayileşmesi açısından kesin bir yol ayrımıdır. Bu noktada, sanayileşmenin kendi haline bırakılması, ya da sanayileşmeden tümüyle vazgeçilmesi, uzun dönemde var olan sanayinin de yok olmasına yol açacaktır (Kepenek, 1993, 176).Çünkü Prof. Dr. Yakup KEPENEK Türkiye sanayisinin, kendi kendini besleyen, yenileyen ve gelişen bir noktaya henüz gelemediğini düşünmektedir. Prof. Dr. Yakup KEPENEK'e göre Türkiye'nin var olan sanayisi, teknoloji üretimiyle kendi kendini yenileyen, besleyen bir süreç kazanmadıkça, varlığını sürdürmez

Türk sanayiinde hem yeni teknolojilerin kullanımının hem de yeni yönetim tekniklerinin uygulanmasının sınırlı olmasının nedenlerinin başında nitelikli eleman eksikliği gelmekte ve kritik darboğaz mühendis, programcı, tasarımcı, yönetici gibi yükseköğrenimden gelen işgücünde ortaya çıkmaktadır. Bu darboğazı üniversite sanayi işbirliği, staj olanakları, yurtdışındaki uzman firmalara eleman gönderme, yurtdışından uzman getirme gibi uygulamalarla aşabilen firmalar vardır. İşgücü niteliğinde gerekli değişimleri sağlamak için yoğun firma içi eğitim gerekli olmakta ve bu tür eğitimleri uygulayan firmalar oldukça başarılı sonuçlar almaktadırlar (Kepenek ve Yentürk, 2005, 377). Ancak, Prof. Dr. Yakup KEPENEK'in görüşüne göre Türk sanayiinde henüz ürün ve üretime ilişkin öneriye katılma oranı ve grup çalışması anlayışı düşük düzeydedir

4.5.Prof. Dr. Yakup KEPENEK'in Eğitim, Bilim ve Kültür

Hakkındaki Fikirleri

Bilim, evrenin yapısını bir takım yöntemlerle inceleyen çalışmalar bütünüdür. Bilim, insanların daha iyi koşullarda yaşamasını ve yeni şeyler öğrenmesine ön ayak olmuştur. Ayrıca insanın doğaya egemen olma isteğidir.

Eğitim; okullar, kurslar ve üniversiteler aracılığıyla bireylere gerekli olan bilgilerin verilmesidir. Bireyin doğumundan ölümüne kadar devam eden bir süreçtir.

Kültür; insan ürünü, üretim olan her şeyin ortak adıdır. Kültüre saygının ön koşulu, insana saygıdır; insan haklarına saygıdır (Kepenek,1995,217).

Tarihsel gelişim süreci içinde incelendiğinde, cumhuriyetin kurulmasından sonra eğitim, bilim ve kültür alanının bütüncül bir yaklaşımla köklü bir yenileşme

süreciyle yürütüldüğü ve önemli başarılarla imza atıldığı bir gerçektir (Kepenek,2011,235). Cumhuriyetin kuruluş yılları ve bunu izleyen 1930'larda eğitim ve öğretime özel bir önem verilmiştir. Bu dönemde eğitim toplumsal ve ekonomik gelişmenin en önde gelen belirleyici etmeni olarak algılanmaktadır (Kepenek ve Yentürk, 2005, 49). Prof. Dr. Yakup KEPENEK'in deyişiyle ekonomik ve toplumsal gelişmenin eğitimin bir sonucu olduğu görüşü egemendir.

Cumhuriyet döneminde gerçekleştirilen en önemli yasal düzenlemelerden birinin eğitim-öğretim alanında olduğunu belirten Prof. Dr. Yakup KEPENEK, Osmanlıda görülen eğitim dağılımını gideren ve tek düzende toplayan Öğretimin Birleştirilmesi (Tevhid-i Tedrisat) Yasasını (1984) laik ve çağdaş eğitime geçişin basamak taşı olarak nitelendirmekte ve dinsel öğelerden arındırılmış çağdaş bir eğitimin yaygınlaştırılmasını, toplumsal ve ekonomik gelişmenin bir ön koşulu olarak saymaktadır.

Çok partili siyasal yaşama 1946'da geçilmesine ve izleyen yıllarda ve 1950'de ülke yönetiminin halkoyuyla değişmesine karşın Türkiye'de eğitimin ve bilimsel gelişmenin temeli olan düşüncenin özgürleşmesi süreci etkinlik kazanamadı (Kepenek, 2011, 236). Hak ve özgürlüklerin genişlemesine değil, tersine baskı altına tutulmasına devam edildiğini savunan Prof. Dr. Yakup KEPENEK, özgürlüklerin sınırlı kalmasını, çok partili yaşamın her türlü sola kapalı doğması ya da doğumundaki bu eksiklikle iyice pekişmesi sonucu olduğunu vurgulamaktadır. Baskı ortamı yoğunlaşarak 1961 Anayasası'na kadar sürdü. Toplum 1961 Anayasası'nın sağladığı hak ve özgürlük ortamıyla, gerek düşünce ve örgütlenme, gerekse siyaset, kültür ve sanat alanında, Prof. Dr. Yakup KEPENEK'in deyimiyle, görünmedik bir özgürleşme patlaması yaşadı.

Prof. Dr. Yakup KEPENEK Türkiye sosyal demokrasisinin, bu toplumun geçmiş tarihsel ve kültürel birikimlerinden yararlanmayı ve özellikle de bunların günümüzün koşullarına uyarlamayı bilmesinin gerekliliğinin belirtmektedir. Türkiye'de eğitim, yükseköğretim, bilim ve teknoloji politikalarından sorunlu olanlar, Prof. Dr. Yakup KEPENEK'e göre, siyasetçiler ve onlara bağımlı, sözümona, bilimsel kurum ve kuruluşlar, başta hükümet olmak üzere, Milli Eğitim Bakanlığı, YÖK, TÜBİTAK ve Bilimler Akademisidir. Türkiye ekonomisinin eğitilmiş gençlere iş bulamamasının nedenleri Prof. Dr. Yakup KEPENEK' göre, ekonominin gelişmesi

açısından ayrıca araştırılmalı, üretim yapısı ile eğitilmiş iş gücü arasındaki yapısal ilişki tüm boyutlarıyla ortaya konulmalıdır. Prof. Dr. Yakup KEPENEK Türkiye'nin Türk Cumhuriyetleriyle doğru dürüst bir bilimsel ve teknolojik işbirliğine girememesini, Sovyetler yıkıldığında Türkiye'nin de kendi üniversitelerini 12 Eylül sonrasının uygulamalarıyla yıkmış olmasına bağlamaktadır.

İnsanlık tarihi, siyasetin bilim dünyasına karışmasının yıkıcı sonuçlarıyla doludur. Çünkü siyasetin karıştığı yerde bilimsel çalışma özgürlüğü olmaz; bu özgürlük olmayınca da bilimsel çalışma olamıyor (Cumhuriyet Gazetesi, 26.08.2008, Bilim-siyaset İkilemi). Eğitim, bilim ve kültür alanlarını dinselleştirme süreci özellikle üç boyutuyla gelecek için yıkıcı tohumlanmalara yol açıyor. Birinci boyut, ülkenin bilimsel gelişmesinin sakatlanmasıdır. Bütün olarak eğitim ve bilim dünyası, çağdaş ilerlemenin temeli olan nesnel ve akılcı yaklaşımlardan uzaklaşıyor. İkincisi, Cumhuriyet, eşitlik anlayışına dayalı olarak kadının kurtuluşunun adıdır. Oysa üçüncü bin yıla girerken toplumda kadının yeri çağdaşıktan çok uzak kalıyor; özellikle kadınların ilkökul sonrası eğitim ve iş gücü süreçlerine katılmaları çok sınırlıdır. Üçüncüsü, Cumhuriyet çağdaşlaşmanın toplumsallaşması çabasıdır. AKP uygulamalarıyla toplum çağdışılık havası solumak zorunda bırakılıyor; toplumun çağdaş yaşam alanı daraltılıyor. Böyle bir ortam, öncelikle eğitim ve bilimi çok olumsuz etkiliyor (Kepenek, 2011, 239). Eğitim-öğretim kurumlarında türban giyilmesi serbest bırakılırsa insan haklarına saygı gösterilmiş, demokratikleşme yönünde adım atılmış olacak türünden bir varsayımın tam anlamıyla yanlış olduğunu belirten Prof. Dr. Yakup KEPENEK, eğitim ve öğretimin, hiçbir ön yargı taşımadan incelenmesi, irdelenmesi, tartışılması ve gerçeklerin ortaya çıkarılmasını amaç edinmesi gerektiğini vurgulamaktadır. Prof. Dr. Yakup KEPENEK, üniversite özerkliğine ve bilimsel araştırma özgürlüğüne sahip olmayan Türkiye'nin, çocuklarının ve gençlerinin yaratıcı yeteneklerinin önünü açamadığını ve böylelikle bilimsel gelişmesini ve geleceğini boğduğunu düşünmektedir.

Hükümetin ekonominin bilim ve teknoloji eksenli gelişmesini öngören bir makroekonomi politikasının olmadığını ileri süren Prof. Dr. Yakup KEPENEK, ülkenin gelişmesinin kilit kuruluşlarının bilinçsiz biçimde satıldığını vurgulamaktadır. Prof. Dr. Yakup KEPENEK'e göre, yanlış özelleştirmelere karşı çıkanlar basın

yoluyla baskı altına alınarak satın gitsin ortamı yaratılıyor ve sonuçta, olan, ülkenin geleceğine oluyor.

Günümüzde, bir ülkenin eğitim ve öğretime verdiği önem toplam eğitim harcamalarına bakarak değil, araştırma ve geliştirmeye (AR-GE) ayırdığı parasal kaynaklara, oluşturulan kurumlara, bunların sayısal ve niteliksel gelişimine göre ölçülüyor. Çünkü bilimsel ve teknolojik gelişmeye dayalı üretim ile dünya bölüşümünden pay koparılabiliyor; ulusların birer bağımlı sömürge olmasını engellemenin tek yolu yeni teknoloji üretimindeki başarılarından geçiyor (Kepenek, 1998, 121-122).

Eğitim, bilim ve kültür alanında giderek artan oranda yaşanan çağdaş değerlerden uzaklaşma ya da aynı anlama gelmek üzere yozlaşma, yalnızca ülkenin bu alanlarda gerilemesine neden olmakla kalmıyor; ek olumsuzluklar yaratıyor (Kepenek, 2011, 240). Prof. Dr. Yakup KEPENEK, bilimin, siyasetin emrinden ve elinden kurtarılmadıkça, bu ülkede bilimin de toplumun da geleceğinin karanlıktan kurtulamayacağını düşünmektedir.

4.6.Prof. Dr. Yakup KEPENEK'in 12 Eylül Hakkındaki Fikirleri

12 Eylül Darbesi, 12 Eylül 1980 günü silahlı kuvvetlerin yönetime 3. Açık müdahalesidir. Bu müdahale yaklaşık 9 yıl sürmüştür. 12 Eylül 1980'nin ardından partiler kapatıldı, parti liderleri önce gözaltına alındı sonra da yargılandı.

12 Eylül askeri hareketi, 1980'in 24 Ocak'ında alınan ekonomide serbestleşme kararının kucağında doğdu. Böylelikle, devletin rant dağılımı aracı olması önlenecekti (Kepenek, 2011, 52).

Türkiye'nin temel kurumsal yapısı, 12 Eylül 1980'de tam anlamıyla biçildi, yerle bir edildi; niteliksel değişime uğradı; kimlik değiştirdi; ilkelleşti. Kurumların iç işleyişlerinin demokratikleşmesi gerekiyordu; bu olmadı, bunun yerine kurumlara sinmiş olan 12 Eylül karanlığı alacakaranlık olarak kalıcılaştı. Sonuçta, yıllardır, kurumlarda, demokratikleşme istemi ile baskıcı anlayışın iç çatışması yaşanıyor (Cumhuriyet Gazetesi, 17.08.2008, Kurumsal Sıkıntıların Kaynağı).

Türkiye 1990'lara, 12 Eylül askeri darbesinin yarattığı alacakaranlık olumsuzluklarından yıkım süreçlerinden kurtulma umut ve çabalarıyla girmişti. 1991'de yapılan genel seçimler, yaklaşık 11 yıl sonra, askeri rejime açıkça karşı olduğunu, bunu yaparken de ekonominin düzeltilmesine önem vereceğini vurgulayan

bir yönetimi iş başına getirmişti. Kısaca, görünürde, ya da ilk bakışta, siyasal düzlemde faşizan bir ortamda çıkışın öncüsü olabilecek, ekonomik bakımdan da ülkeyi enflasyon ortamından kurtaracak kararlı bir yatırım-üretim sürecine sokabilecek bir hükümet, DYP-S(C)HP ortaklığıyla göreve gelmişti (Kepenek, 1998, 12). Prof. Dr. Yakup KEPENEK'e göre, her iki partinin düşünsel ve örgütsel yetersizlikleri sonucu, 12 Eylül'den sağlıklı bir çıkış sağlanamadı; ortak hükümet ne siyasal ne de ekonomik alanda beklentileri verdi. DYP-S(C)HP, tam bir düş kırıklığı oldu. Siyasal tıkanıklığın ek olarak 12 Eylül damgasıyla sürdürüldüğünü belirten Prof. Dr. Yakup KEPENEK, en başta 12 Eylül Anayasası'nın esas olarak korunduğunu, sendikal hak ve özgürlüklerin, basın-yayın ve üniversite özerkliği konularında, 12 Eylül'ün yasa ve kurumlarına sahip çıktığını ve bunlara bağlı baskıcı uygulamalara bu arada YÖK'e dokunulmadığının altını çizmektedir.

Ülke, 12 Eylül sonrasında, demokratikleşme ekseninde, toplumsal hesaplaşmaya gidememiştir. Önceleri bu tür bir hesaplaşmaya gidilmesinin nesnel güçlüklerinden söz edilebilirdi (Kepenek, 1998, 153). Prof. Dr. Yakup KEPENEK'e göre, 1991'de iş başına gelen DYP-S(C)HP ortak hükümeti, demokrasi hesabı sorma süreci başlatmada ısrarlı olmalıydı; gerekiyorsa anayasanın bu amaçla değiştirilmesi için uğraş vererek 12 Eylül askeri yönetiminden demokrasi dışı uygulamalarının hesabını sormalıydı. Ancak bu yapılmadı, Yunanistan ve İspanya'nın faşizmden çıkış süreçlerine benzer bir demokratlık gösterilmedi. Hükümete gelenler önce, bu noktada kaçak güreştiler, daha da öte, 12 Eylül darbecileriyle el ele tutuştular.

Türkiye'de 12 Eylül ilk yıllarında, ırkçı sağın düşüncesini taşır gibi görünmesine karşılık, dinci sağ besleyen bir nitelik kazandı ve giderek ona teslim oldu; daha doğrusu yarattığı bataklıktan dinci sağ palazlanarak çıktı. 12 Eylül Anayasası'nın bireysel ve toplumsal hak ve özgürlükleri aşırı sınırlaması; partilerin tamamının ve ikinci en büyük işçi konfederasyonu olan DİSK'in kapatılması; derneklerin çalışmalarının durdurulması; aslında zayıf olan kurumsal yapıların dağıtılması; eğitimin dinselleştirilmesi; bunları tamamlayan idam ve öldürmeleri, işkenceleri ve kitlesel işten çıkarmalarıyla sakatlanan düzen, önce biçimlendi sonra da kalıcılaştı (Kepenek, 2011, 16).

12 Eylül faşizmi bir yıkımdır. Öldürmeleri, işleyeni bulunmayan cinayetleri, işkenceleri, tutuklamaları ve sorgusuz sualsiz işten çıkarmalarıyla tam bir karanlık düzenidir (Kepenek, 1998, 59). Prof. Dr. Yakup KEPENEK bu rejimi yaşayan biri olarak kızgınlık noktaları olduğunu belirtmektedir.

12 Eylül 1980 askeri darbesi ile ilgili dava, ülkemizde çok geç kalmış bir ilk olarak tarihsel öneme sahiptir. Ancak, tasarlanması, zamanlaması ve kapsamı, kısırlıkla sakat olduğundan hak ve adalet dağıtacak bir süreçten çok, içi boş bir gösteriye dönüşüyor. 12 Eylül'ün hesabını çıkarmak hiç de kolay değildir. 12 Eylül Darbesiyle ilgili olarak yayımlanan sayılar şöyle: 650 bin gözaltı; 230 bin yargılanan; 219 gözaltında işkenceyle öldürülen ve 50 idam. Bu sayılara, davaya ilişkin değerlendirmelerde çoğu kez göz ardı edilen bir ekleme yapmak gerekiyor. 1402'likler, Sıkıyönetim Yasası uyarınca 4891 kamu çalışanınin işine son verildiği resmen açıklanmıştır (Cumhuriyet Gazetesi, 09.04.2012, Dava).Prof. Dr. Yakup KEPENEK 12 Eylül'de canı yananları çok iyi anladığımı ve bir 1402'lik olarak acılarını paylaştığını belirtmektedir.

12 Eylül sonrasında bir Bakanlar Kurulu kararıyla getirilen güvenlik soruşturması uygulaması, seçimle gelen hükümetler dönemlerinde de sürdürülmüş ve sabah akşam demokrasi sözcüğünü dillerinden düşürmeyenler, 12 Eylül sonrasında 1402 sayılı yasa ile hiçbir neden gösterilmeden işlerinden uzaklaştırılan kamu görevlilerine haklarını geri veren bir yasal düzenleme gerçekleştirilememişlerdir (Kepenek, 1995, 226). İş başındaki hükümetin varlık nedeni, hiç kuşku yok ki ülkenin demokratikleşme gereksinimidir. Hükümeti doğuran birincil etken, 12 Eylül rejiminden demokrasiye geçişi sağlayacağı yönündeki toplumsal beklentidir. Demokratikleşme sürecinin temeli de anayasadır. Var olan 12 Eylül Anayasası'nı değiştirme girişimi hiç kuşkusuz çok önemli ve olumludur. Yine hiç kuşku yok ki, anayasa değişikliği konusundaki bu açılış ya da başlangıç girişimi, çok sınırlı tutulduğu için gerçekten yetersizdir (Kepenek, 1995, 125). Anlaşılan siyasal partilerin başkanları hep birlikte, 12 Eylül generallerine, neredeyse, ellerinize sağlık, bir kısım ayrıntıları dışında yaptığınız anayasa kusursuzdur diyeceklerdir (Kepenek, 1995, 126). Oysa Prof. Dr. Yakup KEPENEK'e göre, hükümet kamuoyuna sunduğu programına, ülkenin koşullarına ve uluslararası anlaşmalara uygun olarak hazırlayacağı anayasa değişikliği önerilerini ekleyerek TBMM'nin ve kamuoyunun

gündemine getirmeliydi. Anayasa konusunda elde edilmek istenen toplumsal uzlaşma yalnız ve ancak demokratikleşmenin ana kanallarının açılması üzerinde aranmalıydı. Uzlaşma yaklaşımının doğruluğunu vurgulayan Prof. Dr. Yakup KEPENEK'e göre, yanlış olanın, uzmanlaşmanın 12 Eylül Anayasası'nın temel düzenlemeleri üzerinde olmasıdır.

AKP'de kendisinden öncekiler gibi, 12 Eylül rejiminin özüne dokunmaya hiç ama hiç yanaşmadı. Demokratikleşmeyi unutan AKP 12 Eylül'ün, öncesi ve sonrasını, sayıları binleri, belki on binleri bulan siyasal cinayetlerinin faillerinin bulunması için gerekli çabayı da göstermedi. Tersine o rejimin yasal ve kurumsal yapısından yararlanarak devlet çarkını, kadroları ve kurumlarıyla, tamamıyla ele geçirmeyi ve dinselleştirmeyi iş edindi (Kepenek, 2011, 19). Prof. Dr. Yakup KEPENEK önemli olanın 12 Eylül kalıntısı yasaları yeni yorumlarla fiilen geçersiz kılacak demokratik toplumsal sorumluluğa sahip çıkmak, hukukun üstünlüğünü evrensel yorumlarıyla bu toplumda da egemen kılmaya katkıda bulunmak ve ülke insanını hak aramak için mafya ya da Avrupa Mahkemeleri'ne başvurmaktan kurtarmak olduğunu belirtmektedir.

Türkiye, 12 Eylül 1980 karanlığıyla hesaplaşmanın ağır sancılarını hala çekiyor. 12 Eylül, toplumsal yapının asıl dokusunu oluşturan hak hukuk kavramlarının paramparça olmasına yol açtı. Yalnız insanları keyfi biçimde ezmekle kalmadı, kurumlarda büyük darbe aldığı için aradan geçen 24 yıl boyunca, yapılan yasal düzenlemeler, 12 Eylül'e kaybolan hak ve özgürlüklerin geri kazanımı için yeterli olamıyor (Kepenek, 2011, 52). Toplumumuzun, hiçbir biçimde terörden sorumlu bulunmamasına karşın, 12 Eylül sonrasında çok ağır bir bedel ödediğini ve ödemeye devam ettiğini düşünen Prof. Dr. Yakup KEPENEK, 12 Eylül sonrasında yapılan işlemlerin, getirilen yasal ve kuramsal düzenlemelerin, toplumu çağdışı bir kısıkaça aldığını ileri sürmektedir.

Toplum 12 Eylül'e getiren iç ve dış etkenlerin, nedenlerin, açıklık kazanması gerekiyor. 12 Eylül öncesinin şiddet eylemlerinin nesnel dayanaklarının açıklığa kavuşturulması, kitlesel ve bireysel öldürmelerin kaynaklarının belirlenmesi zorunlu oluyor. Silah ticaretinin boyutlarının sergilenmesi, şiddete katılan toplumsal güçler, kolluk güçlerinin konumunun açıklık kazanması gerekiyor. Ek olarak 1980 sonrasının tartışılmaz konumuna getirilen uygulamalarının üzerindeki sis perdesinin kaldırılması,

kaçınılmaz oluyor (Kepenek, 1987, 15). Prof. Dr. Yakup KEPENEK'e göre, öncelikle 12 Eylül, öncesi ve sonrasıyla, tüm ayrıntılarıyla tartışılabilmesi ki, yargıç ile davacının birbirine karıştığı hukuk kargaşası sona ersin; şeriatçılar, Atatürk'ü yorumlamasın, Ortaçağ karanlığı bilim diye yutturulmasın; ülkeyi batıran, kurtarıcı konumu kazanmasın; demokrasi düşmanları, demokrasi yanlısı görünmesin.

Ülkemizde, 12 Eylül rejiminin demokrasiyi sınırlayan yasal ve kurumsal düzenlemelerinin yerini alacak bir demokratik yeniden doğumun bir türlü sağlanamadığını vurgulayan Prof. Dr. Yakup KEPENEK, tek başına iktidar olan AKP'nin bu yöndeki uğraşlarının, bu partinin kendi niteliğinden doğan sınırlayıcı nedenlerle, tutarlı bir yapıdan ve içerikten çok uzak, birer süsleme olarak kaldığını düşünmektedir.

Türkiye toplumunun, kendi geçmişi ile bir hesaplaşma sürecine bir türlü giremediğini belirten Prof. Dr. Yakup KEPENEK, özellikle tarihinin en acılı ve acımasız olayı olan 12 Eylül ile bir türlü hesaplaşamadığını düşünüyor. Toplumun 12 Eylül ortamına nasıl sürüklendiği, nesnel ve bilimsel bir incelemeye konu edinememiştir. Prof. Dr. Yakup KEPENEK'e göre, 12 Eylül öncesi terörün, para, silah ve insan gücü kaynaklarıyla ve daha da önemlisi iç ve dış bağlantılarıyla sergilenmesi yoluna gidilemiyor; ya da gidilmiyor. 12 Eylül'ü yaratan ekonomik ve toplumsal koşullar, devlet yapısının işleyişi ya da neden işlemediği sorgulanmıyor. Burada Prof. Dr. Yakup KEPENEK'in söylemek istediği 12 Eylül'ü yapanlardan hesap sorulması değil, bu toplumsal olguyu nesnel ölçülerıyla algılamadır.

4.7. Prof. Dr. Yakup KEPENEK'in Ekonomi Hakkındaki Fikirleri

Ekonomi, yaşamı kazanmayla ilgili tüm etkinliklerin (faaliyetlerin) ve bunlardan doğan ilişkilerin bilimsel adıdır. Toplumumuzda çok yerinde kullanılan yaşam kavgası deyimi, özünde, ekonomik etkinlik ve ilişkileri anlatır. Ekonomik etkinlikler, çok genel bir ayrımla, üretim, bölüşüm, değişim, tüketim ve yeniden üretim süreçlerini içerir (Kepenek, 1987, 37).

Ekonomi bilim, sanayi devrimi ve kapitalizmle birlikte dünyaya geldi ve ulusların nasıl zenginleşeceği, daha doğrusu ürün fazlasının üretim ile nasıl yaratılacağı sorusuna yanıt aradı. Doğumundan bu yana geçen yaklaşık 250 yıl boyunca ekonomi bilimi, doğası gereği, sürekli değişen ve evrim geçiren ekonomik

olguları çözümlenmeye, yorumlamaya ve politika altyapısı oluşturmaya uğraştı (Kepenek, 2011. 214).

Prof. Dr. Yakup KEPENEK'e göre, ekonomik gelişme sorunu ülkemizde, Osmanlı İmparatorluğunun son yıllarında tartışılmaya başlanmıştır. İmparatorluğun yabancı sınai ürünlerin pazarı durumuna girmesini, yoğun dış borçlanma ve yabancı özel sermaye girişleri izlemiştir. Yabancı sermaye özellikle, bankacılık, demiryolu ulaşımı (yapımı) ve madencilik gibi alanlarda egemen biçimde ülke kaynaklarına el koyuyordu. Bu olgular, yerli özel sermaye birikimini sınırlıyor, üretim olanaklarının genişlemesini engelleyici bir etki yapıyordu. Bu koşullarda, Osmanlı yönetimi, bir taraftan bir kısmı sınai ürünlerin kamu girişimlerine üretilmesi yönünde çaba harcarken diğer taraftan da yerli özel sermaye birikimi için bir kısım özendirme (teşvik) önlemleri almaktaydı (Kepenek, 1987, 43). Cumhuriyet dönemindeki ekonomik gelişme, İmparatorluktan devir alınan bir yapı üzerinde oluşmuştur; onun bir uzantısıdır (Kepenek ve Yentürk, 2005, 9). Prof. Dr. Yakup KEPENEK bu durumun, yalnız üretim yapısı için değil, ekonomik gelişmenin diğer öğeleri için de geçerli olduğunu düşünmektedir.

Cumhuriyet yönetiminin çok önemli ekonomi politikası yaklaşımı, kamu maliyesi kuramında altın ilke denilen kurala uymasındır. Buna göre devlet bütçesi açık vermemeliydi. Gerçekten de Kuruluş Yıllarından başlayarak yaklaşık çeyrek yüzyıl büyük bunalıma, devletçilik uygulamasına ve İkinci Dünya Savaşı koşullarına karşın, 1950'ye dek denk bütçe yaklaşımı sürdürülmüştür. Amaçlanan, enflasyona yol açmayacak kararlı bir ekonomik ortamdı (Acar, Kazgan ve Diğerleri, 2001, 38).Ekonomi, İkinci Dünya Savaşı'nın sanayileşmeye getirdiği kesintiye, savaş sonrasında çok köklü bir ekonomi politikası değişimiyle birlikte sürdürmüştür. Değişim, esas olarak devletçi sanayileşme yaklaşımının terk edilmesidir. Sanayileşme ya da genel anlamda ekonomik gelişme, artık özel sektör elinde olmalıydı (Acar, Kazgan ve Diğerleri, 2001, 43).

Kuruluş Yıllarında başlayan ve özellikle de 1930'larda tepe noktasına ulaşan özelliğiyle Cumhuriyetin ekonomi anlayışı, biz üretiriz ilkesine dayanır. Bu anlayışta, üç önemli konuda denge sağlanması esas alınır. 1. Devletin gelir ve giderlerinin denkliği, 2. Dış ödemeler dengesi, 3. Dolaşımdaki para miktarının karşılıksız para basarak artırılmasıdır (Kepenek, 2011, 167).

Kurtuluş Savaşı'nın başında, Erzurum ve Sivas kongrelerinde, ekonomik bağımsızlık özlemi dile getirilmiş, Mustafa Kemal yaptığı konuşmalarda aynı konuyu işlemiştir. Kurtuluş Savaşı'ndan sonra ekonominin alacağı biçim ve yön, Lozan Barış görüşmelerinin kesintiye uğradığı bir dönemde, Şubat 1923'te İzmir'de toplanan Türkiye İktisat Kongresi'nde temel nitelikleriyle belirlendi(Kepenek ve Yentürk, 2005, 32-33).Prof. Dr. Yakup KEPENEK'e göre, İktisat Kongresi iki amaçla toplanmıştır. Birincisi tüccar, çiftçi, sanayici ve işçi kesimlerinin kendilerine özgü sorun ve isteklerini bir bütünlük içinde belirlemesi; bu isteklerin siyasal yönetim tarafından bilinmesini sağlamak. İkincisi de, yabancı sermaye çevrelerine ekonominin gelecekte alacağı biçimi ya da niteliği açıklamak, bir başka açıdan bakıldığında, kongre ile yönetici kadronun iç ve dış sermaye kesimlerine güvence vermek istediği sonucuna ulaşılabilir. Prof. Dr. Yakup KEPENEK'e göre, Lozan, ulusal ekonomiye ve çok daha önemli olarak ekonomik bağımsızlığa giden yolu açan belge, giriş kapısı, Ulus devletin temeli, ulusal düzendir.

Prof. Dr. Yakup KEPENEK'e göre, Türkiye ekonomisinin iyileşmeyen, daha doğrusu iyileştirilmeyen hastalığı enflasyondur ve bu hastalık 1990'lı yıllarda giderek ağırlaşmıştır.

Prof. Dr. Yakup KEPENEK, Türkiye'nin ekonomisi 1994 sarsıntısını oldukça pahalı ancak eski hastalıklarını da koruyarak ve de hızlı atlattığını düşünmektedir. Ekonomik büyüme bunalımı izleyen yıllarda yüzde 7-8 gibi oldukça yüksek oranları yakaladı. Ancak, ekonominin yapısal hastalıklarının iyileştirilmesi yönünde hemen hiçbir şey yapılmadı. Büyüme, enflasyona dayalıydı; ekonomi, yüzde 75-80 dolayında yıllık fiyat artışıyla büyüebiliyordu. Prof. Dr. Yakup KEPENEK, 1990'ların ikinci yarısında ekonominin büyümesini, dışalımın hızla artışı ve başta tele-iletişim ve otomobil olmak üzere kimi dayanıklı tüketim mallarının üretim artışına dayandırılıyordu.

Prof. Dr. Yakup KEPENEK ağır ekonomik bunalımın, ekonomi kuramına göre başlıca üç göstergesi olduğunu vurgulamaktadır; enflasyon, işsizlik ve dış ödeme güçlüğü. Bunlara bazen, aşırı üretim düşüşleri ve iflasların çok artışı da eklenebilir. Burada belirtilen değişkenlerin, belli bir düzeyin üstüne çıktığı durumların olağan üstü sayılacağını belirten Prof. Dr. Yakup KEPENEK, ancak, bunların hangi düzeyinde ağır ekonomik bunalım olacağını önceden saptamanın güç olduğunu belirtmektedir.

Ekonominin yüksek faiz-yüksek enflasyon bağlamında giden parasal değişkenlere dayalı genişlemesi 1999'da büyük bir şok ile karşılaştı. Uzak Asya'da başlayan ve oradan dünyaya yayılan parasal bunalım Türkiye'ye de yansdı. Ekonominin büyüme oranı 1999'da, eksi yüzde 6,4 ile tarihinin en düşük düzeylerinden birini yaşadı. Bunalımdan çıkış için hükümet IMF'nin yeni bir istikrar önlemleri denetimini uygulamaya koydu. İstikrar önlemleri esas olarak iki alanda daralmaya dayanıyordu. Bunlardan birincisi, kamu harcamalarının yani devlet bütçesinin olabildiğince sınırlı tutulmasıydı; ikincisi de emek gelirleri, yani ücret ve maaşlar, yine olabildiğince düşürülmeliydi. Ek olarak tarımsal destekleme de giderek ortadan kaldırılarak yeni bir düzenlemeye konu olmalıydı. Önlemler, kayıt içi ya da dışı sermaye kazançlarına dokunmuyor, bunalımdan çıkışın tüm yükünü, kırsal ve kentsel emekçilere ve küçük üreticilere yüklüyordu (Acar, Kazgan ve Diğerleri, 2001, 57).

Ekonominin büyümesi bir bunalımdan diğerine geçen 2002-2007 arası yıllarda, yıllık yüzde 6,8 ortalamayla oldukça yüksek bir oranı yakalamış bulunuyor (Kepenek, 2011, 142). Ancak bu yüksek oranda büyüme, Prof. Dr. Yakup KEPENEK'e göre ekonominin iki geleneksel hastalığına çözüm olmuyor. Hastalıklardan biri bu parlak büyüme yıllarında bile yıllık yüzde 15-16 dolayında kalan iç tasarruf oranı, yani ulusal gelirden tasarrufa ayrılan payın azlığıdır. Ekonomik büyümenin bir türlü çözemediği ikinci ancak hiçte ikincil sayılamayacak büyük sorun işsizliktir. Prof. Dr. Yakup KEPENEK işsizliğin, oran ve sayı olarak ekonominin de toplumun da kaldıramayacağı bir noktaya ulaştığını düşünmektedir veresmi verilere göre açıkça iş arayan her üç gençten birinin işsiz olduğunu belirtmektedir.

Ekonominin kararlı bir duruma getirilmesi ya da bunalımdan çıkılmasının başlıca iki yolu olabilirdi. Bunlardan biri sermaye kullanımını fiyat göstergelerine, serbest piyasa koşullarına bırakmak; ikincisi de planlı ve programlı sermaye kullanımına yönelmek, iç ve dış koşullar, etkenler ve gelişmeler, ikinci yöntemin seçilmesine neden oldu (Kepenek ve Yentürk, 2005, 141). Prof. Dr. Yakup KEPENEK'e göre Türkiye ekonomisinin temel sorunu, fiyat dengesizlikleri, kamu borçları, dış açık gibi kısa ve orta dönemli sorunları çözüme kavuşturmak, bunların başını çektiği bunalımlardan kurtulmak değildir.

Türkiye ekonomisinin tahterevallisinin bir ucunda faiz oranı, öbür ucunda da enflasyon yer alıyor; ikisi birden düşürülemiyor. (Kepenek, 1998, 125).Prof. Dr. Yakup KEPENEK ikisinin birlikte düşürülmesi gerektiğini vurguluyor. Bunun yolunun da başta üretken olma boyutları belli bir programla aşamalı olarak arttırmak ve devletin harcamalarını vergi gelirleriyle sınırlandırmaktan geçtiğini belirtiyor.

Türkiye’de devletin ekonomi içindeki yeri ya da etkinlik derecesi, aldığı vergilerin yıllık toplam ulusal gelire oranı olarak, Avrupa Birliği ülkelerine göre çok sınırlıdır (Kepenek, 1998, 27). Türkiye ekonomisinin işgücü payı-sermaye yapısı, ekonomik yönden gelişmiş ülkelerin tam karşıtıdır; gelişmiş ekonomilerde ortalama olarak, toplam üretim değeri içinde emeğin payı yüzde 70’lere ulaşıyor, sermayenin payı da yüzde 30’larda kalıyor. Türkiye ekonomisi, yapısal olarak bu doğrultuda gelişmelidir; ekonomi politikaları buna göre biçimlenmelidir (Cumhuriyet Gazetesi, 12.07.1999, Ücretlide Suçluluk Duygusu Yaratmak).

Prof. Dr. Yakup KEPENEK ekonomideki tüm bozuklukların nedeni olarak devletin ekonomiye karışmasının gösterilmesinin sonucunun devletin keyifliğini ve kamu açıklarını arttırdığını düşünmektedir. Ek olarak, üretim ve sektörel öncelikler göz ardı edilmiş, üretimden kopuk finansal ve aracı faaliyetlerin yaygınlığı, sermaye birikimi ve ulusal tasarruf oranlarının düşmesiyle büyüme giderek tüketime ve dış açığa dayanmaya başlamıştır. Kısa dönemli önlemlere tutsak edilen bu ekonomi politikası, Prof. Dr. Yakup KEPENEK’e göre, üretken emeğin değerini aşındırmış, buna karşılık iktidarın, vergi alacağı kesimlere faiz geliri dağıtır bir duruma gelmesi; iş çevreleriyle doğrudan çıkar ilişkileri, toplumda ahlak çöküntüsüne ve buradan tepkisel akımlara yol açmıştır.

Prof. Dr. Yakup KEPENEK, ülkemizde 24 Ocak 1980’den bu yana uygulanmakta olan ekonomi politikasının vardığı noktayı, tam bir belirsizlik olarak nitelendirmektedir. Belirsizlik ve kararsızlığın, ekonomik karar birimlerinin davranışlarını olumsuz etkilediğini vurgulayan Prof. Dr. Yakup KEPENEK, bu durumun bunalımı daha da ağırlaştırabileceğini; uygulanmakta olduğu söylenen bir kararlılık programının yeni bunalımlara gebe kalabileceğini düşünmektedir. Prof. Dr. Yakup KEPENEK’e göre bunalımdan çıkışa bağlanan özlemler, gelişmeler de gerçekleşmez. Kısaca, ekonomi politikasında var olan belirsizliğin saptanması ve gelişme olasılıklarının vurgulanması, bu nedenlerle, önem kazanmaktadır.

Prof. Dr. Yakup KEPENEK, Türkiye’de, ekonomi, sosyoloji, tarih gibi toplum bilimleriyle uğraşmanın her zaman güçlüklerle dolu ve sorunlu olduğunu belirtmektedir. Ekonominin yarıya yakını kayıt dışıdır; tarım ve tarım dışı kesimlerde işyerlerinin doğru dürüst kayıtları yoktur. İşsizlik gibi kimi konularda da, üretilen verilerin ne ölçüde güvenilir olduğu her zaman bir soru işareti taşıyor. Bu eksiklerin giderilmesi gerekirken, Avrupa Birliği’ne uyum sağlama gerekçesiyle, ekonominin en temel verileri ya da göstergeleri köklü bir biçimde değiştiriliyor (Cumhuriyet Gazetesi, 16.06.2008, Verilerin Devleti- Devletin Verileri).

Türkiye ekonomisinin enflasyon konusunda bıçak sırtında yer aldığını belirten Prof. Dr. Yakup KEPENEK’ e göre, Türkiye ekonomisine ilişkin tartışmalar işin parasal yüzünde çakılı kalıyor ve bunun ilerisi görülmek istenilmiyor. Bu nedenle Prof. Dr. Yakup KEPENEK, ekonominin tam bir çöküntüye sürüklendiğini düşünmektedir.

5. PROF. DR. YAKUP KEPENEK’İN BENİMSENME BAKIMINDAN İNCELENMESİ

Bu bölümde Prof. Dr. Yakup KEPENEK ile aynı ve farklı görüşleri savunan kişilerin düşünceleri yer almaktadır.

5.1. Prof. Dr. Yakup KEPENEK ile Aynı Fikirleri Savunanlar

Mehmet BETİL, Prof. Dr. Yakup KEPENEK’in Türkiye sanayisi hakkındaki fikirlerine, “Sayın KEPENEK, Türkiye’de sanayideki üretimin yapısını incelerken, kamu ve özel sektör ayrımının yapılmasını, tüketim ve yatırım malları ayrımı yapılmasını, yanlış ve sağlıksız bulduğunu söyledi. Buna karşılık girdi-çıktı yaklaşımının ya da sektörler arası mal ve hizmet akımını inceleyen bir yaklaşımın daha doğru olacağını belirtti. Bu görüşe, teknik yönden tamamen katılıyorum” (Kepenek, 1977,33) diyerek, bu konu hakkında aynı düşüncede olduğunu belirtmiştir. Ancak Prof. Dr. Yakup KEPENEK’in Türkiye sanayisine siyasal yönden bakmadığının altını çizerek, soruna siyasal açıdan bakılması gerektiğini vurgulamıştır.

Semih ERYILDIZ, Prof. Dr. Yakup KEPENEK’in Türkiye’nin toplumsal yapısı ile ilgili görüşlerine katıldığını şu sözleriyle belirtmektedir: “Türkiye’nin toplumsal gelişiminde, iki cins teşhis ve bunun sonucu iki cins yaklaşım, öneri grubu

konusundaki tercihtir. Sayın KEPENEK, bu konuda CHP'ye kararını verme yolunu göstermiştir ama tartışılmasında yarar vardır. Bu Türkiye'nin toplumsal değişimi sürecinde veya tarihinde kendi içyapısı sonucu, Sayın KEPENEK'in altını çizerek söylediği, kendi içyapısı sonucu geri kalmış bir toplum olmasını vurgulamaktan gelir. Yani biz, tarihimizdeki ileri toplumsal örgütlenmeleri, ileri aşamaları kendimize nasıl mal ediyorsak, hiç gocunmadan, öksünmeden son üç yüz yıllık geri kalışımızı da, önce temel etken olarak kendi toplumsal yapımızda, kendi toplumsal yapımızın sanayi devriminde burjuvaziyi yaratmamasında açıklıkla ve rahatlıkla ifade etmek zorundayız. Sayın KEPENEK Türkiye'nin analizlerinin tümünde de biz Türkiye içindeki toplumsal yapının, Türkiye'nin toplumsal gelişmesi sonucu bu yapı içinde olduğunu söylüyor. Yine Sayın KEPENEK'in sonradan açıkladığı gibi, Türkiye'de oluşturulmaya çalışılan kent soylu sınıfın çok açık tercihleri ile dış tekelleşmelerle, emperyalist etkilerle özdeşleşme çabaları olmuş. Yani bir anlamda, bizim içimizden çıkan sömürgeci ve asalak bir sınıf kendi kendini Türk sanayileşmesini, Türk toplumsal değişmesini sağlayacak gücü kendinde göremediği için veya hakikaten ancak dışla bütünleşme ile yapılabileceğine inandığı için, bir takım dış güçlerle birleşme, bütünleşme yolunda çaba göstermiş, sonunda da başarı da kazanmıştır” (Çelebi, Kabasakal ve Diğerleri, 1976, 142-143).

Sayın ERYILDIZ, Prof. Dr. Yakup KEPENEK'in gelişmiş ülkelerin teknolojilerini gelişmemiş ülkelere vermeyeceği düşüncesine, “Sayın KEPENEK, teknoloji yaratan ülkelerin en gelişmiş teknolojileri kendi ülkelerinde bırakacağı savını ilettiler. Ülkemizin yeni bir toplumsal yapı içinde olduğunu, sınıfsal yapının büyümeye gelişmeye doğru yönlendirilmediği bir zaman içinde yaşıyoruz. Bu yeni yapı içindeki toplumsal düşüncenin de yeri olması, bir yere kadar doğru olduğu kadar, teknolojinin de yeri olması doğal. Yani geri kalmış ülkenin bir ölçüde sosyalizmi de çok mükemmel olması zordur” (Çelebi, Kabasakal ve Diğerleri, 1976, 147) sözleriyle katılmıştır. Toplumsal değişim ve gelişim, ancak gelişmiş ülkelerin teknolojisiyle mümkün olur. Böylece sosyal yapı ilerlemeye başlar.

Prof. Dr. Cihan DURA Türkiye'de var olan işsizliği “Türkiye'de, 2011 yılında resmi işsizlik oranı yüzde 9,8, işsiz sayısı 2,6 milyondur. 2012 yılında ise işsizlik oranı yüzde 9,2, işsiz sayısı 2,5 milyondur. İşsizlik oranı AKP'nin iktidara

geldiği 2002’de yüzde 10’du. 2009’da yüzde 14’e kadar çıkmıştır. 2012’de her ne kadar işsizlikte 0,6 puanlık bir azalma sağlanmış görünüyorsa da, bu gözlem sağlam değildir. Hatta yüzde 9,2 oranına, Türkiye İstatistik Kurumu’nun (TÜİK’in) verdiği işsiz sayısına bile ne yazık ki güvenle bakamıyoruz” (Dura, 2012) sözleriyle belirtmiştir. Prof. Dr. Yakup KEPENEK de aynı konuyu “hükümetin hep duyarsız kaldığı işsizliğin ülke ortalamasının yüzde 10,5 olması asıl gerçeği saklamamalıdır; işsizlik 15-24 yaş grubunda ortalama yüzde 19,1; aynı yaş grubu kadınları arasında yüzde 23,8’dir. Ekonomi, piyasada geçerli ücret karşılığı çalışmak isteyen her 5 gencinden birini işsiz bırakıyor” (Cumhuriyet Gazetesi, 29.11.2014, Türkiye 2015-Ekonomi) sözleriyle açıklamıştır.

Hikmet Sami TÜRK, “Sayın KEPENEK, bugün batıda üretim araçlarının mülkiyet sorununun önemini yitirdiğini, onun yerine üretim teknolojisinin ağırlık kazandığını, hatta bazı sanayileri geri kalmış ülkelere aktarmaya hazır olduğunu ifade ettiler. Buna paralel olarak da Halk sektöründe üretim araçlarının çıplak mülkiyetinin fazla vurgulanmaması gerektiği, bu anlayışın Halk sektörünü millet sektörü anlayışına dönüştürebileceğini, asıl önemli olan şeyin üretim araçları üzerindeki toplumsal denetimin sağlanması olduğu gereğini söyledi. Önce bir noktayı aydınlığa kavuşturmak gerekir. Çağımızda üretim ilişkilerinin çok ince, çok rafine biçimlere girdiğini gözden ırak tutmamalıyız. Üretim araçları üzerindeki mülkiyet hakkının önemini yitirdiği görüşü toplumsal değişmeyi, demokratik halk devrimini ana hedefinden saptırabilecek bir görüştür. Tek başına üretim araçları üzerindeki mülkiyetin fazla bir şey ifade etmeyeceği açıktır. Ama ona sahip olmadan onun sonuçlarına, onun uzantılarına bir özel hukuk deyimiyle temalarına sahip olmak da olanaksızdır” (Çelebi, Kabasakal ve Diğerleri, 1976, 165), sözleriyle Prof. Dr. Yakup KEPENEK’in üretimde teknolojinin gerekliliği fikirlerine katıldığını belirtmiştir.

Prof. Dr. Sadun AREN 24 Ocak ekonomi politikası ile ilgili “24 Ocak İstikrar Programının altı çizilerek vurgulanması gereken önemli bir koşulu, söz konusu istikrar araçlarının, yani ekonominin iç ve dış dengelerinin serbest rekabete dayalı piyasa ekonomisi kuralları içinde, ya da aynı şey demek olan liberal ekonomi düzeni içinde gerçekleştirilmesidir. Bu koşula göre, enflasyonun fiyat kontrolleri,

sübvansiyonlar ya da ödemeler dengesi açığının döviz kontrolleri ve dış alım kısıtlamalarıyla azaltılması geçerli çözümler değildir” (Selçuk, Aren ve diğerleri, 1986, 25) demiştir. Prof. Dr. Yakup KEPENEK de 24 Ocak ekonomi politikasını “24 Ocak ekonomi politikası, ekonomiye parasal değişkenlerle yön verme ilkesine dayalıdır. Kamu kesiminin daraltılmak istenmesi, para politikası araçlarını öne çıkarır. Ek olarak da fiyatları tek gösterge alan bir politikanın, parasal değişkenlere bağımlı olması doğaldır. Parasal değişkenlerin başında, para sunumu gelir. 24 Ocak 1980 sonrasında para sunumu, enflasyonu sınırlı tutmak amacıyla sınırlı tutulmak istenmiştir. Ancak uygulamada, parasal olanaklar olabildiğince genişletilmiştir” (Kepenek, 1987, 53) sözleriyle açıklamıştır.

Aydın CINGI, Prof. Dr. Yakup KEPENEK’in CHP’nin Kürt sorununa yaklaşımıyla ilgili söylemiş olduğu, “Geçmişte Kürt sorunu üzerine ta SHP’li günlerden başlayarak kurumsal çalışmalar yapan, demokratikleşme içerikli raporlar hazırlayan CHP’nin, geçtiğimiz günlerde, CHP Genel Başkanı Deniz Baykal’ın, kanımca gecikmeli, ancak somut bir biçimde, PKK’ye silahı bırak, af devreye girsin açıklaması, çözüm yönünde atılmış çok olumlu bir adım sayılmaktadır” (Kepenek, 2011, 105) düşüncesine katıldığını, “CHP, Kürtlerin yaşadığı bölgede örgüt ve parti olarak son dönemin hiçbir seçiminde varlık gösterememiştir. Bunun nedeni, CHP’nin Kürt sorununa ilişkin olarak yakın geçmişte benimsediği milliyetçi devlet partisi tutumudur” (Kızılelma, Cıngı ve Diğerleri, 2014, 20) sözleriyle açıklamıştır.

Ercan KARAKAŞ ve Perihan SARI, Prof. Dr. Yakup KEPENEK ilerici bir CHP için; “CHP’de değişimin yönü ileriye, ilericiliğe doğru olmalı; Cumhuriyet’in kuruluş değerleriyle çağdaş sol değer ve ilkelerin birliğinin sahiplenilmesine dayanmalıdır. Bunu gerçekleştirecek olan da CHP’lilerdir. Yeniden, birinci kereden, yani demokratik tüzükten işe başlamak; parti içi sorunları demokratik yoldan aştıktan sonra ülke siyasetinde etkili olmak gerekiyor!”(Kızılelma, Cıngı ve Diğerleri, 2014, 131) sözlerine, Ercan KARAKAŞ “CHP’nin bir kez daha yenilenme ve değişim yeteneğini harekete geçirmesi ve ileriye doğru atılım yapması gerekmektedir. Bu bağlamda çağdaş sosyal demokrat kimliğin netleştirilmesi, programın ve örgütsel yapının katılımcı bir anlayışla yenilenmesi önem taşımaktadır. Çünkü CHP, ancak merkez ve muhafazakar sağ partilerden farkını ortaya çıkararak, ideolojiler bitti,

tarihin sonu geldi, artık sağ sol farkı kalmadı şeklindeki neoliberal sağın propagandalarına karşı koyarak ve sistemin yarattığı eşitsizliklere, adaletsizliklere son verecek somut programlar oluşturarak büyüebilir”(Kızılelma, Cıngı ve Diğerleri, 2014, 39) sözleriyle katılırken, Perihan SARI da Prof. Dr. Yakup KEPENEK’in düşüncelerine “Bir siyasi partinin varlık nedeni, toplumu daha iyi yönetme iddiası ile iktidar olmaktır. CHP’nin de amacı insan onurunu koruyarak, insanı yücelterek eşit, adil ve barış içinde bir arada yaşamının mümkün olduğu bir düzen kurmaktır. Bu hedefe ulaşmak, toplumun tümünü kucaklayan, her kesimin sorunlarına duyarlı, ekonomik, sosyal, siyasal ve kültürel değerleri gözetken bir gelecek tasarımına ve toplumu ileriye taşıyacak bir anlayışa dayalı olmak zorundadır”(Kızılelma, Cıngı ve Diğerleri, 2014, 64) diyerek katıldığını belirtmiştir. Cumhuriyetin simgesi olan CHP, bu düşüncelerle ileriye yönelik çağdaş bir toplumsal bütünlük oluşturmuş olur.

Taha AKYOL CHP önseçim anlayışını “CHP önseçim yapan yegane partimizdir. Halbuki 1950’lerden 1970’lerin sonuna kadar bütün ana akım partilerinde milletvekili adayları taban tarafından önseçimle belirlenirdi. Bugün ise parti içi demokrasinin en önemli göstergesi olan önseçim, sadece CHP’de yapılıyor. Bu partide artık fonksiyon gösteremeyen bazı eski şöhretlerin kaybetmesi ve genç isimlerin öne çıkması yenilenme isteğinin bir ifadesidir” (Hürriyet Gazetesi, 01.04.2015, Önseçim) sözleriyle açıklamıştır. Prof. Dr. Yakup KEPENEK de “CHP, yakın dönem siyaset tarihine geçecek ölçüde önemli bir demokratikleşme adımı attı. Milletvekili adaylarının, bir kısmının da olsa, önseçimle saptanması yoluna gitti. Önseçimle, siyasal işleyişe halkın katılımın kapıları aralandı” (Cumhuriyet Gazetesi, 06.04.2015, Önseçimin Önemi) sözleriyle önseçim düşüncelerini desteklemiştir.

Örsan K. ÖYMEN “Sosyal demokrasinin sadece kağıt üstünde, lafta ve söylemde kalmaması için, sosyal demokrasinin kadrolarıyla ve projeleriyle CHP’de egemen olması için, parti içi demokrasinin sağlanması, anti-demokratik maddeler içeren tüzüğün değiştirilmesi, her üyenin çeşitli görevler üstlenmek için rahatça aday olabilmesi, tepeden inme değil, tabandan tepeye doğru bir örgütlenme modelinin uygulamaya konması gerekmektedir” (Kızılelma, Cıngı ve Diğerleri, 2014, 70) diyerek, Prof. Dr. Yakup KEPENEK CHP’nin iç tüzüğünde demokrasinin

sağlanması gerekliliğini anlatan “Demokratik bir CHP Tüzüğü, öncelikle parti üyeliğinin güçlendirilmesini ilke edinmelidir. Üye yapısı, her sandık çevresinin ekonomik ve toplumsal durumunu yansıtmalı; üst yönetim eliyle üyelik sınırlandırılmamalıdır. Üyelerin parti içi eğitimi ve parti çalışmalarına etkin katılımı sağlanmalıdır” (Kızılelma, Cıngı ve Diğerleri, 2014, 130) sözlerine katılmıştır.

Y. Doç. Dr. Mehmet KABASAKAL, CHP’nin iktidara yol gösterici olması gereken düşüncelerini “Günümüz dünyasında her alanda hızlı değişimler gözlemlenmektedir. Sorunlar değişmekte, çeşitlenmekte ve halkın talepleri artmaktadır. Günümüzde yurttaşlar, sorunlarını çözecek, tarihsel misyonuna uygun olarak ülkenin önüne büyük hedefler koyacak ve onları gerçekleştirecek Türkiye’yi çağdaş uygarlık düzeyine taşıyacak bir CHP’nin özlemini duymaktadır. Dileriz ki CHP kendini sürekli geliştirip yenileyerek-güvenilir, tutarlı ve kararlı bir parti imajıyla çözümleri halkla birlikte üretmeye çalışır ve toplumun özlemlerini iktidara taşır” (Kızılelma, Cıngı ve Diğerleri, 2014, 50) sözleriyle açıklamıştır. Y. Doç. Dr. Mehmet KABASAKAL’ın bu sözleri, Prof. Dr. Yakup KEPENEK’in “Günümüzde bir ekonominin üretici güçlerinin gelişmesi, başta hükümetin ortaya koyacağı makroekonomi politikaları olmak üzere çok yönlü bir yapılanmayı gerektiriyor. CHP, öncelikle bunun yapılmasını önermelidir. Girişimci önünü görmelidir. Daha özel olarak da, iktidarın, serbest piyasa geçerliliğinin sağlanması, benim sermayedarımı desteklerim anlayışından kurtulmasıdır. CHP, politika önerileriyle ekonomik ve sosyal hakların, çağdaş bir içerik kazanması amacıyla da uğraş vermelidir” (Kepenek, 2011, 50) sözleriyle aynı görüştedir.

Prof. Dr. Hüseyin ŞAHİN ve Prof. Dr. Yakup KEPENEK Osmanlı’da tarım mülkiyeti hakkında aynı görüşleri savunmuştur. Prof. Dr. Yakup KEPENEK’in “Osmanlı İmparatorluğu’nda üretimin tarıma dayalı olması toprak mülkiyetini ve bunun evrimi konusunu öne çıkarır. İmparatorluğun geniş yayılma alanında farklı nitelikler göstermekle birlikte tarım için kullanılan toprağın mülkiyeti, önceleri kural olarak devlete aittir (miri arazi). Önceleri dirlik ya da tımar düzenlemesi ile mülkiyeti devlete ait olan tarım arazisi, yıllık gelirine göre has, zeamet ve tımar olarak ayrılır ve kullanımı başlıca işlevleri vergi toplamak ve asker sağlamak olan görevlilere bırakılırdı. Bu süreç Osmanlı üretim yapısında devleti belirleyici bir öge durumuna

getirir” (Kepenek, 1983, 17) demiştir. Prof. Dr. Hüseyin ŞAHİN ise “İmparatorluğun son döneminde, tarım üzerinde durulması gereken önemli bir husus toprak mülkiyeti düzenindeki değişmedir. Osmanlı’da tarımsal düzen topraktaki tımar sistemine dayanıyordu. Bu sistem sayesinde devlet ekonomik ve sosyal hayatın her yönünü kontrol ediyordu. Tımar sistemi devletin ekonomik, mali, askeri düzenin dayandığı veri temeli oluşturuyordu. Osmanlı devleti bu düzeni korumak için son derece dikkatli ve titizdi” (Şahin, 2002, 19) sözleriyle Prof. Dr. Yakup KEPENEK’e katılmıştır.

Şaban İBA 12 Eylül 1980 Darbesi’ni ‘‘Askeri darbeye karşı ne bir direniş, ne bir başkaldırı olmuş, sanki herkes bu anı bekliyormuş gibi, sonucu tevekkülle karşılamıştı. Kimi örgütler geri çekilmeye çalışmış, kimleri mücadeleye başlamadan operasyonlara maruz kalarak dağılmış, kimileri yurt dışına çıkarak güçlerini korumaya çalışmış, kimileri de teslim olmayı yeğlemişti. Herkesin kendi başının çaresine bakmak zorunda kaldığı bir ortamda şu ya da bu şekilde yenilgiyi kabullenmek zorunda kalındığı için ağır, çok yönlü ve uzun süreli bir yenilgi dönemi yaşandı’’ (İba, 12.09.2013) cümleleriyle özetlemiştir. Prof. Dr. Yakup KEPENEK de “Türkiye, 12 Eylül 1980 karanlığıyla hesaplaşmanın ağır sonuçlarını hala çekiyor. 12 Eylül, toplumsal yapının asıl dokusunu oluşturan hak hukuk kavramlarının paramparça olmasına yol açtı. Yalnız, insanları keyfi biçimde ezmekle kalmadı, kurumlarda büyük darbe aldığı için aradan geçen 24 yıl boyunca, yapılan yasal düzenlemeler, 12 Eylül’le kaybolan hak ve özgürlüklerin geri kazanımı için yeterli olamıyor’’ (Kepenek, 2011, 52) diyerek benzer görüşlerini ifade etmiştir.

Orhan Kemal Cengiz AKP ve din hakkındaki düşüncelerini “Din onların tekelinde olduğu için, Siyasal İslamcı’nın attığı her adım; yaptığı her iş otomatik olarak doğru oluyor. Onların yaptığı her şey din adına yapılmış olduğu için anında zembem suyuyla yıkıyor. Başbakan oy isterken AKP’ye oy vermenin farz-ı ayn olduğunu söylüyor. Yani dinin bir gereği onlara oy vermek; kendileri için değil din için, din adına oy istiyorlar’’ (Cengiz, 07.02.2015) sözleriyle anlatmıştır. Prof. Dr. Yakup KEPENEK de AKP’nin din anlayışını “Türkiye, hukuk devleti, kadın-erkek eşitliği, düşünce özgürlüğü ve din-devlet ilişkileri ya da laiklik konusunda AB ve ABD’de geçerli evrensel değerlerden uzaklaşıyor. Bu uzaklaşmayla birlikte koşut

olarak son günlerin AKP Türkiye'si, uluslararası düzlemde açıkça İslam dünyasının baş savunucusu ya da sözcüsü kesiliyor. Cumhurbaşkanı-başbakan ikilisi, birilerince yetkili kılınmışçasına, din adına dünya ile hesaplaşmaya, giderek savaşımaya kalkıyor, bu konuda kendilerini görevli sayıyor” (Cumhuriyet Gazetesi, 06.01.2015, Yanlışta Yuvarlanmak) sözleriyle belirtmiştir.

5.2.Prof. Dr. Yakup KEPENEK ile Farklı Fikirleri Savunanlar

Ali BULAÇ eğitim için “eğitim şurasıyla ilişkili eğitim konusu yine gündemin ilk sıralarına oturdu. İktidarın dindar nesil yetiştirme gibi hedefinin olduğu konuşuluyor. Elbette bu nesil eğitim denen işlemden geçirilerek dindarlaştırılacak. Bu da dinin kültür formuna sokulması, kısaca küreselleşmesiyle mümkün olabilir” (Radikal Gazetesi, 11.11.2014, Eğitim ve Kültür 1) demiştir. Buna karşılık Prof. Dr. Yakup KEPENEK “AKP iktidarının eğitimde yapmaya çalıştığı yeni yasal düzenleme, özünde, üniversite öncesi eğitimi bütünüyle imam hatip eğitimine yetiştirme girişimidir. Eğitimin birliği bu kez imam hatip ekseninde gerçekleştiriliyor. Elbette AKP'nin eğitimle ilgili düzenlemelerine kesinkes karşı çıkılmalıdır” (Cumhuriyet Gazetesi, 19.04.2012, Asıl Sorun Bilim ve Sanata AKP Bakışıdır) sözleriyle eğitim hakkındaki düşüncelerini açıklamıştır.

İsmail UĞUR gezi olaylarının nedenlerini “Benim gözlem, araştırma ve değerlendirmelerime göre; olayların sebebinin yüzde 80'inin gençlerdeki fizyolojik ve psikolojik enerji birikmesi olduğunu düşünüyorum. Bu olayları, bir volkanik dağın patlama aşamaları gibi düşünebilirsiniz” (Milat Gazetesi, 08.06.2013, Gezi Olaylarını Gerçek Nedeni) sözleriyle açıklamaktadır. Prof. Dr. Yakup KEPENEK ise gezi olaylarının nedenlerini “Gezi'de insanları ayağa kaldıran nedenlerin başında yıllardır yaşanan ve yargı yapısının büyük ölçüde yandaş kılınması sonucu toplumu iyice bunaltan hukuksuzluklar geliyor” (Cumhuriyet Gazetesi, 24.06.2013, Gezi Körlüğü) şeklinde belirtmiştir.

Fadime ÖZKAN köşe yazısında Selahattin Demirtaş'la ilgili “Demirtaş yalan söylüyor! Demirtaş da, PKK'nın silahla seçim kampanyası düzenleme alışkanlığını demokrasi şenliği gibi soranlar da cevaplasın: Ağrı Diyardin'de ağaç dikme etkinliği idiyse mevzu, 25 silahlı teröristin orada ne işi vardı? Madem bu barışçıl bir etkinlik,

PKK'lılar neden 12 saat boyunca askerle çatışacak kadar yüklü bir mühimmatla geldi? Yaralı askerler ölüme ter edildi diyenler, helikopterlerin bölgeye inmesini engellemek için PKK'nın açtığı yoğun ateşi, iki skorsy ve iki hücum helikopterinin altının delik teşik oluşunu nasıl açıklıyor? KCK'nın barış etkinliği düzenlediğini, AKP'ninse seçim kazanmak için askeri feda ettiğini iddia edenler KCK'nın küçük bir gerilla grubuna karşı binlerce Türk askeri itirafını nasıl açıklıyor? Ak Parti'ye ağır ithamlarda bulunan ve Türkiye'nin dört bir tarafından asker-polis ailelerinden oy isteyen Demirtaş, asker kurşunlayan PKK için neden iki cümlecik kuramıyor” (Star Gazetesi, 21.04.2015, PKK'ya Kefilsiniz Öyle Mi?) düşüncelerini paylaşmıştır. Prof. Dr. Yakup KEPENEK'in Selahattin Demirtaş'la ilgili düşünceleri ise “AKP ve HDP yetkilileri arasında 28 Şubat günü Dolmabahçe'de yapılan toplantıda, silah bırakma çağrısının yapılacağı ve ona bağlı olarak çözüme ilişkin ana ilkeleri içeren 10 madde açıklandı. Kürt siyaseti yeni bir aşamaya taşındı. Ancak daha çağrının yapıldığı saatlerde, AKP dört koldan saldırıya geçti, cumhurbaşkanı, başbakan, hükümet sözcüsü ve AKP'nin parti sözcüsü, HDP Eş Genel Başkanı Selahattin Demirtaş'ı çok ağır sözlerle suçladılar” (Cumhuriyet Gazetesi, 09.03.2015, Kürt İkilemi) şeklindedir.

Doğu ERGİL ve Prof. Dr. Yakup KEPENEK Türkiye ekonomisi hakkında ilgili farklı düşüncelere sahiptir. Doğu Ergil Türkiye ekonomisini “ AKP tek başına hükümetini kurduğu zaman Avrupa Birliği'ne üyelik, ekonominin, özellikle finans sektörünün, yapısını güçlendirme ve piyasa ekonomisinin önündeki bürokratik engelleri kaldırma yönünde ciddi adımlar attı. 2003-2007 Yılları arasında AKP Hükümeti, popülist politikalara yönelmeden, uluslararası sermaye hareketlerinin müsait ortamından da yararlanarak, yılda yüzde 7'ye yakın bir büyüme hızı yakaladı. Benimsenen makroekonomik çerçeve, ekonomiyi düzenleyen ve denetleyen kurulların özerk olması ve iyi yönetilmesi; sıkı bir maliye politikası; esnek kur; seçici özelleştirmeler ve enflasyonun yükselmesini önleyen yapısal reformlar başarıyı getirdi” (Bugün Gazetesi, 09.04.2015, Ekonominin Durumu) sözleriyle anlatmaktadır. Prof. Dr. Yakup KEPENEK ise Türkiye ekonomisini “AKP hükümeti ekonominin küresel sularda nasıl yüzdürüleceğini bilmiyor. Hükümetin, ülke içinde hukuk ve kural tanımaz tutumu, elde edeceği kar ve faiz tutarı ne olursa olsun,

yabancı yatırımcıyı korkutuyor. Ülkede yapılan araştırma ve geliştirmeye dayalı bilgi üretimi ve yaratılan teknolojik yenilik, sağlıklı bir ekonomik gelişme için çok yetersizdir. Hukuku, eğitimi, kültürü, bürokrasisi, siyaseti, sendikal hakları, dış politikası bu kadar eğri büğrü olan ülkenin ekonomisi nasıl doğru olsun” (Cumhuriyet Gazetesi, 29.12.2014, Türkiye 2015-Ekonomi) sözleriyle özetlemiştir.

Abdulkadir SELVİ başkanlık sistemi hakkındaki düşüncelerini “Baştan söyleyeyim, kimse hesabını koalisyon hükümetlerine göre yapmasın. AK Parti’nin tek başına iktidarı güçlü bir şekilde sürecek. Türkiye artık istikrarsızlığın esas, istikrarın ise şans olduğu sistemlerle yönetilmeye devam edemez. 13 Yıllık AK Parti iktidarında siyasi istikrarın korunması kimseyi şaşırtmasın. AK Parti’nin en büyük hatası bu sistemi mükemmel bir şekilde yönetmek oldu. Adeta sık sık arızalanıp yolda kalan bir aracı tamir edip, onunla formula yarışlarına katıldı. Bu seçimlerde ise dert, Başkanlık sistemi. Çünkü koalisyon hükümetleri ile yönetilen, askerın ikide bir darbe yaptığı Türkiye’yi yönetebiliyorlar. Türkiye Başkanlık sistemine geçecek diye ödleri kopuyor. Onların ödleri kopuyorsa bilin ki, çara, başkanlık sistemi” (Yeni Şafak Gazetesi, 21.04.2015, Çare Başkanlık Sistemi) sözleriyle anlatmıştır. Prof. Dr. Yakup KEPENEK’in başkanlık hakkındaki düşüncelerini “ Haziran seçimlerine yoğun rejim tartışmalarıyla gidiliyor. Cumhurbaşkanı, başkanlık sistemi istiyor. Kamuoyu, her şeyi unutmuş, bu noktaya kilitleniyor. Kimi yazar ve yorumcular ve özellikle de muhalefet partileri, haklı olarak başkanlık sistemiyle ulaşılmak istenilen, gerçekte, dört dörtlük bir diktatörlük olduğunu öne sürüyor. Ancak karşı çıktıkları diktatörlüğün şimdiye dek oluşmuş bulunan temellerini konuşmuyor, eleştirilerini tümüyle Cumhurbaşkanı’nda kişileştiriyorlar, böylece ana sorunlar tartışılmıyor, eleştiri alanı iyice daraltılıyor. Burada büyük ve tarihsel bir yanlış yapılıyor. Gidilmekte olan rejimin adı doğru konulmuyor. Hazirandan sonra ulaşılmak istenen ne başkanlık sistemidir ne de bildiğimiz sıradan bir diktatörlük; istenilen, adını koymaya kimsenin dilinin varmadığı Siyasal İslam rejimidir” (Cumhuriyet Gazetesi, 09.02.2015, Adını Doğru Koyun) cümleleri ile açıklamıştır.

Fatih ÇAÇAN hidroelektrik santrallerinin gerekliliğini savunduğunu “yenilenebilir enerji kapsamındaki hidroelektrik santrallerin yapılarak mevcut hidrolik potansiyelin değerlendirilmesi ülkemiz açısından büyük önem taşımaktadır.

Gerek sanayide kullanılan elektrik fiyatı olarak Avrupa’da en yüksek ikinci fiyatına sahip olan ülkemizde, ekonomik yapı gereği, sanayinin en önemli giderlerinden biri olan elektrik enerjisini üreten tesislerin artması gerekir. Bu artışta ise hammadde maliyeti olmayan hidroelektrik enerji önemli bir rol oynamaktadır” (Çeçen, 14.10.2013) sözleriyle belirtmiştir. Prof. Dr. Yakup KEPENEK hidroelektrik santrallerin çevreye zararlı olduğunu “Rüzgar ve güneş enerjisinden sonra belki de doğru yollardan biri de HES (Hidroelektrik Santrali) olabilir. Hiç kimse buna karşı koyamaz. Ama bu cennet vadilere can veren, hayat veren bu derelerin üzerine HES kurmakla bu ülkeye iyilik değil, ihanet ediliyor. Yıllardır hizmet götürülmeyen bu vadilere HES değil, doğa turizmini teşvik ederek gelin” (Kepenek, 2011, 356) sözleriyle açıklamıştır.

Berzan BOTİ günümüz Kemalizm hakkında “Marks ve Engels’in akıllı idealistleri kendilerine kaba materyalistlerden daha yakın görmesi, bugün Türkiye’de yaşanan hesaplaşmada yol gösterici bir özellik taşımakta ve Kemalizm’e karşı eleştirel duruşun AKP’lilik, gericilik ile suçlanmasının anlamsızlığını da göstermektedir. Hangi amaçla ve kimler tarafından yapılırsa yapılsın Kemalist kurumların dağıtılması veya zarar görmesi ezilen kesimler açısından bir kazanımdır ve ilerici nüveler taşır. Bu nedenle, akıllı dinciler kaba Kemalistlere göre bizlere daha yakındır diyemezsek de, kaba/ırkçı Kemalistlerin her kesime göre bizlere daha çok uzak olduğunu rahatlıkla söyleyebiliriz” (Boti, 2012) fikirlerini savunmuştur. Prof. Dr. Yakup KEPENEK ise düşüncelerini “Kemalizm, Atatürkçülük ve Cumhuriyet’in değerlerini savunmak eş anlamlıdır. Cumhuriyet çağdaşlaşması çekirdeğinde evrensel değerler taşır, bunlar, üretmek özgürleşme; egemenliğin kaynağını gökten yere indirilmesine dayanan eşitlik ve bilimsel bilginin yol göstericiliğidir. AKP, insanlığın gelişmesiyle ulaşılan Cumhuriyet’in değerlerini sürekli olarak törpülüyor ve giderek bunlara yaşam hakkı tanımıyor, yok ediyor. Durum bu kadar açıkken, liberal yazar ve yorumcular, bir büyük düşünce cinayeti işliyor, aklın onaylamayacağı bir yanlış yapıyor: Yaratmaya ve yaşatmaya uğraşan ile yok etmeye çalışmanı eşitliyor” (Cumhuriyet Gazetesi, 17.11.2014, Kemalizm Nere AKP Nere) sözleriyle anlatmıştır.

Adnan OKTAR Prof. Dr. Yakup KEPENEK'in Cumhuriyet Gazetesi'nde 30.06.2008 günün de yazdığı "Köken" başlıklı yazısını "Sayın KEPENEK, Charles Darwin'in, Evrim Teorisini çok güçlü bir bilimsel çerçeveye yerleştirdiğini öne sürmektedir. Oysa Darwin'in Evrim Teorisi'ne spekülatif bazı katkılarda bulunması bu teoriyi bilimsel olarak güçlendirdiği anlamına gelmemektedir. Darwin'in kendisi dahil, düşüncelerinin bilimselliği hakkında 'oldukça iyi biliyorum ki spekülasyonlarım meşru bilimi sınırlarının oldukça ilerisine uzanmıştır' diyerek teorisinin bilim dışı yönlerini kabul ettiğini göstermiştir. Zaten Darwin'in, Kepenek'in iddia ettiği şekilde Evrim Teorisi'ni sağlam ve güçlü bir bilimsel çerçeveye yerleştirebilmesi için, bu teorinin gerçek bilimsel bir temele dayandığını göstermiş olması gerekmektedir. Bunun için de Darwin'in teoriyi destekleyecek deliller getirmiş olması gerekmektedir. Fakat böyle bir şey olmamıştır. Darwin döneminde, hayatın kökeni için içi su dolu baloncuk zannedilen hücrenin çamurlu suda tesadüfen oluştuğu senaryoları gündeme getirilmiş ve teoriye yegane kanıt teşkil etmesi gereken hayali ara fosillerin gelecekte mutlaka bulanacağı vaatlerinde bulunulmuştur. Öyle ki Darwin ana fosillerin yokluğunun teorisi için en büyük tehlike olduğunu fark etmiş ve bu delilsizliğin teorisine sunulacak en büyük itiraz olduğunu açıkça dile getirmiştir. Sayın Kepenek'in yazısı okunduğunda, gerçeklerde hareket eden objektif analiz yöntemi yerine, kendi önyargılarını-destekleyici gerçekler aramaksızın-dayatma yöntemi benimsediği görülmektedir. Bu da onu dogmatik bir yazar kılmaktadır. Örneğin, Cumhuriyet yazarı, Charles Darwin'in kitabıyla 'İnsanın doğanın bir parçası olduğunun gösterildiğini' yazmaktadır. Oysa Darwin, bu kitabında insanın kökeni hakkında herhangi bir tartışma veya yoruma girmemiştir. Darwin'in kendisi bu kitabında insanın kökenini konu almamışken, böyle bir çıkarımda nasıl bulunulabilir? Elbette bu yanlıştır ve Sayın Kepenek'in konu ile ilgili bilgisizliği ve teoriye olan ideolojik kaynaklı sempatisinin bir karışımından kaynaklanan yanılığına işaret etmektedir. Sayın Kepenek bir ekonomist olması sebebiyle Darwin'i toplum bilimleriyle ilişkilendirmekte ve Darwinizmle birlikte toplumsal bilimlerde sıçrama sağladığını öne sürmektedir. Darwin'in iddialarının sosyal Darwinizm adı verilen ve güçlü olanın yaşamını sürdürmesi iddiasından hareketle toplum bilimine uyarlanan bir bakış açısına yol açtığı doğrudur. Ancak bunun toplum bilimlerinde bir sıçramaya yol açtığı iddia

etmek yanlıştır. Sayın Kepenek, türlerin kökenini açıklama iddiasında bir teori olan Darwinizmi gerçeklerden tamamen uzak bir şekilde ele alıp konuyla hiç alakalı olmayan bilimsel gelişmelere dahi onu kaynak göstermektedir” (Yahya, 30.06.2008) sözleriyle eleştirmiştir.

Yalçın AKDOĞAN “Başörtüsü sorununun çözülmesi birçok özgürlük ve hak alanında rahatlama sağlayacaktır. Meseleye kadın hakları olarak bakanlar da, eğitim hakkı, örgütlenme veya siyaset yapma hakkı olarak bakanlar da, fırsat eşitliği veya çalışma hakkı olarak bakanlar da neticede insan olmanın değerine, kutsiyetine ve saygınlığına vurgu yapmaktadırlar. Birçok hak ve özgürlüğü bir kalemde ortadan kaldıran ve zulümlere sebep olan başörtü yasağı kalkmadan insanca bir düzenden bahsedilemez” (Akdoğan, 01.11.2013) sözleriyle başörtüsü sorunun bir an önce çözülmesi gerektiğinin altını çizmiştir. Prof. Dr. Yakup KEPENEK ise başörtüsünün özgürlük için bir sorun olmadığını “Eğitim-öğretim kurumlarında türban giyilmesi serbest bırakılırsa insan haklarına gösterilmiş, demokratikleşme yönünde adım atılmış olacak türünden bir varsayım, tam anlamıyla yanlıştır” (Kepenek, 2011, 251) sözleriyle ifade etmiştir.

6. Prof. Dr. Yakup KEPENEK’in Uzmanlık Alanları Bakımından

İncelenmesi

Bu bölümde Prof. Dr. Yakup KEPENEK’in üzerinde uzmanlaştığı alanlar, araştırmacının sahip olduğu sınırlı bilgi ve deneyimi ışığında, değerlendirmeye tabi tutulmuştur.

6.1. Siyaset Bilimciliği

Prof. Dr. Yakup KEPENEK’in siyaset bilim alanına bir ekonomist ve siyasetçi olarak katkısı, eşit ve özgür bir siyasetin geliştirilmesini sağlayan çabaları ile olmuştur.

Yaptığı kuramsal ve uygulamalı çalışmalarıyla eşit ve özgür siyaset konusunun yönetimin etkinliği ve verimliliği üzerindeki etkilerine değinmiştir. Bu konuya ciddi bir şekilde eğilmek gerektiğinin önemini vurgulayan Prof. Dr. Yakup KEPENEK

yaptığı bu çalışmalarla Türkiye düzeyinde eşit ve özgür siyaset konusuna dikkatleri çekmiştir.

Siyasal iktidar ve güç savaşmaları içerisinde hayati önem taşıyan eşitlik ve özgürlük kavramları, bu özellikleri itibariyle siyasetle ilişkileri açısından ele alınarak incelenmeye değer bulunmuştur. Eşitlik ve özgürlük bir bütün olarak ele alındığında yönetim işlevinin çok önemli bir parçasını oluştururlar. İhtiyaçların saptanmasından, hizmetlerin halka sunulmasına kadar yapılan her işlem eşit ve özgür siyaset semsiyesi altında ele alınıp değerlendirilebilir. Nitekim eşit ve özgür siyasetin önemini geçirdiğimiz siyasi tecrübelerin ışığı altında da anlayabiliriz. Şöyle ki, siyasetçilerimiz iktidar mücadelelerini halkı düşünmeden kendi çıkarları çerçevesinde yürütmüşlerdir. Halk kimi zaman siyasetçiler tarafından çocuk gibi kandırılmış, kimi zaman da hakkını arayamaz duruma getirilmiştir. Halkın istekleri göz ardı edilmiş, halk siyasetçilerin çıkarları uğruna kullanılmıştır. Seçim kampanyaları ile eşit ve özgür yaşam koşulları vaat edilse de, bu seçim sonunda hangi parti kazanırsa kazansın hiçbir zaman gerçekleştirilmemiştir. Günümüze kadar hiçbir iktidar halka eşit ve özgür bir yaşam alanı sunamamıştır.

Prof. Dr. Yakup KEPENEK aslında öteden beri eşitlik ve özgürlük kavramlarının hiçe sayılmasının, farkına varılmasını sağlayarak, karar alma birimlerinin alacakları kararları daha geniş bir zemin üzerinde almaları gerektiğinin bilincine varılmasını da sağlamıştır. Özellikle kadın-erkek eşitliği üzerine vurgu yapan Prof. Dr. Yakup KEPENEK, bu konuya köşe yazılarında sık sık yer vererek gündemde tutmaya çalışmıştır. Özgür düşünce ortamının olması gerektiğini düşünen Prof. Dr. Yakup KEPENEK, kadınların da erkekler kadar siyasette söz sahibi olmasının gerekliliğinin altını çizmiştir.

Günümüzde iktidar baskısı ile özgür düşünce ortamının ortadan kaldırılmaya çalışılmasına karşı olan Prof. Dr. Yakup KEPENEK, özellikle gençleri bu konuda uyarmaktadır. Kendi düşündüğünü dile getiremeyen kişi ileride hiçbir isteğini gerçekleştiremez ve böylece korkak, her şeye boyun eğen bir nesil ortaya çıkar. Prof. Dr. Yakup KEPENEK, bunu yıkmak için özellikle üniversite gençlerini teşvik etmeye çalışmaktadır. Üniversite özgür düşünce ortamının olduğu tek yerdir. Fakat bu ortam yıkılmaya çalışılıyor. Prof. Dr. Yakup KEPENEK, bu konuda gençlere

büyük görevlerin düştüğünü belirtmiştir. Bir milletin zamanının diğer gelişmiş medeniyetlere ulaşmasında en büyük rol gençlere düşmüştür. Bu milletin yeni nesli, daha iyi yetişerek kendinden önceki neslin eksiklerini tamamlarsa, bu milletin gelişmiş bir seviyeye gelmesine kimse engel olamaz. Önemli olan tek şey, genç nesle önem vererek onun daha iyiyi başaracağına inanmaktır. Genç nesil de, kendine verilen imkanların farkına vararak milletin hiçbir eksikliği kalmayınca kadar çalışmak zorundadır. İlerleme, gençliğin sıkılmadan ve hiç durmadan tüm araştırma ve çalışmalarını yapmasıyla olur. Milletimizin yetiştirdiği ve bizi çağdaş medeniyetlerin seviyesine yaklaştıran en büyük deha da Atatürk'tür. Umarız ki gençler Atatürk'ün yarattığı çağdaş ve ilerici düşünce ortamına sahip çıkmak için elinden geleni yapar.

6.2. Ekonomi Bilimciliği

Prof. Dr. Yakup KEPENEK için almış olduğu ekonomi eğitimi; açıkladığı, öğrettiği ya da öğretmeye çalıştığı her konuda destekleyici, tamamlayıcı ve geliştirici bir güç olmuştur.

Prof. Dr. Yakup KEPENEK ekonomi eğitimi ile sahip bilgi birikimini siyaset ile aynı tencerede yoğurarak sentezlemiştir. Elde ettiği bu sentezi gerek ekonomi konusunda yaptığı çalışmalarda, gerekse siyasi sorun ve politikalarda kullanarak, bilgilerini sunmuştur. Böylece ele aldığı konular hakkında ülkede ve dünyada var olan ekonomik durumu ve bu durumun uygulamadaki halini bir arada gözler önüne serme imkanını bularak uygulamada meydana gelen aksaklıkları da aynı zamanda ortaya koymaktadır. Var olan ve olması gereken durum arasındaki eksiklikler, engeller saptanarak sorunlar somutlaştırılmakta, somut düzeye indirgenen sorunlar içinde uygulama araçlarını da içeren çözüm önerileri arayışına girilmektedir.

Prof. Dr. Yakup KEPENEK sahip olduğu ekonomi bilgisine dayanarak siyaset politikaları ile ilgili olarak mevzuatımızdaki eksikliklerin giderilmesi için, sorunlar karşısında ağır ve hantal bir işleyiş sergileyerek işlevini yerine getirmekten aciz kalmaması için araştırmalarını bu yönde de geliştirmiştir. Prof. Dr. Yakup KEPENEK yapmış olduğu araştırmalarını bu şekilde ekonomi bilgileriyle

destekleyerek konunun daha güvenilir ve somut araçlarla açıklanmasına katkıda bulunmuştur.

Günümüz gelişen ve sürekli değişen ülke ve dünya koşulları içerisinde “ekonomi” dalı da giderek önem kazanmakta, buna koşut olarak yapılan çalışmaların niteliğinde ve niceliğinde de artışlar görülmektedir. Prof. Dr. Yakup Kepenek’te böylesine önem kazanan bir dalda uzmanlaşarak bugünün var olan ve geleceğin olası sorunlarını işleyerek bu hayati konunun nabzını elinde tutmuştur.

Geçmişten günümüze dek ekonomi olgusu Sanayi Devrimi gibi ekonomik olaylar sonucunda yükselen bir grafik çizmiş fakat bu ekonominin yönünü kimi zaman da olumsuz etkilemiştir. Birçok etkene bağlı olarak gerçekleşen hızlı sanayileşme, nüfus artışı, göç, işsizlik gibi birçok sorunu da beraberinde getirmiş, bu sorunların boyutları da ülkenin gelişmişlik düzeyine koşut olarak gelişmiştir. Prof. Dr. Yakup Kepenek’te hızlı ve düzensiz sanayileşmenin nedenlerini saptayarak, bu olumsuz etkenleri ortadan kaldırmanın yollarını ortaya koymuştur.

Prof. Dr. Yakup KEPENEK’in son zamanlarda Çin Ekonomisi hakkında da farklı tespitleri vardır. Önümüzdeki yıllarda dünya ekonomisinin merkezinin, 1950’ler öncesinde olduğu gibi doğuya kayabileceğini ve hakim rezerv para biriminin Yuan olabileceğini söylemiştir.

Prof. Dr. Yakup KEPENEK’in üretkenliği, bilimin ışığından asla ödün vermeyen aydın duruşu, akademik yaşamını Türkiye ekonomisini anlamaya ve anlatmaya adanmış olması öğrencileri ve meslektaşları tarafından her zaman örnek alınmıştır.

7. PROF. DR. YAKUP KEPENEK’İN GÜNÜMÜZ İÇİN ÖNEMİ:

YAPITLARINDAN, FİKİRLERİNDEN, UYGULAMALARINDAN BUGÜN

DAHA İYİ NASIL YARARLANILIR?

Bu bölümde araştırmacı tarafından Prof. Dr. Yakup KEPENEK’in önemini günümüzde ve gelecekte değerlendirmenin yolları aranmıştır.

7.1. Prof. Dr. Yakup KEPENEK'in yapıtlarından, Fikirlerinden, Uygulamalarından Günümüzde Daha İyi Nasıl Yararlanılabilir?

Günümüzde bilindiği gibi bilim insanı yetiştiren en önemli kurum üniversitelerdir. Bu yüzden üniversiteler içinde yer alan öğretim üyelerinin önemi büyüktür. Çünkü öğrenciler gitmiş oldukları üniversiteden bir şey öğrenmezler, üniversitenin içindeki öğretim üyelerinden öğrenirler. Tabi ki bu her öğretim üyesinin iyi olacağı anlamına gelmez. Aralarında kendini iyi yetiştirmiş, donanımlı, kendini öğrenciye bir şeyler öğretmeye adanmış olanların olduğu gibi son derece umursamaz tek derdi dersi anlatıp çıkıp günlük hayatına devam etmek isteyenler de bulunmaktadır. İşte Prof. Dr. Yakup KEPENEK, İktisat Anabilim Dalında, burada vurguladığımız kendini öğrenciye bir şeyler öğretmeye adayan, son derece bilgili ve donanımlı öğretim üyelerimizin içerisinde. Kendini bilimin hizmetine adayan Prof. Dr. Yakup KEPENEK üstlendiği sorumluluğun bilincinde olan bir öğretim üyesi olarak üretmeye ve bu arada ürettirmeye devam ederek alana, bilimsel bilgi birikimine olumlu katkılar sağlayan ürünler vermekte ve vermektedir.

Prof. Dr. Yakup KEPENEK'in günümüzde daha iyi anlaşılabilmesi için kitapları kaynak olarak üniversitelerde daha sık okutulmalıdır. Bilindiği gibi Prof. Dr. Yakup KEPENEK, her hafta pazartesi günü Cumhuriyet Gazetesi'nde köşe yazısı yazmaktadır. İşte bu yazılar sayesinde KEPENEK'in fikirlerini, düşüncelerini daha iyi anlayabiliriz. Nasıl mı? Bu sadece köşe yazılarını okuyarak olmaz, her öğrenci gazete okumayı sevmeyebilir. Bunun için büyük rol öğretim üyelerine düşmektedir. Öğretim üyeleri sahip olduğumuz bu değerli profesörümüzün fikirlerini öğrencilere ulaştırmak için her hafta bir derste Prof. Dr. Yakup KEPENEK'in köşe yazılarını okuyarak sınıfta bir tartışma ortamı yaratabilir. Böylece bu fikirler öğrencilerin aklında daha iyi yer edinirler. Tabi ki bu sadece Prof. Dr. Yakup KEPENEK için yapılması gereken bir öneri değildir. Türkiye Cumhuriyeti'nin sahip olduğu tüm değerli öğretim üyelerinin fikirleri bu şekilde öğrenciler ile daha kolay bir şekilde buluşturulabilir.

Günümüzde bilindiği gibi her üniversite konferanslar düzenlenmekte ve bu konferanslara her şehirden öğretim üyeleri çağırılmalıdır. Prof. Dr. Yakup KEPENEK'in daha iyi tanıtılması için üniversiteler tarafından bu tarz konferanslara

daha sık çağrılmalıdır. Böylece öğrenciler fikirlerini kendisinin ağzından duymuş olacaklar ve akıllarında herhangi bir sorun oluştuğunda cevabını bizzat kendisinden öğrenebileceklerdir. Bu şekilde Prof. Dr. Yakup KEPENEK ismi günümüzde gençlerin akıllarında daha fazla yer edinmiş olacaktır.

Prof. Dr. Yakup KEPENEK'in daha iyi tanınması için üniversitelerin yanında öğrencilere de büyük rol düşmektedir. Her şeyi öğretim üyelerinden beklememek gerekir, kişi biraz da kendi merak konularını kendi çözmeye çalışmalıdır ki bu daha akılda kalıcı bir yöntemdir. Bunun için öğrenciler Prof. Dr. Yakup KEPENEK'in kitaplarını, makalelerini, köşe yazılarını vs. okuduklarında akıllarında kalan soru işaretleri olursa ilk önce bu sorulara kendileri cevap aramalıdır. Bunun için Prof. Dr. Yakup KEPENEK'e mail veya telefon yoluyla ulaşmaya çalışmalıdırlar. Böylece sorularına birinci ağızdan cevap alabilirler ve Prof. Dr. Yakup KEPENEK'in ne kadar duyarlı, gençlerle iletişiminin ne kadar kuvvetli olduğunu öğrenerek bunu çevrelerine yayabilirler.

Bu tez boyunca yaşam öyküsünü, kitaplarını, makalelerini, uygulamalarını ve fikirlerini tanıttığımız ve böylece değerini daha iyi anladığımız Prof. Dr. Yakup KEPENEK'in günümüzde kendisinden daha iyi yararlanabilmek amacıyla bütün eserleri tekrar tekrar basılmalı ve üniversitemizin iktisat bölümleri başta olmak üzere sosyal bilim eğitimi verilen bütün bölümlerde okutulması özendirilmelidir. Ayrıca Prof. Dr. Yakup KEPENEK'in tüm yapıtlarının dizelgesinin hazırlanarak yayımlanan tüm kitaplarının sonunda bir bütün olarak verilmesi hem okuyucularının yapmış olduğu tüm çalışmalar hakkında bilgi edinmesini sağlar hem de okuyucunun diğer yapıtlarına daha kolay ulaşmasını sağlar.

7.1. Prof. Dr. Yakup KEPENEK'in yapıtlarından, Fikirlerinden,

Uygulamalarından Gelecekte Daha İyi Nasıl Yararlanılabilir?

Prof. Dr. Yakup KEPENEK bugüne kadar meydana getirdiği ve gelecekte de meydana getirmeye devam edeceği yapıtlarıyla bilime ışık tutan bir öğretim üyesidir. Prof. Dr. Yakup KEPENEK bu üretkenliğiyle kalıcılığının temellerini atmış ve gelecekte araştırmalarından yararlanılabilmesi için gerekli zemini oluşturmuştur. Prof.

Dr. Yakup KEPENEK yazmış olduğu ders kitaplarıyla gelecekte gençlere bilimi anlama konusunda rehber olacaktır.

Prof. Dr. Yakup KEPENEK'in yapıtlarından bugün olduğu gibi ilerde de, üniversitelerde gerek ders kitabı gerekse derse yardımcı kaynak olarak yararlanmaya devam edilecektir.

Prof. Dr. Yakup Kepenek'ten gelecekte daha iyi yararlanabilmek için, seçilmiş makaleleri dili yenilenmiş bir şekilde yayımlanmalıdır.

Gelecekte Prof. Dr. Yakup KEPENEK'in fikirlerinin, yapıtlarının anlatılıp tartışılacağı konferanslar düzenlenmeli ve bu fikirlerin daha iyi anlaşılması ve pekiştirilmesi sağlanmalıdır.

Üniversite kütüphanelerinde, tüm yazarların yapıtlarının liste halinde saklanacağı bir veri tabanı hazırlanmalıdır. Böylece araştırmacılar, Prof. Dr. Yakup KEPENEK'te dahil olmak üzere tüm yazarların eserlerine daha kolay ulaşma imkanına sahip olacaklardır.

Prof. Dr. Yakup KEPENEK'ten daha iyi yararlanabilmek için geçmişten günümüze kadar yazmış olduğu ve gelecekte de yazmaya devam edeceği köşe yazıları kitap halinde derlenip okuyucularına ulaştırılmalıdır. Böylece araştırmacılar Prof. Dr. Yakup KEPENEK'in fikirlerini araştırırken eski gazete dökümlerini bulakla uğraşmak zorunda kalmayacaklardır.

DÖRDÜNCÜ KESİM: GENEL DEĞERLENDİRME

Bu kesimde, araştırmacının emek vererek ortaya koyduğu ürünün değerlendirilmesi gözler önüne serilmiştir.

8. BULGULAR, ÖNERİLER VE KESİN SONUÇ

Araştırmacının yapmış olduğu araştırma sonucunda elde ettiği veriler bu bölümde: bulgular, öneriler ve genel sonuç alt başlıkları altında sunulmuştur.

8.1. Bulgular ve Öneriler

Prof. Dr. Yakup KEPENEK ile ilgili araştırmanın bulguları ve her bulguya karşılık gelen öneri aşağıda özet halinde sunulmuştur.

Bulgu 1: Prof. Dr. Yakup KEPENEK eserlerinde kullandığı yalın dili sayesinde iktisat biliminin kolayca anlaşılmasına katkıda bulunmuş önemli bilim adamlarından biridir.

Öneri 1: Prof. Dr. Yakup KEPENEK'in eserleri tekrar tekrar yayımlanarak eski ve yeni araştırmacılara örnek teşkil etmesi sağlanmalıdır.

Bulgu 2: Prof. Dr. Yakup KEPENEK öğretim üyeliği içinde, aktarmış olduğu bilimsel bilgi birikimiyle, katılmış olduğu ulusal ve uluslararası toplantılarda sergilediği göz alıcı performansı ile örnek bir bilim adamıdır.

Öneri 2: Prof. Dr. Yakup KEPENEK uzmanlık alanı ile ilgili konferansların özellikle üniversitelerde yapılmasını dile getirerek gençlerin bilgi birikiminden daha fazla yararlanmasını sağlayabilir.

Bulgu 3: Prof. Dr. Yakup KEPENEK, Türkiye'de siyaset konusuna sahip çıkmış, konunun önemini anlaşılması için her hafta köşe yazısında konunun üzerinde durmuş ve böylece gençlerin siyasetin ne kadar önemli olduğunun bilincine varmalarını sağlamıştır.

Öneri 3: Prof. Dr. Yakup KEPENEK'in geçmişten günümüze kadarki köşe yazıları kitap halinde derlenip yayımlanarak gençlerin eline daha kolay ulaşması sağlanmalıdır.

Bulgu 4: Prof. Dr. Yakup KEPENEK çok sayıda kitap yazmıştır. Konusunda alanına hakim olan Prof. Dr. Yakup KEPENEK kimi kitaplarında, konunun da niteliğinden kaynaklanan sebeplerle, aynı bilgilerin tekrarından kaçınmamıştır.

Öneri 4: Prof. Dr. Yakup KEPENEK yayınlamış olduğu yapıtlarında, her ne kadar konunun özelliğinden kaynaklansa da, bilgi tekrarından kaçınmalı ve her yapıtının özgün olmasına özen göstermelidir. Bu çaba tüm bilim adamlarımız için ortak hedef haline gelmelidir.

Bulgu 5: Prof. Dr. Yakup KEPENEK üniversitede ders vermesinden, her hafta köşe yazısı yazmasından ve sık sık uzmanlık alan programlarına katılmasından dolayı çok yoğun ve meşgul olmakta bu nedenle kendisiyle görüşmek isteyenlere çok az zaman ayırmaktadır.

Öneri 5: Prof. Dr. Yakup KEPENEK günümüzün hızla gelişen iletişim araçlarından biri olan internet ağını kullanarak yapmış olduğu ve yapacağı bilimsel çalışmaları kendisi için açacağı web sayfasında yayınlatabilir. Böylece araştırmacıların bu bilgilere ulaşımı daha kolay olabilir.

Bulgu 6: Prof. Dr. Yakup KEPENEK bilime ve insan yetiştirmeye çok önem vermiştir. Hayatının önemli bir bölümünü gençlerin yetişmesine harcamıştır.

Öneri 6: Bu özelliği yaşamında ve yaşamından sonra üniversitelerde her fırsatta anlatılmalıdır.

Bulgu 7: Ülkemizin yetiştirdiği en güçlü iktisat profesörlerinden biri olan Prof. Dr. Yakup KEPENEK ortaya koyduğu fikirleri ve uygulamalarıyla Türk toplumsal yaşamına ve Türk solunun gelişmesine önemli katkılar sağlamıştır.

Öneri 7: Prof. Dr. Yakup KEPENEK'in yayınlanmış olan ve ileride yayınlanacak eserleri üniversitelerde daha fazla okutularak fikirlerinin daha fazla gence ulaşması sağlanmalıdır.

Bulgu 8: Araştırmacı yapmış olduğu bu çalışmanın sonucunda Prof. Dr. Yakup KEPENEK'in meslek yaşamını incelemekle birlikte Prof. Dr. Yakup KEPENEK'in çalışmış olduğu alanları da çalışmıştır.

Öneri 8: Prof. Dr. Yakup KEPENEK yaptığı bilimsel çalışmalar dışında, kendi öz yaşam öyküsünü yazarak bugüne dek gerçekleştirdiği yürüyüşünü kendi kaleminden okuyucularına aktarmalıdır. Böylece okuyucu O'nun gözünden görecektir ve hissedecektir. Bu arada okuyucu kıyaslayacak, örnek alacak, ders alacaktır. Okuyucu kitlesi bu yaşam öyküsünde, bir yandan Prof. Dr. Yakup KEPENEK'in yaşamını görecektir bir yandan da kendi yaşamıyla kıyaslayacaktır.

8.2. Genel Sonuç

Araştırmacının hazırlamış olduğu bu çalışma bir meslek yaşam öyküsüdür. Türkiye'de bu tür çalışmalar yeni yeni yaygınlaşmaya başlamıştır. Hazırlanan bu çalışma iktisat alanında yapılmış olan bir çalışmadır.

Prof. Dr. Yakup KEPENEK'in meslek yaşamının araştırılarak hazırlandığı bu çalışma araştırmacının bildiği kadarıyla iktisat alanında Prof. Dr. Yakup KEPENEK hakkında bu türde yapılan ilk çalışmadır. Araştırmacının bilime yaptığı katkı da budur. Umut ediyoruz ki çalışmada çok büyük hatalar yapmamışızdır. Araştırmacı bu çalışma için büyük özen göstermiş olmasına rağmen gözden kaçmış olan eksiklikler için şimdiden hoşgörünüze sığınmaktadır.

Araştırmacı çalışma süresince Prof. Dr. Yakup KEPENEK'in tüm yapıtlarına ulaşamamıştır. Fakat araştırmacı elinden geldiği kadarıyla yapıtlara ulaşmaya çalışmıştır. Araştırmacını ulaşabildiği kaynaklar ulaşamadığı kaynaklardan fazladır. Prof. Dr. Yakup KEPENEK hakkında araştırma yapacak olanlar için bu araştırma kaynak niteliğinde olacaktır. Ellerindeki bu çalışma sayesinde Prof. Dr. Yakup KEPENEK'in fikirlerine daha kolay ulaşabileceklerdir.

Bu çalışma ile araştırmacının denenceleri bölümünde vurguladığımız, Prof. Dr. Yakup KEPENEK'in iktisat ve siyaset bilim alanlarında yaptığı çalışmalarının ve özellikle her hafta yazdığı köşe yazılarının önemi ortaya koyulmuştur. Prof. Dr. Yakup KEPENEK'in bu yapıtlarından, köşe yazılarından günümüzde ve gelecekte daha iyi nasıl yararlanabileceğinin yolları araştırılmıştır.

Araştırmacı bu araştırmayı yapmakla yalnızca uzmanlık tezi hazırlamamış, aynı zamanda örnek bir bilim insanını tanımış ve tanıtmıştır. Bununla beraber, bu bilim

insanımızın uzmanlık alanlarını da çalışmış bulunmaktadır. Bu araştırma sayesinde araştırmacının elde ettiği deneyimler bir bilim insanı için ileride ki araştırmalarına yol gösterici olacaktır.

Yeni araştırma konusu olarak şunları öneriyoruz:

(1) İktisat biliminin daha iyi anlaşılması için öteki büyük iktisatçılarında yaşamöykülerinin, fikirlerinin incelenip; günümüz ve gelecek için önemlerinin ortaya konulması gerekir. (Örneğin; Korkut BORATAV, Nurhan YENTÜRK, Erol MANİSALI, Sadun AREL vb.)

(2) Türkiye’de iktisat da dahil bütün bilim dalları önemlidir. Bu nedenle diğer bilim dallarında da usta bilim insanlarımızın yaşamöyküleri, fikirleri, uygulamaları incelenmelidir.

EK-1: 29.11.2015 Tarihinde Prof. Dr. Yakup KEPENEK ile Yapılan Söyleşi

Kübra İSLAMOĞLU: Merhaba, öncelikle kendinizden biraz bahseder misiniz?

Prof. Dr. Yakup KEPENEK: Benimle üstelik hakkımda yaptığımız tez çalışması bağlamında bu söyleşiyi yaptığınız için teşekkür ederim.

Ardeşen'in Yenyol (Öce) köyünde doğdum; aynı köyden İngilizce öğretmeni Nuran ALPTEKİN ile evliyim; iki oğlum var.

Babam okuma yazmayı askerlikte öğrenmiş; annem okur-yazar değildi; yalnız çok çalışkandı. Ben çok çalışmayı ondan öğrendim; çocukluğumda çoğu kez yalınayak çobanlık yaptım. Babaannem ilk öğretmenimdi; bana insan olmayı öğretti. İlkokulu köyümde okudum, sonrasında yaşım büyütüldü 1937 yapıldı ve Beşikdüzü Köy Enstitüsüne gidebildim.

Kübra İSLAMOĞLU: Küçüklükten itibaren hayaliniz ne olmuştur? Okul hayatınızı anlatır mısınız? Başarıya ulaşmak için eğitim şart ama zor bir dönemde yaşamışsınız ne tür zorluklar yaşadınız?

Prof. Dr. Yakup KEPENEK: Çocuk dediğin düş kurar; ben de kurardım. Önce ilkokul öğretmeni olmak istedim. Bunu gerçekleştirdikten sonra Rize'de avukatlık gibi yeni düşlerim oldu. Hukuku bitirdim, bir gün bile hukukçuluk yapmadım, çünkü yeni düşlerim doğmuştu; bunların tümünü gerçekleştirdim, diyebilirim. Düş dediğin sürekli yenilenmeli.

Kübra İSLAMOĞLU: Okuduğunuz okullar nelerdir?

Prof. Dr. Yakup KEPENEK: İlkokuldan sonra giriş sınavını yedek olarak kazandım. Trabzon'un 50 km doğusunda bulunan Beşikdüzü Köy Enstitüsüne, o günkü ulaşım koşulları nedeniyle 2 günde vardım. Beşikdüzü'nde elektriği ilk kez gördüm; üstelik okulun içinde üretiliyordu ve ben ileri teknoloji ile iç içeydim artık.

Beşikdüzü'nde çok nitelikli öğretmenlerden çok iyi eğitim aldım; daha doğrusu aldık. Okul yönetimi de çok hoşgörülüydü; gerçekte öğretmen ve yöneticilerle bir arada yaşıyorduk; birlikte yemek yiyorduk. Bu durum, bende mutlak anlamda eşitliğin o olağanüstü tadını tattırdı.

Beşikdüzü'nde Rumca, Lazca, kaba bir Türkçe ve başka yerel diller konuşulan sınıfımızda Türkçeyi çok iyi öğrendik; Türkçede birleştik. Bu arada belirteyim Giresunlu arkadaşlarımızın Türkçesi hepimizden iyiydi.

Beşikdüzü'nde eğitim karmaydı; doğal bir ortamda, kardeş olarak okuyorduk. Bu uygulama ülkeyi yönetenlerin hoşuna gitmemiş olmalı ki, ben girdikten 3 yıl sonra karma eğitime son verildi; Rize ve Trabzon kökenli aynı sınıftan 22 arkadaşımınla Çifteler (Eskişehir)'e gönderildim. O sırada okulumuz öğretmen okulu yapıldı, süresi 1 yıl uzatıldı; bir tek güzel tarafı adının Yunus Emre yapılmasıydı; eğitim dilimiz Osmanlıca ağırlıklı oldu; kütüphanemize dinsel yayın yapan dergiler de gelmeye başladı. Yine de enstitü eğitiminin özü hemen sökülüp atılmadı; ben azından benim bulunduğum yıllarda. Enstitüler, eğitilim (pedagoji) ve bilgiye dayalı derslere ek olarak, deneye ve gözleme dayalı eğitimi; el işleri; temel sağlık bilgileri veren, tarımsal üretimi ve öğretimi birleştiren; öğrencinin, müzikten tiyatroya, şiirden resme her alanda yaratıcı yeteneklerini geliştiren kurumlardı; bu kurumlarda öğrencinin uzman öğretmenler elinde yaratıcı yeteneklerinin gelişmesi gerçekleşiyor, öğrenci, bilimsel bilginin yol göstericiliğinde üreterek özgürleştiğinin farkına varıyordu.

Her işi yapıyor ve sorumluluk alıyorduk. Bu bizim kendimize güvenimizi arttırıyordu; biz yaparız duygumuzu çok güçlendiriyordu. Olacak şey mi? Ben 13 yaşında fizik-kimya laboratuvarı sorumlusuydum. 15'imde Çifteler'in Kütüphanesi benden soruluyordu. Öğrenciler olarak, konferans ve konserler düzenliyor, tiyatro oyunları sahneliyorduk. Dahası her öğrenci en az bir müzik aleti çalabilmeliydi. Kimilerimiz Bizet'nin Carmen'ini çalarak konser verecek kadar keman öğrendi.

Bize öğretmenlik kutsal bir görev, bir tür Tanrı mesleği olarak öğretildi; Atatürk, toplumun ilerlemesi için çağdaş eğitime ve öğretmenliğe ayrı bir önem vermişti; biz o anlayışın ürünleriydik. Gittiğimiz köyde yalnız okuma yazma öğretmeyecek, üretimin arttırılması ve kültür ve sanat alanındaki gelişmeler ve çağdaşlaşma alanlarında köye öncülük görevimiz vardı; kırsal kesimin çağdaşlaşmasının ve aydınlanmasının görevlileri olacaktık.

Yalnız giyim kuşamı değil, çevre temizliğini; tek başına iş yapmayı; zamanı iyi kullanmayı, eşitliği, imece ile çalışmayı ve dayanışmayı da doğal davranış biçimleri

olarak veren enstitüler, 1954'te kapatılmasında o güne dek 17 binden fazla öğretmen yetiştirmişlerdi; toplam sayıları 21'di; ülke düzeyine dengeli dağılmışlardı ve tüm illeri kapsıyorlardı.

İlkokul öğretmeni olmam yaşamımın gerçek anlamda dönüm noktasıdır; sonrası çorap söküşü gibi geldi. Ardeşen'in Dikkaya (Mekaleskrit), Fındıklı'nın Meyveli (Canpet) Köylerinde öğretmenlik yaptığım sırada fark derslerini vererek Rize Lisesi'ni bitirdim; Ankara Bala'nın Sofular Köyünde ve Elmadağ'da öğretmen olarak çalışırken de Ankara Üniversitesi 1962'de Hukuk Fakültesi'ni dereceyle bitirdim. O sırada 27 Mayıs 1960 oldu; genç subaylar hükümete el koydu. Sonrasında yapılan anayasa ile gelen özgürlük ortamı, gerçek bir toplumsal uyanış sağladı. Bu gelişme benim kuşağımın duyarlılığının artmasında ve araştırmaya yönelmesinde birinci derecede etkili oldu.

Hukukta devam zorunluluğu olmadığı için dışarıda çalışarak okumuştum. Hukuk bana yetersiz görünmeye başladı; o günlerde ülkenin gelişmesinin ekonomi ile olacağı görüşü toplumda egemen oluyordu. Devlet Planlama Teşkilatı kuruluyor; az gelişmişlik-gelişmişlik, üretim yapısı; sınıflar ve bunlar arasındaki ilişkiler; bu arada sosyal adalet gündeme geliyordu. İşin hukuk tarafını anayasa çözmüştü; sıra ekonomideydi. Üstelik ülkemizde ilk kez açıkça sosyalizmi savunan Türkiye İşçi Partisi'ne yakınlık duymaya başladım. Ancak, kendimi ekonomi konusunda da yetiştirmeliydim.

Eğitimimi ekonomi alanında doktora yaparak ilerletmeliydim; yedek subaylıktan sonra devlet bursu kazandım ve New York Üniversitesi'nde ekonomi doktorası yaptım. Aldığım temel eğitim, özellikle de matematik, eğitim ve hukuk, ekonomi doktorası yapmamın alt yapısını oluşturdu. New York'u bilerek seçtim; orada matematiksel ekonomi çok güçlüydü; bir de tarihsel maddecilik düşüncesinin önde gelenleri ders veriyordu; kent kültür ve sanat faaliyetlerinin bir bakıma uluslar arası merkeziydi ve ayrıca her türlü sol yayın satışında uzmanlaşmış kitapçıları vardı. Orada da Türkiye'nin sorunlarıyla yakından ilgiliydik; öğrenci derneğimiz vardı; Ortam adlı bir dergi çıkarıyorduk.

ABD gerçekten, hele o günlerde bizim ülkemize göre, tam bir bolluk ülkesiydi; ancak zenciler ikinci sınıftı; Kızılderililer de öyle. Demek ki zenginlikleri insanlar arasında eşitliği sağlamaya yetmiyordu; iki parti vardı ve dünya görüşleri, hele de dış politikaları neredeyse aynıydı.

ABD’de düşünce özgürlüğü mutlaktı; bir eyalet üniversitesinde tarih profesörü derste kuzey Vietnam komünistlerinin zaferi kazanmasını istediğini söylemesi ve düşünce özgürlüğü güvencesiyle görevinde kalabilmesi, önemliydi; bir de ABD demek kurumlaşma ve örgütlenme demekti.

ABD’de çevirmenlik ve doktoramın son yılında öğretim üyeliği yaptım; orada kalmam için teklifler aldım; ancak benim bir Türkiye sevdam vardı; kalmayı hiç düşünmedim. Türkiye’ye döneceğim sırada 12 Mart 1971 Darbesi oldu ve Türkiye koyu bir baskı rejimine yuvarlanmaya başladı.

Kübra İSLAMOĞLU: Hedefinize ulaşırken çektiğiniz zorluklar neler olmuştur? Bu mesleği kaç yıldır yapmaktasınız?

Prof. Dr. Yakup KEPENEK: Beşikdüzü’nde dönem tatillerinde Ardeşen’e gidemeyecek kadar yoksuldum. Yaz tatillerinde çalışmak zorundaydım. Üniversiteyi de devam edemedim ve de çalışarak okumak hiç de kolay değildi.

Sorunuzun ikinci kısmına asıl mesleğime giriş ve sonrasına gelince; doktora sonrası Karadeniz Teknik Üniversitesi’ne başvurduğum; burada Milli İktisat okutulur, uluslararası eğitim alanlarına ihtiyaç yoktur gerekçesiyle, almadılar. Milli Eğitim Bakanlığı mecburi hizmet yönünden serbest bırakınca, Ağustos 1971’de ODTÜ Ekonomi ve İstatistik bölümüne o zaman ki adıyla yardımcı profesör olarak girdim. Sözleşmeli çalışıyorduk, her an uzaklaştırılabilirdim; matematiksel iktisat ve ekonomik düşünceler tarihi dersleri vererek, aklımca kendimi korumaya çalıştım. Bir taraftan da yasal olarak zamanı geldiğinde akademik terfilerimi almalıydım; onu başardım.

ODTÜ’de üniversite konseyi üyeliği ve öğretim üyeleri derneği başkanlığı yaptım; zorluklar bitmedi, 1978 Şubatında Kızılay’da Odalar Birliği’nde katıldığım bir konferanstan çıkışta kurşunlandım. Yine de 1976’da doçent, 1983’te (YÖK öncesi)

profesör oldum. ODTÜ yayını olan Türkiye Ekonomisi adlı kitabın üniversitelerde ders kitabı olarak okutulurken, 1983'te 1402 sayılı Sıkıyönetim Yasası uyarınca tam bir faşizan uygulamayla ODTÜ'den uzaklaştırıldım. Yurtdışında çalışabilirdim; ancak büyük haksızlığa uğramıştım; başkaları aynı haksızlığa uğramamalıydı; bunun yolu siyasal mücadeleden geçiyordu; bu nedenle Sosyaldemokrat Halkçı Parti de siyasete girdim.

ODTÜ'den sorgusuz sualsiz kovulmam çok ağır geldi; geçimi sağlamalıyım; bir iki özel şirkette mesleğimle hiç ilgisi olmayan işler yapmak zorunda kaldım; sonra sendikalarda eğitim danışmanlığı ve Ankara Belediyesinde mesleğimle ilgili işlerde çalışma olanağı buldum. Bu sırada Aziz Nesin'in öncülüğünde hazırlanan Aydınlar Dilekçesinin 12 kişilik yayın kurulunda görev aldım. Aynı günlerde üniversite dışında da bilim yapılır iddiamızı kanıtlamak için aylık Yapıt Dergisini çıkardık; yayın kurulu üyeliği yaptım. Bilimsel çalışmalarımı benden uzaklaşmayan öğrencilerimin katkılarıyla sürdürdüm, çok sevdiğim Türkiye'de Kamu İktisadi Teşebbüsleri-KİT o çalışmaların ürünüdür.

1990'da Danıştay kararıyla ODTÜ'ye döndüm. ODTÜ'de Bilim ve Teknolojileri Politikaları merkezi TEKPOL'ü kurdum ve 2002'de milletvekili oluncaya kadar başkanlığını yaptım. Bu arada siyasi çalışmalarına da değineyim; 1970'lerin CHP'sine dışarıdan halk sektörü ve sanayileşme konularında yardımcı oldum; 1980'lerde SHP-Sosyaldemokrat Halkçı Parti'de Anadolu Konuşuyor adıyla bütün il yönetimlerinin bildiri sunduğu toplantıları düzenledim; 1990'larda da benzer bir çalışmayı bu kez Halkla Birlikte Çözüm adıyla gerçekleştirdim; bu çalışmalar kitap olarak yayımlandı ve benim de 2002'de CHP Ankara'dan milletvekili olmamı sağladı.

Milletvekilliğim sırasında özellikle AKP iktidarının TÜBİTAK'ın yönetimine ve Atatürk Orman Çiftliği'nin kullanımına el koyması girişimlerine karşı durmaya çalıştım; bu konularda bile yalnız kaldığımı duyumsadım ve 2007'de aday olmadım. Bu arada belirtmeliyim ki çocukluğum inananların içinde geçti; bir yakın akrabam köyün gönüllü imamıydı; cumalara beni de götürürdü; çevremde oruç tutanda vardı; tutmayan da. Okullarda da kimse ibadet işlerine karışmazdı; isteyen yapar istemeyen yapmazdı. Ben AKP'nin kamu alanında, ülke yönetiminde Siyasal İslam İdeolojisini egemen kılmasını hiç ama hiç onaylamadım. Sonra ODTÜ Kuzey Kıbrıs

Yerleşkesi'nde 2 yıl görev yaptım; şimdilerde de Başkent Üniversitesi'nde haftada 3 saat derse gidiyorum. Konferans veriyorum ve yazıyorum.

Çok sayıda makalem yayınlandı; 1992'den bu yana haftada bir (pazartesi günleri) Cumhuriyet Gazetesi'nde yazıyorum.

Bu arada yayımlanmış kitaplarım şunlardır:

- *Türk İmalat Sanayiinde Yatırımlar Üzerine Bir Deneme (Ankara: Sevinç, 1975)
- *Türkiye İmalat Sanayisinin Üretim Yapısı 1963-1973 (ODTÜ, 1977)
- *Türkiye Ekonomisi (ODTÜ, 1983; 27. Basım Remzi 2012)
- *12 Eylül'ün Ekonomi Politikası ve Sosyal Demokrasi (Ankara: Verso, 1987)
- *Türk İmalat Sanayisinin Üretim Yapısı- 1985 İstanbul: Friedrich Ebert Vakfı, 1991)
- *Türkiye'de KİT-Kamu İktisadi Teşebbüsleri (İstanbul: Gerçek, 2. Basım, 1993)
- *Değişimin Dorultusu (İstanbul: Remzi, 1995)
- *Yanlış Yıllar (İstanbul: Çağdaş/Cumhuriyet 1998)
- *Development and Structure of the Turkish Economy (Ankara: METU Press, 2011)
- * Cumhuriyet Yazıları (İstanbul: Cumhuriyet, 2011)

Kübra İSLAMOĞLU: Başarınızı hangi özelliğinize bağlamaktasınız?

Prof. Dr. Yakup KEPENEK: Çalışkanlığımıza çok okumama; bunlara isterseniz toplumsal duyarlılığımı ve dürüstlüğümü de eklersiniz. Başarımda ailemin bitmek bilmeyen desteğinin de katkısını vurgulamalıyım.

Kübra İSLAMOĞLU: Sevdiğiniz mesleğimi yapmaktasınız? Hiç başka bir meslek düşündünüz mü?

Prof. Dr. Yakup KEPENEK: Evet; kesinlikle, bilim insanı olduğum için çok mutluyum. Çünkü tüm güçlüklerle ve olağanüstü koşullara karşın bu mesleğin üç boyutunu, 1. öğreticilik; 2. araştırma ve bilgi üretimi ve 3. bilginin topluma yayılması görevlerimi hakkını vererek yapmaya çalışıyorum.

Hayır, başka bir meslek düşünmedim; siyasete de toplumsal sorumluluğumun bir gereği olarak, gerçekte çok da isteyerek değil, haksızlıklara isyan ettiğim için girdim ve sonrasında bıraktım.

Kübra İSLAMOĞLU: Sizi en iyi anlatan cümle hangisidir?

Prof. Dr. Yakup KEPENEK: Bu sorunuza tek sözcükle yanıt verebilirim: kararlılık.

Kübra İSLAMOĞLU: En büyük hayaliniz ve gerçekleştirmek istediğiniz projeler nelerdir?

Prof. Dr. Yakup KEPENEK: Bireysel anlamda yapmak istediğim her şeyi yaptım; bu nedenle çok mutluyum. Son sorunuza yanıt verirken de bazı önerilerim olacak. Ancak en büyük hayalim bunların hiç biri değil. Ben çağımızın hak ve özgürlüklerinin yaşamın her alanında ve tüm boyutlarıyla geçerli olduğu; hukukun üstünlüğünün egemen olduğu; siyasetin gerçekten katılımcı olduğu; kurumların etkin çalıştığı; kadın erkek eşitliğinin sağlanmış olduğu; daha çok ve kaliteli üretim yapıldığı ve bunun hakça paylaşıldığı; yurttan barış, dünyada barış politikasının geçerli olduğu; eğitimin bilimsel bilginin yol göstericiliğinde; çocuğun ve gencin yaratıcı yeteneklerini geliştirici bir nitelik taşıdığı doğal ve tarihi çevrenin korunduğu; kıyıların tüm halkın bir ödeme yapmadan kullanımına açık olduğu; kamu alanında da özel yaşamda da doğruluğun, dürüstlüğün, erdemin, kısaca ahlakın geçerli olduğu; bir Türkiye istiyorum. Çünkü ömür boyu böyle bir Türkiye ile çalıştım.

Kübra İSLAMOĞLU: Öğrencilerin kendilerini daha iyi dile getirebilmeleri için ne gibi bir etkinlikler yapılmalıdır?

Prof. Dr. Yakup KEPENEK: Önce iyi konuşma ve özellikle de doğru yazma becerisinin kazanılması; bunun içinde kitap kurdu olmak, yani çok okumak gerekir. Çok okumak büyük bir birikim sağlıyor.

Ben günlük tutarım; şiirler yazarım. Kuşkusuz öğrencinin müzik, resim, spor ve tiyatro gibi özel yetenekleri varsa bunların geliştirilmesi ve bu alanlarda da disiplinli çalışması gerekiyor. Bir de yana doru değil, ileriye yükseğe bakılmalı; dedikodudan, küçük işlerden kaçınılmalı. Aşk ve duygusallık elbette olmalı ancak bunlar doğal sınırları içerisinde kalmalı; bunlar hiçbir zaman ana hedefin önüne geçmemeli.

Kübra İSLAMOĞLU: Türkiye’de eğitim ve öğretime dair yaşadığınız sıkıntılar nelerdir?

Prof. Dr. Yakup KEPENEK: Ben ilkokuldan sonra yatılı, çalışarak ve burslu okudum; iyi bir eğitim aldım. Bence eğitim ezberci, yasakçı ve baskıcı olmamalı. Kişinin bedeninin ve aklının uyum içinde çalışmasını sağlamalı; ta aileden başlayarak çocuğun ve gencin yaratıcı yeteneklerini tam bir özgürlük ortamında geliştirici bir nitelik taşımaları; çocuk ya da genç kendisinin hangi alanda yetenekli olduğunu yine kendisi bulmalı; kendini keşfederek ilerlemeli; yaptığı işi severek, hem de çok severek yapmalı; zamanla çalışma disiplini kazanmalı; sonrasında başarı kaçınılmaz olarak gelir.

Kübra İSLAMOĞLU: Bizim gibi ileride meslek seçimi yapacak kişilere neler söylemek istersiniz?

Prof. Dr. Yakup KEPENEK: Yeteneğinizi kendiniz keşfedin ve sonuna kadar o meslekte ilerleyin; mesleğinizin en iyisi olmayı hedefleyin ve her şeyi bir tarafa bırakarak oraya doğru, tam bir kararlılıkla, yana bakmadan ve ödün vermeden ilerleyin.

Kübra İSLAMOĞLU: İktisat alanında çalışma yapmak isteyen bir öğrenciye hangi konuları önerirsiniz?

Prof. Dr. Yakup KEPENEK: İktisat tüm sosyal bilimlerin anasıdır; ne kadar matematiksel modellere yerleştirilirse yerleştirilsin, iktisat bir toplumsal bilimdir; bunu unutmayın, bu bir.

İkincisi, ekonomi teorisinin (ben teori yerine Türkçe kuram derim) başlangıcından günümüze evrimini, özellikle de bu evrimin teknolojik gelişmeye bağımlılığını iyi kavrayın; sonra ekonominin temellerini, üç boyutuyla, yani, kuramsal teknik ve uygulamalı taraflarıyla çok iyi öğrenin; yaptığımız mesleğe tam anlamıyla egemen olun. Elbette bir dünya görüşünüz ya da ideolojiniz olacak, ancak bunun bilimsel çalışmalarınızın nesnel ya da objektif olmasını engellemesine izin vermeyin; sonrası gelir. Bu doğrultu da şu noktayı da eklemeliyim: iktisadın bir alt dalını seçmeden önce bilimin temel eserlerini okumuş olun; özellikle A. Smith (Ulusların

Zenginliđi), D.Ricardo (Principles) K.Marx (Capital), A.Marshall (Principles) ve J.Keynes (Genel Teori) alışmış olmalı. Bunlara zamanım yok dersiniz, iyi bir ekonomik dūřune tarihi kitabımı (Schumpeter, Roll, Hunt gibi) bütünüyle çalışmalısınız.

Kübra İSLAMOğLU: Hakkınızda tez çalışması yapılmasıyla ilgili ne dūřünüyorsunuz?

Prof. Dr. Yakup KEPENEK: Onur duydum.

Kübra İSLAMOğLU: Son olarak söyleyecekleriniz nelerdir?

Prof. Dr. Yakup KEPENEK: Birincisi, Türkiye’de başta ekonomi olmak üzere, sosyal bilimler ve bilimciler, dūřünceleri nedeniyle sürekli baskı altında tutuldu; üniversitelerden ilk kovulanlar sosyal bilimciler oldu; öldürölen bilim insanlarının çoğunluğu da. Eđer ülkenin gelişmesi isteniyorsa, dūřüne ve araştırma özgürlüğu ortamı sağlanmalı. Bu bağlamda bir řey daha yapılmalı: 1963’ten bu yana TÜBİTAK var ancak bir sosyal bilimler TÜBİTAK’ı yok. O nedenle ölkemizin bilimsel gelişmesi topaldır; sosyal bilimler görel olarak az gelişmiştir. Bir sosyal bilimler araştırma kurumu, ta 1960’ların başında 1. Kalkınma Planı’nda öngörölmesine karşın, bugüne dek kurulmadı; 1990’larda Dođruyol-Sosyaldemokrat Halkçı Parti ortak hükümeti sırasında böyle bir kurumun kurulması için arkadaşlarımla uğraş verdikse de, engelleri aşamadık, oysa böyle bir kuruma gereksinim var.

İkincisi, iktisat, özellikle de makro iktisat, özömlenmeleri güvenilir istatistiklere dayanmalıdır; bunları üretmesi gerekende başta TÜİK-Türkiye İstatistik Kurumu olmak üzere kamu kurumlarıdır. Ayrıntıya girmeden söyleyeyim, günümüzde ölçme tekniklerinin bu kadar gelişmiş olmasına karşın Türkiye ekonomisi ile ilgili istatistiklerin çok büyük çoğunluğu gerçekten çok yetersizdir. TÜİK’in çok daha etkin, tutarlı ve üretken çalışmasının sağlanması, iktisatçılar için yaşamsaldır.

Üçüncü olarak, Türkiye İktisatçılar Birliği gibi ulusal bir örgütlenmemiz yok. Türkiye Ekonomi Kurumu, Türk Sosyal Bilimler Derneği var ve kimi fakölte dernekleri var; ancak tüm iktisatçıların bir araya gelmesini sağlamak için bunlar yeterli

değil. Oysa ekonomi bilimin gelişmesi ve topluma yayılması bu tür kurumlaşma ile çok daha etkin bir biçimde sağlanır.

EK-2: Prof. Dr. Yakup KEPENEK'in Köşe Yazılarının Tarih Sırasına Göre Kaynakçası

KEPENEK, Yakup, **Büyük Birleşme** (11.08.2008),
web:http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/5388/Buyuk_Birlesme.html, Erişim Tarihi:16.05.2015

KEPENEK, Yakup, **Kurumsal Sıkıntıların Kaynağı** (17.08.2008),
web:http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/5880/Kurumsal_Sikintilarin_Kaynagi.html, Erişim Tarihi: 16.05.2015

KEPENEK, Yakup, **Bilim-Siyaset İkilemi** (26.08.2008),
web:http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/6928/Bilim-Siyaset_ikilemi.html,
Erişim Tarihi: 16.05.2015

KEPENEK, Yakup, **Citius, Altius, Fortius** (02.09.2008),
web:http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/7858/Citius_Altius_Fortius.html,
Erişim Tarihi:16.05.2015

KEPENEK, Yakup, **Hantal Parti?** (09.09.2008),
web:http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/8784/Hantal_Partii.html, Erişim Tarihi:16.05.2015

KEPENEK, Yakup, **AR-GE Geriliği** (16.09.2008),
web:http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/10184/AR-GE_Geriligi.html, Erişim Tarihi:16.05.2015

KEPENEK, Yakup, **Deprem** (23.09.2008),
web:<http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/11570/Deprem.html>, Erişim Tarihi:16.05.2015

KEPENEK, Yakup, **Kirlenmeden Önce** (30.09.2008),
web:http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/12932/Kirlenmeden_Once.html,
Erişim Tarihi:16.05.2015

KEPENEK, Yakup, **Bunalım Küresel Ya Kurtarmalar?** (07.10.2008),

web:http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/14328/Bunalim_Kuresel_Ya_Kurtarmalar_.html, Erişim Tarihi:16.05.2015

KEPENEK, Yakup, **Bilgi ve Terör** (14.10.2008),

web:http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/15634/Bilgi_ve_Teror.html, Erişim Tarihi:16.05.2015

KEPENEK, Yakup, **Büyük Dönüş** (21.10.2008),

web:http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/17142/Buyuk_Donus.html, Erişim Tarihi:16.05.2015

KEPENEK, Yakup, **Bunalım ve Cumhuriyet Aklı** (28.10.2008),

web:http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/18568/Bunalim_ve_Cumhuriyet_Akl_i_.html, Erişim Tarihi: 16.05.2015

KEPENEK, Yakup, **Sosyalist?!** (04.11.2008),

web:http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/19856/Sosyalist_.html, Erişim Tarihi:16.05.2015

KEPENEK, Yakup, **Kasım Çağrışimleri...** (11.11.2008),

web:http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/21208/Kasim_Cagrisimleri..._.html, Erişim Tarihi:16.05.2015

KEPENEK, Yakup, **CHP'de "Değişimin Pusulası": Kara Çarşaf mı?!**(18.11.2008),

web:http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/22662/CHP_de_Degisimin_Pusulas_i_Kara_Carsaf_mi_.html, Erişim Tarihi: 16.05.2015

KEPENEK, Yakup, **Çarşaflamak!** (25.11.2008),

web:http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/24166/Carsaflamak_.html, Erişim Tarihi:16.05.2015

KEPENEK, Yakup, **Ekonomik Gelişmeyi 'Yeniden' Düşünmek** (02.12.2008),

web:http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/25594/Ekonomik_Gelismeyi_Yeniden_Dusunmek_.html, Erişim Tarihi: 16.05.2015

KEPENEK, Yakup, **Neden Demokrat Olsun?** (09.12.2008),

web:[http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/27110/Neden Demokrat Olsun .html](http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/27110/Neden_Demokrat_Olsun_.html), Erişim Tarihi: 16.05.2015

KEPENEK, Yakup, **Karartılan Kurultay** (16.12.2008),

web:[http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/28492/Karartılan Kurultay.html](http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/28492/Karartilan_Kurultay.html),
Erişim Tarihi:16.05.2015

KEPENEK, Yakup, **'Benzeştirme' Süreci** (23.12.2008),

web:[http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/30102/ Benzestirme Sureci .html](http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/30102/Benzestirme_Sureci_.html),
Erişim Tarihi:16.05.2015

KEPENEK, Yakup, **Giden ve Gelen** (30.12.2008),

web:[http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/31564/Giden ve Gelen.html](http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/31564/Giden_ve_Gelen.html),
Erişim Tarihi:16.05.2015

KEPENEK, Yakup, **Gelen ve Giden (II)** (06.01.2009),

web:[http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/32850/Gelen ve Giden II .html](http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/32850/Gelen_ve_Giden_II_.html),
Erişim Tarihi:16.05.2015

KEPENEK, Yakup, **Veri Gizleme ve Bir Öneri** (13.01.2009),

web:[http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/34250/Veri Gizleme ve Bir Oneri.html](http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/34250/Veri_Gizleme_ve_Bir_Oneri.html), Erişim Tarihi: 16.05.2015

KEPENEK, Yakup, **Ekonomideki Düşüşün 'Harfleri'** (20.01.2009),

web:[http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/35810/Ekonomideki Dususun Harfleri .html](http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/35810/Ekonomideki_Dususun_Harfleri_.html), Erişim Tarihi: 16.05.2015

KEPENEK, Yakup, **IMF Falı mı?** (27.01.2009),

web:[http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/37358/IMF Fali mi .html](http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/37358/IMF_Fali_mi_.html), Erişim Tarihi:16.05.2015

KEPENEK, Yakup, **Davos ve Ötesi...** (03.02.2009),

web:[http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/38934/Davos ve Otesi....html](http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/38934/Davos_ve_Otesi....html),
Erişim Tarihi:16.05.2015

KEPENEK, Yakup, **Sağdaki ‘Hazine!’** (18.04.2011),

web:http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/239970/Sagdaki_8216_Hazine_8217_.html, Erişim Tarihi: 16.05.2015

KEPENEK, Yakup, **Asıl Sorunlara Dokunmadan** (25.04.2011),

web:http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/242138/Asil_Sorunlara_Dokunmada_n_.html, Erişim Tarihi: 16.05.2015

KEPENEK, Yakup, **WSJ Doğru Söylüyor!** (02.05.2011),

web:http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/244242/WSJ_Dogru_Soyluyor_.html, Erişim Tarihi: 16.05.2015

KEPENEK, Yakup, **Nicel ile Nitel** (09.05.2011),

web:http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/246650/Nicel_ile_Nitel_.html, Erişim Tarihi: 17.05.2015

KEPENEK, Yakup, **Yanlış Yolda Yarışmak!** (16.05.2011),

web:http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/248932/Yanlis_Yolda_Yarismak_.html, Erişim Tarihi: 17.05.2015

KEPENEK, Yakup, **Siyasetin Kaset Kısırlığı** (23.05.2011),

web:http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/251126/Siyasetin_Kaset_Kisirligi_.html, Erişim Tarihi: 17.05.2015

KEPENEK, Yakup, **Ankara’ya Yanlış Bakış!** (30.05.2011),

web:http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/253356/Ankara_8217_ya_Yanlis_Bakis_.html, Erişim Tarihi: 17.05.2015

KEPENEK, Yakup, **Denetim Unutulunca...** (06.06.2011),

web:http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/255532/Denetim_Unutulunca_8230_.html, Erişim Tarihi: 17.05.2015

KEPENEK, Yakup, **Geç Değilse!** (13.06.2015),

web:http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/257740/Gec_Degilse_.html, Erişim Tarihi: 17.05.2015

KEPENEK, Yakup, **CHP Uçağı Neden Havalanamadı; Nasıl Havalanır?**

(20.06.2015),

web:http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/259574/CHP_Ucagi_Neden_Havala_namadi_Nasil_Havalanir_.html, Erişim Tarihi: 17.05.2015

KEPENEK, Yakup, **'Suçluyorum!'** (27.06.2015),

web:http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/261506/_8216_Sucluyorum_8217_.html, Erişim Tarihi: 17.05.2015

KEPENEK, Yakup, **İyi Uçuşlar mı?** (04.07.2011),

web:http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/263392/iyi_Ucuslar_mi_.html,
Erişim Tarihi:17.05.2015

KEPENEK, Yakup, **Bahçeli'nin Üçlemesi ya da Siyaseten İnsan Olmak!**

(11.07.2011),

web:http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/265046/Bahceli_8217_nin_Uclem esi_ya_da_Siyaseten_insan_Olmak_.html, Erişim Tarihi: 17.05.2015

KEPENEK, Yakup, **İlk 'Ustalık' İşaretleri ve Bir Soru** (18.07.2011),

web:http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/266974/ilk_8216_Ustalik_8217_isaretleri_ve_Bir_Soru_.html, Erişim Tarihi: 17.05.2015

KEPENEK, Yakup, **Ekonomi - Demokrasi İç İçeliği Görülmedikçe...**

(25.07.2011), web:http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/268780/Ekonomi_-_Demokrasi_ic_iceligi_Gorulmedikce..._.html, Erişim Tarihi: 17.05.2015

KEPENEK, Yakup, **Bir TÜBİTAK Cinayeti Daha** (01.08.2011),

web:http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/270596/Bir_TUBITAK_Cinayeti_Daha_.html, Erişim Tarihi: 17.05.2015

KEPENEK, Yakup, **AKP, Kurumları Kurutuyor!** (08.08.2011),

web:http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/272394/AKP_Kurumlari_Kurutuyor_.html, Erişim Tarihi: 17.05.2015

KEPENEK, Yakup, **Sermayenin Sınırları** (15.08.2015),

web:[http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/274332/Sermayenin Sinirleri .html](http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/274332/Sermayenin_Sinirleri_.html), Erişim Tarihi: 17.05.2015

KEPENEK, Yakup, **'Sınırı' Belirsizse!** (22.08.2011),

web:[http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/276136/_ 8216 Siniri 8217 Belirsizse .html](http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/276136/_8216_Siniri_8217_Belirsizse_.html), Erişim Tarihi: 17.05.2015

KEPENEK, Yakup, **Küresel ile Yerel** (29.08.2011),

web:[http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/277958/Kuresel ile Yerel .html](http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/277958/Kuresel_ile_Yerel_.html), Erişim Tarihi:17.05.2015

KEPENEK, Yakup, **Uyanma Görevi!** (06.09.2011),

web:[http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/279514/Uyanma Gorevi .html](http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/279514/Uyanma_Gorevi_.html), Erişim Tarihi:17.05.2015

KEPENEK, Yakup, **Şark Kurnazlıklarından Kurtulmak** (12.09.2011),

web:[http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/281332/Sark Kurnazliklarindan Kurtulmak .html](http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/281332/Sark_Kurnazliklarindan_Kurtulmak_.html), Erişim Tarihi: 17.05.2015

KEPENEK, Yakup, **Büyüme Besleyen** (19.09.2011),

web:[http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/283234/Buyumeyi Besleyen .html](http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/283234/Buyumeyi_Besleyen_.html), Erişim Tarihi:17.05.2015

KEPENEK, Yakup, **Birinci Aşama Tamamlanıyor!** (26.09.2011),

web:[http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/285036/Birinci Asama Tamamlaniyor .html](http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/285036/Birinci_Asama_Tamamlaniyor_.html), Erişim Tarihi: 17.05.2015

KEPENEK, Yakup, **Demokratik Bir Anayasa İçin...** (03.10.2011),

web:[http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/286998/Demokratik Bir Anayasa i cin 8230 .html](http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/286998/Demokratik_Bir_Anayasa_icin_8230_.html), Erişim Tarihi: 17.05.2015

KEPENEK, Yakup, **Yolun Başında** (10.10.2011),

web:[http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/288852/Yolun Basinda .html](http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/288852/Yolun_Basinda_.html), Erişim Tarihi:17.05.2015

KEPENEK, Yakup, **Uzaklaşan AB Üyeliği mi?** (17.10.2011),

web:http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/290878/Uzaklasilan_AB_Uyeligi_mi_.html, Erişim Tarihi: 17.05.2015

KEPENEK, Yakup, **Değişim: 1=1027?** (24.10.2011),

web:http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/292860/Degisim_1_1027_.html, Erişim Tarihi:17.05.2015

KEPENEK, Yakup, **İki Ateş Arasında** (31.10.2011),

web:http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/294576/iki_Ates_Arasinda_.html, Erişim Tarihi:17.05.2015

KEPENEK, Yakup, **Sağcılara Sığındıkça!** (07.11.2011),

web:http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/296278/Sagcilara_Sigindikca_.html, Erişim Tarihi: 17.05.2015

KEPENEK, Yakup, **Ağırlaşan Aydın Bunalımının Yarattığı Sorumluluk** (14.11.2011),

web:http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/297702/Agirlasan_Aydin_Bunaliminin_Yarattigi_Sorumluluk_.html, Erişim Tarihi: 17.05.2015

KEPENEK, Yakup, **AKP'nin Asıl Fayı** (21.11.2011),

web:http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/299482/AKP_8217_nin_Asil_Fayi_.html, Erişim Tarihi: 17.05.2015

KEPENEK, Yakup, **Dersim Dersleri** (28.11.2011),

web:http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/301202/Dersim_Dersleri_.html, Erişim Tarihi:17.05.2015

KEPENEK, Yakup, **Bilim, Siyaset ve Tanilli** (05.12.2011),

web:http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/302988/Bilim_Siyaset_ve_Tanilli_.html, Erişim Tarihi: 17.05.2015

KEPENEK, Yakup, **CHP'nin Gerçek Eksiği** (12.12.2011),

web:http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/304750/CHP_8217_nin_Gercek_Eksiği_.html, Erişim Tarihi: 17.05.2015

KEPENEK, Yakup, **'İlber'** (19.12.2011),

web:http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/306380/8216_ilber_8217.html, Erişim Tarihi: 17.05.2015

KEPENEK, Yakup, **Gündem 11/12** (26.12.2011),

web:http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/308134/Gundem_11_12.html, Erişim Tarihi: 17.05.2015

KEPENEK, Yakup, **Korku Kaynaklı Anayasal Suskunluk!** (02.01.2012),

web:http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/309706/Korku_Kaynakli_Anayasal_Suskunluk.html, Erişim Tarihi: 17.05.2015

KEPENEK, Yakup, **Özgürlüğe 'Fransız' Kalmak!** (09.01.2012),

web:http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/311374/Ozgurluge_8216_Fransiz_8217_Kalmak.html, Erişim Tarihi: 17.05.2015

KEPENEK, Yakup, **Dönüşüm Sonrasının İlk Görüntüleri** (16.01.2012),

web:http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/313014/Donusum_Sonrasinin_ilk_Goruntuleri.html, Erişim Tarihi: 17.05.2015

KEPENEK, Yakup, **Ya Çin ABD'yi Sollarsa?** (23.01.2012),

web:http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/315010/Ya_Cin_ABD_8217_yi_Sollarsa.html, Erişim Tarihi: 17.05.2015

KEPENEK, Yakup, **Yeni İdeoloji: 'Gülcülük'** (30.01.2012),

web:http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/316678/Yeni_ideoloji_8216_Gulculuk_8217.html, Erişim Tarihi: 17.05.2015

KEPENEK, Yakup, **Bölücülük Değil, Öncülük Gerekli!** (06.02.2012),

web:http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/318404/Boluculuk_Degil_Onculuk_Gerekli.html, Erişim Tarihi: 17.05.2015

KEPENEK, Yakup, **...dum, ...dum Durumu!..**(13.02.2012),

web:http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/319938/8230_dum_8230_dum_Durumu.html, Erişim Tarihi: 17.05.2015

KEPENEK, Yakup, '**...Dediği Olur' Demokrasisi!** (20.02.2012),

web:<http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/321496/82168230DedigiOlur8217Demokrasisi.html>, Erişim Tarihi: 17.05.2015

KEPENEK, Yakup, **Yunan Onarımı?** (27.02.2012),

web:<http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/323058/YunanOnarimi.html>,
Erişim Tarihi:17.05.2015

KEPENEK, Yakup, **Kurultaylar Sonrasının Sorumluluğu** (05.04.2012),

web:<http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/324680/KurultaylarSonrasininSorumlulugu.html>, Erişim Tarihi: 17.05.2015

KEPENEK, Yakup, **AKP İktidarı ve Sermaye** (12.03.2012),

web:<http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/326502/AKPiktidariveSermaye.html>, Erişim Tarihi: 17.05.2015

KEPENEK, Yakup, **Asıl Sorun, Bilim ve Sanata AKP Bakışıdır!** (19.03.2012),

web:<http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/328362/AsilSorunBilimveSanataAKPBakisidir.html>, Erişim Tarihi: 17.05.2015

KEPENEK, Yakup, **Güven Kötüye Kullanılırsa!** (26.03.2012),

web:<http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/330124/GuvenKotuyeKullanilirsaa.html>, Erişim Tarihi: 17.05.2015

KEPENEK, Yakup, **Yapmak - Yaptırmak Farkı!** (02.04.2011),

web:<http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/331796/Yapmak-YaptirmakFarki.html>, Erişim Tarihi: 17.05.2015

KEPENEK, Yakup, **Dava** (09.04.2012),

web:<http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/333396/Dava.html>, Erişim Tarihi:17.05.2015

KEPENEK, Yakup, **Asıl Uyuşmazlık!** (16.04.2012),

web:<http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/335160/AsilUyusmazlik.html>,
Erişim Tarihi:17.05.2015

KEPENEK, Yakup, **ODTÜ** (23.04.2012),

web:http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/336962/ODTU_.html, Erişim

Tarihi:17.05.2015

KEPENEK, Yakup, **Kapsama Alanı** (30.04.2012),

web:[http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/338704/Kapsama Alani_.html](http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/338704/Kapsama_Alani_.html),

Erişim Tarihi:17.05.2015

KEPENEK, Yakup, **Ne Mutlu! Normalleşiyoruz!** (07.05.2012),

web:[http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/340530/Ne Mutlu Normallesiyor uz_.html](http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/340530/Ne_Mutlu_Normallesiyor_uz_.html), Erişim Tarihi: 17.05.2015

KEPENEK, Yakup, **Başbakanlıktan Başkanlığa mı?** (14.05.2012),

web:[http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/342292/Basbakanliktan Baskanliga mi_.html](http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/342292/Basbakanliktan_Baskanliga_mi_.html), Erişim Tarihi: 17.05.2015

KEPENEK, Yakup, **Nevir Çelişkileri** (21.05.2012), web:

[http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/344068/Nevir Celiskileri_.html](http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/344068/Nevir_Celiskileri_.html),

Erişim Tarihi:20.06.2015

KEPENEK, Yakup, **Bilime Saygı Buysa!** (28.05.2012), web:

[http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/345760/Bilime Saygi Buysa_.html](http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/345760/Bilime_Saygi_Buysa_.html),

Erişim Tarihi: 20.06.2015

KEPENEK, Yakup, **AKP'ye Yanlış Bakış!** (04.06.2012), web:

[http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/347494/AKP_8217_ye Yanlis Bakis_.html](http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/347494/AKP_8217_ye_Yanlis_Bakis_.html), Erişim Tarihi: 20.06.2015

KEPENEK, Yakup, **Diyanet Bilir (mi?)** (11.06.2012), web:

[http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/349302/Diyanet Bilir mi_.html](http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/349302/Diyanet_Bilir_mi_.html),

Erişim Tarihi: 20.06.2015

KEPENEK, Yakup, **Kapitalizmin Sonu Kentsel mi?** (18.06.2012), web:

[http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/350830/Kapitalizmin Sonu Kentsel mi_.html](http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/350830/Kapitalizmin_Sonu_Kentsel_mi_.html), Erişim Tarihi: 20.06.2015

KEPENEK, Yakup, **Kürtajın Nüfus Boyutu** (25.06.2012), web:

[http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/352376/Kurtajin Nufus Boyutu .html](http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/352376/Kurtajin_Nufus_Boyutu_.html),

Erişim Tarihi: 20.06.2015

KEPENEK, Yakup, **Siyasette Yöntem!** (02.07.2012), web:

[http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/354036/Siyasette Yontem .html](http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/354036/Siyasette_Yontem_.html),

Erişim Tarihi:20.06.2015

KEPENEK, Yakup, **Tıkanan AKP Türkiye'si ve CHP'nin Görevi** (09.07.2012), web:

[http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/355660/Tikanan AKP Turkiyesi ve CHP 8217 nin Gorevi .html](http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/355660/Tikanan_AKP_Turkiyesi_ve_CHP_8217_nin_Gorevi_.html), Erişim Tarihi: 20.06.2015

KEPENEK, Yakup, **Çağdaş Türkiye Çağrısı** (16.07.2012), web:

[http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/357294/Cagdas Turkiye Cagrisi .html](http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/357294/Cagdas_Turkiye_Cagrisi_.html), Erişim Tarihi: 20.06.2015

KEPENEK, Yakup, **AKP 0 - CHP 5** (23.07.2012), web:

[http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/358806/AKP 0 - CHP 5 .html](http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/358806/AKP_0_-_CHP_5_.html), Erişim Tarihi:20.06.2015

KEPENEK, Yakup, **Temel ve Değişimin Yönü** (30.07.2012), web:

[http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/360364/Temel ve Degisimin Yonu .html](http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/360364/Temel_ve_Degisimin_Yonu_.html), Erişim Tarihi: 20.06.2015

KEPENEK, Yakup, **Sorunlu Olimpiyat Algısı!** (06.08.2012), web:

[http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/362160/Sorunlu Olimpiyat Algisi .html](http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/362160/Sorunlu_Olimpiyat_Algisi_.html), Erişim Tarihi: 20.06.2015

KEPENEK, Yakup, **'Günahtır' Demokrasisi!** (13.08.2012), web:

[http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/363730/ 8216 Gunahtir 8217 Demokrasisi .html](http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/363730/8216_Gunahtir_8217_Demokrasisi_.html), Erişim Tarihi: 20.06.2015

KEPENEK, Yakup, **Nerede Bizim O 'Akil' İnsanlar?** (20.08.2012), web:

[http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/365240/Nerede Bizim O 8216 kil 8217 insanlar .html](http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/365240/Nerede_Bizim_O_8216_kil_8217_insanlar_.html), Erişim Tarihi: 20.05.2015

KEPENEK, Yakup, **Yakalama Olanğı** (27.08.2012), web:

http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/366654/Yakalama_Olanagi_.html,

Erişim Tarihi:20.06.2015

KEPENEK, Yakup, **Ekonomide Atılm İçin...** (03.09.2012),

web:http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/368098/Ekonomide_Atilim_icin_8230_.html, Erişim Tarihi: 20.06.2015

KEPENEK, Yakup, **Dikili - Aliğa İkilisi** (10.09.2012), web:

http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/369508/Dikili_-_Aliaga_ikilisi_.html,

Erişim Tarihi: 20.06.2015

KEPENEK, Yakup, **'Tevhidi Tedrisat' Tamam!** (17.09.2012), web:

http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/370764/_8216_Tevhidi_Tedrisat_8217_Tamam_.html, Erişim Tarihi: 20.06.2015

KEPENEK, Yakup, **Ekonomide de AKP Devleti!** (24.09.2012), web:

http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/371978/Ekonomide_de_AKP_Devleti_.html, Erişim Tarihi: 20.06.2015

KEPENEK, Yakup, **'Ezber Bozmak' İçin!** (01.10.2012), web:

http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/373446/_8216_Ezber_Bozmak_8217_icin_.html, Erişim Tarihi: 20.06.2015

KEPENEK, Yakup, **Biçimleniş!** (08.10.2012), web:

http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/374906/Bicimlenis_.html, Erişim

Tarihi:20.06.2015

KEPENEK, Yakup, **Anası Ağlıyor!** (15.10.2012), web:

http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/376570/Anasi_Agliyor_.html, Erişim

Tarihi:20.06.2015

KEPENEK, Yakup, **Dokunmayın!** (22.10.2012), web:

http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/378246/Dokunmayin_.html, Erişim

Tarihi:20.26.2015

KEPENEK, Yakup, **Cumhuriyet ve Partisi** (29.10.2012), web:

http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/379548/Cumhuriyet_ve_Partisi.html,

Erişim Tarihi: 20.06.2015

KEPENEK, Yakup, **Başkanlık mı, Sultanlık mı?** (05.11.2012), web:

http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/381084/Baskanlik_mi_Sultanlik_mi_.html, Erişim Tarihi: 20.06.2015

KEPENEK, Yakup, **AKP'yi Anlamak!** (12.11.2012), web:

http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/382836/AKP_8217_yi_Anlamak_.html,

Erişim Tarihi: 20.06.2015

KEPENEK, Yakup, **Sıtmaya Razi!..**(19.11.2012), web:

http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/384456/Sitmaya_Razi_...html, Erişim

Tarihi:20.06.2015

KEPENEK, Yakup, **Aks Kayması Ağlatıyor!** (26.11.2012), web:

http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/385932/Aks_Kaymasi_Aglatiyor_.html,

Erişim Tarihi: 20.06.2015

KEPENEK, Yakup, **Anayasaya Yazılsa Ne Yazar?..**(03.12.2012), web:

http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/387634/Anayasaya_Yazilrsa_Ne_Yazar_...html, Erişim Tarihi: 20.06.2015

KEPENEK, Yakup, **AKP Çıkmazı Sorumluluğu** (10.12.2012), web:

http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/389332/AKP_Cikmazi_Sorumlulugu.html

, Erişim Tarihi: 20.06.2015

KEPENEK, Yakup, **Büyüme-Nitelik Çelişkisi** (17.12.2012), web:

http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/391010/Buyume-Nitelik_Celiskisi.html,

Erişim Tarihi: 20.06.2015

KEPENEK, Yakup, **AKP Uzaklaştırıyor!** (24.12.2012), web:

http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/392684/AKP_Uzaklastiriyor_.html,

Erişim Tarihi:20.06.2015

KEPENEK, Yakup, **Konuştı, ‘Baba’ Dedi!** (31.12.2012), web:

http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/394316/Konustu_8216_Baba_8217_Dedi_.html, Erişim Tarihi: 20.06.2015

KEPENEK, Yakup, **Basını Bağımlı Demokrasi** (07.01.2013), web:

http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/395804/Basini_Bagimli_Demokrasi.html,
Erişim Tarihi: 20.06.2015

KEPENEK, Yakup, **Bilimin Yürüyüşü!** (14.01.2013), web:

http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/397330/Bilimin_Yuruyusu_.html, Erişim
Tarihi:20.06.2015

KEPENEK, Yakup, **Kurumlar Eliyle!** (21.01.2013), web:

http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/398640/Kurumlar_Eliyle_.html, Erişim
Tarihi:20.06.2015

KEPENEK, Yakup, **Denetleme! Düzenleme!** (28.01.2013), web:

http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/400218/Denetleme_Duzenleme_.html,
Erişim Tarihi: 20.06.2015

KEPENEK, Yakup, **Yazık Olmasın!** (04.02.2013), web:

http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/401678/Yazik_Olmasin_.html, Erişim
Tarihi:20.06.2015

KEPENEK, Yakup, **Doğu’ya, Doğu’ya!!**(11.02.2013), web:

http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/403206/Dogu_8217_ya_Dogu_8217_ya_.html, Erişim Tarihi: 20.06.2015

KEPENEK, Yakup, **Kürt-İslam Sentezi mi?** (18.02.2013), web:

http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/404610/Kurt-islam_Sentezi_mi_.html,
Erişim Tarihi: 20.06.2015

KEPENEK, Yakup, **Uçurtmayı Vurmak!**(25.02.2013), web:

http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/405972/Ucurtmayi_Vurmak_.html,
Erişim Tarihi: 20.06.23015

KEPENEK, Yakup, **Kim Zenci?**(04.03.2013), web:

http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/407212/Kim_Zenci_.html, Erişim Tarihi: 20.06.2015

KEPENEK, Yakup, **Bir Kez Daha ODTÜ Gerçeği!**(11.03.2013), web:

http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/408610/Bir_Kez_Daha_ODTU_Gercegi_.html, Erişim Tarihi: 20.06.2015

KEPENEK, Yakup, **AKP İşi İşsizlik!**(18.03.2013), web:

http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/409986/AKP_isi_issizlik_.html, Erişim Tarihi: 20.06.2015

KEPENEK, Yakup, **Barışın Olmayan Ayağı**(25.03.2013), web:

http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/411386/Barisin_Olmayan_Ayagi.html, Erişim Tarihi: 20.06.2015

KEPENEK, Yakup, **Büyüyor, Gelişmiyor!**(01.04.2013), web:

http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/412798/Buyuyor_Gelismiyor_.html, Erişim Tarihi: 20.06.2015

KEPENEK, Yakup, **AKP Yine Bölüyor!**(08.04.2013), web:

http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/414388/AKP_Yine_Boluyor_.html, Erişim Tarihi: 20.06.2015

KEPENEK, Yakup, **Barışın Bu Tarafı!**(15.04.2013), web:

http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/415908/Barisin_Bu_Tarafi_.html, Erişim Tarihi: 20.06.2015

KEPENEK, Yakup, **Çocukların Çılgılığı**(22.04.2013), web:

http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/417374/Cocuklarin_Cigliigi.html, Erişim Tarihi: 20.06.2015

KEPENEK, Yakup, **Barış Soruları**(29.04.2013), web:

http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/418778/Baris_Sorulari.html, Erişim Tarihi: 20.06.2015

KEPENEK, Yakup, **Çalıştay!**(06.05.2013), web:

http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/419906/Calistay_.html, Erişim Tarihi:
21.06.2015

KEPENEK, Yakup, **Sermaye Eziyor!**(13.05.2013), web:

http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/421260/Sermaye_Eziyor_.html, Erişim
Tarihi: 21.06.2015

KEPENEK, Yakup, **Spor Sevgisi İçin...**(20.05.2013), web:

http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/422668/Spor_Sevgisi_icin....html, Erişim
Tarihi: 21.06.2015

KEPENEK, Yakup, **Başbakan Silikon Vadisi'nde**(27.05.2013), web:

http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/424132/Basbakan_Silikon_Vadisi_nde.ht
[ml](http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/424132/Basbakan_Silikon_Vadisi_nde.ht), Erişim Tarihi: 21.06.2015

KEPENEK, Yakup, **AKP'yi Yıkmak!**(03.06.2013), web:

http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/425484/AKP_yi_Yikmak_.html, Erişim
Tarihi: 21.06.2015

KEPENEK, Yakup, **Yeni Bir Türkiye İçin**(10.06.2013), web:

http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/426814/Yeni_Bir_Turkiye_icin.html,
Erişim Tarihi: 21.06.2015

KEPENEK, Yakup, **'Gezi' İzlenimleri**(17.06.2013), web:

http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/428198/Gezi_izlenimleri.html, Erişim
Tarihi: 21.06.2015

KEPENEK, Yakup, **Gezi Körlüğü**(24.06.2013), web:

http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/429550/Gezi_Korlugu.html, Erişim
Tarihi: 21.06.2015

KEPENEK, Yakup, **Gezi, DİB ve Özgürlük**(01.07.2013), web:

http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/430924/Gezi_DiB_ve_Ozgurluk.html,
Erişim Tarihi: 21.06.2015

KEPENEK, Yakup, '**Sol Açık**'(08.07.2013), web:

http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/432330/Sol_Acik_.html, Erişim Tarihi:
21.06.2015

KEPENEK, Yakup, **Sandık Körleştirmesi!**(15.07.2013), web:

http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/433834/Sandik_Korlestirmesi_.html,
Erişim Tarihi: 21.06.2015

KEPENEK, Yakup, **Lozan'ın Anlamı**(22.06.2013), web:

http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/435272/Lozan_in_Anلامي.html, Erişim
Tarihi: 21.06.2015

KEPENEK, Yakup, **Hızlandırılmış...**(29.07.2013), web:

http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/436514/Hizlandirilmis_8230_.html,
Erişim Tarihi: 21.06.2015

KEPENEK, Yakup, **AKP'nin Gerçek Güç Kaynağı**(05.08.2013), web:

http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/437922/AKP_nin_Gercek_Guc_Kaynagi.html, Erişim Tarihi: 21.06.2015

KEPENEK, Yakup, **AKP Sermayesinin Niteliği**(12.08.2013), web:

http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/439136/AKP_Sermayesinin_Niteligi.html
, Erişim Tarihi: 21.06.2015

KEPENEK, Yakup, **Gitti Gidiyor?**(19.08.2013), web:

http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/440460/Gitti_Gidiyor_.html, Erişim
Tarihi: 21.06.2015

KEPENEK, Yakup, **Benzer mi?**(26.08.2013), web:

http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/442120/Benzer_mi_.html, Erişim Tarihi:
21.06.2015

KEPENEK, Yakup, **İnanç Adına mı?**(03.10.2013), web:

http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/3312/inanc_Adina_mi_.html, Erişim
Tarihi: 21.06.2015

KEPENEK, Yakup, **Kendinize Gelin!**(14.10.2013), web:

[http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/3823/Kendinize Gelin .html](http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/3823/Kendinize_Gelin_.html), Erişim

Tarihi: 21.06.2015

KEPENEK, Yakup, **Ulusal Korkusu**(21.10.2013), web:

[http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/3956/Ulusal Korkusu.html](http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/3956/Ulusal_Korkusu.html), Erişim

Tarihi: 21.06.2015

KEPENEK, Yakup, **Yaş Günü!**(28.10.2013), web:

[http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/4531/Yas Gunu .html](http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/4531/Yas_Gunu_.html), Erişim Tarihi:

21.06.2015

KEPENEK, Yakup, **Siyasette Yeni Bir Arayış**(04.11.2013), web:

[http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/5877/Siyasette Yeni Bir Arayis.html](http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/5877/Siyasette_Yeni_Bir_Arayis.html),

Erişim Tarihi: 21.06.2015

KEPENEK, Yakup, **‘Dua’ Demokrasisi!**(11.11.2013), web:

[http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/7981/ Dua Demokrasisi .html](http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/7981/Dua_Demokrasisi_.html), Erişim

Tarihi: 21.06.2015

KEPENEK, Yakup, **Yeni Kuşak**(18.11.2013), web:

[http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/10389/Yeni Kusak.html](http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/10389/Yeni_Kusak.html), Erişim Tarihi:

21.06.2015

KEPENEK, Yakup, **Biraz Bilim, N’olur!**(25.11.2013), web:

[http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/12767/Biraz Bilim N olur .html](http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/12767/Biraz_Bilim_N_olur_.html),

Erişim Tarihi: 21.06.2015

KEPENEK, Yakup, **AKP’yi Anlamak?**(02.12.2013), web:

[http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/14907/AKP yi Anlamak .html](http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/14907/AKP_yi_Anlamak_.html), Erişim

Tarihi: 21.06.2015

KEPENEK, Yakup, **Siyasetin ‘Eskiyen’ Sahası**(09.12.2013), web:

[http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/16993/Siyasetin Eskiyen Sahasi.html](http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/16993/Siyasetin_Eskiyen_Sahasi.html),

Erişim Tarihi: 21.06.2015

KEPENEK, Yakup, **İlk İş: Özgürlük**(16.12.2013), web:

http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/19275/ilk_is_Ozgurluk.html, Erişim

Tarihi: 21.06.2015

KEPENEK, Yakup, **Sermaye Denetimsiz Bırakılırsa!**(23.12.2013), web:

http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/21527/Sermaye_Denetimsiz_Birakilirsa_.html, Erişim Tarihi: 21.06.2015

KEPENEK, Yakup, **Savaş ve Barış**(30.12.2013), web:

http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/23895/Savas_ve_Baris.html, Erişim

Tarihi: 21.06.2015

KEPENEK, Yakup, **Darbe Var da...**(06.01.2014), web:

http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/26123/Darbe_Var_da_.html, Erişim

Tarihi: 21.06.2015

KEPENEK, Yakup, **TBMM El Koymalı!**(13.01.2014), web:

http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/28639/TBMM_El_Koymali_.html, Erişim

Tarihi: 21.06.2015

KEPENEK, Yakup, **Önce Yolsuzluk!**(20.01.2014), web:

http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/31365/Once_Yolsuzluk_.html, Erişim

Tarihi: 21.06.2015

KEPENEK, Yakup, **İki Yüz**(27.01.2014), web:

http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/33989/iki_Yuz.html, Erişim Tarihi:

21.06.2015

KEPENEK, Yakup, **AKP'nin Maliyeti!**(03.02.2014), web:

http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/36681/AKP_nin_Maliyeti_.html, Erişim

Tarihi: 21.06.2015

KEPENEK, Yakup, **Leke**(10.02.2014), web:

<http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/39341/Leke.html>, Erişim Tarihi:

21.06.2015

KEPENEK, Yakup, **Yerelde Demokrasi?**(17.02.2014), web:

[http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/42019/Yerelde Demokrasi .html](http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/42019/Yerelde_Demokrasi_.html), Erişim

Tarihi: 21.06.2015

KEPENEK, Yakup, **Üç Koldan**(24.02.2014), web:

[http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/44351/Uc Koldan.html](http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/44351/Uc_Koldan.html), Erişim Tarihi:

21.06.2015

KEPENEK, Yakup, **Tezkereden Bugüne**(03.03.2014), web:

[http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/46627/Tezkereden Bugune.html](http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/46627/Tezkereden_Bugune.html), Erişim

Tarihi: 21.06.2015

KEPENEK, Yakup, **Onarım Yerine** (10.03.2014), web:

[http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/49035/Onarim Yerine.html](http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/49035/Onarim_Yerine.html), Erişim

Tarihi: 21.06.2015

KEPENEK, Yakup, **Benim Trabzon'um Bu Değil!**(17.03.2014), web:

[http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/51335/Benim Trabzonum Bu Degil .html](http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/51335/Benim_Trabzonum_Bu_Degil_.html), Erişim Tarihi: 21.06.2015

KEPENEK, Yakup, **Büyük Görev!**(24.03.2014), web:

[http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/53575/Buyuk Gorev .html](http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/53575/Buyuk_Gorev_.html), Erişim

Tarihi: 21.06.2015

KEPENEK, Yakup, **Sonuç Sonrası**(07.04.2014), web:

[http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/58105/Sonuc Sonrasi.html](http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/58105/Sonuc_Sonrasi.html), Erişim

Tarihi: 21.06.2015

KEPENEK, Yakup, **CHP ve İktidara Yürümek...**(14.04.2014), web:

[http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/60365/CHP ve iktidara Yurumek .html](http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/60365/CHP_ve_iktidara_Yurumek_.html),

Erişim Tarihi: 21.06.2015

KEPENEK, Yakup, **Paylaşım Kavgaları**(21.04.2014), web:

[http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/62937/Paylasim Kavgalari.html](http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/62937/Paylasim_Kavgalari.html), Erişim

Tarihi: 21.06.2015

KEPENEK, Yakup, **Artuklu Duyarsızlığı**(28.04.2014), web:

http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/65531/Artuklu_Duyarsizligi.html, Erişim Tarihi: 21.06.2015

KEPENEK, Yakup, **Uyumsuzluk!**(05.05.2014), web:

http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/68151/Uyumsuzluk_.html, Erişim Tarihi: 21.06.2015

KEPENEK, Yakup, **Piketty'nin Ettiği!**(12.05.2014), web:

http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/70945/Piketty_nin_Ettigi_.html, Erişim Tarihi: 21.06.2015

KEPENEK, Yakup, **Soma Acısı**(19.05.2014), web:

http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/73353/Soma_Acisi.html, Erişim Tarihi: 21.06.2015

KEPENEK, Yakup, **Asıl Sorumlu!**(26.05.2014), web:

http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/75651/Asil_Sorumlu_.html, Erişim Tarihi: 21.06.2015

KEPENEK, Yakup, **Sermayeciliğin Böylesi!**(02.06.2014), web:

http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/78105/Sermayeciligin_Boylesi_.html, Erişim Tarihi: 21.06.2015

KEPENEK, Yakup, **'Merhametsiz!'**(09.06.2014), web:

http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/80541/Merhametsiz_.html, Erişim Tarihi: 21.06.2015

KEPENEK, Yakup, **'Derinliğin' Karanlığı**(16.06.2014), web:

http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/83243/Derinligin_Karanligi.html, Erişim Tarihi: 21.06.2015

KEPENEK, Yakup, **'Radikal'**(23.06.2014), web:

http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/85925/Radikal_.html, Erişim Tarihi: 21.06.2015

KEPENEK, Yakup, **Sorularım...**(30.06.2014), web:

<http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/88391/Sorularim...html>, Erişim Tarihi:
21.06.2015

KEPENEK, Yakup, **'Dava'!**(07.07.2014), web:

http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/91173/Dava_.html, Erişim Tarihi:
21.06.2015

KEPENEK, Yakup, **Özgürlük Ekmek**(14.07.2014), web:

http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/94013/Ozgurluk_Ekmek.html, Erişim
Tarihi: 21.06.2015

KEPENEK, Yakup, **Çok Beklersiniz!**(21.07.2014), web:

http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/96761/Cok_Beklersiniz_.html, Erişim
Tarihi: 21.06.2015

KEPENEK, Yakup, **AKP Falcılığı!**(28.07.2014), web:

http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/99445/AKP_Falciligi_.html, Erişim
Tarihi: 21.06.2015

KEPENEK, Yakup, **Gün, Bugündür!**(04.08.2014), web:

http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/101423/Gun_Bugundur_.html, Erişim
Tarihi: 21.06.2015

KEPENEK, Yakup, **Nasıl Bir Gelecek?**(11.08.2014), web:

http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/104425/Nasil_Bir_Gelecek_.html, Erişim
Tarihi: 21.06.2015

KEPENEK, Yakup, **Çağdaş Türkiye İçin...**(18.08.2014), web:

http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/106919/Cagdas_Turkiye_icin_.html,
Erişim Tarihi: 21.06.2015

KEPENEK, Yakup, **'Restorasyon'**(25.08.2014), web:

http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/109843/Restorasyon_.html, Erişim
Tarihi: 21.06.2015

KEPENEK, Yakup, **CHP – 2015**(01.09.2014), web:

<http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/113047/CHP - 2015.html>, Erişim

Tarihi: 21.06.2015

KEPENEK, Yakup, **Kurultayın Kanıtladığı**(08.09.2014), web:

http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/116071/Kurultayın_Kanitladigi.html,

Erişim Tarihi: 21.06.2015

KEPENEK, Yakup, **Divitçioğlu İçin**(15.09.2014), web:

http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/119223/Divitcioglu_icin.html, Erişim

Tarihi: 21.06.2015

KEPENEK, Yakup, **Kul Hakkı**(22.09.2014), web:

http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/121863/Kul_Hakki.html, Erişim Tarihi:

21.06.2015

KEPENEK, Yakup, **Işık Tutmalı!**(29.09.2014), web:

http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/124663/Isik_Tutmali_.html, Erişim

Tarihi: 21.06.2015

KEPENEK, Yakup, **Düşünce Özgürlüğü mü?**(06.10.2014), web:

http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/127429/Dusunce_Ozgurlugu_mu_.html,

Erişim Tarihi: 21.06.2015

KEPENEK, Yakup, **Barış Silahsızlanmayla Başlar**(13.10.2014), web:

http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/129717/Baris_Silahsizlanmayla_Baslar.html, Erişim Tarihi: 21.06.2015

KEPENEK, Yakup, **Bilimi Boğmak!**(20.10.2014), web:

http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/132201/Bilimi_Bogmak_.html, Erişim

Tarihi: 21.06.2015

KEPENEK, Yakup, **‘Tecavüzlerin’ Cumhuriyeti!**(27.10.2014),

web:http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/134461/Tecavuzlerin_Cumhuriyeti_.html, Erişim Tarihi: 21.06.2015

KEPENEK, Yakup, **Tunus Sayıları**(03.11.2014), web:

http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/136768/Tunus_Sayilari.html, Erişim

Tarihi: 21.06.2015

KEPENEK, Yakup, **Dilden Kültüre**(10.11.2014), web:

http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/138949/Dilden_Kulture.html, Erişim

Tarihi: 21.06.2015

KEPENEK, Yakup, **Kemalizm Nere AKP Nere?..**(17.11.2014), web:

http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/142157/Kemalizm_Nere_AKP_Nere_...html, Erişim Tarihi: 21.06.2015

KEPENEK, Yakup, **İnsansız...**(24.11.2014), web:

<http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/148467/insansiz...html>, Erişim Tarihi:

21.06.2015

KEPENEK, Yakup, **Akıllanıyorlar mı?**(01.12.2014), web:

http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/152465/Akillaniyorlar_mi_.html, Erişim

Tarihi: 21.06.2015

KEPENEK, Yakup, **Karartmak!**(08.12.2014), web:

http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/158327/Karartmak_.html, Erişim Tarihi:

21.06.2015

KEPENEK, Yakup, **'Görüşsüz' Bütçe Görüşmesi!**(15.12.2014), web:

http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/162663/Gorussuz_Butce_Gorusmesi_.html, Erişim Tarihi: 21.06.2015

KEPENEK, Yakup, **Türkiye 2015 – Siyaset**(22.12.2014), web:

http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/168963/Turkiye_2015_-_Siyaset.html,

Erişim Tarihi: 21.06.2015

KEPENEK, Yakup, **Türkiye 2015 – Ekonomi**(29.12.2014), web:

http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/175533/Turkiye_2015_-_Ekonomi.html,

Erişim Tarihi: 21.06.2015

KEPENEK, Yakup, **Sorun Dil Değil, Düşünce!**(05.01.2015), web:

http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/178092/Sorun_Dil_Degil_Dusunce_.html, Erişim Tarihi: 21.06.2015

KEPENEK, Yakup, **Ekonomik Boyut**(12.01.2015), web:

http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/182969/Ekonomik_Boyut.html, Erişim Tarihi: 21.06.2015

KEPENEK, Yakup, **AKP-TÜSİAD Uyuşmazlığı?**(19.01.2015), web:

http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/189411/AKP-TUSiAD_Uyusmazligi_.html, Erişim Tarihi: 21.06.2015

KEPENEK, Yakup, **Yanlışa Yuvarlanmak!**(26.01.2015), web:

http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/196958/Yanlisa_Yuvarlanmak_.html, Erişim Tarihi: 21.06.2015

KEPENEK, Yakup, **SYRİZA Soluğu**(02.02.2015), web:

http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/204013/SYRiZA_Solugu.html, Erişim Tarihi: 21.06.2015

KEPENEK, Yakup, **Adını Doğru Koyun!**(09.02.2015), web:

http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/209733/Adini_Dogru_Koyun_.html, Erişim Tarihi: 21.06.2015

KEPENEK, Yakup, **Ayşe Ana**(16.02.2015), web:

http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/215103/Ayşe_Ana.html, Erişim Tarihi: 21.06.2015

KEPENEK, Yakup, **Uyanışın Kalıcılığı...**(23.02.2015), web:

http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/219307/Uyanisin_Kaliciligi_.html, Erişim Tarihi: 21.06.2015

KEPENEK, Yakup, **Yukarıdan...**(02.03.2015), web:

http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/224521/Yukaridan_.html, Erişim Tarihi: 21.06.2015

KEPENEK, Yakup, **Kürt İnkilemi**(09.03.2015), web:

http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/229453/Kurt_inkilemi.html, Erişim Tarihi:
21.06.2015

KEPENEK, Yakup, **Veriş - Alış!**(16.03.2015), web:

http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/231457/Veris_-_Alis_.html, Erişim
Tarihi: 21.06.2015

KEPENEK, Yakup, **Her Gün Yeniden...**(23.03.2015), web:

http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/234217/Her_Gun_Yeniden_.html, Erişim
Tarihi: 21.06.2015

KEPENEK, Yakup, **Yağma**(30.03.2015), web:

<http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/238959/Yagma.html>, Erişim Tarihi:
21.06.2015

KEPENEK, Yakup, **Önseçimin Önemi**(06.04.2015), web:

http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/243773/Onsecimin_Onemi.html, Erişim
Tarihi: 21.06.2015

KEPENEK, Yakup, **'İktisatçılar Birliği' İçin...**(13.04.2015), web:

http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/252761/iktisatcilar_Birligi_icin....html,
Erişim Tarihi: 21.06.2015

KEPENEK, Yakup, **Akkuyu!**(20.04.2015), web:

http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/258056/Akkuyu_.html, Erişim Tarihi:
21.06.2015

KEPENEK, Yakup, **Bildirge**(27.04.2015), web:

<http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/263171/Bildirge.html>, Erişim Tarihi:
21.06.2015

KEPENEK, Yakup, **AKP kapatıyor!**(04.05.2015),

web:http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/268515/AKP_kapatiyor_.html,
Erişim Tarihi: 21.06.2015

KEPENEK, Yakup, **Düzey!**(11.05.2015), web:

http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/273669/Duzey_.html, Erişim Tarihi:
21.06.2015

KEPENEK, Yakup, **Yanlış inanış!**(18.05.2015), web:

http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/278801/Yanlis_inanis_.html, Erişim
Tarihi: 21.06.2015

KEPENEK, Yakup, **Özgürlüğün en güzel on yılı**(25.05.2015), web:

http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/283815/Ozgurlugun_en_guzel_on_yili.html, Erişim Tarihi: 21.06.2015

KEPENEK, Yakup, **‘Merkez Türkiye’**(01.06.2015), web:

http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/288923/Merkez_Turkiye_.html, Erişim
Tarihi: 21.06.2015

KEPENEK, Yakup, **Hangi aydın?**(08.06.2015), web:

http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/294201/Hangi_aydin_.html, Erişim
Tarihi: 21.06.2015

KEPENEK, Yakup, **Üç sonuç**(15.06.2015), web:

http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/298923/Uc_sonuc.html, Erişim Tarihi:
21.06.2015

KEPENEK, Yakup, **Ağızlar açıldı! Ancak?**(22.06.2015), web:

http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/303589/Agizlar_acildi_Ancak_.html,
Erişim Tarihi: 03.10.2015

KEPENEK, Yakup, **Kavrun**, (29.06.2015), web:

<http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/308955/Kavrun.html>, Erişim Tarihi:
03.10.2015

KEPENEK, Yakup, **İki Milliyetçilik**, (06.07.2015), web:

http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/314611/iki_milliyetcilik.html, Erişim
Tarihi: 03.10.2015

KEPENEK, Yakup, **Devam Ediyor...**, (13.07.2015), web:

http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/320565/Devam_ediyor_.html, Erişim

Tarihi: 03.10.2015

KEPENEK, Yakup, **Gül Gibi!**, (20.07.2015), web:

http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/325365/Gul_gibi_.html, Erişim Tarihi:

03.10.2015

KEPENEK, Yakup, **Suç Ortaklığı**, (27.07.2015), web:

http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/331076/Suc_ortakligi.html, Erişim

Tarihi: 03.10.2015

KEPENEK, Yakup, **Barış, Barış, Barış!,,**, (03.08.2015), web:

http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/335941/Baris_baris_baris_...html,

Erişim Tarihi: 03.10.2015

KEPENEK, Yakup, **İstikşaf**, (10.08.2015), web:

http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/341333/istiksaf_.html, Erişim Tarihi:

03.10.2015

KEPENEK, Yakup, **AKP'nin Farkına Varmadıkça!**, (17.08.2015), web:

http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/347071/AKP_nin_farkina_varmadikca_.html, Erişim Tarihi: 03.10.2015

KEPENEK, Yakup, **Yorumsuz!**, (24.08.2015), web:

http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/351059/Yorumsuz_.html, Erişim Tarihi:

03.10.2015

KEPENEKİ Yakup, **Düşünce Sağlığı Yitirildikçe!**, (31.08.2015), web:

http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/356333/Dusunce_sagligi_yitirildikce_.html, Erişim Tarihi: 03.10.2015

KEPENEK, Yakup, **'Beyin Ölümü' Gerçekleşmemeli!**, (07.09.2015), web:

http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/362377/Beyin_olumu_gerceklesmemeli_.html, Erişim Tarihi: 03.10.2015

KEPENEK, Yakup, **AKP Rejimi Yerleşiyor!**, (14.09.2015), web:

http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/367991/AKP_rejimi_yerlesiyor_.html,

Erişim Tarihi: 03.10.2015

KEPENEK, Yakup, **Neyin Seçimi?**, (21.09.2015), web:

http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/373543/Neyin_secimi_.html, Erişim

Tarihi: 03.10.2015

KEPENEK, Yakup, **AKP'nin 'harika' çocuğu**, (28.09.2015), web:

http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/377123/AKP_nin_harika_cocugu.html,

Erişim Tarihi: 03.10.2015

KEPENEK, Yakup, **Düşünce Özgürlüğü Her İşin Başı**, (05.10.2015), web:

http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/381474/DUSUNCE_OZGURLUGU_Her_isin_basi.html, Erişim Tarihi: 18.10.2015

KEPENEK, Yakup, **Aziz'in Dersi!**, (12.10.2015), web:

http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/385999/Aziz_in_dersi_.html, Erişim

Tarihi: 18.10.2015

EK-3: Prof. Dr. Yakup KEPENEK'in Makalelerinin Tarih Sırasına Göre Kaynakçası

KEPENEK, Yakup, **Sanayileşme Sorunu ve Üçüncü Plan Özgür İnsan**, Sayı 12, Mayıs 1973, s.24-28.

KEPENEK, Yakup, **Ulusal Ekonomi Açısından İşgücünün Verimliliği**, Verimlilik Dergisi, sayı 2; 1973 s. 526-537.

KEPENEK, Yakup, **Geri Kalmışlık Ortamında Demokratik Sol'un Ekonomik Önerileri Ne Olmalıdır?**, Demokratik Sol Düşünce Forumu, (s.83-93), CHP Gençlik Kolları, Ankara, 1974.

KEPENEK, Yakup, **Kamu Ekonomik Kesimi Özel Sektör İlişkileri**, Özgür İnsan, Sayı 16, Nisan 1974, s.35-39.

KEPENEK, Yakup, **Halk Sektörünün Tanımı, Devletin Halk Sektörünün İşlemesindeki Rolü, Halk Sektörünün Kuruluşunun Başlangıcında Karşılaşılacak Sorunlar ve Çözüm Yolları**, Halk Sektörü semineri, Ankara, Köy İşleri ve Kooperatifler Bakanlığı Yayınları, No:224, 1974, s.3-19.

KEPENEK, Yakup, **Türkiye Sanayiinde Yatırımlar Üzerine Bir Deneme, Cumhuriyetin 50. Yılında Türkiye'de Sanayileşme ve Sorunları Semineri**, Ankara: Siyasal Bilgiler Fakültesi, Yayın No 382, 1975, s. 17-84.

KEPENEK, Yakup, **Girdi-Çıktı Analizlerinde Teknoloji ve Yapısal Değişme**, ODTÜ Gelişme Dergisi, No:6, 1975, s.108-128.

KEPENEK, Yakup, **Ekonomik Düşüncede Sermaye Kavramının Değişimi-Bir Özet**, ODTÜ Gelişme Dergisi, cilt 11, Sayı 1, 1976, 104-116.

KEPENEK, Yakup, **Türkiye İmalat Sanayinin Üretim Yapısı-1973**, ODTÜ Gelişme Dergisi, Sayı 17 Sonbahar 1977, s.61-80.

KEPENEK, Yakup, **Scale and Productivity Problems in Manufacturing Industry**, Seminar on the Development of Exports of Industrial Products, s.43-56, Ticaret Bakanlığı ve UNIDO, Ankara, 1978.

KEPENEK, Yakup, **Concentration in Turkish Manufacturing Industry**, (İ. Tekeli, S. İlkin ve A. Aksoy ile) ODTÜ-ESA Working Paper, N0:18, 1980.

KEPENEK, Yakup, **Türkiye Ekonomisinin 1980'li Yılları ve Geleceği**, (Oktar Türel ile) Yapıt, Sayı 47'2, Aralık-Ocak 1983-1984, s.7-35.

KEPENEK, Yakup, **İktisatta At Oynatmak**, Yapıt, s.6, 1984, s.91-93.

KEPENEK, Yakup, **Üç Değişkeniyle 24 Ocak**, (Oktar Türel ile) Yapıt, s.14, 1986, s. 75-124.

KEPENEK, Yakup, **Sanayileşme Politikaları ve Türkiye'nin Sanayileşmesi**, 1989 Sanayi Kongresi Bildirileri, Ankara, TMMOB Makina Mühendisleri Odası, s.356-360.

KEPENEK, Yakup, **Türkiye'de KİT'in Geleceği, '93 Sanayi Kongresi**, Bildiriler Kitabı, 3.cilt, TMMOB, Makine Mühendisleri Odası, s.36-47.

KEPENEK, Yakup, **Avrupa Topluluğunda Ekonomik Bütünleşme Sorunu**, ODTÜ Gelişme Dergisi, c.20, Sayı: 1-2, 1993, s.113-130.

KEPENEK, Yakup, **Kullanıcı Gözüyle Türkiye'de İşgücü Piyasası Verileri**, ODTÜ Gelişme Dergisi, c.23, Sayı 1, 1996, s.5-35.

KEPENEK, Yakup, **Gümrük Birliği ve Sonrası**, Gümrük Birliği, OLEYİS Sendikası, 1996, s.22-32.

KEPENEK, Yakup, **Ekonomik Gelişmede Devletin Yeni Yeri, Kamu Girişimciliği**, İstanbul, TMMOB-Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği, 1997, s.44-52.

KEPENEK, Yakup, **Türkiye Ekonomisi-Bir Kavramlaştırma Denemesi**, Bilanço 1923-1998 2, İstanbul, TÜBA, Türk Sosyal Bilimler Derneği, Tarih Vakfı, 1999, s.9-20.

KEPENEK, Yakup, **Ulus Devletten Gelişmeci Devlete**, ODTÜ Gelişme Dergisi, c.26, Sayı 3-4, Fikret Görün'e Armağan Özel Sayı, 1999, s.309-336.

KEPENEK, Yakup, **SHP-CHP Gemisi Nasıl Batırıldı? Nasıl Onarılır? Mülkiye**, cilt 23, 1999, s.133-160.

KEPENEK, Yakup, **Ulus Devletten Gelişmeci Devlete**, ODTÜ Gelişme Dergisi, 1999, Sayı 26, s. 309-336.

KEPENEK, Yakup, **Ekmekçi İmecesini, Ekmekçi'ye Özlem**, Metin Aksoy, ÇGD-Çağdaş Gazeteciler Derneği, Ankara, 1999, s. 88-89.

KEPENEK, Yakup, **Türkiye'nin 1980 Sonrası Sanayileşme Süreci**, 75 Yılda Çarklardan Chiplere, İstanbul, Türkiye İş Bankası, İstanbul Menkul Kıymetler Borsası, Tarih Vakfı, 1999, s.229-240.

KEPENEK, Yakup, **Cumhuriyet İşadamı**, Koç Topluluğunun 75 Yılı, İstanbul, Koç holding Halkla İlişkiler Koordinatörlüğü, 2001, s. 12-21.

KEPENEK, Yakup, **Cumhuriyet Dönemi Ekonomi Politikaları-Bir Özet**, (Derleyen: Azkan, İlhan) Ulusal Sorunlar ve Demokratik Çözüm Yolları, Bursa, Ekin Kitabevi, 2001; s.35-68.

KEPENEK, Yakup, Yeni Ekonominin Getirdiği Fırsat ve Riskler: Ekonomik ve Teknolojik Açıdan, Yani Ekonomi El Kitabı, Yeni Ekonomi Sempozyumu, Ankara: Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası, 2001, s.47-59

KEPENEK, Yakup, **Ekonomik ve Toplumsal Gelişme İçin Ulusal Yenilik Sistemi**, Uluslararası Atatürk ve Çağdaş Toplum Sempozyumu, Demokrasi ve Gençlik Vakfı, Ankara, İş Bankası Kültür Yayınları, 2002, s.81-111.

KEPENEK, Yakup, **Avrupa Birliği'ne Katılım Sürecinin Siyasi ve Ekonomik Boyutları**, (Editörler: Esen Erol ve Necati İyikan) Avrupa Birliği Nereye Gidiyor? Ankara, Phoenix Yayınevi, 2009, s.135-154.

KEPENEK, Yakup, **Haldun Özen'in En Son ve En Büyük Özeni**, Mülkiye, Sayı 235; cilt 26, 2002, s.239-243.

KEPENEK, Yakup, **Aramızdan Ayrılışının 50. Yıldönümünde İsmail Hakkı Tonguç ve Okul Öncesinden Yüksek Öğretime Eğitim Sorunları, Çözüm Önerileri, Sempozyum Bildirileri**, Yaparak Öğrenme Yönleriyle Köy Enstitüleri, İzmir, Yeni Kuşak Köy Enstitüleri Derneği Yayınları, 2010, s. 51-58.

KEPENEK, Yakup, **Aramızdan Ayrılışının 50. Yılında Hasan Ali Yücel'den Günümüze Eğitim Bilim Kültür Politikaları Sempozyumu Bildiriler**, Hasan Ali Yücel'de "Hürriyet" Kavramı, İzmir: Yeni Kuşak Köy Enstitüleri Derneği Yayınları, 2011, s.65-71.

KEPENEK, Yakup, **Bir Cumhuriyet Değeri Olarak Bilimsel Bilginin Yol Göstericiliği**, Düşün, ODTÜ Atatürkçü Düşünce Topluluğu yayın Organı, Sayı 25, Güz 2012, s.13-18.

KEPENEK, Yakup, **Tekeli ve İlk'in İktisat Tarihçiliğinin Niteliği**, ODTÜ Gelişme Dergisi, c.40; Sayı 2; 2013; s.277-296.

KEPENEK, Yakup, **ODTÜ'de Rona'lı Yıllar**, İstanbul: Legal Hukuk Dergisi, Özel Sayı, Akademik Yaşamının 55. Yılı Onuruna Rona Aybay'a Armağan, 2. Cilt, s. 2705-2714.

KEPENEK, Yakup, **Türkiye Ekonomisi: Bir Ders Kitabının Öyküsü**, (Derleyenler: Özçelik, Emre ve Erol Taymaz) Türkiye Ekonomisinin Dünü Bugünü ve Yarını Yakup Kepenek ve Oktar Türel'e Armağan, Ankara, İmge Kitabevi, 2015, s.15-38.

EK-4: Prof. Dr. Yakup KEPENEK'in Milletvekilliği Yaptığı Dönemdeki Sözlü Soru Önergeleri

KEPENEK, Yakup, **SPK Kaydına Alınmaksızın Halktan Para Toplayan Şirketlere İlişkin**, (28.01.2003), web:
https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/sozlu_soru_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=23268, Erişim Tarihi: 03.10.2015

KEPENEK, Yakup, **Davos'ta Yapılan Dünya Ekonomi Formuna Katılanlara ve Türk Gecesine İlişkin**, (28.01.2003), web:
https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/sozlu_soru_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=23292, Erişim Tarihi: 03.10.2015

KEPENEK, Yakup, **Üst Yönetim Kadrolarına Atamalara İlişkin**, (18.02.2003), web:
https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/sozlu_soru_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=23429, Erişim Tarihi: 03.10.2015

KEPENEK, Yakup, **Elektrik Enerjisi Piyasasına İlişkin**, (25.02.2003), web:
https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/sozlu_soru_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=23489, Erişim Tarihi: 03.10.2015

KEPENEK, Yakup, **Görevden Alınan Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu Üyelerine İlişkin**, (25.02.2003), web:
https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/sozlu_soru_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=23490, Erişim Tarihi: 03.10.2015

KEPENEK, Yakup, **ABD Başkanı ile Yaptığı Görüşme Hakkında Basında Çıkan Haberlere İlişkin**, (27.02.2003), web:
https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/sozlu_soru_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=23508, Erişim Tarihi: 03.10.2015

KEPENEK, Yakup, **Olası Irak Savaşında Yaşanabilecek Saldırlardan Korunmak İçin Ne Gibi Önlemler Alındığına İlişkin**, (28.02.2003), web:
https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/sozlu_soru_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=23514, Erişim Tarihi: 03.10.2015

KEPENEK, Yakup, **Ankara Büyükşehir Belediyesiyle İlgili Bir Danıştay Kararına İlişkin**, (07.03.2003), web:
https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/sozlu_soru_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=23568, Erişim Tarihi: 03.10.2015

KEPENEK, Yakup, **Irak'a Asker Gönderme Konusunda ABD'nin Türkiye'yi Uyardığı Haberlerine İlişkin**, (21.03.2003), web:
https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/sozlu_soru_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=23662, Erişim Tarihi: 03.10.2015

KEPENEK, Yakup, **Ekonomiden Sorumlu Devlet Bakanının Açıklamalarının Piyasaya Etkisine İlişkin**, (21.03.2003), web:
https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/sozlu_soru_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=23663, Erişim Tarihi: 03.10.2015

KEPENEK, Yakup, **Diyanet İşleri Başkanının Görevden Ayrılmasının Sebeplerine İlişkin**, (21.03.2003), web:
https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/sozlu_soru_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=23664, Erişim Tarihi: 03.10.2015

KEPENEK, Yakup, **ABD'nin İskenderun Limanından Füze Sevkiyatı Yaptığı İddiasına İlişkin**, (24.03.2003), web:
https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/sozlu_soru_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=23678, Erişim Tarihi: 03.10.2015

KEPENEK, Yakup, **Ankara'da Paris Caddesinde Güvenlik Gerekçesiyle Yapılan Denetime İlişkin**, (04.04.2003), web:
https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/sozlu_soru_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=23779, Erişim Tarihi: 03.10.2015

KEPENEK, Yakup, **Milli Piyango Biletlerinin Üzerindeki Bir Değişikliğe İlişkin**, (04.04.2003), web:
https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/sozlu_soru_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=23780, Erişim Tarihi: 03.10.2015

KEPENEK, Yakup, **Ankara Kalecik'teki Ruh ve Sinir Hastalıkları Hastanesinin Ne Zaman Tamamlanacağına ve Ayrılan Ödenek Miktarına İlişkin**, (04.04.2003), web:
https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/sozlu_soru_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=23781, Erişim Tarihi: 03.10.2015

KEPENEK, Yakup, **Basında Çıkan Öğretmenevleriyle İlgili Bazı İddialara İlişkin**, (12.05.2003), web:
https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/sozlu_soru_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=24106, Erişim Tarihi: 03.10.2015

KEPENEK, Yakup, **Kilis-Elbeyli Kaymakamlığının Düzenlediği Bir Panelle İlişkin**, (09.06.2003), web:
https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/sozlu_soru_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=24476, Erişim Tarihi: 03.10.2015

KEPENEK, Yakup, **Diyarbakır'da Görevli Bazı Öğretmenler Hakkındaki Soruşturma İddialarına İlişkin**, (13.06.2003), web:
https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/sozlu_soru_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=24499, Erişim Tarihi: 03.10.2015

KEPENEK, Yakup, **Yönetici Atamalarına İlişkin**, (16.04.2003), web:
https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/sozlu_soru_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=24508, Erişim Tarihi: 03.10.2015

KEPENEK, Yakup, **Ankara'da Bir Köprülülü Kavşak İnşaatında Meydana Gelen Göçüğe İlişkin**, (24.06.2003), web:
https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/sozlu_soru_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=24669, Erişim Tarihi: 03.10.2015

KEPENEK, Yakup, **Özelleştirilen KİT'lere İlişkin**, (01.07.2003), web:
https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/sozlu_soru_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=24746, Erişim Tarihi: 03.10.2015

KEPENEK, Yakup, **Kamu Çalışanlarının Maaş ve Ücretlerine İlişkin**, (03.07.2003), web:
https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/sozlu_soru_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=24781, Erişim Tarihi: 03.10.2015

KEPENEK, Yakup, **Ziraat ve Halk Bankalarının Yeni Yönetimine İlişkin**, (16.06.2003), web:
https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/sozlu_soru_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=25123, Erişim Tarihi: 03.10.2015

KEPENEK, Yakup, **Türk Lirasının ABD Doları Karşısındaki Değerine İlişkin**, (18.09.2003), web:
https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/sozlu_soru_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=25126, Erişim Tarihi: 03.10.2015

KEPENEK, Yakup, **ABD'den Sağlanan Kredinin Koşulla Sağlandığı İddiasına İlişkin**, (24.09.2003), web:
https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/sozlu_soru_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=25129, Erişim Tarihi: 03.10.2015

KEPENEK, Yakup, **F-16 Uçaklarına Takılacak Elektronik Karşı Önlem Sistemlerinin Transferinin ABD Tarafından Yasaklandığı İddiasına İlişkin**, (10.10.2003), web:
https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/sozlu_soru_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=25417, Erişim Tarihi: 03.10.2015

KEPENEK, Yakup, **TÜBİTAK Başkanının Atanmamasına ve Bilim Kurulu Üyelerinin Onaylanmamasına İlişkin**, (28.10.2003), web:
https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/sozlu_soru_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=25522, Erişim Tarihi: 03.10.2015

KEPENEK, Yakup, **Genel Bilgi Toplama Sistemi ile Toplanan Bilgilere İlişkin**, (28.10.2003), web:

https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/sozlu_soru_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=25523, Erişim Tarihi: 03.10.2015

KEPENEK, Yakup, **Üniversitelere Verilen Kadrolara İlişkin**, (05.01.2004), web:

https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/sozlu_soru_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=26117, Erişim Tarihi: 03.10.2015

KEPENEK, Yakup, **Açılması Düşünülen Üniversiteler İçin Gerekli Planlama ve Hazırlıkların Yapılıp Yapılmadığına İlişkin**, (07.01.2004), web:

https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/sozlu_soru_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=26153, Erişim Tarihi: 03.10.2015

KEPENEK, Yakup, **Bir Basın Açıklamasına İlişkin İade (İçT96, 97/b) (E)**, (08.01.2004), web:

https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/sozlu_soru_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=26191, Erişim Tarihi: 03.10.2015

KEPENEK, Yakup, **Üniversitelerin Araştırma Kaynaklarından Yapılan Gelir Tahsilatına İlişkin**, (08.01.2004), web:

https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/sozlu_soru_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=26192, Erişim Tarihi: 03.10.2015

KEPENEK, Yakup, **Şeker Kotalarına İlişkin**, (12.01.2004), web:

https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/sozlu_soru_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=26220, Erişim Tarihi: 03.10.2015

KEPENEK, Yakup, **TÜPRAŞ'ın Özelleştirilmesi Sürecine İlişkin**, (15.01.2004), web:

https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/sozlu_soru_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=26254, Erişim Tarihi: 03.10.2015

KEPENEK, Yakup, **Düşünce Suçlarına İlişkin**, (21.01.2004), web:

https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/sozlu_soru_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=26273, Erişim Tarihi: 03.10.2015

KEPENEK, Yakup, **Gıda Maddelerinin Kamusal Denetimine İlişkin**, (26.01.2004), web:

https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/sozlu_soru_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=26303, Erişim Tarihi: 03.10.2015

KEPENEK, Yakup, **Bazı Sermaye Gruplarının Çalışmalarına İlişkin**, (26.01.2004), web:

https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/sozlu_soru_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=26328, Erişim Tarihi: 03.10.2015

KEPENEK, Yakup, **Çankırı-Şabanözü-Gümerdinli Beldesi Sağlık Ocağının Personel İhtiyacına İlişkin**, (29.01.2004), web:
https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/sozlu_soru_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=26373, Erişim Tarihi: 03.10.2015

KEPENEK, Yakup, **Ankara-Şabanözü Karayolundaki Çalışmalara İlişkin**, (29.01.2004), web:
https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/sozlu_soru_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=26374, Erişim Tarihi: 03.10.2015

KEPENEK, Yakup, **Bir ABD Şirketinin Kullandığı İddiasına İlişkin**, (06.02.2004), web:
https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/sozlu_soru_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=26403, Erişim Tarihi: 03.10.2015

KEPENEK, Yakup, **Mısırlı Bir Gazeteciye Türbanlı Fotoğrafıyla Basın Kartı Verilmesine İlişkin**, (13.02.2004), web:
https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/sozlu_soru_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=26529, Erişim Tarihi: 03.10.2015

KEPENEK, Yakup, **Enerji Sektöründe Özelleştirme Öncesi Teknik ve Yasal Hazırlıklara İlişkin**, (09.03.2004), web:
https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/sozlu_soru_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=26703, Erişim Tarihi: 03.10.2015

KEPENEK, Yakup, **Ulaştırma Bakanlığında Bir Müsteşar Yardımcısı ile İlgili İddialara İlişkin**, (04.06.2004), web:
https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/sozlu_soru_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=27636, Erişim Tarihi: 03.10.2015

KEPENEK, Yakup, **DTÖ'nün Son Cenevre Toplantısına İlişkin**, (05.08.2004), web:
https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/sozlu_soru_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=28341, Erişim Tarihi: 03.10.2015

KEPENEK, Yakup, **MTA Doğa Tarihi Müzesinin Açılışının Ertelenmesine İlişkin**, (05.08.2004), web:
https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/sozlu_soru_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=28342, Erişim Tarihi: 03.10.2015

KEPENEK, Yakup, **Ankara Çamlıdere'de Bulunan Fosil Ormana İlişkin**, (19.08.2004), web:
https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/sozlu_soru_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=28355, Erişim Tarihi: 03.10.2015

EK-5: Prof. Dr. Yakup KEPENEK'in Milletvekili Olduğu Dönemdeki Yazılı Soru Önergeleri

KEPENEK, Yakup, **Milletvekilliği Dokunulmazlığının Sınırlandırılmasına Yönelik Anayasa Değişikliğinin Ne Zaman Yapılacağına İlişkin**, (24.03.2003), web:

https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/yazili_sozlu_soru_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=23682, Erişim Tarihi: 03.10.2015

KEPENEK, Yakup, **İşkence Suçlarına İlişkin**, (25.12.2002), web:

https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/yazili_sozlu_soru_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=22800, Erişim Tarihi: 03.10.2015

KEPENEK, Yakup, **Özelleştirme İdaresi Başkanlığının Maliye Bakanlığına Bağlanmasına İlişkin**, (27.03.2003), web:

https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/yazili_sozlu_soru_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=23712, Erişim Tarihi: 03.10.2015

KEPENEK, Yakup, **Cumhurbaşkanıyla Görüşmesinde Kullandığı İddia Edilen Bir İfadeye İlişkin**, (01.05.2003), web:

https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/yazili_sozlu_soru_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=24045, Erişim Tarihi: 03.10.2015

KEPENEK, Yakup, **Davos'ta Yapılan Dünya Ekonomi Formuna Katılanlara ve Türk Gecesine İlişkin**, (28.01.2003), web:

https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/yazili_sozlu_soru_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=24284, Erişim Tarihi: 03.10.2015

KEPENEK, Yakup, **Üst Yönetim Kadrolarına Atamalara İlişkin**, (18.02.2003), web:

https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/yazili_sozlu_soru_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=24581, Erişim Tarihi: 03.10.2015

KEPENEK, Yakup, **İki Bakan Hakkında Basında Çıkan Bazı İddialara İlişkin**, (18.06.2003), web:

https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/yazili_sozlu_soru_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=24614, Erişim Tarihi: 03.10.2015

KEPENEK, Yakup, **Elektrik Enerjisi Piyasasına İlişkin**, (25.02.2003), web:

https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/yazili_sozlu_soru_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=24750, Erişim Tarihi: 03.10.2015

KEPENEK, Yakup, **Görevden Alınan Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu Üyelerine İlişkin**, (25.02.2003), web:

https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/yazili_sozlu_soru_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=24751, Erişim Tarihi: 03.10.2015

KEPENEK, Yakup, **İstanbul Müzik Festivalinde Bir Esere Sansür Uygulandığı İddiasına İlişkin**, (10.07.2003), web:

https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/yazili_sozlu_soru_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=24834, Erişim Tarihi: 03.10.2015

KEPENEK, Yakup, **ABD Başkanı İle Yaptığı Görüşme Hakkında Basında Çıkan Haberlere İlişkin**, (27.02.2003), web:

https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/yazili_sozlu_soru_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=24931, Erişim Tarihi: 03.10.2015

KEPENEK, Yakup, **Dünya Ticaret Örgütü Toplantısında Türkiye'nin Hangi Grupta Yer Aldığına ve Uygulanan Tarım Politikalarına İlişkin**, (26.09.2003), web:

https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/yazili_sozlu_soru_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=25274, Erişim Tarihi: 03.10.2015

KEPENEK, Yakup, **Ankara Büyükşehir Belediyesiyle İlgili Bir Danıştay Kararına İlişkin**, (07.03.2003), web:

https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/yazili_sozlu_soru_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=25693, Erişim Tarihi: 03.10.2015

KEPENEK, Yakup, **Irak'a Asker Gönderme Konusunda ABD'nin Türkiye'yi Uyardığına İlişkin**, (21.03.2003), web:

https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/yazili_sozlu_soru_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=25883, Erişim Tarihi: 03.10.2015

KEPENEK, Yakup, **Ekonomiden Sorumlu Devlet Bakanının Açıklamalarının Piyasalara Etkisine İlişkin**, (21.03.2003), web:

https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/yazili_sozlu_soru_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=25884, Erişim Tarihi: 03.10.2015

KEPENEK, Yakup, **ABD'nin İskenderun Limanından Füze Sevkiyatı Yaptığı İddiasına İlişkin**, (24.03.2003), web:

https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/yazili_sozlu_soru_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=25886, Erişim Tarihi: 03.10.2015

KEPENEK, Yakup, **Ankara Kalecik'teki Ruh ve Sinir Hastalıkları Hastanesinin Ne Zaman Tamamlanacağına ve Ayrılan Ödenek Miktarına İlişkin**, (04.04.2004), web:

https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/yazili_sozlu_soru_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=26131, Erişim Tarihi: 03.10.2015

KEPENEK, Yakup, **İade Edilen Soru Önergelerine İlişkin**, (06.02.2004), web:
https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/yazili_sozlu_soru_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=26418, Erişim Tarihi: 03.10.2015

KEPENEK, Yakup, **SSK'nın 'E-Bildirge' Uygulamasını Yaptırdığı Şirkete İlişkin**, (11.03.2004), web:
https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/yazili_sozlu_soru_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=26744, Erişim Tarihi: 03.10.2015

KEPENEK, Yakup, **Bir Holdingden Arsa Satın Alıp Almadığına İlişkin**, (17.03.2004), web:
https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/yazili_sozlu_soru_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=26761, Erişim Tarihi: 03.10.2015

KEPENEK, Yakup, **Grev Ertelemelerine İlişkin**, (14.04.2004), web:
https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/yazili_sozlu_soru_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=26971, Erişim Tarihi: 03.10.2015

KEPENEK, Yakup, **Bir Gümrük Müsteşar Yardımcısıyla İlgili Bazı İddialara İlişkin**, (04.06.2004), web:
https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/yazili_sozlu_soru_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=27662, Erişim Tarihi: 03.10.2015

KEPENEK, Yakup, **Silah Taşıma ve Bulundurma Ruhsatlarına İlişkin**, (07.06.2004), web:
https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/yazili_sozlu_soru_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=27670, Erişim Tarihi: 03.10.2015

KEPENEK, Yakup, **İthal Edilen Palm Yağı İle İlgili Bazı İddialara İlişkin**, (16.06.2004), web:
https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/yazili_sozlu_soru_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=27855, Erişim Tarihi: 03.10.2015

KEPENEK, Yakup, **Ankara'da Kamulaştırılması Düşünülen Bir Parsele İlişkin**, (29.06.2004), web:
https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/yazili_sozlu_soru_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=27995, Erişim Tarihi: 03.10.2015

KEPENEK, Yakup, **Uluslararası Taşımacılık Yapan Karadeniz Yolcu Gemisine İlişkin**, (28.07.2004), web:
https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/yazili_sozlu_soru_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=28327, Erişim Tarihi: 03.10.2015

KEPENEK, Yakup, **Yapı-İşlet-Devret Santrallerine İlişkin**, (09.08.2004), web:
https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/yazili_sozlu_soru_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=28477, Erişim Tarihi: 03.10.2015

KEPENEK, Yakup, **TRT'nin Düzenlediği Bir Beste Yarışmasına ve Bazı İddialara İlişkin**, (14.09.2004), web:
https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/yazili_sozlu_soru_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=28658, Erişim Tarihi: 03.10.2015

KEPENEK, Yakup, **Halkevleriyle İlgili Hazırladığı İddia Edilen Rapora İlişkin**, (12.10.2004), web:
https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/yazili_sozlu_soru_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=28895, Erişim Tarihi: 03.10.2015

KEPENEK, Yakup, **Ankara-Beypazarı-Uruş beldesi-Suvari Çayı Üzerinde Yapımı Planlanan Baraja İlişkin**, (12.10.2004), web:
https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/yazili_sozlu_soru_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=28912, Erişim Tarihi: 03.10.2015

KEPENEK, Yakup, **Türk Telekom'un Özelleştirilmesi Sürecine İlişkin**, (10.01.2005), web:
https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/yazili_sozlu_soru_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=29981, Erişim Tarihi: 03.10.2015

KEPENEK, Yakup, **Yargıya İntikal Eden Satın Alma İşlemlerine İlişkin**, (12.01.2005), web:
https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/yazili_sozlu_soru_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=30001, Erişim Tarihi: 03.10.2015

KEPENEK, Yakup, **Milli Bir Atletin Cezalandırılmasına İlişkin**, (07.02.2005), web:
https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/yazili_sozlu_soru_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=30227, Erişim Tarihi: 03.10.2015

KEPENEK, Yakup, **Osmangazi Üniversitesi Ziraat Fakültesi Laboratuvarına ve Bir öğretim Görevlisi Hakkındaki İddialara İlişkin**, (16.02.2005), web:
https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/yazili_sozlu_soru_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=30323, Erişim Tarihi: 03.10.2015

KEPENEK, Yakup, **Türk Lirasının ABD Doları Karşısındaki Değerine İlişkin**, (18.09.2003), web:
https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/yazili_sozlu_soru_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=30779, Erişim Tarihi: 03.10.2015

KEPENEK, Yakup, **Bir İlimize Yönelik Olası Deprem Açıklamasına ve Gerekli Önlemlerin Alınıp Alınmadığına İlişkin**, (18.03.2005), web:
https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/yazili_sozlu_soru_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=30809, Erişim Tarihi: 03.10.2015

KEPENEK, Yakup, **Yabancı Yatırımlara ve Borçların Yeniden Yapılanmasına İlişkin**, (29.03.2005), web:

https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/yazili_sozlu_soru_sd.onerge_bilgileri?kanular_sira_no=30946, Erişim Tarihi: 03.10.2015

KEPENEK, Yakup, **Vekaleten Atanan Kamu Yöneticilerine İlişkin**, (19.04.2005), web:

https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/yazili_sozlu_soru_sd.onerge_bilgileri?kanular_sira_no=31393, Erişim Tarihi: 03.10.2015

KEPENEK, Yakup, **Milletvekilleri, Yargı Mensupları ve Yabancı Elçilik Görevlilerinin Trafik Suçlarını Düzenleyen Genelgeye İlişkin**, (23.05.2005), web:

https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/yazili_sozlu_soru_sd.onerge_bilgileri?kanular_sira_no=32017, Erişim Tarihi: 03.10.2015

KEPENEK, Yakup, **BAĞ-KUR Müfettişiyle İlgili Basında Yer Alan Habere İlişkin**, (21.06.2005), web:

https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/yazili_sozlu_soru_sd.onerge_bilgileri?kanular_sira_no=32911, Erişim Tarihi: 03.10.2015

KEPENEK, Yakup, **Futbol Milli Takımı Teknik Direktörüne Ödenecek Ücrete İlişkin**, (30.06.2005), web:

https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/yazili_sozlu_soru_sd.onerge_bilgileri?kanular_sira_no=33267, Erişim Tarihi: 03.10.2015

KEPENEK, Yakup, **Kamu Görevlileri Etik Kuruluna Yapılan Başvurulara İlişkin**, (29.08.2005), web:

https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/yazili_sozlu_soru_sd.onerge_bilgileri?kanular_sira_no=33701, Erişim Tarihi: 03.10.2015

KEPENEK, Yakup, **Yabancı Sermaye ve Özelleştirme Politikasına İlişkin**, (14.07.2005), web:

https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/yazili_sozlu_soru_sd.onerge_bilgileri?kanular_sira_no=33711, Erişim Tarihi: 03.10.2015

KEPENEK, Yakup, **Devlet Tiyatroları Genel Müdürünün Görevden Alınmasına İlişkin**, (24.08.2005), web:

https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/yazili_sozlu_soru_sd.onerge_bilgileri?kanular_sira_no=33891, Erişim Tarihi: 03.10.2015

KEPENEK, Yakup, **TÜPRAŞ'ın Bir Grup Hisselinin Satış Kararının İMKB'ye Bildirilmemesine İlişkin**, (16.09.2005), web:

https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/yazili_sozlu_soru_sd.onerge_bilgileri?kanular_sira_no=33922, Erişim Tarihi: 03.10.2015

KEPENEK, Yakup, **İlaç Satış Yetkisi ve Denetimine İlişkin**, (25.08.2005), web:
https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/yazili_sozlu_soru_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=33988, Erişim Tarihi: 03.10.2015

KEPENEK, Yakup, **ABD Yolcularına Havaalanında Uygulanan Güvenlik Kontrollerine İlişkin**, (14.07.2005), web:
https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/yazili_sozlu_soru_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=34043, Erişim Tarihi: 03.10.2015

KEPENEK, Yakup, **Bir Fotoğraf Sergisine Yapılan Saldırıya İlişkin**, (07.09.2005), web:
https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/yazili_sozlu_soru_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=34095, Erişim Tarihi: 03.10.2015

KEPENEK, Yakup, **TOBB'nin Başbakanlığa Hediye Ettiği Helikoptere İlişkin**, (03.10.2005), web:
https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/yazili_sozlu_soru_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=34384, Erişim Tarihi: 03.10.2015

KEPENEK, Yakup, **Akademik Kadrolara Yapılacak Atamaların İzne Bağlanmasına İlişkin**, (03.10.2005), web:
https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/yazili_sozlu_soru_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=34385, Erişim Tarihi: 03.10.2015

KEPENEK, Yakup, **Sporda Yaşanan Doping Olaylarına İlişkin**, (26.09.2005), web:
https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/yazili_sozlu_soru_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=34442, Erişim Tarihi: 03.10.2015

KEPENEK, Yakup, **Özelleştirme Gelirlerinin Kullanımına İlişkin**, (23.09.2005), web:
https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/yazili_sozlu_soru_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=34853, Erişim Tarihi: 03.10.2015

KEPENEK, Yakup, **Bireysel Silahlanmaya Karşı Yapılacak Bazı Girişimlere İlişkin**, (06.10.2005), web:
https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/yazili_sozlu_soru_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=35575, Erişim Tarihi: 03.10.2015

KEPENEK, Yakup, **Van Cumhuriyeti Başsavcısına İlişkin**, (17.10.2005), web:
https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/yazili_sozlu_soru_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=35715, Erişim Tarihi: 03.10.2015

KEPENEK, Yakup, **Karadeniz'deki Zehirli Atık Dolu Varillere İlişkin**, (14.10.2005), web:
https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/yazili_sozlu_soru_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=35728, Erişim Tarihi: 03.10.2015

KEPENEK, Yakup, **Yüzüncü Yıl Üniversitesi Genel Sekreterinin İntiharına İlişkin**, (15.11.2005), web:
https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/yazili_sozlu_soru_sd.onerge_bilgileri?kanular_sira_no=37073, Erişim Tarihi: 03.10.2015

KEPENEK, Yakup, **Ankara İlindeki Akarsuların Kirliliğine İlişkin**, (09.11.2005), web:
https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/yazili_sozlu_soru_sd.onerge_bilgileri?kanular_sira_no=37088, Erişim Tarihi: 03.10.2015

KEPENEK, Yakup, **İsviçre ile Yapılan Futbol Karşılaşmalarındaki Olaylara İlişkin**, 16.11.2005), web:
https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/yazili_sozlu_soru_sd.onerge_bilgileri?kanular_sira_no=37109, Erişim Tarihi: 03.10.2015

KEPENEK, Yakup, **Ankara Büyükşehir Belediyesine Yeni Bağlanan Köylere Götürülen Hizmetlere İlişkin**, (09.11.2005), web:
https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/yazili_sozlu_soru_sd.onerge_bilgileri?kanular_sira_no=37146, Erişim Tarihi: 03.10.2015

KEPENEK, Yakup, **Bazı Belediyelerin İçki Yasağı Uygulamalarına İlişkin**, (09.11.2005), web:
https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/yazili_sozlu_soru_sd.onerge_bilgileri?kanular_sira_no=37168, Erişim Tarihi: 03.10.2015

KEPENEK, Yakup, **Erzurum İl Milli Eğitim Müdürü Hakkında Tahsis Edilen İşlemlere İlişkin**, (09.11.2005), web:
https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/yazili_sozlu_soru_sd.onerge_bilgileri?kanular_sira_no=37181, Erişim Tarihi: 03.10.2015

KEPENEK, Yakup, **Türk Silahlı Kuvvetlerine Uçak Alımına İlişkin**, (23.11.2005), web:
https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/yazili_sozlu_soru_sd.onerge_bilgileri?kanular_sira_no=37300, Erişim Tarihi: 03.10.2015

KEPENEK, Yakup, **Karayolları Döner Sermaye İşletmesine İlişkin**, (30.11.2005), web:
https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/yazili_sozlu_soru_sd.onerge_bilgileri?kanular_sira_no=37508, Erişim Tarihi: 03.10.2015

KEPENEK, Yakup, **Çocuk Danışma ve Yayın Kurulunu Bazı Üyelerinin İstifasına İlişkin**, (06.12.2005), web:
https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/yazili_sozlu_soru_sd.onerge_bilgileri?kanular_sira_no=37628, Erişim Tarihi: 03.10.2015

KEPENEK, Yakup, **Uçak Teslim Töreni İçin ABD'ye Giden Heyete İlişkin**, (15.12.2005), web:
https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/yazili_sozlu_soru_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=37802, Erişim Tarihi: 03.10.2015

KEPENEK, Yakup, **Topkapı Sarayı Kütüphanesinin Camiye Dönüştürüleceği İddiasına İlişkin**, (20.12.2005), web:
https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/yazili_sozlu_soru_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=37849, Erişim Tarihi: 03.10.2015

KEPENEK, Yakup, **Ankara İl Sağlık Müdürlüğünün Bazı Alımlarına İlişkin**, (20.12.2005), web:
https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/yazili_sozlu_soru_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=37857, Erişim Tarihi: 03.10.2015

KEPENEK, Yakup, **Ankara-Çayyolu'ndaki Bir Trafik Denetimine ve Asayiş Olaylarına İlişkin**, (13.02.2006), web:
https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/yazili_sozlu_soru_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=40720, Erişim Tarihi: 03.10.2015

KEPENEK, Yakup, **Çek Dışışleri Bakanıyla Görüşmesinde Sarf Ettiği İddia Edilen Bazı Sözlerine İlişkin**, (02.03.2006), web:
https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/yazili_sozlu_soru_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=41124, Erişim Tarihi: 03.10.2015

KEPENEK, Yakup, **Resim ve Heykel Müzesinin Onarımına İlişkin**, (06.03.2015), web:
https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/yazili_sozlu_soru_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=41304, Erişim Tarihi: 03.10.2015

KEPENEK, Yakup, **Başbakanlık Müsteşarı ile İlgili Bir İddiaya İlişkin**, (30.03.2006), web:
https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/yazili_sozlu_soru_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=42155, Erişim Tarihi: 03.10.2015

KEPENEK, Yakup, **Merkez Bankası Yönetimine Yapılacak Atamalara İlişkin**, (21.03.2006), web:
https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/yazili_sozlu_soru_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=42212, Erişim Tarihi: 03.10.2015

KEPENEK, Yakup, **Diyarbakır'da Yaşanan Olaylara İlişkin**, (30.03.2006), web:
https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/yazili_sozlu_soru_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=42242, Erişim Tarihi: 03.10.2015

KEPENEK, Yakup, **Kütahya-Altıntaş'ta Bölgesel Havaalanı Yapılıp Yapılmayacağına İlişkin**, (29.03.2006), web:
https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/yazili_sozlu_soru_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=42337, Erişim Tarihi: 03.10.2015

KEPENEK, Yakup, **Ankara'daki Bir Sosyal Bilimler Lisesine İlişkin**, (05.04.2006), web:
https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/yazili_sozlu_soru_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=42460, Erişim Tarihi: 03.10.2015

KEPENEK, Yakup, **Bazı Meslek Mensuplarının Mezun Oldukları Liselere İlişkin**, (20.04.2006), web:

KEPENEK, Yakup, **Ankara Büyükşehir Belediyesinin Kullandığı Ambleme İlişkin**, (02.05.2006), web:
https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/yazili_sozlu_soru_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=42943, Erişim Tarihi: 03.10.2015

KEPENEK, Yakup, **Cumhuriyet Gazetesine Yapılan Bombalı Saldırıyla İlgili Açıklamasına İlişkin**, (16.05.2006), web:
https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/yazili_sozlu_soru_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=43326, Erişim Tarihi: 03.10.2015

KEPENEK, Yakup, **Milli Eğitim Eski Bakanı Mustafa Necati'nin Evinin Bir Derneğe Tahsil Edilip Edilmeyeceğine İlişkin**, (16.05.2006), web:
https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/yazili_sozlu_soru_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=43353, Erişim Tarihi: 03.10.2015

KEPENEK, Yakup, **Ankara Büyükşehir Belediyesinin Borçlarına İlişkin**, (06.06.2006), web:
https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/yazili_sozlu_soru_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=43655, Erişim Tarihi: 03.10.2015

KEPENEK, Yakup, **TEKEL'in Alkollü İçki Bölümünün Satışına İlişkin**, (06.06.2006), web:
https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/yazili_sozlu_soru_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=43677, Erişim Tarihi: 03.10.2015

KEPENEK, Yakup, **Ankara Büyükşehir ve Keçiören Belediyeleri Arasındaki Gerginlik İddialarına İlişkin**, (08.06.2015), web:
https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/yazili_sozlu_soru_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=43720, Erişim Tarihi: 03.10.2015

KEPENEK, Yakup, **TÜBİTAK'ın ODTÜ'nün Bazı Projelerini İade Etmesine İlişkin**, (19.06.2006), web:
https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/yazili_sozlu_soru_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=44075, Erişim Tarihi: 03.10.2015

KEPENEK, Yakup, **Bazı Toplantı ve Faaliyetlere Yapılan Müdahalelere İlişkin**, (11.07.2006), web:

https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/yazili_sozlu_soru_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=46037, Erişim Tarihi: 03.10.2015

KEPENEK, Yakup, **Karadeniz Sahil Yoluna İlişkin**, (20.07.2006), web:

https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/yazili_sozlu_soru_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=46054, Erişim Tarihi: 03.10.2015

KEPENEK, Yakup, **Bireysel Silahlanmaya Karşı Alınacak Önlemlere İlişkin**, (02.08.2006), web:

https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/yazili_sozlu_soru_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=46074, Erişim Tarihi: 03.10.2015

KEPENEK, Yakup, **Merkez Bankası'nın İdare Merkezinin İstanbul'a Taşınmak İstenmesine İlişkin**, (04.08.2006), web:

https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/yazili_sozlu_soru_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=46158, Erişim Tarihi: 03.10.2015

KEPENEK, Yakup, **Ankara'nın Bazı Noktalarındaki Trafik Altyapısına İlişkin**, (18.07.2006), web:

https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/yazili_sozlu_soru_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=46179, Erişim Tarihi: 03.10.2015

KEPENEK, Yakup, **Ankara-Ulus'taki Modern Çarşı Esnafının Desteklenmesine İlişkin**, (21.07.2006), web:

https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/yazili_sozlu_soru_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=46188, Erişim Tarihi: 03.10.2015

KEPENEK, Yakup, **Ankara Büyükşehir Belediyesinin Yol ve Metro Yapımı Çalışmalarına İlişkin**, (17.07.2006), web:

https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/yazili_sozlu_soru_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=46605, Erişim Tarihi: 03.10.2015

KEPENEK, Yakup, **Vergi Denetmenlerinin Yer Değiştirmelerine ve Bazı İddialara İlişkin**, (11.09.2006), web:

https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/yazili_sozlu_soru_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=47675, Erişim Tarihi: 03.10.2015

KEPENEK, Yakup, **Ankara Defterdarlık Ek Binasında Meydana Gelen Göçük Olayına İlişkin**, (11.09.2006), web:

https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/yazili_sozlu_soru_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=47676, Erişim Tarihi: 03.10.2015

KEPENEK, Yakup, **Aile İçi Şiddet Konusundaki Yasal Düzenlemelere ve Uygulamasına İlişkin**, (29.09.2006), web:
https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/yazili_sozlu_soru_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=47854, Erişim Tarihi: 03.10.2015

KEPENEK, Yakup, **Merkez Bankası Üst Düzey Yönetimindeki Atamaların Yapılmamasına İlişkin**, (19.10.2006), web:
https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/yazili_sozlu_soru_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=48598, Erişim Tarihi: 03.10.2015

KEPENEKİ Yakup, **Evrin Kuramına Ders Kitaplarında Yer Verilmemesine İlişkin**, (18.10.2006), web:
https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/yazili_sozlu_soru_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=48641, Erişim Tarihi: 03.10.2015

KEPENEK, Yakup, **ABD Merkezi Haberalma Örgütüne Ait Uçakların Türk Hava Sahasını Kullanmasına İlişkin**, (03.11.2006), web:
https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/yazili_sozlu_soru_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=49025, Erişim Tarihi: 03.10.2015

KEPENEK, Yakup, **THY'deki Personel Alımına ve Bir Uygulamaya İlişkin**, (08.11.2006), web:
https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/yazili_sozlu_soru_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=49026, Erişim Tarihi: 03.10.2015

KEPENEK, Yakup, **Pursaklar Belediyesince Bir Mağazanın Kültür Merkezi Olarak Kiralanmasına İlişkin**, (06.11.2006), web:
https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/yazili_sozlu_soru_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=49136, Erişim Tarihi: 03.10.2015

KEPENEK, Yakup, **Orman ve Tarım Arazilerindeki Kaçak Yapılaşmaya İlişkin**, (27.11.2006), web:
https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/yazili_sozlu_soru_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=50087, Erişim Tarihi: 03.10.2015

KEPENEK, Yakup, **Maliye Müfettişlerinin İletişiminin İzlendiği İddiasına İlişkin**, (27.11.2006), web:
https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/yazili_sozlu_soru_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=50230, Erişim Tarihi: 03.10.2015

KEPENEK, Yakup, **Atatürk Orman Çiftliği Koruma Planı Çalışmalarına İlişkin**, (05.12.2006), web:
https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/yazili_sozlu_soru_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=50557, Erişim Tarihi: 03.10.2015

KEPENEK, Yakup, **TRT’de Çalışacak Geçici Personele İlişkin**, (20.12.2006), web:

https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/yazili_sozlu_soru_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=50766, Erişim Tarihi: 03.10.2015

KEPENEK, Yakup, **Bir Danışman Hakkındaki Bazı İddialara İlişkin**, (25.01.2007), web:

https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/yazili_sozlu_soru_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=51125, Erişim Tarihi: 03.10.2015

KEPENEK, Yakup, **Faili Meçhul Cinayetlerle İlgili Bir Konuşmasına İlişkin**, (01.03.2007), web:

https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/yazili_sozlu_soru_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=52204, Erişim Tarihi: 03.10.2015

KEPENEK, Yakup, **Ankara’daki Taş Ocaklarına İlişkin**, (15.03.2007), web:

https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/yazili_sozlu_soru_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=52599, Erişim Tarihi: 03.10.2015

KEPENEK, Yakup, **İşkence ve Kötü Muameleden Ceza Almış Kamu Görevlilerine İlişkin**, (02.04.2007), web:

https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/yazili_sozlu_soru_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=53050, Erişim Tarihi: 03.10.2015

KEPENEK, Yakup, **BM İşkenceye Karşı Sözleşmenin Eki Seçmeli Protokole İlişkin**, (02.04.2007), web:

https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/yazili_sozlu_soru_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=53053, Erişim Tarihi: 03.10.2015

KEPENEK, Yakup, **İşkence ve Kötü Muameleden Disiplin Cezası Alan Personele İlişkin**, (02.04.2007), web:

https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/yazili_sozlu_soru_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=53061, Erişim Tarihi: 03.10.2015

KEPENEK, Yakup, **Gıda Denetimine İlişkin**, (02.04.2007), web:

https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/yazili_sozlu_soru_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=53070, Erişim Tarihi: 03.10.2015

EK-6: Prof. Dr. Yakup KEPENEK'in Milletvekili Olduğu Donemde İlk İmza Sahibi Olduğu Kanun Teklifleri

KEPENEK, Yakup, **Basın Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi**, (12.01.20047), web:

https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/tasari_teklif_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=51426, Erişim Tarihi: 11.10.2015

EK-7: Prof. Dr. Yakup KEPENEK'in Milletvekili Olduğu Dönemde İmzasının Bulunduğu Kanun Teklifleri

KEPENEK, Yakup, **Yüksek Öğretim Kurumları Teşkilatı Hakkında 41 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanun ile 78 ve 190 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi**, (24.12.2002), web:

https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/tasari_teklif_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=22814, Erişim Tarihi: 11.10.2015

KEPENEK, Yakup, **“3069 Sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Üyeliği ile Bağdaşmayan İşler Hakkında Kanun” ile “3628 Sayılı Mal Bildiriminde Bulunulması, Rüşvet ve Yolsuzluklarla Mücadele Kanunu”nda Değişiklik Yapılması ve TBMM Etik Komisyonunun Kurulmasına İlişkin Yasa (Siyasi Ahlak Yasası) Teklifi**, (24.12.2002), web:

https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/tasari_teklif_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=22836, Erişim Tarihi: 11.10.2015

KEPENEK, Yakup, **Yüksek Öğretim Kurumları Teşkilatı Hakkında 41 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanun ile 78 ve 190 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi**, (14.01.2003),

web:https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/tasari_teklif_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=23019, Erişim Tarihi: 11.10.2015

KEPENEK, Yakup, **Yüksek Öğretim Kurumları Teşkilatı Kanunu ile 78 ve 190 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi**, (28.01.2003), web:

https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/tasari_teklif_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=23327, Erişim Tarihi: 11.10.2015

KEPENEK, Yakup, **Refik Saydam Aşı-Serum Enstitüsünün Kuruluşuna Dair Kanun Teklifi**, (29.01.2003), web:

https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/tasari_teklif_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=23329, Erişim Tarihi: 11.10.2015

KEPENEK, Yakup, **3 Martın Her Yıl “Laiklik ve Öğretim Birliği Bayramı” Olarak Kutlanması Hakkında Kanun Teklifi**, (04.03.2003), web:

https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/tasari_teklif_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=23551, Erişim Tarihi: 11.10.2015

KEPENEK, Yakup, **Ulusal Bayram ve Genel Tatiller Hakkında Kanuna Bir Madde Eklenmesine Dair Kanun Teklifi**, (07.03.2003),

https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/tasari_teklif_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=23632, Erişim Tarihi: 11.10.2015

KEPENEK, Yakup, **78 Sayılı Yüksek Öğretim Kurumları Öğretim Elemanlarının Kadroları Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile 190 Sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameye Eklî Cetvellerde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi**, (12.03.2003), web: https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/tasari_teklif_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=23646, Erişim Tarihi: 11.10.2015

KEPENEK, Yakup, **17 Nisan'ın Her Yıl "Eğitim Bayramı" Olarak Kutlanması Hakkında Kanun Teklifi**, (15.04.2003), web: https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/tasari_teklif_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=24023, Erişim Tarihi: 11.10.2015

KEPENEK, Yakup, **2.5.1972 Tarih ve 1586 Sayılı Deniz Gezmiş, Yusuf Aslan ve Hüseyin İnan'ın Ölüm Cezalarının Yerine Getirilmesine Dair Kanunun Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Kanun Teklifi**, (29.04.2003), web: https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/tasari_teklif_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=24079, Erişim Tarihi: 11.10.2015

KEPENEK, Yakup, **Muhtar ve İl Genel Meclisi Üyelerinin Sosyal Güvenliklerine İlişkin Kanun Teklifi**, (23.05.2003), web: https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/tasari_teklif_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=24367, Erişim Tarihi: 11.10.2015

KEPENEK, Yakup, **Atatürk Milli Parkı Kanun Teklifi**, (26.06.2003), web: https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/tasari_teklif_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=24773, Erişim Tarihi: 11.10.2015

KEPENEK, Yakup, **Bir İl ve İki İlçe Kurulmasına Dair Kanun Teklifi**, (05.11.2003), web: https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/tasari_teklif_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=25654, Erişim Tarihi: 11.10.2015

KEPENEK, Yakup, **Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması ve Bankalar Kanunu Hükümlerine İstinaden Bankacılık İşlemleri Yapma ve Mevduat Kabul Etme İzni Kaldıran Türkiye İmar Bankası Türk Anonim Şirketi Hakkında Tesis Edilecek Bazı İşlemler Hakkındaki Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi**, (07.01.2004), web: https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/tasari_teklif_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=26187, Erişim Tarihi: 11.10.2015

KEPENEK, Yakup, **657 Sayılı Devlet Memurları Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi**, (08.01.2004), web: https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/tasari_teklif_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=26188, Erişim Tarihi: 11.10.2015

KEPENEK, Yakup, **Özel Eğitim Kurumları Odası Kurulmasına Dair Kanun Teklifi**, (08.01.2004), web:

https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/tasari_teklif_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=26234, Erişim Tarihi: 11.10.2015

KEPENEK, Yakup, **12 Eylül 1980 Tarihinden Sonra, Çalışmadan Alınan, Kapatılan ve Münfesihi Sayılan Mesleki Dernek ve Kuruluşların Yeniden Açılması ve Hazineye Devredilen Taşınmazların Geri Verilmesi İle İlgili Yasa Önerisi**, (20.02.2004), web:

https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/tasari_teklif_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=26694, Erişim Tarihi: 11.10.2015

KEPENEKİ Yakup, **Muhtar ve İl Genel Meclisi Üyelerinin Sosyal Güvenlikleri Hakkında Kanun Teklifi**, (24.11.2004), web:

https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/tasari_teklif_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=29427, Erişim Tarihi: 11.10.2015

KEPENEK, Yakup, **14.09.1971 Tarihli ve 1479 Sayılı Esnaf ve Sanatkarlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu Kanununa Bir Madde Eklenmesine Dair Kanun Teklifi**, (24.11.2004), web:

https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/tasari_teklif_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=29440, Erişim Tarihi: 11.10.2015

KEPENEK, Yakup, **Atatürk Orman Çiftliği Müdürlüğü Kuruluş Kanununun 10'uncu Maddesinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi**, (09.12.2004), web:

https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/tasari_teklif_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=29574, Erişim Tarihi: 11.10.2015

KEPENEK, Yakup, **Çanakkale Savaşlarına Katılanlara Şeref Madalyası Verilmesine Dair Kanun Teklifi**, (11.01.2005), web:

https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/tasari_teklif_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=29988, Erişim Tarihi: 11.10.2015

KEPENEK, Yakup, **2981 Sayılı İmar ve Gecekondu Mevzuatına Aykırı Yapılara Uygulanacak Bazı İşlemler ve 6785 Sayılı İmar Kanununun Bir Maddesinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun ve 3194 Sayılı İmar Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi**, (09.02.2005), web:

https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/tasari_teklif_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=30297, Erişim Tarihi: 11.10.2015

KEPENEK, Yakup, **Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi**, (23.03.2005), web:

https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/tasari_teklif_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=30936, Erişim Tarihi: 11.10.2015

KEPENEK, Yakup, **3201 Sayılı Emniyet Teşkilatı Kanununun 55'inci Maddesinin 10'uncu Fıkrasında Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi**, (23.03.2005), web:

https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/tasari_teklif_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=30999, Erişim Tarihi: 11.10.2015

KEPENEK, Yakup, **3797 Sayılı Milli Eğitim Bakanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkındaki Kanunda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi**, (14.04.2005), web:

https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/tasari_teklif_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=31509, Erişim Tarihi: 11.10.2015

KEPENEK, Yakup, **5237 Sayılı Türk Ceza Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi**, (11.05.2005), web:

https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/tasari_teklif_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=31817, Erişim Tarihi: 11.10.2015

KEPENEK, Yakup, **5434 Sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununda Değişiklik Yapılması ile 506 Sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu ile 12479 Sayılı Esnaf ve Sanatkarlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu Kanunlarına Birer Ek Madde Eklenmesi Hakkında Kanun Teklifi**, (11.05.2005), web:

https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/tasari_teklif_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=31818, Erişim Tarihi: 11.10.2015

KEPENEK, Yakup, **Nevşehir İline Bağlı Hacıbektaş İlçesinin Kırşehir İline Bağlanması Hakkında Kanun Teklifi**, (11.05.2005), web:

https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/tasari_teklif_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=31918, Erişim Tarihi: 11.10.2015

KEPENEK, Yakup, **Ticari Taksilerde Yenileme Yapılması ve/veya Araçların Bir Kereye Mahsus Olarak Değiştirilmesi Sırasında Araç Sahiplerinden ÖTV Alınmaması ve KDV Oranlarında İndirim Yapılmasına Dair Kanun Teklifi**, (11.05.2005), web:

https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/tasari_teklif_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=31919, Erişim Tarihi: 11.10.2015

KEPENEK, Yakup, **Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması ve Bankalar Kanunu Hükümlerine İstinaden Bankacılık İşlemleri Yapma ve Mevduat Kabul Etme İzni Kaldıran Türkiye İmar Bankası T.A.Ş Hakkında Tesis Edilecek Bazı İşlemler Hakkındaki Kanuna Bir Fıkra Eklenmesine Dair Kanun Teklifi**, (07.06.2005), web:

https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/tasari_teklif_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=32499, Erişim Tarihi: 11.10.2015

KEPENEK, Yakup, **Sivas Madımak Oteli'nin "Barış, Kültür ve Sanat Müzesi" Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi**, (28.06.2005), web:

https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/tasari_teklif_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=33216, Erişim Tarihi: 11.10.2015

KEPENEK, Yakup, **İzmir Jeotermal Enerji ve Ulaşım Hizmetleri (ESHOT) Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Teklifi**, (12.10.2005), web:

https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/tasari_teklif_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=35475, Erişim Tarihi: 11.10.2015

KEPENEK, Yakup, **Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünde Değişiklik Yapılması Hakkında İçtüzük Değişiklik Teklifi**, (10.10.2005), web:

https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/tasari_teklif_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=35480, Erişim Tarihi: 11.10.2015

KEPENEK, Yakup, **2090 Sayılı Tabii Afetlerden Zarar Gören Çiftçilere Yapılacak Yardımlar Hakkında Kanunun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi**, (12.10.2005), web:

https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/tasari_teklif_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=35512, Erişim Tarihi: 11.10.2015

KEPENEK, Yakup, **Divriği Ulucami'si ve Şifahanesi'nin Korunması ve Çevresinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun Teklifi**, (12.10.2005), web:

https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/tasari_teklif_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=35513, Erişim Tarihi: 11.10.2015

KEPENEK, Yakup, **Büyükşehir Belediyesi Kanununun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi**, (12.10.2015), web:

https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/tasari_teklif_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=35514, Erişim Tarihi: 11.10.2015

KEPENEK, Yakup, **5302 Sayılı İl Özel İdaresi Kanununun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi**, (12.10.2005), web:

https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/tasari_teklif_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=35515, Erişim Tarihi: 11.10.2015

KEPENEK, Yakup, **Lozan Anlaşmasının İmzalandığı 24 Temmuz Gününden Başlayan Haftanın "Bağımsızlık Haftası" İlan Edilmesi Hakkında Kanun Teklifi**, (26.10.2005), web:

https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/tasari_teklif_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=35860, Erişim Tarihi: 11.10.2015

KEPENEK, Yakup, **Orman Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi**, (27.10.2005), web:

https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/tasari_teklif_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=35894, Erişim Tarihi: 11.10.2015

KEPENEK, Yakup, **6136 Sayılı Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkındaki Kanunda Değişiklik Yapılması ve Bir Geçici Madde Eklenmesine Dair Kanun Teklifi**, (27.10.2005), web:

https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/tasari_teklif_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=35895, Erişim Tarihi: 11.10.2015

KEPENEK, Yakup, **657 Sayılı Devlet Memurları Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi**, (18.11.2005), web:

https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/tasari_teklif_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=37235, Erişim Tarihi: 11.10.2015

KEPENEK, Yakup, **5434 Sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi**, (18.11.2005), web:

https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/tasari_teklif_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=37236, Erişim Tarihi: 11.10.2015

KEPENEK, Yakup, **5188 Sayılı Yasada Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi**, (15.12.2005), web:

https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/tasari_teklif_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=37816, Erişim Tarihi: 11.10.2015

KEPENEKİ Yakup, **5434 Sayılı Emekli Sandığı Yasasının 32. Maddesine 01.06.1967 Tarih ve 875 Sayılı Yasa ile Eklenen (G) Bendinden Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi**, (15.12.2005), web:

https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/tasari_teklif_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=37889, Erişim Tarihi: 11.10.2015

KEPENEK, Yakup, **İçişleri Bakanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkındaki 3152 Sayılı Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi**, (15.12.2005), web:

https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/tasari_teklif_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=39954, Erişim Tarihi: 11.10.2015

KEPENEK, Yakup, **Sulama Alanlarında Arazi Düzenlenmesine Dair Tarım Reformu Kanunu ile Hazineye Ait Tarım Arazilerinin Satışı Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi**, (26.01.2006), web:

https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/tasari_teklif_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=40116, Erişim Tarihi: 11.10.2015

KEPENEK, Yakup, **28.03.1983 Tarihli ve 2809 Sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanunu ile 78 ve 190 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnemelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi**, (28.01.2006), web:

https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/tasari_teklif_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=40488, Erişim Tarihi: 11.10.2015

KEPENEK, Yakup, **6245 Sayılı Harcırah Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi**, (26.01.2006), web:

https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/tasari_teklif_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=40489, Erişim Tarihi: 11.10.2015

KEPENEK, Yakup, **Tebliğat Kanununun 1'inci, 41'inci ve 61'inci Maddelerinin Değişikliğine Dair Kanun Teklifi**, (26.01.2006), web:

https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/tasari_teklif_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=40490, Erişim Tarihi: 11.10.2015

KEPENEK, Yakup, **Büyükşehir Belediyesi Kanununa Bir Ek Madde Eklenmesi Hakkında Kanun Teklifi**, (26.01.2015), web:

https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/tasari_teklif_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=40491, Erişim Tarihi: 11.10.2015

KEPENEK, Yakup, **3628 Sayılı Mal Bildiriminde Bulunulması, Rüşvet ve Yolsuzluklarla Mücadele Kanununun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi**, (01.02.2006), web:

https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/tasari_teklif_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=40497, Erişim Tarihi: 11.10.2015

KEPENEK, Yakup, **Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi**, (22.02.2006), web:

https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/tasari_teklif_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=40699, Erişim Tarihi: 11.10.2015

KEPENEK, Yakup, **Yurt Dışında Bulunan Türk Vatandaşlarının Yurt Dışında Geçen Sürelerinin Sosyal Güvenlikleri Bakımından Değerlendirilmesi Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi**, (22.02.2006), web:

https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/tasari_teklif_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=40710, Erişim Tarihi: 11.10.2015

KEPENEKİ Yakup, **3201 Sayılı Yurt Dışında Bulunan Yurt Dışında Geçen Sürelerinin Sosyal Güvenlikleri Bakımından Değerlendirilmesi Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi**, (22.02.2006), web:

https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/tasari_teklif_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=40714, Erişim Tarihi: 11.10.2015

KEPENEK, Yakup, **Sosyal Sigortalar Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi**, (22.02.2006), web:

https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/tasari_teklif_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=40722, Erişim Tarihi: 11.10.2015

KEPENEK, Yakup, **İskan Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi**, (22.02.2006), web:

https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/tasari_teklif_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=40742, Erişim Tarihi: 11.10.2015

KEPENEK, Yakup, **Kurumlar Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi**, (22.02.2006), web:

https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/tasari_teklif_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=40766, Erişim Tarihi: 11.10.2015

KEPENEK, Yakup, **İl Özel İdaresi Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi**, (31.03.2006), web:

https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/tasari_teklif_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=42562, Erişim Tarihi: 11.10.2015

KEPENEK, Yakup, **657 Sayılı Devlet Memurları Kanununa Ek Madde İlave Edilmesi Hakkında Kanun Teklifi**, (31.03.2006), web:

https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/tasari_teklif_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=42566, Erişim Tarihi: 11.10.2015

KEPENEK, Yakup, **6207 Sayılı Avukatlar Yardımlaşma Kanununun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi**, (31.03.2006), web:

https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/tasari_teklif_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=42567, Erişim Tarihi: 11.10.2015

KEPENEK, Yakup, **İskan Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi**, (31.03.2006), web:

https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/tasari_teklif_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=42586, Erişim Tarihi: 11.10.2015

KEPENEK, Yakup, **02.05.1972 Tarih ve 1586 Sayılı Deniz Gezmiş, Yusuf Aslan ve Hüseyin İnan'ın Ölüm Cezalarının Yerine Getirilmesine Dair Kanunun Yürürlükten Kaldırılmasına İlişkin Kanun Teklifi**, (08.05.2006), web:

https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/tasari_teklif_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=43192, Erişim Tarihi: 11.10.2015

KEPENEK, Yakup, **Uzman Erbaş Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi**, (01.06.2006), web:

https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/tasari_teklif_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=43412, Erişim Tarihi: 11.10.2015

KEPENEK, Yakup, **5271 Sayılı Ceza Muhakemesi Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi**, (09.06.2006), web:

https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/tasari_teklif_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=43611, Erişim Tarihi: 11.10.2015

KEPENEK, Yakup, **Katma Değer Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi**, (21.06.2006), web:

https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/tasari_teklif_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=44356, Erişim Kanunu: 11.10.2015

KEPENEK, Yakup, **35.05.2006 Tarihli ve 5510 Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi**, (10.11.2006), web:

https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/tasari_teklif_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=49135, Erişim Tarihi: 11.10.2015

KEPENEK, Yakup, **5237 Sayılı Türk Ceza Kanununun, Kanuna Aykırı Eğitim Kurumu Başlıklı 263'üncü Maddesinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi**, (10.11.2006), web:

https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/tasari_teklif_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=50062, Erişim Tarihi: 11.10.2015

KEPENEK, Yakup, **3152 Sayılı İçişleri Bakanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkındaki Kanununa Bir Madde Eklenmesi Hakkında Kanun Teklifi**, (08.12.2006), web:

https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/tasari_teklif_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=50604, Erişim Tarihi: 11.10.2015

KEPENEK, Yakup, **2499 Sayılı Sermaye Piyasası Kanunu ile 6762 Sayılı Türk Ticaret Kanununun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi**, (15.12.2006), web:

https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/tasari_teklif_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=50705, Erişim Tarihi: 11.10.2015

KEPENEK, Yakup, **3984 Sayılı Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayınları Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi**, (12.01.2007), web:

https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/tasari_teklif_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=50904, Erişim Tarihi: 11.10.2015

KEPENEK, Yakup, **Üreticilerin T.C. Ziraat Bankası A.Ş ve Tarım Kredi Kooperatiflerine Olan ve Yeniden Yapılandırılan Borçlarının Faizsiz Ödenmesine İlişkin Kanun Teklifi**, (12.01.2007), web:

https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/tasari_teklif_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=50989, Erişim Tarihi: 11.10.2015

KEPENEK, Yakup, **05.01.1961 Tarihli ve 222 Sayılı İlköğretim Kanununun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi**, (12.01.2007), web: https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/tasari_teklif_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=50906, Erişim Tarihi: 11.10.2015

KEPENEKİ Yakup, **Hemşirelik Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi**, (12.01.2007), web: https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/tasari_teklif_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=50907, Erişim Tarihi: 11.10.2015

KEPENEK, Yakup, **Basın Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi**, (12.01.2007), web: https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/tasari_teklif_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=51426, Erişim Tarihi: 11.10.2015

KEPENEK, Yakup, **Kamu İktisadi Teşebbüsleri Personel Rejiminin Düzenlenmesi ve 233 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Bazı Maddelerinin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi**, (09.02.2007), web: https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/tasari_teklif_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=51989, Erişim Tarihi: 11.10.2015

KEPENEK, Yakup, **Köy Enstitüleri Sistemini Araştırma Enstitüsü Kurulması Hakkında Kanun Teklifi**, (09.02.2007), web: https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/tasari_teklif_sd.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=51990, Erişim Tarihi: 11.10.2015

EK-8: Prof. Dr. Yakup KEPENEK'in Milletvekili Olduğu Dönemde İlk İmzasının Bulunduğu Meclis Genel Görüşme Önergeleri

KEPENEK, Yakup, Ankara Milletvekili Yakup KEPENEK ve 66 Milletvekilinin, Kamu Yönetimindeki Atamalar Konusunda Anayasanın 98'inci, İçtüzüğün 102 ve 103'üncü Maddeleri Uyarınca Bir Genel Görüşme Açılmasına İlişkin Önergesi, (08.04.2003), web:

https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/meclis_genel_gorus_ongeleri.ongere_bilgileri?kanunlar_sira_no=91803, Erişim Tarihi: 11.10.2015

KEPENEK, Yakup, Ankara Milletvekili Yakup KEPENEK ve 23 Milletvekilinin, Başbakanlık Müsteşarının Bazı Görüş ve Uygulamaları Konusunda Anayasanın 98'inci, İçtüzüğün 102 ve 103'üncü Maddeleri Uyarınca Bir Genel Görüşme Açılmasına İlişkin Önergesi, (14.01.2004), web:

https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/meclis_genel_gorus_ongeleri.ongere_bilgileri?kanunlar_sira_no=91807, Erişim Tarihi: 11.10.2015

KEPENEK, Yakup, Ankara Milletvekili Yakup KEPENEK ve 22 Milletvekilinin, ABD ile Ekonomik İlişkiler Alanındaki Bazı Konular Hakkında Anayasanın 98'inci, İçtüzüğün 102 ve 103'üncü Maddeleri Uyarınca Bir Genel Görüşme Açılmasına İlişkin Önergesi, (11.02.2004), web:

https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/meclis_genel_gorus_ongeleri.ongere_bilgileri?kanunlar_sira_no=91810, Erişim Tarihi: 11.10.2015

KEPENEK, Yakup, Ankara Milletvekili Yakup KEPENEK ve 44 Milletvekilinin, 2004 Yılı Özelleştirme Programı Konusunda Anayasanın 98'inci, İçtüzüğün 102 ve 103'üncü Maddeleri Uyarınca Bir Genel Görüşme Açılmasına İlişkin Önergesi, (18.02.2004), web:

https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/meclis_genel_gorus_ongeleri.ongere_bilgileri?kanunlar_sira_no=91812, Erişim Tarihi: 11.10.2015

KEPENEK, Yakup, Ankara Milletvekili Yakup KEPENEK ve 23 Milletvekilinin, TÜBİTAK Marmara Araştırma Merkezi Başkanının İstifası Konusunda Anayasanın 98'inci, İçtüzüğün 102 ve 103'üncü Maddeleri Uyarınca Bir Genel Görüşme Açılmasına İlişkin Önergesi, (13.04.2004), web:

https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/meclis_genel_gorus_ongeleri.ongere_bilgileri?kanunlar_sira_no=91814, Erişim Tarihi: 11.10.2015

EK-9: Prof. Dr. Yakup KEPENEK'in Milletvekili Olduğu Dönemde İmzasının Bulunduğu Meclis Genel Görüşme Önergeleri

KEPENEK, Yakup, Ankara Milletvekili Yakup KEPENEK ve 66 Milletvekilinin, Kamu Yönetimindeki Atamalar Konusunda Anayasanın 98'ince ve İttüzüğün 102 ve 103'üncü Maddeleri Uyarınca Bir Genel Görüşme Açılmasında İlişkin Önergesi, (08.04.2003), web:

https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/meclis_genel_gorus_ongeleri.ongere_bilgileri?kanunlar_sira_no=91803, Erişim Tarihi: 11.10.2015

KEPENEK, Yakup, Ankara Milletvekili Yakup KEPENEK ve 23 Milletvekilinin, Başbakanlık Müsteşarının Bazı Görüş ve Uygulamaları Konusunda Anayasanın 98'ince ve İttüzüğün 102 ve 103'üncü Maddeleri Uyarınca Bir Genel Görüşme Açılmasında İlişkin Önergesi, (14.01.2004), web:

https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/meclis_genel_gorus_ongeleri.ongere_bilgileri?kanunlar_sira_no=91807, Erişim Tarihi: 11.10.2015

KEPENEK, Yakup, Ankara Milletvekili Yakup KEPENEK ve 22 Milletvekilinin, ABD ile Ekonomik İlişkiler Alanındaki Bazı Konular Hakkında Anayasanın 98'ince ve İttüzüğün 102 ve 103'üncü Maddeleri Uyarınca Bir Genel Görüşme Açılmasında İlişkin Önergesi, (11.02.2004), web:

https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/meclis_genel_gorus_ongeleri.ongere_bilgileri?kanunlar_sira_no=91810, Erişim Tarihi: 11.10.2015

KEPENEK, Yakup, Ankara Milletvekili Yakup KEPENEK ve 44 Milletvekilinin, 2004 Yılı Özelleştirme Programı Konusunda Anayasanın 98'ince ve İttüzüğün 102 ve 103'üncü Maddeleri Uyarınca Bir Genel Görüşme Açılmasında İlişkin Önergesi, (18.02.2004), web:

https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/meclis_genel_gorus_ongeleri.ongere_bilgileri?kanunlar_sira_no=91812, Erişim Tarihi: 11.10.2015

KEPENEK, Yakup, Ankara Milletvekili Yakup KEPENEK ve 23 Milletvekilinin, TÜBİTAK Marmara Araştırma Merkezi Başkanının İstifası Konusunda Anayasanın 98'ince ve İttüzüğün 102 ve 103'üncü Maddeleri Uyarınca Bir Genel Görüşme Açılmasında İlişkin Önergesi, (13.04.2004), web:

https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/meclis_genel_gorus_ongeleri.ongere_bilgileri?kanunlar_sira_no=91814, Erişim Tarihi: 11.10.2015

KEPENEK, Yakup, Yalova Milletvekili Muharrem İNCE ve 40 Milletvekilinin, Okullarda Yaşanan Şiddet Olayları ile Alınan ve Alınabilecek Önlemler Konusunda Anayasanın 98'ince ve İttüzüğün 102 ve 103'üncü Maddeleri Uyarınca Bir Genel Görüşme Açılmasında İlişkin Önergesi, (01.06.2006), web:

https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/meclis_genel_gorus_ongeleri.ongere_bilgileri?kanunlar_sira_no=91830, Erişim Tarihi: 11.10.2015

KEPENEK, Yakup, Yalova Milletvekili Muharrem İNCE ve 32 Milletvekilinin, Milli Eğitim Bakanlığını Çalışanlarının Sorunları Konusunda Anayasanın 98'ince ve İttüzüğün 102 ve 103'üncü Maddeleri Uyarınca Bir Genel Görüşme Açılmasında İlişkin Önergesi, (09.06.2006), web:
https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/meclis_genel_gorus_onergeleri.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=91831, Erişim Tarihi: 11.10.2015

EK-10: Prof. Dr. Yakup KEPENEK'in Milletvekili Olduğu Dönemde İmzasının Bulunduğu Meclis Soruşturma Önergeleri

KEPENEK, Yakup, Mersin Milletvekili Mustafa Özyürek ve 77 Milletvekilinin; Ankara Büyükşehir Belediyesinin Plansız ve Programsız Projelerle Kayna İsrafına Yol Açmasına Göz Yumduğu ve Gerekli Önlemleri Almayarak Görevini Kötüye Kullandığı ve Bu Eylemlerinin Türk Ceza Kanununun 228, 230 ve 240'ıncı Maddelerine Uyduğu İddiasıyla İçişleri Bakanı Abdulkadir Aksu Hakkında Anayasanın 100'üncü ve İctüzüğün 107'inci Maddesi Uyarınca Bir Meclis Soruşturması Açılmasına İlişkin Önergesi, (08.07.2003), web: https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/meclis_sorusturma_onergeleri.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=114944, Erişim Tarihi: 11.10.2015

KEPENEK, Yakup, İstanbul Milletvekili Oğuz Oyan ve 76 Milletvekilinin, Oğlu ve Kızının Sahip Olduğu Denizcilik şirketi ile Ticari İlişkileri Bulunan Daha Önce Görev Yaptığı Bir Denizcilik şirketine Ayrıcalıklar ve Kolaylıklar Sağlayarak Görevini Kötüye Kullandığı ve Bu Eyleminin Türk Ceza Kanununun 240'ıncı Maddesine Uyduğu İddiasıyla Ulaştırma Bakanı Binali Yıldırım Hakkında Anayasanın 100'üncü ve İctüzüğün 107'inci Maddesi Uyarınca Bir Meclis Soruşturması Açılmasına İlişkin Önergesi, (23.07.2003), web: https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/meclis_sorusturma_onergeleri.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=116595, Erişim Tarihi: 11.10.2015

EK-11: Prof. Dr. Yakup KEPENEK'in Milletvekili Olduğu Dönemde İmzasının Bulunduğu Gensoru Önergeleri

KEPENEK, Yakup, TÜPRAŞ'ın Bir Grup Hisselinin Satışı ile GALATAPORT ve Kuşadası Limanı İhalelerinde, Organize Bir Şekilde Görevini Kötüye Kullanarak İhaleye Fesat Karıştırdıkları ve Bu Şekilde Kamuyu Zarara Uğrattıkları İddiasıyla, (14.10.2005), web:

https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/gensoru_onergeleri.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=114934, Erişim Tarihi: 11.10.2015

KEPENEK, Yakup, 22 Temmuz 2004 Tarihinde Pamukova'da Meydana Gelen ve 38 Yurttaşımızın Yaşamlarını Yitirmesiyle Sonuçlanan Kazaya Neden Olan "Hızlandırılmış tren" Olarak Adlandırılan Uygulamayı Mevcut Altyapı Eksiklikleri Tamamlanmadan Başlattığı İddiasıyla, (28.07.2004), web:

https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/gensoru_onergeleri.onerge_bilgileri?kanunlar_sira_no=114898, Erişim Tarihi: 11.10.2015

KAYNAKÇA

- AREN, Sadun, Aziz ÇALIŞLAR ve diğerleri (1985), **Barış İçin Yazdılar Çizdiler**, Ankara: Bilim ve Sanat Kitapları.
- DİNLER, Zeynel (2013), **Mikro Ekonomi**, Bursa: Ekin Basım Yayın Dağıtım.
- KEPENEK Yakup, (1977), **Türkiye İmalat Sanayiinin Üretim Yapısı (1963-1973) Girdi Çıktı Çözümlemeleri İle Bir Uygulama**, Ankara: Kalite Matbaası.
- KEPENEK Yakup, (1983), **Gelişimi Üretim Yapısı ve Sorunlarıyla Türkiye Ekonomisi**, Ankara: Beyda Basımevi.
- KEPENEK Yakup, (1987), **12 Eylül'ün Ekonomi Politikası ve Sosyal Demokrasi**, Ankara: Verso Matbaacılık Sanayii.
- KEPENEK Yakup, (1993), **100 Soruda Gelişimi, Sorunları ve Özelleştirmeleriyle Türkiye'de Kamu İktisadi Teşebbüsleri (KİT)**, İstanbul: Gerçek Yayınevi.
- KEPENEK Yakup, (1995), **Değişimin Doğrultusu**, İstanbul: Remzi Kitabevi.
- KEPENEK Yakup, (1998), **Yanlış Yıllar:1995-1997**, İstanbul: Çağdaş Yayınları.
- KEPENEK Yakup, (2001), **Koç Topluluğunun 75 Yılı**, İstanbul: İyi Matbaa.
- KEPENEK Yakup, (2011), **Cumhuriyet Yazıları: Politika, Ekonomi, Eğitim-Bilim ve Kültür**, İstanbul: Cumhuriyet Kitapları.
- KEPENEK Yakup, Erol KIZILELMA ve diğerleri, (2014), **100. Yıla Doğru CHP**, İstanbul: Kalkedon Yayınları.
- KEPENEK Yakup, Işın ÇELEBİ ve diğerleri (1976), **Sanayileşme Üzerine: Demokratik Sol Düşünce Forumu 9-11 Ocak 1976 Cilt:3**. Ankara: Kalite Matbaası.
- KEPENEK Yakup, Korkut BORATAV ve diğerleri, (1998), **Türk KİT Sisteminin İktisadi Değerlendirmesi: Nicel İrdeleme, Özelleştirme Sorunları ve Politika Seçenekleri**, Ankara: Kardelen Ofset.
- KEPENEK Yakup, Nadir AKGÜL ve diğerleri, (1977), **Türkiye Sanayiinin Yapısal Sorunları**, Ankara: Gürsoy Matbaacılık Sanayii.
- KEPENEK Yakup, Yalçın ACAR ve diğerleri, (2001), **Ulusal Sorunlar ve Demokratik Çözüm Yolları**, Bursa: Ekin Kitabevi.
- KEPENEK, Yakup, Nurhan YENTÜRK, (2005), **Türkiye Ekonomisi**, İstanbul: Remzi Kitabevi.
- KEPENEK, Yakup, Sadun AREN ve diğerleri (1986), **İş Bitiren Ekonomi: Liberalizm, Devlet Müdahalesi ve 24 Ocak**, İstanbul: Bilim ve Sanat Kitapları.
- ÜNSAL Erdal, (2010), **Mikro İktisat**, Ankara: İmaj Yayınevi.

Meydan Larousse Büyük Lugat ve Ansiklopedisi-4, (1992), Sabah Gazetesi A.Ş., İstanbul, Cilt-1

AKDOĞAN, Yalçın, (01.11.2013), **Tarihe Not Düşelim**, web:

haber.star.com.tr/yazar/tarihe-not-duselim/yazi-802239, Erişim Tarihi: 20.04.2015

BABAOĞLU, Haşmet, (27.02.2015), **Küçük Burjuva Laiklerimizin Acıklı**

Manzarası, web: www.sabah.com.tr/yazarlar/babaoğlu/2015/02/27/kucuk-burjuva-laiklerimizin-acikli-manzarasi, Erişim Tarihi: 23.04.2015

BOTİ, Berzan, (2012), **AKP İle Kemalizm Arasında Sıkış(ma)mak**, web:

www.mesap.net/osd/soft/zeitung_print.php?id=968, Erişim Tarihi: 20.04.2015

CENGİZ, Orhan Kemal, (07.02.2015), **Allah AKP'nin Tarafında mı?**, web:

www.bugun.com.tr/allah-akpnin-tarafinda-mi-yazisi-1478317, Erişim Tarihi: 23.04.2015

ÇAÇAN, Fatih, (14.10.2013), **Türkiye'de Hidroelektrik Santraller**, web:

www.enerjigazetesi.com/turkiyede-hidroelektrik-santraller/, Erişim Tarihi: 20.04.2015

DURA, Cihan, (2012), **Türkiye'nin İşsizlik Rakamları Neden Gerçeği Yansıtmıyor**, web:

www.usiad.net/index.php?option=com_contat&view=article&id=712:tuerkiyenin-sizlik-rakamlar-neden-gercel-yanstmyor&catid=55:cihan-dura, Erişim Tarihi: 22.04.2015

İBA, Şaban, (12.09.2013), **12 Eylül 1980 Darbesini Hatırlamak**, web: www.ozgur-gundem.com/index.php?haberID=83340&haber&haberBaslik=12%20Eylül%201980%20darbesini%20hatırlamak%categoryName=Köşe%20Yazıları&categoryID,

Erişim Tarihi: 21.04.2015

KEPENEK, YAKUP, (02.12.2008), **Ekonomik Gelişmeyi 'Yeniden' Düşünmek**, web:

http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/25594/Ekonomik_Gelismeyi_Yeniden_Dusunmek_.html), Erişim Tarihi: 10.03.2015

KEPENEK, Yakup, (08.2013), **Tekeli ve İlk'in İktisat Tarihçiliğinin niteliği**,

web:<http://crawl.prod.proquest.com.s3.amazonaws.com/fpcache/a858fee3e343412459f2b95ffcc874b5.pdf?AWSAccessKeyId=AKIAJF7V7KNV2KKY2NUQ&Expires=>

[1452347786&Signature=%2BtMib94TNmMl46wOmIvyyX1erAw%3D](http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/1452347786&Signature=%2BtMib94TNmMl46wOmIvyyX1erAw%3D), Erişim

Tarihi: 09.01.2016

KEPENEK, Yakup, (09.05.2011), **Nicel ile Nitel**, web:

http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/246650/Nicel_ile_Nitel_.html), Erişim

Tarihi: 10.03.2015

KEPENEK, Yakup, (11.02.2013), **Doğu'ya Doğu'ya!!**, web:

http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/403206/Dogu_8217_ya_Dogu_8217_ya_.html), Erişim Tarihi: 10.03.2015

KEPENEK, Yakup, (13.02.2012), **...dum, ...dum Durumu!...**,

web: http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/319938/8230_dum_8230_dum_Durumu_.html), Erişim Tarihi: 10.03.2015

KEPENEK, Yakup, (14.11.2011), **Ağırlaşan Aydın Bunalımının Yarattığı Sorumluluk**, web:

http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/297702/Agirlasan_Aydin_Bunaliminin_Yarattigi_Sorumluluk_.html), Erişim Tarihi: 10.03.2015

KEPENEK, Yakup, (15.08.2011), **Sermayenin Sınırları**, web:

http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/274332/Sermayenin_Sinirleri_.html),

Erişim Tarihi: 10.03.2015

KEPENEK, Yakup, (16.09.2008), **AR-GE Geriliği**, web:

http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/10184/AR-GE_Geriligi.html), Erişim

Tarihi: 10.03.2015

KEPENEK, Yakup, (1995), **Sanayileşme Politikaları ve Türkiye'nin**

Sanayileşmesi, web: arxiv.mmo.org.tr/pdf/10653.pdf, Erişim Tarihi: 19.03.2015

KEPENEK, Yakup, (1996), **Cumhuriyet Ekonomisi Bir Kamulaştırma**

Denencesi, web:

https://scholar.google.com.tr/scholar?start=70&q=yakup+kepenek&hl=en&as_sdt=0,5, Erişim Tarihi: 19.03.2015

KEPENEK, Yakup, (20.05.2013), **Spor Sevgisi İçin...web:**

http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/422668/Spor_Sevgisi_icin....html), Erişim

Tarihi: 10.03.2015

KEPENEK, Yakup, (2002), **Haldun ÖZEN'in En Son ve En Büyük Özeni**, web:
<http://mulkiyederji.org/article/view/5000006885/5000007290>, Erişim Tarihi:
16.01.2016

KEPENEK, Yakup, (2010), **12 Eylül'ün Asıl "Kestiği"**, web:
<http://mulkiyederji.org/article/view/5000006985/5000007372>, Erişim Tarihi:
16.01.2016

KEPENEK, Yakup, (22.10.2012), **Dokunmayın!**, web:
http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/378246/Dokunmayin_.html), Erişim
Tarihi: 10.03.2015

KEPENEK, Yakup, (25.11.2013), **Biraz Bilim, N'olur!**, web:
http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/12767/Biraz_Bilim_N_olur_.html),
Erişim Tarihi: 10.03.2015

KEPENEK, Yakup, (27.08.2012), **Yakalama Olanığı**, web:
http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/366654/Yakalama_Olanagi_.html),
Erişim Tarihi: 10.03.2015

KEPENEK, Yakup, **Düşünce Özgürlüğü Mü?**,(06.10.2014), web:
http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/127429/Dusunce_Ozgurlugu_mu_.html),
Erişim Tarihi: 25.10.2015

KEPENEK, Yakup, **İlk İş: Özgürlük**, (16.12.2013), web:
http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/80541/_Merhametsiz_.html) Erişim
Tarihi: 25.10.2015

KEPENEK, Yakup, **Merhametsiz**, (09.06.2014), web:
http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/80541/_Merhametsiz_.html), Erişim
Tarihi: 25.10.2015

KEPENEK, Yakup, **Önseçimin Önemi**, (06.04.2015), web:
http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/243773/Onsecimin_Onemi.html), Erişim
Tarihi: 25.10.2015

KEPENEK, Yakup, **Türkiye 2015-Ekonomi** (29.12.2014), web:
http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/175533/Turkiye_2015_-_Ekonomi.html),
Erişim Tarihi: 25.10.2015

OKTAR, Adnan, (30.06.2008), **Yakup Kepenek'in Evrim Yanılgıları**, web:
www.harunyahya.org/tr/NetCevap/148140/Yakup-Kepenek-?view=desktop, Erişim

Tarihi: 22.04.2015

UYAR, Hakkı, (30.09.2014), **Everland, Kemal'in Türkiye'si ve Tayyipland**, web:
www.egemeclisi.com/yazar/49787/everland_kemal_in_turkiye_si_ve_tayyipland_,

Erişim Tarihi: 21.04.2015

YALÇIN, Hakkı, (02.01.2015), **Acı Gerçekler**, web:

www.takvim.com.tr/yazarlar/Hakki_Yalcin/2015/01/02/aci_gercekler, Erişim Tarihi:

23.04.2015